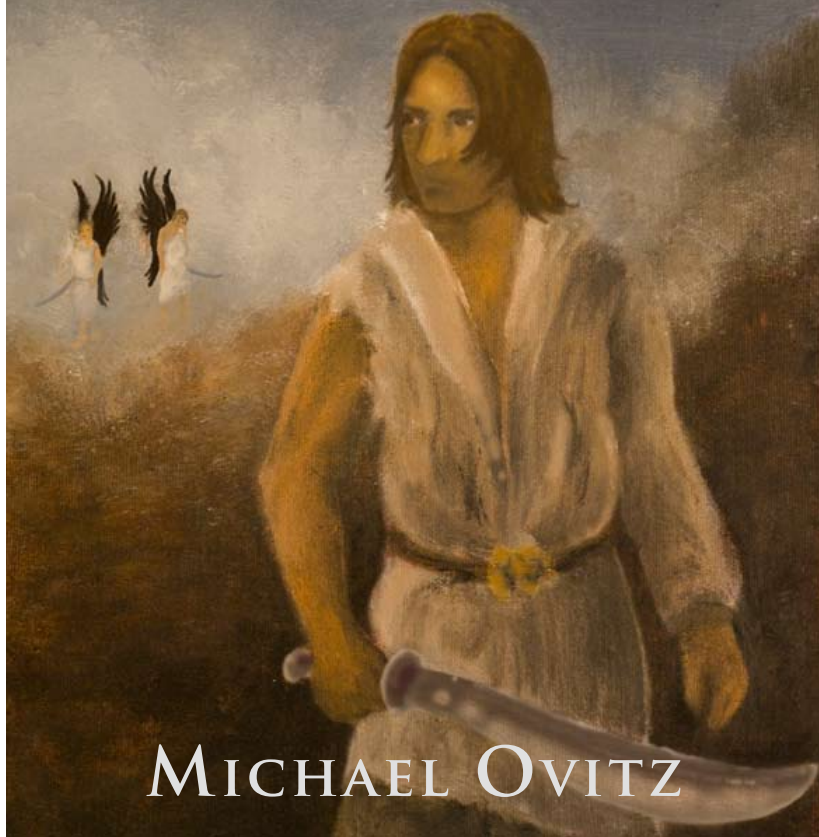

MANALAN PORTIT

MICHAEL OVITZ

Manalan portit

Manalan portit

Michael Ovitz

Manalan portit
Copyright © 2009 Michael Ovitz

Kansi: Copyright © 2009 Roosa Nenonen
Kuvat: Copyright © 2009 Roosa Nenonen
Taitto: Copyright © 2009 Roosa Nenonen

Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa 2009
Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi

ISBN 978-952-498-300-6

Elämäni rakkaudelle.

Minä pelastaisin sinut.

Sinä iltana kuolin ensimmäisen kerran.

1. LUKU

Diokles avasi silmänsä henkeään haukkoen. Valtava, tuskallinen yskänpuuska pakotti hänet kyljelleen tomuisessa maassa, jolloin hän tunsi jotain kovaa suussaan. Hän sylkäisi hämmentyneenä maahan pienen, hopeisen kolikon. Diokles tunsi poskensa olevan kuivuneen syljen sekä hiekan tahrima, joten hän hieraisi kasvojaan ja yritti saada ajatuksiinsa järjestykseen. Lopulta hän murahti ja pakottautui ylös toisen polvensa varaan.

Hän katseli edessään olevaa Manalaa kaikessa kaameudessaan. Synkänsininen taivas oli lohduton, aivan kuin lannistaakseen jokaisen joka loi katseensa sille ensimmäistä kertaa. Yksinäinen tähti pilkotti tummien pilvien keskeltä, mikä ei riittänyt alkuunkaan ilmansuuntien selvittämiseksi. Diokles laski katseensa taivaalta ja tarkkaili ympäristöään epäluuloisena. Hänen ympärillään oli punertavia kallioita silmin kantamattomiin ilman merkkiäkään minkäänlaisesta elämästä. Ainoan poikkeuksen maisemaan muodostivat kauan sitten kuivuneet puunrungot, joita pilkotti siellä täällä lohkareiden keskellä. Pieni tuulenvire toi mukanaan palaneen hajun jostain kaukaa. Johonkin suuntaan olisi lähdeittävä, mutta minne?

Pieni obolin kolikko kimalteli maassa. Hän nappasi sen käteensä ja tuijotti sitä hetken, miettien kuinka se oli päätynyt hänen suuhunsa. Entä mitä hänen vaatteilleen oli tapahtunut? Tummat matkavaatteet olivat pölyn ja mudan peitossa, ja oikea hiha oli repeytynyt kokonaan irti. Hän tunsi paitansa alla tutun painon, joka tuli jonkinlaisesta amuletista. Samassa kun hän nousi seisomaan, päänsärky rupesi vihlomaan tuskallisina aaltoina. Tuska tuntui piinaavan häntä monen minuutin ajan, kunnes hänen olonsa alkoi lopulta parantua hieman. Hän toivoi, että hänen olonsa helpottuisi pian, sillä muuten hän ei pääsisi kovinkaan pitkälle. Diokles vilkaisi vielä kerran kämmenellään olevaa kolikkoa. Siihen oli painettu jonkin suurmiehen kasvot, mutta hän ei kuollakseenkaan saanut päähänsä miehen nimeä. Hän laittoi kolikon varovaisesti povitaskuunsa, sillä hänen mielessään outo tunne siitä, että hän saattaisi joutua vielä tarvitsemaan sitä.

Maassa ei ollut merkkiäkään polusta tai jalanjäljistä, joten hän päätti kävellä yksinkertaisesti tähden suuntaan. Hän joutui pian kapuamaan

kalliota ylöspäin, katsellen ympärilleen maamerkkien tai muiden ihmisten varalta. Mitä pidempään hän käveli, sitä paremmaksi hän tunsi olonsa. Pian hän saapui valtavalle tasanteelle, josta pääsi helposti liikkumaan eteenpäin. Kalliolla lepäili parvi mustia korppeja, jotka lensivät raakku- en pois Dioklesin edestä yön synkkään pimeyteen.

Hän katseli hetken aikaa korppien perään ja käänsi katseensa takaisin polulle. Täällä näytti sittenkin olevan jonkinlaista elämää, mutta hänellä ei olisi aikaa jäädä pohtimaan sitä. Edessä olisi vielä pitkä matka ja jokainen sekunti kulutti arvokasta aikaa, jota hänellä ei ollut tuhlat- tavaksi.

”Minä löydän sinut.” hän kuiskasi.

Hän käveli tähden suuntaan niin kauan, kunnes saapui kivisen tasan- teen reunalle. Hänen alapuolellaan näkyi valtava tasanko, jossa oli kui- vunut joenuoma ja lisää mustia puunrunkoja. Kaikkein selvimmin kui- tenkin erottui tasangon keskellä palava nuotio, jota ympäröi lukuisat isot teltat. Yön pimeydessä oli vaikea nähdä mitään, mutta telttojen suunnal- ta kuului vaimaama musiikkia.

Hetken mietittyään Diokles lähti laskeutumaan lohkaraita pitkin alas. Hänen pääsärkynsä oli helpottunut jo melkoisesti, joten hän pystyi liikkumaan nopeammin vaikeassa maastossa. Pian hän laskeutui ison kiven päältä ketterästi maahan ja lähti kävelemään kohti telttakylää.

”Minä tapan sinut tuosta hyvästä!” Demetrios jyrähti. Kaksi parra- kasta miestä silmäili toisiaan hiljaisuuden vallitessa, kunnes he räjähti- vät nauramaan. Yleisön hermostuneet katseet vaihtuivat raikuvaksi nau- ruksi, ja samassa musiikki jatkui yleisen puheensorinan taustalla.

”Hyvä on, olet oikeassa. Isäni oli aikamoinen elukka.” Demetrios jatkoi pyyhkien sylkeä huuliltaan. Ihmiset rupattelivat keskenään eri puolilla telttaa ja naureskelivat iloisina toistensa jutuille.

Teltassa suuaukon vieressä neljä miestä väittelivät keskenään, kun- nes väittely vaihtui yllättyneisiin henkäyksiin. Diokles oli astunut telt- taan sisään.

”Uusi sielu!” joka huudahti teltan nurkasta. Demetrios murahti epä- luuloisena ja viittoi muita tulemaan mukaansa. Hän käveli epäluuloisesti Dioklesin luo kahden rotevan miehen kanssa. Diokles vilkaisi heitä arvioivasti, eikä näyttänyt ollenkaan huolestuneelta.

Demetrioksen leikkaamaton parta näytti sotkuiselta ja hänellä oli yksinkertaiset, kreikkalaistyyliset vaatteet. Mies oli Dioklesia päätä pidempi, ja hänen valtavat lihakset pullistelivat vaatteiden alla uhkaavasti. Parakkiaan miehen kaksi seuralaista näyttivät yhtä lailla karskeilta miehiltä, jotka olivat luultavasti nähneet elämänsä aikana monta katutappelua.

”Tervetuloa matalaan majaan!” Demetrios huudahti, levittäen kätensä kuin esitelläkseen telttaa ylpeänä. Hänen keltaiset hampaansa vilahtivat virneen alta. ”Mikä on nimesi, muukalainen?”

Diokles pysyi vai.

Demetrios laski kätensä alas kummastuneena. Hän vilkaisi kahta miestä takanaan ja siirsi katseensa takaisin Dioklesiin.

”Sinä et tainnut nyt ymmärtää, muukalainen. Minä olen tämän kylän johtaja, tämän kylän auktoriteetti. Sinä vastaat kun sinulle puhutaan, pieni mies.”

Teltan laidalla oleva mies rikkoi hiljaisuuden. ”Anna hänen olla, Demetrios. Etkö näe, että hän on aivan hetki sitten saapunut Manalaan? Hän on luultavasti vielä täysin sekavassa mielentilassa.”

”Turpa kiinni, Kleitos.” Demetrios ärähti. Hän arvioi Dioklesia päästä varpaisiin ja lipoi huuliaan. ”Kivat saappaat, muukalainen. Haittaako jos lainaan niitä vähän? Omani menivät rikki jo vuosia sitten.”

Demetrioksen takana seisovat miehet hohottivat ja Demetrios virnistä hetken, jonka jälkeen hänen ilmeensä synkkeni ja hän löi voimakkaan nyrkiniskun kohti Dioklesin kasvoja.

Diokles väisti iskun salamannopeasti ja väänsi Demetrioksen niskat nurin ennen kuin kukaan ehti räpäyttää silmiään. Demetrios huojuu hetken paikallaan, kunnes valahti maahan. Ihmiset rupesivat kirkumaan ja juoksivat kauemmaksi Dioklesista, tönien toisiaan pois tieltä päästäkseen teltasta ulos.

Demetrioksen elottomat kasvot tuijottivat kaukaisuuteen, kun hänen ruumiistaan alkoi erittyä mustaa savua. Ensiksi savua tuli hänen käsiensä, sitten suustaan ja lopulta silmistään. Diokles katseli silmät suurina, kuinka Demetrioksen ruumis mureni mustaksi tuhkaksi hänen eteensä. Diokles tunsu vapisevansa. Mitä ihmettä oli juuri tapahtunut? Hän meni istumaan teltan nurkkaan ja hautasi kasvot käsiinsä.

Istuttuaan hetken aikaa omissa oloissaan hän kuuli rykäisyn teltan toiselta puolelta. Hän kohotti katseensa vakavan näköiseen mieheen, joka istui tuolilla lyyra kädessään.

”Sinuna en murehtisi liikaa. Viime kuukaudet hän vain etsi tekosyytä tapella ihmisten kanssa. Luulen, että teit hänelle oikeastaan vain palveluksen.”

Puhuja oli laiha nelikymppinen mies, jolla oli lyhyet, vaaleat hiukset. Hänellä oli yllään harmaat, kuluneet vaatteet, ja tummanruskea matkaviitta selässään.

”Mikä on nimesi?” hän kysyi.

Huoneessa oli hetken hiljaista.

”Diokles.”

”Hauska tavata, Diokles. Minun nimeni on Kleitos. Olinko oikeassa, kun arvioin sinun tulleen tänne aivan äskettäin?”

Diokles nyökkäsi.

”Näin arvelinkin. Korostuksesi ja piirteesi kertovat sinun olevan Makedoniasta, mutta vaatteesi hämmensivät minua. Mistä päin ne ovat?”

Diokles oli vaiti. Kleitos odotteli vastausta hetken aikaa kädet ristissä, kunnes nyökkäsi hitaasti.

”Hyvä on, et taida olla puheliasta sorttia. Se on ihan ymmärrettävää, ottaen huomioon että olet juuri saapunut Manalaan. Monet meistä tuntevat olonsa kuitenkin hyvin yksinäiseksi ja eksyneiksi tänne saavuttuaan. Mutta jos haluat puhua jostain, vaikka kuolemastasi, voit aina puhua minulle.”

Kleitos hiljeni ja rupesi näppäilemään hiljaista sävelmää lyyrallaan. Tuuli puhalsi teltan oviaukosta sisään heiluttaen sisällä olevia kankaita ja liinoja kevyesti.

”Missä minä olen?”

”Ahaa!” Kleitos huudahti. ”Tuhannen obolin kysymys. Totta puhuakseni, en tiedä varmasti. Kukaan ei varsinaisesti kerro meille kuollessamme missä olemme, tai mitä meidän tulisi tehdä. Meidät viskotaan Manalaan kuin vanhat rätit, joita kukaan ei enää kaipaa. Minulla on tosin omat teoriani tästä paikasta.”

Kleitos jatkoi lyyran soittamista ja katsoi kaukaisuuteen.

”Teoriani perustuu keskusteluihin niiden pappien kanssa, jotka ovat matkustaneet tämän paikan ohitse. Kaikki on kuitenkin spekulatiota,

sillä kukaan papeista ei ole koskaan tullut takaisin tänne kertomaan lopullista vastausta. Oletko valmis?”

Diokles tuijotti Kleitosta synkkänä.

”Minun teoriani mukaan me olemme Manalan ensimmäisellä tasolla. Kaikki tässä telttakylässä asuvista ihmisistä ovat kuolleet oman käden kautta, joten ilmeisesti on olemassa jotain sääntöjä, joiden mukaan sielut aloittavat taipaleensa Manalassa. Ihmisiä kulkee joskus tämän kylän kautta, sellaisia jotka ovat kuolleet eri tavalla. He ovat aloittaneet matkansa paljon kauempaa. Reittejä ja sielujen syntypaikkoja on kuitenkin pakko oltava enemmänkin, sillä saamme tänne melko harvoin vierailijoita.”

Diokles rykäisi. ”Minne kaikki ovat matkalla?”

”Näit varmaan taivaan ainoan tähden? Monet ovat sitä mieltä, että se osoittaa reitin etelään, lopulliselle tuomiolle. Pappien mukaan tähti johdattaa Zeuksen kolmen kuolleen pojan luo. Pitkän vaelluksen on tarkoitus puhdistaa sielu tätä lopullista tuomiota varten. Parantuneet sielut pääsevät jumalaiseen Elysiiniin, mutta pahat sielut joutuvat Manalan alimmalle tasolle Tartarokseen, jossa murhaajat ja muut rikolliset kärsivät ikuista tuskaa.”

Diokles pohti tätä hetken aikaa. ”Miksi te sitten olette täällä? Miksi ette matkusta lopulliselle tuomiolle?”

Kleitos hymyi vaivautuneesti. ”Useimmilla meistä on synkkiä salaisuuksia, tiedäthän, tekoja joita kadumme. Kaikki alkaa epäilyksestä. Saavumme tänne ja mietimme, mitä olemmekaan tehneet. Olisinko voinut tehdä jotain toisin? Olenko teoillani menettänyt arvoni jumalten silmissä? Me olemme yksinäisiä ja pelokkaita olentoja, Diokles. Pelkäämme kohdata rikoksemme jumalten katseiden alla. Minut valtasi aikoinaan sama epäily, joten jäin näiden ihmisten seuraan hetkeksi pohtimaan elämääni. Se hetki on kestänyt kohta jo vuoden päivät.”

Diokles nousi ylös ja käveli mustan tuhkakasan luo. ”Mitä hänelle tapahtui?”

”Demetrioksen sielu on nyt jossain muualla. Olen nähnyt muutaman kerran vastaavanlaisen tapahtuman. Pappien mukaan Manalassa katoavat sielut siirtyvät osaksi Maailmansielua. Ilmeisesti he menettävät silloin identiteettinsä ja persoonallisuutensa. Heistä tulee osa meitä ympäröivää maailmaa.” Kleitos kohautti olkapäitään. ”Tai niin papit kertoivat.”

”Miksi sinä sanoit tehneeni hänelle palveluksen?”

”Kaikki näkivät, kuinka hän purki pahaa oloaan muihin. Demetrios tiesi joutuvansa Tartarokseen, mikäli koskaan menisi lopulliselle tuomiolle. Meidän kahden kesken, uskon hänen salaa toivoneen pois pääsystä tästä kaikesta.”

Diokles nyökkäsi hiljaa. Hän katseli kohti teltan suuaukkoa mietteläänä. ”Lopullisella tuomiolla ei varmaan katsota hyvällä toisten sielujen tuhoamista.”

”Voisin kuvitella. Olet kuitenkin aina tervetullut jäämään luoksemme. Muut asukkaat varmasti pelkäävät sinua äskeisen jälkeen, mutta voin yrittää puhua puolestasi.”

”Kiitos, mutta se ei ole tarpeen. Aion jatkaa matkaani.”

”Niinkö?” Kleitos lopetti soittamisen. ”Olet rohkea mies, Diokles. Ehdotan kuitenkin, että jätät tänne siksi aikaa kunnes pääsi selkenee. Mitä sinä muistat menneisyydestäsi?”

Diokles tunsi orastavan päänsäryn, kun hän yritti miettiä asiaa. ”Muistan... pieniä pätkiä. Ajatukseni ovat hieman usvan peitossa.”

”Sinun ryhtisi ja nopea hyökkäyksesi Demetriosta vastaan kertovat, että olit mahdollisesti palkkamiekkä, sotilas... tai kenties salamurhaaja?”

Diokles pudisti päätään. ”En muista.”

”Useimmat meistä saavat muistonsa takaisin ajan kuluessa, älä huoli. Millaisia pätkiä sinä muistat?”

”Muistan... hänet. Hänen nimensä oli Lysandra.”

Kleitos huokaisi syvään. ”Oli? Onko hän kuollut?”

Diokles nyökkäsi. ”Hänet vietiin minulta. Murhattiin. Olen tullut hakemaan hänet takaisin.”

”Aivan. Me kaikki toivomme jälleennäkemistä tässä kurjassa maailmassa. Hän voi kuitenkin olla missä vain. Hän voi olla harhailemassa toisella puolella Manalaa, tai hän voi olla Elysiassa saatuaan lopullisen tuomion. Kuka tietää? Tarvitset paljon onnea löytääksesi hänet.”

Diokles katseli häntä synkkänä. ”En tarvitse onnea. Tarvitsen miehen.”

”Anteeksi?”

”En tullut jälleennäkemisen toivossa. Tulin hakemaan hänet takaisin. Takaisin elävien joukkoon, jonne hän kuuluukin.”

”Mitä tarkoitat?”

”Tulin Manalaan vaatimaan Hadekselta Lysandraa takaisin. Jos hän ei suostu siihen, haastan hänet taisteluun Lysandran sielusta.”

Kleitos katseli Dioklesia suu auki. ”Oletko tosissasi? Hyvät jumalat. Tavallisesti nauraisin noin hullulle ajatukselle, mutta silmissäsi on pelotavaa päättäväisyyttä. Kuuntele minua, Diokles. Sinulla ei ole mitään hajua mistä puhut. Vaikka löytäisit Hadeksen, itse Manalan valtiaan ja kuoleman jumalan, sinulla ei olisi mitään mahdollisuuksia vahingoittaa häntä. Hän heittäisi sinut ärtyneenä Tartarokseen uhraamatta toista ajatusta vaatimuksillesi. Älä heitä elämäsi hukkaan. Olen tosissani.”

Diokles lähti kävelemään kohti teltan suuaukkoa. ”Toivotan sinulle onnea, Kleitos.”

Kleitos katseli kun Diokles astui ulos teltasta, pudisti päätään epäuskoisena ja juoksi hänen peräänsä. ”Odota!”

Ulkona odotti kymmenen miestä ja muutama nainen. He kaikki tuijottivat Dioklesia uhkaavasti, joillakin oli veitset käsissään. ”Lähde pois, muukalainen. Emme kaipaa murhaajia keskuuteemme.”

Diokles jatkoi matkaansa sanaakaan sanomatta. Kyläläiset antoivat tietä hänen jatkaessaan tähden osoittamaan suuntaan. Kleitos otti muutamana epäröivän askeleen kohti Dioklesia, jolloin muut kääntyivät katsomaan häntä apeina.

”Aiotko lähteä tuon muukalaisen matkaan, Kleitos? Hän on murhaaja!” Huudahdukselle nyökyteltiin hyväksyvästi. Joku osoitti Kleitosta sormellaan. ”Jos lähdet nyt, et ole enää tervetullut takaisin tänne!”

Kleitos vilkaisi takanaan olevia ihmisiä ja huokaisi syvään. ”Se on nyt tai ei koskaan. Pitäkää huoli itsestänne.”

”Odota, odota!” Kleitos parahti puuskuttaen, kun hän juoksi Dioklesin luokse. ”Emmekö voisi vain mennä suoraan lopulliselle tuomiolle?”

”Se ei ole vaihtoehto.” Diokles totesi. ”Annoin lupauksen.”

Kleitos tasasi edelleen hengitystään. ”Kuuntele minua. Kun sielu on joutunut Manalaan, sitä ei voi tuoda enää takaisin. Ainoastaan Hades voi tehdä poikkeuksen, mutta sinä et voi vain kävellä hänen eteensä ja vaatia häntä takaisin. Yksikään kuolevainen ei ole koskaan haastanut jumalaa ja jäänyt kertomaan siitä. Sinulla ei ole mitään mitä hän voisi haluta. Kuka sinä oikein kuvittelet olevasi?”

Diokles pysähtyi ja katsoi Kleitosta rävähtämättömästi silmiin, kunnes Kleitos käänsi katseensa hämillään pois. ”Minä tarvitsen miekan. Mistä löydän sellaisen?”

”Vaikea sanoa. Ihmiset tuovat Manalaaan vaatteensa ja henkilökohtaiset esineensä jotka heillä oli kuollessaan päällään, mutta en ole nähnyt kenelläkään mitään veistä suurempaa. Ellei sitten...” Kleitos näytti miettelialt.

Diokles kuuli raakkuvaa ääntä ja näki parven korppeja kiertelevän hänen yllään. Se ei vaikuttanut hyvältä merkiltä.

Kleitos napsautti sormiaan. ”Kuolleiden Sola on luultavasti lähin vaihtoehto, kuulin paikasta erältä matkaajalta joka käveli kylämme läpi. Se sijaitsee täältä itään, mutta meidän pitäisi miettiä tätä vielä hetki. Matkaaja kertoi, että siellä on sodissa kaatuneiden sieluja vangittuina, eivätkä nämä sielut ole kovinkaan ystävällisiä. Sola on oikeastaan kokonainen hautausmaa täynnä miekkoja, keihäitä ja revenneitä panssareita. Matkaaja varoitti, että Kuolleiden Solaa ja sen sieluja vartioi itse Deimus, sodanjumala Areksen poika. Jopa sinä taidat ymmärtää, mitä se tarkoittaa?”

”Se tarkoittaa sitä, että meillä on uusi määränpää.”

”Se tarkoittaa sitä, että meidän pitäisi kiertää koko paikka mahdollisimman kaukaa.” Kleitos mutisi lähtiessään seuraamaan päättäväisen näköistä Dioklesia kohti itää.

He kävelivät monta tuntia kivikkoista polkua pitkin, kunnes Diokles pysähtyi äkisti ja osoitti eteensä. Heidän edessään oli kaksi ränsistynyttä puutaloa, joiden seinät olivat todella huonossa kunnossa. Diokles siirtyi varovaisesti suuremman talon juurelle ja vilkaisi sisään ovenraosta. Huoneessa oli kaatuneita tuoleja ja puinen pöytä, joka oli mennyt keskeltä halki. Tunkkainen, epämiellyttävä haju huokui sisältä.

”Onko siellä ketään?” Kleitos kuiskasi.

Diokles pudisti päätään ja astui sisään. Hän katseli ympärilleen ja tutki vieressään olevan kaapin, joka oli maalattu valkoiseksi. Kaapin sisällä oli erilaisia kattoiloita, patoja ja syömävälineitä, joista moni oli lommoilla. Lopulta hän veti astioiden seasta esiin leveän pronssisen veitsen, joka oli hieman tummentunut reunoilta. Hän pisti veitsen tyytyväisenä vyölleen, ja kääntyi katsomaan huonetta tarkemmin.

Kleitos oli kumartunut lattialla olevien rääsyjen ylle ja nosteli niitä arvioivasti. Hän heitti Dioklesille harmaan matkaviitan. ”Pistä tuo yllesi. Meillä on vielä pitkä matka edessämme.”

Diokles sitoi viitan kiinni. ”Mitä sinä luulet, kuka asutti tätä taloa? Mistä sille on edes löydetty rakennusmateriaalit?”

Kleitos katseli ympärilleen. ”No, jotkut uskovat, että ennen kuin ihmiset luotiin, Manalaa asuttivat erilaiset henget. Olen kuullut tarinoita, joiden mukaan ihmisten luominen pakotti nämä henget pakenemaan ihmisten tieltä, jonka takia ne ovat vihaisia meille. Telttakylän teltat olivat paikalla ennen ensimmäistäkään ihmistä, mikäli Demetriosta oli uskominen.”

Diokles tutki lahonneita seiniä ja nyökkäsi. ”Jatketaan matkaa.”

He kävelivät pitkään hiljaisuuden vallitessa. Diokles huomasi aina välillä ruskeanpunertavan hiekan lomassa vanhoja jalanjälkiä, jotka johtivat päinvastaiseen suuntaan. Satunnaiset irtokivet narskuivat heidän jalkojensa alla. Hetken kuluttua he kuuluivat uudelleen raakkuvaa ääntä vierestään. Kolme mustaa korppia katseli heidän matkaamistaan tumman, kuivuneen puun oksalta.

”Nuo korpit hermostuttavat minua.” Kleitos mutisi. ”Tarujen mukaan ne aistivat lähestyvän vaaran ja kuoleman. Typerät linnut.”

He ohittivat korpit ja jatkoivat matkaansa, kunnes heidän reitilleen alkoi muodostua pieniä rinteitä ja kukkuloita. Nousevat korkeuserot olivat luultavasti merkki lähestyvistä solasta, joten Diokles tutki entistä valppaammin ympäristöään. Kleitos vilkuili taakseen vähän väliä ja pureskeli kynsiään hermostuneena.

”Hyvät jumalat, tämä hiljaisuus saa minut hulluksi. Sano jotain! Mitä muuta sinä muistat? Oliko tämä Lysandra sinun vaimosi?”

Diokles oli hetken hiljaa. ”Kyllä. Hänet murhattiin kylmäverisesti. Aion hakea hänet takaisin, vaikka se olisi viimeinen tekoni.”

Kleitos raapi sänkeään. ”Muistatko jotain muuta?”

Diokles yritti muistella, mutta päänsärky kasvoi liian kovaksi. ”En, en pysty.”

”Ymmärrän. Entä oliko sinulla mitään esineitä mukanas, jotka voisivat antaa vihjeitä menneestäsi?”

Diokles mietti hetken aikaa ja otti amuletin esiin paitansa alta. Amuletissa oli naisen sivuttain olevat kasvot ja kolme kreikankielistä sanaa jotka muodostivat ympyrän kasvojen ympärille.

”Outoa...”

Päänsärky hulvahti hänen lävitseen kuin tappava aalto terävään kivikkoon.

2. LUKU

22 VUOTTA SITTEN

”Olet kuollut, Diokles!”

Diokles hieroi kipeää kättään murjottaen. ”Tuota ei lasketa, se tuskin hipaisi minua.”

Myron ja Hesiod nauroivat kovaan ääneen. Hetken kuluttua Diokleskin hymyili.

”Olit onnekas, Myron. Katsotaan kestääkö onnesi tämän!” Diokles huudahti syöksyessään eteenpäin. Hän huitaisi kepillään kohti Myronia, mutta Myron torjui iskun helposti. Hesiod nauroi ratketakseen, kun Myron otti Dioklesia rinnuksista kiinni ja kamppasi Dioklesin maahan selälleen.

”Sinusta ei koskaan tule soturia.” Myron sanoi virnistäen ja auttoi Dioklesin takaisin seisomaan. Diokles pyyhki pölyä vaatteistaan harmistuneena.

Hesiod heristi sormeaan Myronille. ”Jonain päivänä kadut vielä sanojasi, kun tämä miekkamestari yllättää sinut nukkuessasi.”

Diokles seisoi heidän edessään kädet puuskassa. ”Naurakaa vain.” Hän vilkaisi taivaalle ja huokaisi. ”Näyttää siltä että aurinko laskee pian. Pitäisiköhän meidän mennä jo takaisin? Lupasin palaavani kotiin ennen pimeää.”

Myron heilautti kättään vähättelevästi. ”Äh, älä ole tuollainen väsykkä, Diokles. Käydään vielä tornilla. Viimeinen siellä on tyhmä ja haisee pahalta!”

Hesiod juoksi nauraen Myronin kintereillä ulos kujalta kohti Pellan vilkasta kauppakatua. Diokles vilkaisi epäröiden taivaanrannan taakse katoavaa aurinkoa ja lähti sitten seuraamaan ystäviään.

Makedonian pääkaupunki Pella levittäytyi valtavana Bottiaian maakunnan alueella ja oli Thermianlahden satamakaupunkina yksi maan tärkeimmistä kauppakaupungeista. Hämärän laskeutuessa kauppakatu täyttyi eksoottisista tuoksuista ja hälinästä, kun kovaääniset kauppiaat yrittivät myydä ruokaa ja esineitä ihmisille, jotka olivat viettämässä iltaa kaupungilla ystäviensä kanssa.

Pojat juoksivat ihmismassojen läpi vikkelästi. Pahastuneet huudahdukset seurasivat heitä, kun he vahingossa tönäisivät ohikulkevia ihmisiä vauhdin hurmassaan. Kojujen valikoimat notkuivat toinen toistaan ihmeellisempiä valikoimia, kun ihmisiä ympäri maailmaa tuli myymään Makedonian pääkaupunkiin uusimpia tuotteitaan.

”Nähdään tornilla!” Hesiod hihkaisi ja sujahti Myronin ohitse väkijoukkoon. Myron huudahti harmistuneena ja katosi hänen peräänsä. Diokles pysähtyi ja vilkaisi ympärilleen arvioivasti. Hän tunsi tämän kaupungin kuin omat taskunsa ja tiesi, että tornille oli monta reittiä. Mutta jos hän halusi ehtiä paikalle ennen muita, hänen olisi otettava niistä vaarallisin. Diokles irvisti ja juoksi viereiselle sivukujalle, josta hän rupesi kipuamaan tikkaita ylös. Hän kohottautui käsiensä varassa katolle ja jäi hetkeksi aikaa ihailemaan allaan olevaa kaupunkia. Aurin gonlasku loi henkeäsalpaavan maiseman Pellan ylle, johon hän ei ollut koskaan kyllästynyt. Hän kuitenkin tiesi, että vielä ei olisi aika jäädä katselemaan maisemia. Hän juoksi tukka hulmuten talon katon reunalle ja loikkasi kujan ylitse viereisen talon katolle.

Myron ja Hesiod pujottelivat ihmisten lomassa, kunnes pääsivät sivukadulle. He olivat aivan hengästyneitä, mutta tönivät toisiaan naureskellen koettaen pitää toinen takanaan. Muutaman käännöksen jälkeen he näkivät harmaan kivitornin edessään. Kadulla haisi voimakkaasti kuivatulle kalalle, mutta he tuskin huomasivat sitä pinnistelllessään kohti tornin suuaukkoa. Juuri kun Myron oli hihkaisemassa voitonhuudahdusta, hänen eteensä mätkähti jotain. Pojat kiljaisivat peloissaan.

”Minä voitin...” vaimea ääni kuului tornin edessä olevasta heinäkasasta.

Pojat taluttivat kivusta voihtivan Dioklesin tornin huipulle. Hesiod pyöritti silmiään epäuskoisena. ”Mitä sinä oikein mietit, Diokles? Olisit voinut katkaista jalkasi!”

Diokles virnisti takaisin.

”Joudut pulaan, jos joku näkee sinut hyppimässä katoilla.” Myron sanoi, mutta ei voinut olla itsekään hymyilemättä. He astuivat viimeiset askelmat ylös ja pääsivät tornin huipulla olevalle tasanteelle. Näköalatorni oli jääne kaukaisilta ajoilta, kun Pella oli vielä pieni maanviljelyskylä. Pella laajeni kuitenkin nopeasti joka suuntaan jättäen näköala-

tornin keskelle kaupunkia talojen ylle. Pojat pitivät paikasta, sillä tornin huipulta näki kuinka suunnaton pääkaupunki todellisuudessa oli. Aurin-gonlasku tulisi valaisemaan heidän kaupunkiaan vielä lyhyen hetken ajan.

Myron katseli maisemaa hetken ja näytti epäröivän. ”Tuota, minulla oli syy siihen miksi halusin teidät tänne ylös. Minulla on teille jotain kerrottavaa.” hän sanoi ja katseli alhaalla olevaa kaupunkia haikeana. ”Isäni sanoi minulle tänään, että me joudumme muuttamaan pois tästä kaupungista.”

”Eihän!” Hesiod parahti. ”Minne?”

”En tiedä vielä. Isäni työ tulee viemään hänet pois Pellasta pitkäksi aikaa, joten me joudumme muuttamaan hänen kanssaan pois.”

Pojat olivat hetken hiljaa ja sulattelivat uutista.

”Milloin lähdette?” Diokles kysyi lopulta.

”Isäni ei kertonut. Hei, älkää näyttäkö noin surullisilta, minä palaan vielä takaisin! En tiedä milloin, mutta vannon sen teille. Teidän täytyy myös luvata, että ette unohda minua koskaan.”

Diokles asetti kätensä Myronin olkapäälle. ”Minä vannon sen.”

”Minä vannon myös! Kun tulet takaisin, meidän täytyy tavata taas täällä tornissa.” Hesiod vaati hymyillen.

Pojat naureskelivat, vaikka haikeus kuului heidän äänistään. Soihtu- ja sytyteltiin kaupungin katujen varsille. Jostain kaukaa kuului rytmikästä musiikkia.

”Mitä aiot tehdä, kun olet muuttanut täältä pois, Myron?” Hesiod uteli.

Myron raapi päätään mietteliäänä. ”Minä luultavasti autan isääni, kunnes olen tarpeeksi vanha liittymään armeijaan. Siihen voi mennä vielä vuosia, mutta minkäs mahtaa.”

”Minäkin aion liittyä armeijaan!” Diokles huudahti. ”Sitten me voimme sotia yhdessä, vieri vieressä!”

Myron näytti epäröivän. ”Enpä tiedä, Diokles. Et ole erityisen hyvä sen keppisi kanssa.” Myron alkoi nauraa kun Diokles tuuppasi häntä. Myron tönäisi häntä takaisin ja pian pojat painivat jälleen.

”Ei kai taas?” Hesiod kysyi ja huokaisi syvään.

Kohta Myron istui Dioklesin päällä. ”Sinä et koskaan opi, Diokles.”

Diokles tuhahti ja nousi seisomaan vaatteitaan puistellen. Pojat kömpivät uudelleen tornin reunalle katsomaan auringonlaskun valaisemaa kaupunkia.

”Entä sinä, Hesiod?” Myron kysyi. ”Liitytkö sinäkin armeijaan? Me tarvitsemme sinun apuasi jos aiomme voittaa barbaarit!”

Hesiod hymyili. ”Minusta tuntuu, että isälläni on muita suunnitelmia minun varalleni. Sitä paitsi, en usko että armeijaura on minua varten. Minusta tulee pappi, aivan kuten isästänikin, ja hänen isästään ennen häntä. Mutta ei se haittaa. Olen aina tiennyt, että se polku odottaa minua. Itse asiassa odotan sitä kovasti.”

Pojat rupattelivat vielä jonkin aikaa, kunnes aurinko näytti viimeiset säteensä ennen kuin laskeutui horisontin taakse.

”Mitä te luulette, mikä on elämän tarkoitus?” Diokles kysyi. Muut katselivat häntä hämmentyneinä.

”Mitä tarkoitat, elämän tarkoitus?” Myron ihmetteli.

”Tarkoitan, odottavatkohan meitä sankarien kohtalot? Tuleeko kukaan muistamaan meitä, kun aikamme koittaa?”

”Taruissa sankarit kuolevat aina traagisesti, Diokles.”

”Tiedän, mutta...”

Diokles katseli soihdujen valaisemaa kaupunkia allaan ja hätkähti yhtäkkiä. ”Kuolemisesta tuli mieleeni, äitini tulee tappamaan minut! Aurinko on jo laskenut!”

Myron naureskeli. ”Parasta juosta.”

”Näemme taas huomenna lammella?”

”Kuten aina. Onnea, tulet tarvitsemaan sitä.” Myron sanoi ja heilautti kättään hyvästiksi.

Diokles juoksi tornin portaat alas ja ulos pimeään peittämään kaupunkiin.

Hän hiipi varovaisesti kotiinsa sisälle.

”Mitä minä olen sanonut sinulle ulkona olemisesta auringon lasketuuta?”

Diokles irvisti, kun hänen äitinsä seisoi kädet ristissä oven vieressä.

”Olen pahoillani. En huomannut ajankulua, kun meillä oli niin hauskaa.”

”Voi Diokles! Sinä kuvittelet, että Pella on vain yksi iso leikkikenttä, mutta sinun pitäisi tietää paremmin. Olet vasta kahdeksan, sinulle voi

sattua mitä vain! Tietäisitpä millaisia hulluja kaupungilla liikkuu. Pella ei ole turvallinen paikka lapsille!”

”Äiti, kyllä minä osaan pitää huolta itsestäni.”

Diokles näki kuinka yksinäinen kyynel valui hänen äitinsä poskella. ”Itketkö sinä?”

Hänen äitinsä käänsi päänsä pois päin. Diokles kuuli tukahtuneen nyyhkäisyä ja hätääntyä valtavasti. ”Anna anteeksi, äiti, minä lupaan...”

”Ei tämä sinusta johdu. Sinun veljesi...”

Dioklesin silmät laajenivat. ”Onko Theronille sattunut jotain? Onko hän loukkaantunut?”

”Ei. Hän... hän pääsi armeijaan. Hän lähtee pian.”

”Mitä? Missä hän on?”

Hänen äitinsä osoitti kädellään viereiseen huoneeseen. Diokles juoksi sinne ja näki isoveljensä nukkumassa mairena hymy huulillaan. Hän ravisteli veljensä hereille.

”Theron! Onko se totta?”

Tummat, hapsottavat hiukset omaava poika hätkähti hereille. Hän hieroi silmiään ja katsoi veljeään. ”Diokles?”

”Oletko sinä menossa armeijaan?”

Theronin ilme kirkastui. ”Kyllä, vihdoin. Olen odottanut hyväksymiskirjettä jo aivan liian kauan. Voin vain toivoa, että pääsen johonkin hyvään paikkaan.”

Diokles katseli jalkojaan epävarmana. ”Milloin me näemme seuraavan kerran?”

Theron haukotteli. ”Komennukset ovat aika pitkiä, kyllähän sinä tiedät. Ainakaan aluksi en pääse tapaamaan teitä, mutta tulen heti kun saan lomaa.”

”Minäkin olen päättänyt liittyä armeijaan.”

”Niinkö?” Theron kysyi hymyillen. ”Mitä äiti sanoi päätöksestäsi?”

Diokles katseli olkansa yli ennen kuin vastasi kuiskaten. ”En ole vielä kertonut hänelle. Luulen että hän ei pidä ideasta.”

Theron nauroi. ”En haluaisi olla paikalla, kun äiti saa kuulla tuosta.” Hän taputti Dioklesia poskelle ja asettui taas makaamaan. ”Jutellaan huomenna lisää, Diokles. Yritä saada vähän unta.”

”Niin kai sitten. Hyvää yötä.”

Diokles kömpi omalle nukkumapaikalleen ja yritti olla kuuntelematta äitinsä nyyhkytystä viereisestä huoneesta. Äiti ei ollut koskaan innois-

saan Theronin haaveesta lähteä armeijaan, sillä hän ei kestäisi, jos Theronille sattuisi jotain. Diokles sulki silmänsä miettien, kuinka äiti mu-rehti turhaan. Theron oli voimakkain, nopein ja älykkäin henkilö jonka Diokles tiesi. Hänen isoveljensä ei olisi se jonka tarvitsisi pelätä, vaan vihollisten jotka kohtaisivat hänet! Pian Diokles nukahti mairea hymy huulillaan.

Aurinko oli jo korkealla taivaalla, kun Diokles vihdoin heräsi. Hän hieraisi silmiään ja vilkaisi veljensä nukkumapaikkaa, mutta Theron oli hänen harmikseen ehtinyt jo lähteä jonnekin.

Hän vilkaisi ikkunasta, kuinka hevosvankkurit vetivät lohcareita jälleen kohti uutta työmaata. Pella tuntui muuttuvan päivä päivältä vilk-kaammaksi, eikä hän ollut varma miksi. Kauppiaita tuntui liikkuvan lähistöllä aina vain enemmän. Hänen isänsä, Theocritus, oli menestyvä kauppias, joka vietti aikaansa harvoin kotona, sillä hänen työnsä vei hänet usein Kreikkaan pitkiksi ajoiksi. Siitä oli melkein kaksi kuukautta kun Diokles oli nähnyt hänet viimeksi.

Hän löysi äitinsä syömästä aamiaista, jonka palvelija oli hänelle valmistanut. Diokles meni istumaan äitinsä viereen ja katseli, kuinka hän söi vaisuna viiniin kastettua leipää.

”Oletko kunnossa, äiti?”

Hänen äitinsä nyökkäsi. ”Eiköhän tämä tästä. Olen vain niin huolis-sani.”

Diokles nyökkäsi ymmärtäväisenä.

”Voisitko tehdä minulle palveluksen, Diokles?” Hän kysyi ojentaen Dioklesille muutamia kolikoita. ”Pari hunajakakkua voisi olla paikallaan. Kävisitkö ostamassa niitä ja toisit ne tänne?”

”Kyllä äiti.” Diokles sanoi. Hän lähti saman tien ulos talosta ja siris-teli silmiään voimakkaan auringonvalon häikäistäessä hänet. Kaupunki oli herännyt kauan ennen häntä ja ihmisiä kuljeskeli kaduilla sankoin joukoin. Diokles kiiruhti kohti kauppakojuja hymyillen. Hän pääsi har-voin ostamaan mitään itse, mutta tällä kertaa hän todistaisi äidilleen tinkimistaitonsa. Myyjät olivat jo täydessä vauhdissa kauppakadulla, kun hän saapui paikalle. Hän etsi katseellaan hunajakakkuja väistellen vaaseja ja koruja kauppaavia myyjiä. Kauppiaat houkuttelivat asiakkaita toinen toistaan houkuttelevimmilla tarjouksilla tai rupattelivat keskenään naureskellen. Ruokakojujen tuoksut herättivät hänessä valtavan nälän:

leipää, viiniä, viikunoita, oliiveja, juustoja, kuivattua kalaa, mausteita, vihanneksia ja hedelmiä, kaikkea mitä kuvitella saattoi. Kymmenet tuokset sekoittuivat ja loivat kauppakadulle aivan omanlaisensa ihmeellisen tuoksun.

Lopulta hän löysi pienen kojun, jossa myytiin hunajakakkuja. Diokles alkoi välittömästi tinkiä kakuista aivan kuten oli nähnyt äitinsä joskus tekevän. Hän väitteli hinnasta hetken, kunnes kääntyi pois.

”Liian kallista! Tuolla toisella kojulla hunajakakkuja myytiin puolet halvemmalla.”

”Senkin valehteleva penikka, tulet vielä nöyränä takaisin kun huomaat että hunajakakkuni ovat tämän kaupungin halvimmat!”

Diokles lähti kävelemään kohti toisia kojuja.

”Odota!” hän kuuli takaansa. Diokles hymyili itseksensä. Liian helpo.

Diokles vei hunajakakut äidilleen ja lähti takaisin kaupungille. Hän suuntasi tuttua reittiä eteenpäin keskipäivän auringon porottaessa poikkeuksellisen kuumana. Ihmiset hakeutuivat varjoon ja kaupunki hiljentyi pitämään hengähdystaukoa. Katukivet hohkivat lämpöä Dioklesin sandaalien läpi ja lämmenneen lannan haju tunki jostain esiin pistävänä. Hän kääntyi torille ja kuuli säännöllisiä vasaran kilahduksia. Hän oli perillä.

Torin reunalla oli valtava talo, jonka katossa oli kaksi savupiippua. Diokles asteli varovaisesti sisään. Keskellä taloa oli noen likaama mies, joka takoi miekkaa alasinta vasten. Kuuma ilma tuntui erityisen raskaana täällä, ja Diokles tunsu hikoilevansa paitansa märäksi. Hän väisteli lattialla lojuvia kangassäkkejä, rautatankoja ja valtavia astioita täynnä tuhkan ja noen värittämää vettä. Dioklesin katse hakeutui samaan paikkaan kuin aina ennenkin: korkeassa telineessä lepääviin uutuuttaan hohdaviin miekkoihin. Taonta lakkasi.

”Taas täällä, Diokles?” mies kysyi matalalla äänellä.

Diokles nyökkäsi.

”Tulitko ostamaan vai katsomaan?”

Diokles kaivoi taskustaan kaksi kolikkoa ja näytti niitä miehelle.

”Säästöni ovat vielä hieman kesken, Prochorus.”

Prochorus katseli kolikoita hetken ja alkoi nauraa. ”Vai että hieman kesken? Olet saanut näemmä yhden kolikon lisää sitten viime kerran. Onhan se hyvä alku.”

Diokles hymyili ja käänsi katseensa miekkoihin, jotka oli pinottu seinän viereen. ”Nuo miekat näyttävät erilaiselta kuin ne viimekertaiset. Kenelle ne menevät?”

”Tämä erä tulee Filippoksen sotapäälliköille. Nämä ovat tarkkoja jäljennöksiä Persialaisten miekoista.” Prochorus käveli miekkojen luo ja nosti yhden ylös.

”Näetkö kuinka terä kaartaa hieman eteenpäin? Jokaisella miekalla taistellaan erilaisella tyyllillä. Sotilaiden on hyvä tuntea vihollisten aseet, jotta he osaisivat puolustautua niitä vastaan mahdollisimman hyvin.”

Diokles katseli miekkoja lumoutuneena. ”Voinko kokeilla?”

”Nämä eivät ole mitään leluja, Diokles. Tämä malli on tehty silpomaan ja tuhoamaan makedonialaisia.”

”Lupaam olla varovainen.”

Prochorus hymähti ja ojensi miekan varovasti Dioklesille. Diokles tunsi kahvan nyörytyksen lämmön suljetussa nyrkissään. Miekka oli niin painava, että hänen kätensä alkoi tärisemään kun hän yritti pitää sitä suorassa.

”Tämä on ihan liian painava!”

”Kuule poika, tämä on höyhenkevyt verrattuna sarisa-keihäisiin, joita sotilaat käyttävät. Ne ovat kuusi metriä pitkiä ja tehty kovasta saarnipuusta. Ilman vastapainoa keihäiden takaosassa niitä olisi mahdotonta pitää suorassa.”

Diokles ojensi miekan takaisin kunnioittavasti. Miekat olivat kiehtovia ja lumoavia, mutta samalla niissä oli jotain salaperäisen pelottavaa. Prochorus pyyhki miekan terän hihaansa ja asetteli sen takaisin paikoilleen.

”Miksi sinä tulet tänne kerta toisensa jälkeen, Diokles?” hän kysyi yhtäkkiä. ”Mitä sinä etsit?”

Diokles hämmentyi. ”Sinun miekkasi ovat niin hienosti tehtyjä, että voisin tutkia niitä vaikka koko päivän. Kaunista patsasta voi vain katsella, mutta miekka... miekan kanssa voi itse olla osa sitä taidetta. Kuka tietää, ehkä jonain päivänä minä pelastan läheiseni tällaisella miekalla.”

Prochorus rypisti otsaansa. ”Koreita sanoja. Haluatko sinä isona sotilaaksi, tai jotain?”

Diokles nyökkäsi vaisusti.

”Haluatko sinä hallita muita? Haluatko sinä tietää, miltä tuntuu riistää toisen miehen henki?”

Diokles järkyttyi. ”Ei, minä haluan suojella! Haluan pitää miekkaa kädessäni ja tietää, että vihollisten on ohitettava minut, mikäli he haluavat tuntea Makedonian mullan sandaaleissaan.”

”Hah! Jos haluat sankariksi, kannattaa unohtaa koko homma.”

Diokles oli hetken hiljaa. ”Asesepäksi sinulla on omituiset mielipiitteet armeijasta.”

Prochorus tuhahti. ”Sinä olet liian nuori ymmärtämään. Filippos on valloittanut Illyrian ja hallitsee siten koko Makedoniaa, mukaan lukien maakunnat jotka olivat enemmän tai vähemmän itsenäisiä. Perrhaebian maakunta on valloitettu. Olen varma, että tämä on vasta alkua. Mikä riittää sellaiselle miehelle? Meistä on tullut valloittajia, Diokles! Nämä miekat on tehty Makedonian puolustamiseksi, mutta nyt niillä valloitaan naapurikansoja.”

”Ilman miekkojasi moni makedonialainen olisi kuollut.”

Prochorus pudisti päätään. ”Voisin takoa maailman parhaimman miekan, mutta se olisi arvoton väärissä käsissä. Muista tämä, Diokles. Mitä tahansa teit elämässäsi, älä koskaan unohda kuunnella sydäntäsi.”

Prochorus käveli miekan luo, joka oli asetettu kauniille puiselle telineelle. Hän otti sen esille ja näytti sitä Dioklesille. ”Tämä on ensimmäinen miekka, jonka olen koskaan takonut. Se on luotettava. Se taipuu, mutta ei katkea. Mutta ennen kaikkea, kun se on oikealla asialla, viholliset tuntevat pelon sydämessään. Ymmärrätkö? Jos et pysty samaan, sinun ei pitäisi ottaa asetta käteesi alkuunkaan.”

Diokles nyökkäsi hämillään.

Aurinko oli alkanut siirtyä kohti taivaanrantaa, kun Diokles astui ulos pajasta. Hän nautti raikkaasta ja viilentävästä tuulahduksesta joka tervehti häntä äskeisen kuumuuden jälkeen. Myron ja Hesiod olivat luultavasti odottamassa lammella, joten hän päätti kiiruhtaa kohti sovitua tapaamispaikkaa. Hän pohti pitkään Prochoruksen sanoja hölkätessään polkua eteenpäin. Jonain päivänä hänestä tulisi vielä sotilas, josta Prochorus voisi olla ylpeä.

Pian hän saapui kaupungissa sijaitsevan puiston laidalle ja riensi lammelle, joka kimalteli auringonvalossa.

”Hesiod!” Diokles tervehti ja katseli sitten ympärilleen. ”Missä Myron on?”

Hesiod oli häneen selin eikä vastannut.

”Hesiod? Oletko kunnossa?”

Diokles käveli ystävänsä luo ja asetti kätensä hänen olkapäälleen. Hän vilkaisi ystävänsä kasvoja ja näki Hesiodin tummuneen silmän.

”Mitä tapahtui? Kuka teki tuon sinulle?” Diokles huudahti järkyttyneenä.

Hesiod nyyhkytti ja käänsi kasvonsa pois. Diokles tunsi itsensä avuttomaksi kuunnellessaan ystävänsä taistelevan itkua vastaan.

”Hesiod, sinun on kerrottava minulle!”

”He yllättivät minut taas. Sanoivat, etten ole tervetullut sille kadulle. Yritin juosta pakoon, mutta he olivat nopeampia kuin minä.” Hesiod piti pienen tauon. ”Photios ja Thales.”

Diokles tunsi vihan kuohahtavan sisällään. ”Ne kaksi? Miksi he niin tekivät?”

Hesiodin tomuisilla poskilla oli kyynelten jättämiä viiruja. ”En tiedä. He aina maleksivat kotikatuni varrella ja huutelevat minulle asioita. Yritän olla välittämättä niistä, mutta tällä kertaa he tulivat luokseni ja vaativat saada rahani. Annoin heille sen mitä minulla oli, mutta he sitten löivät minut maahan. He sanoivat että en ole enää tervetullut tänne.”

”Älä huoli. Heti kun Myron tulee tänne, menemme hankkimaan rahasi takaisin.”

Molemmat olivat hetken hiljaa. Aurinko oli jo hieman laskenut, mutta ilma tuntui silti tukahduttavalta. Lopulta Hesiod kääntyi katsomaan Dioklesia surullisena. ”Myron on poissa.”

”Mitä?”

”Kävin hänen luonaan äsken. Talo oli tyhjillään. He lähtivät auringon noustessa, ennen kuin Myron ehti edes hyvästellä meidät.”

Diokles voihkaisi. ”Uskomatonta.” Hän istahti Hesiodin viereen katselemaan alakuloisena lampea. Diokles otti maasta pienen, litteän kiven ja viskasi sen veteen. Kivi pomppasi pari kertaa veden pinnalla kunnes katosi lammen syvyyksiin.

Diokles suoristi selkensä. ”Tämä ei muuta sitä, että me menemme hakemaan rahasi takaisin. Jos annat heidän tönä sinua ympäriinsä nyt, he eivät koskaan lopeta.”

Hesiod parahti. ”Näetkö silmäni? He ovat vanhempia ja isompia ja vahvempia kuin me. Minä en osaa tapella, sinä tiedät sen! Jos he eivät anna rahoja takaisin suosiolla, mitä aiot tehdä?”

Diokles hymyili rauhoittavasti. ”Luota minuun. Minä tiedän mitä teen.”

Photios potkaisu nyhkyttävän kiharatukkkaisen pojan luotaan ja virnisti Thalesille, joka tarkasteli pientä rahapussia uteliaana.

”Juokse, Euclid, juokse!” Photios huusi pojan perään. ”Mene kertomaan äidillesi, kuinka menetit rahasi!”

Thales vilkaisi sivusilmällä Photiosta. ”Entä jos hän todella kertoo?”

”Älä huoli. Eivät he uskaltaisi tehdä mitään, niin kauan kuin isäni vaikutusvalta ulottuu tämän kaupunginosan yli. Me olemme nyt tämän korttelin kuninkaat, ja noiden poikien pitäisi tietää se!”

”Hei, katso kuka tuolta tulee.” Thales murahti hiljaa.

Diokles tuli heidän eteensä synkän näköisenä, Hesiodien seistessä hermostuneena hänen takanaan.

”Tulitko tuomaan meille lisää rahaa, Hesiod?” Photios naurah-ti. ”Entä kukas sinä olet?”

”Nimeni on Diokles. Teillä on jotain, joka kuuluu ystävälleni. Antakaa se takaisin.”

Photios ja Thales ulvoivat naurusta ja katselivat uutta tulokasta tarkemmin. Diokles oli heitä päätä lyhyempi, joten hänen uhmaava il-meensä näytti heistä lähinnä huvittavalta.

”Tiedätkö kuka minä olen?” Photios kysyi. ”Minun isäni nimitettiin juuri arkontiksi, joten sinun sietäisi osoittaa hieman kunnioitusta minulle.”

Diokles katseli häntä rävähtämättömästi silmiin. ”Vaikka isäsi olisi kuinka korkea-arvoinen virkamies hyvänsä, hän tuskin pitäisi siitä, että sotket hänen nimensä nuorempien kiusaamiseen. Olet häpeäksi hänelle.”

Photios irvisteli ja vilkaisi ystävänsä. ”Kuulitko mitä tämä poika juuri sanoi?”

Thales nyökkäsi.

”Poikien pitäisi tietää paikkansa.” Photios jatkoi ja löi Dioklesia suoraan kasvoihin. Diokles lennähti iskun voimasta selälleen.

”Kuka sinä luulet olevasi?” Photios jatkoi täyttä kurkkua, kun hän ja Thales astelivat selällään olevan Dioklesin viereen. Photios potkaisu

Dioklesia kylkeen, mutta tunsi samassa ilman pakenevan keuhkoistaan Hesiod syöksyessä vihaisena hänen päälleen.

”Sinä olet kuollut, Hesiod!” Photios pihisi hampaidensa välistä. Hän nappasi Hesiodin olkapäistä kiinni ja iski polvensa hänen vatsaansa. Hesiod tuupertui maahan iskun voimasta.

”Ei!” Diokles huusi, iski jalkansa Thaleksen haaroihin ja kiepahti ylös ennen kuin Photios huomasi mitään. Thales vajosi polvilleen tuskaisu ilme kasvoillaan. Photios sylkäisi Hesiodin päälle ennen kuin tajusi Thaleksen olevan polvillaan.

”Huh. Näyttää siltä, että jäljellä on vain sinä ja minä, Diokles.”

”Emme tulleet tänne tappelemaan, typerys! Anna Hesiodin rahat takaisin, niin annan sinun mennä ilman seurauksia.”

Photioksen sieraimet laajenivat raivosta hänen hyökätessään Dioklesin kimppuun. ”Sinä tulet katumaan päivää jona synnyit!”

Diokles oli paininut monet kerrat Myronin kanssa, mutta Photios oli paljon isompi vastustaja, joten Diokles joutui käyttämään kaikki voimansa torjuakseen häntä kohti tulevat lyönnit.

”Sinulla ei ole mitään kunniaa, Photios! Todellinen mies on kuin... kuin miekka!”

Photios pysähtyi hetkeksi hengähtämään. ”Mistä pirusta sinä puhut?”

”Miekka on luotettava. Se taipuu, mutta ei koskaan katkea.” Diokles sanoi ja otti vastaan Photioksen uuden hyökkäyksen. Hän väisti lyönnin ja vastasi potkaisemalla Photiosta suoraan polveen. Photios kaatui maahan ulvahtaen ja jäi kierimään soraiseen maahan. Hetken aikaa oli täysin hiljaista, jolloin Diokles tajusi selvinneensä ehjin nahoin. Hän tasasi hengityksensä ja käveli polvillaan olevan Thaleksen luo, joka luovutti nöyrytyneenä rahapussin hänelle. Diokles kävi auttamassa Hesiodin ylös.

”Tule, lähdetään.”

Myöhemmin Diokles ja Hesiod makasivat hengästyneinä ruohikossa juostuaan koko matkan kaupungin laidalle.

”Olin varma että me kuolisimme!” Hesiod huudahti.

”Haha! Olen liian komea kuolemaan.”

Pojat naureskelivat kivuistaan huolimatta.

”Diokles.” Hesiod totesi hetken päästä vakavana. ”Sinä pelastit minut. Olisit voinut vain lähteä pois, mutta pidit puoliani. Kukaan ei ole ennen tehnyt minulle niin. Et tiedä, kuinka kiitollinen olen.”

Diokles heilautti kättään vähättelevästi. ”Sitä varten ystävät ovat olemassa, älä huolehdi.”

”Ei, olen tosissani. Sinä olet aina ollut minulle kuin veli, jota minulla ei koskaan ollut. Haluan sinun ottavan tämän.” Hesiod sanoi ja otti amuletin kaulastaan.

”Sinun amulettisi? En millään voisi!” Diokles vastusteli.

”Minä vaadin.” Hesiod pujotti ketjun Dioklesin kaulaan. ”Tämä on onnenjumala Tychen amuletti. Se on ollut suvussamme jo monen sukupolven ajan.”

”Hesiod, minä...”

”Kuuntele minua. Sinä jos kuka tarvitset tätä. Sinun elämäntyytyksesi tulet tarvitsemaan kaiken onnen jonka saat!”

Diokles hymyili nolona. ”Kiitos. Mutta siinä tapauksessa vaadin, että otat minulta huomenna vastalahjan.”

”Hyvä on.” Hesiod sanoi naurahtaan.

Diokles tarkasteli amulettia uteliaana ja kokeili sormellaan sen reunoja. Koru oli varmasti hyvin arvokas, arvokkaampi kuin mikään mitä Diokles omisti. Amuletin keskellä oli kuva Tychestä, jota ympäröi kirkkeliäinen teksti.

”Mitä tässä lukee?”

”Siinä on kolme sanaa: ’onni, aika ja kohtalo’. Isäni mukaan tätä amulettia kutsutaan ’toisen mahdollisuuden amulettiksi’.”

”Antaako se todella toisen mahdollisuuden?”

Hesiod kohautti olkiaan. ”Kukapa tietää. Kunhan luotat itseesi, niin Tyche valaisee polkusi.”

Diokles nyökkäsi. Pojat makasivat pitkään ruohikolla ja antoivat auringonsäteiden lämmittää heitä.

”Olisipa Myron täällä.” Hesiod sanoi hiljaa. Diokles hymyili haikeana. Pilvet lipuivat heidän yllään ja puista kuului linnunlaulua.

”Mitä tulee niihin kahteen riitapukariin, sinun kannattaisi vältellä heitä nyt jonkin aikaa.” Diokles totesi lopulta. ”Parempi olla ärsyttämättä heitä enempää.”

”Niin kai.” Hesiod huokaisi. ”Minun pitäisi lähteä kotiin. Näemmekö taas huomenna?”

Diokles nyökkäsi ja jäi katselemaan ohi lipuvia pilviä.

Seuraavana päivänä Diokles istui syömässä aamiaista äitinsä kanssa. Hänen äitinsä tutki innokkaana papyruksia, joita lähetti oli tuonut hetki sitten.

”Isäsi on tulossa viikon päästä kotiin! Hänen kauppansa onnistuivat kuulemma todella hyvin, joten tätä täytyy juhlistaa. Mitä sinä haluaisit kaikkein eniten?”

Diokles pohti hetken. ”Miekan?”

Hänen äitinsä kulmat kurtistuivat. ”Miekan? Mihin sinä miekkaa tarvitset?”

”Ei mitään terävää! Pelkkä tylppä harjoitusmiekka. Luulen, että seppä Prochorus myisi sellaisen minulle halvalla.”

Diokles kertoi innoissaan hänen ja sepän välisistä keskusteluista, kunnes hän huomasi ettei hänen äidillään ollut hajuakaan mistä hän puhui. Hän hiljensi nolona.

”Kuulostat aivan veljeltäsi, samanlainen innostunut katsekin. No... lupaan kysyä isältäsi.”

Diokles melkein hihkaisi innosta ja söi aamiaisen ripeästi loppuun. Oma miekka! Hän oli varma, että kun hän pitelisi omaa miekkaa kädesään ensimmäistä kertaa, se olisi hänen elämänsä onnellisin päivä.

Keskipäivän tullessa hän lähti lammelle odottelemaan Hesiodia. Pikkulinnut lennähtivät pakoon hänen tieltään hänen juostessa lammen reunalle. Diokles tarkasteli heijastustaan veden pinnalta päätänsä käännellen ja huokaisi helpotuksesta. Hän ei ollut saanut näkyvää mustelmaa eilisestä iskusta kasvoihin. Hän nyökkäsi hyväksyvästi omalle peilikuvalleen ja istahti odottelemaan ystäväänsä. Kun Hesiod lopulta saapui paikalle, Diokles viittoi häntä istumaan viereensä.

”Minulla on sinulle jotain.” Diokles sanoi salaperäisesti hymyillen.

”Niinkö?”

”Saat amuletin vastalahjaksi arvokkaimman esineen, joka minulla on.”

Hän veti paitansa sisältä punaiseen kankaaseen käärityn esineen. Hesiod kieritti kankaan auki ja huudahti hämmästyneenä. Kankaan sisällä oli hieno tikari, jossa oli koristeellisesti muotoiltu luinen kahva.

”Isäni antoi tuon tikarin minulle vuosia sitten. Isoisäni teki sen omin käsin. Minä voin tarvita ehkä hieman onnea, mutta sinä voit vielä jonain päivänä tarvita jotain kättä pidempää.”

”Diokles, tämä on aivan uskomattoman hieno!” Hesiod vastasi hymyillen. Hän halasi Dioklesia kiitokseksi.

”Toivottavasti en keskeytä teidän herkkää hetkeänne.” ääni kuului heidän takaansa. Diokles ja Hesiod hätkähtivät ja katsoivat äänen suuntaan. Photios ja Thales olivat kävelemässä heitä kohti, takanaan kolme muuta poikaa. Diokles tunsi lihastensa jännittyvän, kun hän huomasi mitä heillä oli käsissään. Pojat kantoivat tukevia puunuijia, joiden päät oli vahvistettu metallilla. Diokles katseli ympärilleen etsien pakoreittiä.

”Aiotko juosta, pentu? Me saamme sinut kyllä kiinni.” Photios sanoi silmät kiiluen. ”Katsotaan, missä hienot puheesi ovat nyt, Diokles. Katsotaan, millainen miekka oikein olet!”

Pojat asettuivat puoliympyräksi heidän ympärilleen. He eivät ehtisi uida lammen poikki ajoissa, joten he olivat ansassa.

”Luulitko sinä, että voi loukata minua ja selvitä ilman rankaisua?” Photios raivosi. ”Koska olen armeliaalla päällä, sinä saat valita itse kahdesta eri rangaistuksesta. Murranko minä sinun vai Hesiodin sormet? Miten on?”

Pojat naureskelivat hiljaa, kun Hesiod kyyristyi Dioklesin taakse peloissaan. Diokles tiesi, että hän ei selviäisi tästä mitenkään. Pojilla oli murhanhimoiset katseet ja he janosivat verta. Dioklesia huimasi ja hän tunsi vain kylmän hien, joka valui hänen selkäänsä pitkin.

”Parasta vastata pian, tai muuten murran teidän molempien sormet.” Photios sanoi kylmästi.

Diokles tunsi tärisevänsä pelosta. ”Päästäkää Hesiod menemään.” hän sanoi ääni särkyen. Photios halusi hänen anelevan ja rukoilevan, mutta Diokles ei antaisi hänelle sitä nautintoa.

”Kuulitteko? Kuinka jaloa! Hesiod, parasta lähteä pois kun vielä pystyt.”

Hesiod katsoi pelosta kalpeana Dioklesia, joka nyökkäsi hänelle rauhoittavasti. Hesiod epäröi hetken ja lähti juoksemaan pakoon itkien. Photios katseli Hesiodin pakoa hetken aikaa hymyillen ja kääntyi sitten Dioklesin puoleen.

”Tässä sitä ollaan. Polvillesi.”

Diokles vajosi polvilleen. Photios piti nuijaa olallaan ja asteli hänen eteensä.

”Missä suuri suusi nyt on? Missä sinun kunniasi nyt on? Missä se sinun naseva vastauksesi nyt on?” Photios kyseli vihasena. Diokles

katseli maahan eikä vastannut. Photios murahti ja löi häntä nuijalla vasempaan olkapäähän. Diokles parkaisi kivusta ja lysähti maahan vaike-roimaan.

”Mistä sormesta aloitan, pentu?” Photios kysyi ja sylkäisi maahan.

”Voimme aloittaa omistasi.” ääni kuului heidän takaansa. Kaikki kääntyivät katsomaan puhujaa ja näkivät Theronin seisovan synkkänä miekka kädessään. Theron näytti hyvin uhkaavalta, sillä hän oli pukeutunut nahkaiseen sotilaiden panssariin.

”Kukas sinä olet?” Photios huudahti ärtyneenä.

”Minä olen Dioklesin veli. Jos ette laske nuijianne maahan lasketuani kolmeen, pidän teitä vapaana riistana. Yksi, kaksi...”

Kaikki pudottivat nuijat häkeltyneinä maahan, Photiosta lukuun ottamatta. ”Kuules nyt! Sinun veljesi hyökkäsi kimppuuni ja minulla on oikeus rangaista häntä. Olitpa sotilas tai et, et voi uhkailla minua. Isäni...”

Theron syöksyi Photioksen kimppuun. Photios yritti pelästyneenä lyödä Theronia nuijalla, mutta Theron väisti iskun ja kamppasi Photioksen maahan. Theron asetti miekan Photioksen kurkulle.

”Näyttääkö sinusta siltä, että minua kiinnostaa kuka sinun isäsi on? Sinä satutit minun veljeäni, senkin saasta. Sano yksikin syy, miksi en viiltäisi kurkkuasi auki siitä hyvästä.”

”Minä... minä...”

”Jos saan koskaan tietooni, että olet edes vilkaissut häntä pahasti, etsin sinut käsiini ja teurastan sinut kuin arvottoman rotan. Ymmärsitkö?”

Photios nyökkäsi kauhuissaan.

”Mitä sinä ymmärsit?”

”Jos vahingoitan Dioklesia, sinä etsit minut ja teurastat minut kuin arvottoman rotan.” Photios sopersi.

Theron nosti miekan pois Photioksen kurkulta. ”Lähde pois, ennen kuin muutan mieltäni. Ja muista mitä sanoin. Minä annan armoa vain kerran.”

Photios ja hänen ystävänsä juoksivat pois paikalta. Theron asteli maassa makaavan veljensä luo ja nosti hänet ylös.

”Oletko kunnossa?”

Diokles pyyhki kyyneleitä poskiltaan. Kun hän näki Theronin katseen, hän purskahti itkemään. Theron halasi veljeään rauhoittavasti. ”Oletko loukkaantunut?”

Diokles pudisti päättään, vaikka hänen olkapäätänsä pistelikin. Tunto oli palaamassa hitaasti ja kivuliaasti.

”Minä tuotin sinulle pettymyksen.” Diokles sanoi ja niiskautti.

”Sinä et voisi koskaan tuottaa minulle pettymystä!”

”Minä olin niin peloissani. Olin varma, että kuolen.”

”Minä näin, kuinka Hesiod pääsi karkuun. Olet rohkeampi kuin tiedätkään. Diokles, pelko on olemassa jokaisessa meistä. Pelko on voima, joka ajaa meitä eteenpäin.”

”Mutta sinä et koskaan pelkää, Theron.”

”Kaikki pelkäävät. Mutta todelliset sankarit toimivat silti. He katsovat vaaraa silmästä silmään ja astuvat eteenpäin silloin, kun muut jähmettyvät paikoilleen. Älä koskaan antaudu pelolle. Älä koskaan.”

Diokles hymyili vaisusti. ”Ehkä jonain päivänä olen puoliksi yhtä rohkea kuin sinä, Theron.”

Theron virnisti takaisin. ”Kun voitat pelkosi, mikään ei ole mahdotonta tässä maailmassa.”

Diokles nyökkäsi ja havahtui siihen, että hänen veljellään oli nahkapanssari. ”Mitä ihmettä sinulla on päälläsi, Theron?”

Theron huokaisi. ”Oikeastaan tulin tänne lammelle etsimään sinua. Olen lähdössä. Kun astun tänään laivan kannelle, olen virallisesti armeijan palveluksessa. Isä kustansi minulle tämän miekan ja panssarin läksiäislahjaksi.”

”Minä tarvitsen sinua.” Diokles sanoi hiljaa.

Theron huokaisi. ”Me tapaamme vielä, pikkuveli.”

Veljekset halusivat, eikä Diokles halunnut päästää irti.

”Älä koskaan antaudu pelolle, Diokles.”

Illan laskeutuessa Diokles kävi Hesiodin luona. Hesiodin silmät olivat punaiset itkemisestä.

”Diokles, minä olen niin pahoillani...”

”Älä murehdi. Minun veljeni saapui paikalle juuri oikealla hetkellä.”

Diokles kertoi Hesiodille kaiken, mitä oli tapahtunut.

”Uskomatonta. Veljesi siis tosiaan lähtee pois.”

Pojat olivat hetken hiljaa. Ikkunasta kuuluva lintujen laulu oli pikkuhiljaa vaimenemassa, kun kaupungissa alkoi pikkuhiljaa hämärtämään.

”Diokles, minun on kerrottava sinulle jotain.” Hesiod sanoi hiljaa.

”Niin?”

”Minut hyväksyttiin pappiskoulutukseen.”

Diokles ei saanut aluksi sanaakaan sanotuksi. ”Pappiskoulutukseen? Ateenaan?”

Hesiod nyökkäsi hiljaa.

”Tuota, olen iloinen puolestasi. Sinähän olet aina puhunut siitä.”

”Oletko vihainen minulle?”

”Miten minä voisin olla vihainen sinulle?”

”Tämä tuli pahimpaan mahdolliseen aikaan. Minulla on hirvittävän huono omatunto tästä kaikesta.”

”Hesiod, sinä murehdit liikaa.” Diokles yritti hymyillä. ”Meillä on kaikilla omat polkumme edessämme. Minä, sinä ja Myron tapaamme vielä jonain päivänä ja pidämme hauskaa aivan kuten ennenkin. Tunnen sen sydämessäni.”

Hesiodin silmäkulmassa näkyi kyyneleitä. ”Se olisi mukavaa.”

”Haluatko onnenamuletin takaisin?”

”Mitä? En! Se on sinun nyt. Tulet tarvitsemaan sitä, kun en ole pitämässä huolta sinusta.” Hesiod naurahti kyyneleet silmissään.

”Hah!” Diokles vastasi ja tönäisi Hesiodia leikkisästi.

Yöllä Diokles käveli kaupungin kaduilla aivan yksikseen. Aurinko oli laskenut jo kauan sitten, mutta hän ei välittänyt. Hänen sydämessään tuntui olevan ontto kohta, sillä hän ei ollut koskaan elämässään tuntenut itseään näin yksinäiseksi ja hylätyksi. Hän ei yksinkertaisesti voinut mennä kotiin, ei vielä. Hän harhaili kaduilla, kunnes päätyi Prochoruksen sepänpajan luo. Ikkunassa paloi yhä valo.

Diokles empi hetken ja koputti sitten oveen. Hetken kuluttua Prochorus avasi oven ja katsoi alas ihmeissään.

”Diokles? Onko jokin hullusti?”

Se kysymys oli hänelle liikaa. Kyyneleet rupesivat taas virtaamaan hänen poskillaan, vaikka hän kuinka yritti näyttää urhealta. Prochorus katseli hämmentyneenä poikaa, kunnes pyysi häntä tulemaan sisään.

”Ehkäpä minulla on sinulle jotain, joka piristäisi sinua.”

Diokles katseli häntä ihmeissään.

”Haluaisitko, että opettaisin sinut miekkailemaan?”

3. LUKU

”Oletko kunnossa?” Kleitos kysyi.

Diokles oli menettänyt tajuntansa ja yski Manalan tomua suustaan. Hän avasi silmänsä ja näki Kleitoksen kumartuneen huolestuneena hänen ylleen.

Diokles irvisteli. ”Olisiko liikaa vaadittu, jos ensi kerralla heräisin puhtaasta sängystä?”

”Huumorintajusi ei näköjään ole kadonnut minnekään, oi suuri soturi.”

Diokles nousi seisomaan ja tutki vaatteitaan. Hänen matkavaatteensa olivat ennallaan, veitsi oli vyöllä, amuletti roikkui kaulalla ja obolin kolikko odotti taskussa. Hänen povitaskunsa pohjalta löytyi lisäksi sileä, hopeinen sormus. Hetken sitä tuijotettuaan hän laittoi sormuksen varovaisesti takaisin taskuunsa ja kääntyi katsomaan ympärilleen.

Kivinen maisema ympäröi heitä, kukkuloiden kasvaessa suuremmaksi idän suunnassa. Diokles pani merkille, että kaukana idässä lenteli valtavia korppiparvia.

”Mitä tapahtui?” hän kysyi.

”Sinä taisit saada jonkinlaisen muiston takaisin. Ensimmäinen iskee aina voimakkaimmin, mutta sen pitäisi helpottaa ajan myötä, kun sielusi tottuu Manalaan.”

Diokles vilkaisi etelään sanomatta mitään. Taivaalla loistava tähti tuntui kutsuvan häntä puoleensa, mutta hän ei välittänyt.

Kleitos näytti huolestuneelta. ”Jatkammeko matkaa Kuolleiden Solaan vai lähemmekö lopulliselle tuomiolle?”

Diokles katsoi Kleitosta suoraan silmiin synkän näköisenä. Hänen silmiensä alla oli uurteita, jotka tekivät hänestä uupuneen ja vanhan näköisen, joka oli ristiriidassa muuten niin ryhdikkään ja jäntevän olemuksen kanssa. Kleitos värähti hieman katseen alla.

”Me jatkamme matkaa itään.”

”Ymmärrän.” Kleitos vakuutti. ”Kunhan tiedät, että minusta se on huono idea.”

Diokles lähti kävelemään kivistä polkua eteenpäin Kleitos takanaan.

He vaelsivat tunteja, ohittaen outoja kivimuodostelmia ja pieniä luolia kukkuloiden reunoilla. Diokles näytti vaipuneen synkkiin ajatukseen, mikä huolestutti Kleitosta.

”Haluatko puhua muistostasi, jonka sait?” Kleitos kysyi.

Diokles huokaisi syvään. ”Se oli pelkkä merkityksetön muisto, joka tapahtui hyvin kauan sitten.”

”Mikään muisto ei ole merkityksetön. Ilman muistoja olemme vailla menneisyyttä, ja ilman menneisyyttä emme voi kohdata tulevaisuutta. Varhaiset muistosi ovat olleet tärkeä osa sitä ketjua, jonka vuoksi olet se henkilö jonka näen nyt edessäni.”

Diokles hymähti. ”Niin kai sitten. No, hyvä on.”

Hän kertoi kaiken mitä oli muistanut, sillä aikaa kun he kävelivät polkua eteenpäin. Diokles kuvaili niin äitiään, ystäviään kuin tappelujaan Photioksen kanssa. Hän kertoi Prochoruksesta, näköalatornista ja siitä, kuinka hänen ystävänsä ja veljensä katosivat hänen elämästään jättäen hänet yksin Pellaan. Kun Diokles vihdoin lopetti, Kleitos nyökkäsi ymmärtäväisesti.

”Yksin jääminen oli varmasti suuri isku niin nuorelle pojalle. Löysitkö uusia ystäviä?”

Diokles pudisti päätään. Tuntui oudolta muistaa ainoastaan oma lapsuutensa, kun sen jälkeen kaikki oli usvan peitossa.

”En edes halunnut ystäväystyä kenenkään kanssa. Vietin aikaani äitini sekä Prochoruksen kanssa, joka opetti minulle miekkailun alkeita. Vanhempani tunsivat sääliä minua kohtaan kun ystäväni muuttivat pois, joten he kustansivat minulle hienon harjoitusmiekan. Prochorus oli hyvin kärsivällinen kanssani. Luulen, että hän oli jollain tasolla yhtä yksinäinen kuin minäkin. Päivisin hän näytti minulle, kuinka taottiin keihäitä ja miekkoja, ja iltaisin hän opetti minulle niiden käyttöä.”

”Mitä sille kiusaajalle tapahtui sen jälkeen, kun veljesi oli uhkaillut häntä?”

”En tiedä. He muuttivat jonnekin rikkaammalle asuinalueelle, enkä enää törmännyt häneen kaupungissa.”

”No, olisi huonomminkin voinut sattua. Sinulla kuitenkin oli huolehtivat vanhemmat sekä Prochorus, joka piti sinulle seuraa.”

”Niin kai.” Diokles myönsi. ”Silloin olisin kuitenkin antanut mitä vain, että ystäväni olisivat muuttaneet takaisin.”

”Uskon sen. Sinulla on ollut melkoisen kiehtova lapsuus. Kuulisin mielelläni lisää, kun olet valmis.”

Diokles nyökkäsi. ”Entä sinä, Kleitos? Minä kerroin sinulle muistoni, nyt on sinun vuorosi. Mistä sinä tulet ja miten päädyit tänne?”

Kleitos naurahti ja pohti hetken aikaa. ”Mistä aloittaisin? Synnyin Ateenassa omenatarhojen keskellä. Lapsuudestani oli työntäyteinen, eikä siitä ole paljoa kerrottavaa. Perheemme ei ollut erityisen varakas, joten autoin sisarusteni kanssa perheen tiloilla niin paljon kuin pystyimme.

Kaikki muuttui yhdessä syksyssä. Isäni sairastui vakavasti ja oli sängyn oma monia viikkoja. Hänen silmänsä kellersivät ja puheesta ei enää saanut selvää. Lääkärit tekivät kaikkensa, mutta sairaus paheni päivä päivältä. Eräänä sateisena päivänä isäni lopulta nukkui pois.

Äitini oli surun murtama. Perheemme oli veloissa, joten myimme tilan pois. Sukulaisemme ottivat meidät siipiensä alle ja elämä jatkui. Minä olin kuitenkin masentunut, vihainen jumalille. Isäni oli hyvä mies ja uhrasi heille hyvää viljaa. Miten he antoivat tällaisen tapahtua? Monet illat roikuin temppelien laidoilla, huudellen papeille ruokottomuuksia. He yrittivät puhua minulle järkeä, mutta kyseenalaistin jumalat kerta toisensa jälkeen. Lopetin vasta, kun vartijat heittivät minut pois.

Yhtenä iltana makasin temppelin edustalla kasvot verillä, kun vartijat olivat jälleen kerran menettäneet kärsivällisyytensä minua kohtaan. Ystävälliset kasvot kumartuivat ylleni ja kuulin, kuinka joku tiedusteli vointiani. Hänen nimensä oli Andronikos. Hän lohdutti minua ja totesi, että tein oikein kysyessäni papeilta vaikeita kysymyksiä. Hän sanoi minulle, että kysymykset ovat vaarallisia vallanpitäjille, sillä yksikin oikea kysymys voisi kaataa kokonaisen sivilisaation.

Hän lupasi auttaa minua ja kertoa enemmän, jos halusin. Minulla ei ollut mitään menetettävää, joten suostuin sen enempää miettimättä ja lähdin hänen matkaansa. Ateenan keskustan luoteispuolella, lähellä Kolonus Hippioista, sijaitsi Akademia. Se oli Platonin perustama filosofia koulu, jonne aikamme viisaimmat miehet kokoontuivat keskustelemaan elämän tärkeistä asioista, kuten elämän tarkoituksesta, totuuden olemuksesta sekä sieluista. Monet meistä opiskelivat myös kieliä ja erilaisia instrumentteja.

Minulla oli aluksi hieman vaikeaa sopeutua joukkoon. Monilla nuorilla oli varakkaat taustat ja hyvät koulutukset. Andronikos kuitenkin

vakuutti minulle, että täältä oppisin avaimet maailmankaikkeuden mysteereihin. Minun tulisi vain olla ahkera ja antaa uteliaisuuden sekä avaran mielen viedä koulutustani eteenpäin.

Sisäistin vaivatta monimutkaisetkin filosofiset ajatukset ja pian pystyin väittelemään iltaan asti opettajien kanssa monimutkaisistakin aiheista. Vaikka monet ikätovereistani välttivätkin seuraani, olin löytänyt Akatemiasta uuden kodin itselleni. Maksoin majoitukseni toimimalla itse opettajana kaikista nuorimmille oppilaille.

Tätä jatkui vuosia. Olin löytänyt sisäisen rauhan ja olin vihdoinkin onnellinen. Samaan aikaan Ateena kuohui poliittisesti. Sodat siirsivät kaupunkien rajoja armeijoiden ottaessa yhteen miekoin sekä keihäin. Eräänä päivänä Andronikos kutsui minut luokseen. Hänestä oli tullut jo vanha mies ja hän vietti useimmat päivät sängyssään. Hän kertoi minulle, että Makedoniassa oli eräs rikas korukauppias nimeltä Pelagius. Hän halusi kolmelle pojalleen koulutusta filosofian saralla ja oli valmis tarjoamaan valtavia summia Kreikan parhaimmalle opettajalle. Olin otettu, kun Andronikos pyysi kaikista opettajista juuri minua lähtemään Makedoniaan. Pelagiuksen palkkiolla pystyisin ostamaan oman itselleni huvilan Kreikasta, eikä minun tarvitsisi enää koskaan miettiä raha-asioita uudelleen. Lähdin seuraavalla laivalla Ateenan satamasta kohti uutta elämäni.

Pahat aavistukset valtasivat minut laivassa. Kuohuvat aallot tuntuivat uhkaavilta, aivan kuin itse Poseidon olisi yrittänyt varoittaa minua pysymään poissa mereltä. Puolessavälissä matkaa huudot herättivät minut kannen alla ja mieleni täytti kauhu. Meitä kohti oli tulossa nopea laiva, joka näytti liian pieneltä ollakseen tavallinen kauppalaiva. Kukaan ei sanonut sitä ääneen, mutta kaikkien huulilla oli vain yksi sana: merirosvot. Kapteeni käski miehet aseisiin, sillä emme pääsisi siinä tuulessa pakoon. Muistan pidelleeni keittiöstä saatua veistä kädessäni ja miettinyeni, että tässäkö tämä nyt sitten oli? Koko elämäni olin opiskellut maamme älykkäimpien ihmisten keskuudessa ja nauttinut elämän pienistä iloista. Se kaikki tuntui merkityksettömältä pidellessäni sitä pientä veistä kädessäni. Miten niin pieni esine voisi mahdollisesti määritellä sen, kuolisinko vai jäisinkö eloon? Tunsin, kuinka olin vielä aivan liian nuori kuolemaan. Tulevaisuudessa olisi vielä aivan liian paljon koettavaa, ja nyt joukko merirosvoja voisi riistää sen minulta, aivan kuin elämäni ei merkitsisi mitään.

Taistelu oli ohi nopeasti. Merirosvot nousivat laivaamme ja ensi töikseen iskivät heittokeihään kapteenin rinnasta läpi. He olivat paremmin aseistautuneita eikä heillä ollut mitään menetettävää, joten antauduimme nopeasti. Merirosvot sulloivat meidän kaikki yhteen ruumaan ja antoivat meidän odottaa nälissämme ja peloissamme kokonaisen päivän. Sitten alkoivat kuulustelut. He kyselivät meidän nimiämme, arvojamme, varallisuuttamme sekä mahdollisia rikkaita sukulaisia. Yritin vakuuttaa, että Andronikos maksaisi minusta hyvät lunnaat jos pääsisin vapaaksi, mutta merirosvot eivät olleet vakuuttuneita. Minut pistettiin huonoosaisten kanssa samaan ryhmään.

Laiva seilasi Makedoniaan. Osa pidettiin vankeina laivassa, kunnes heistä oli maksettu lunnaat, osa taas kuljetettiin Makedoniaan. Kävellesämme kahleissa syrjäisen satamakaupungin kaduilla olimme hiljaa, jotta meihin ei kiinnitettäisi huomiota. Jotkut oksensivat pelosta katujen laidalle, mutta marssi jatkui. Teloitettaisiinko meidät? Jotkut tiesivät vastauksen jo kauan ennen kuin meidät tuotiin määränpäähämme. Orjamerkkien pistävän lemun tunkeutuessa tajuntaamme ymmärsin, että elämäni ei koskaan tulisi olemaan entisellään.

Minut osti mies nimeltä Methodius. Hänellä oli harmaantunut poskiparta ja arpi leuassa. Hän ei koskaan esitellyt itseään minulle, vaan ryhmä korstoja kantoi minut hänen kartanoonsa keskellä yötä. Olin oppinut Akatemiassa sen verran paikallisten kieltä, että ymmärsin heidän puhuvan omista työtehtävistäni. Huokaisin helpotuksesta, kun he puhuivat lähinnä siivoamisesta ja talon ylläpidosta. Ainakaan en joutunut monen muun orjan tavoin kaivoksille tai pelloille töihin.

Methodiuksella oli jo ennestään kaksi muuta orjaa. Nuori tyttö nimeltä Teophania palveli talon emäntää, auttaen häntä pukemisessa, kylvettämässä ja muissa arjen askareissa. Olin enemmän tekemisissä Stephanuksen kanssa, jonka tehtävänä oli laittaa ruuat ja pyykätä. Hän oli ollut orjana jo vuosia, mutta oli jotenkin onnistunut säilyttämään elämänilonsa kaiken sen kurjuuden keskellä. Kenties siitä syystä tulimme alusta alkaen hyvin toimeen keskenämme. Hän opetti minulle nopeasti talon säännöt ja kertoi minulle juoruja sekä talon sisältä että ulkoa.

Ilmeni, että minut oli tuotu Makedonian kaupunkiin nimeltä Aigai. Methodius oli maanomistaja, joka oli suuresti hyötynyt Makedonian viime vuosien valloitusretkistä. Stephanuksen mukaan Methodius oli tunteeton mies, mutta piti huolta perheestään eikä hakkauttanut orjia

tarpeettomasti. Vaikka Stephanus oli tyytynyt kohtaloonsa, katselin usein haikeana kaupungin kaduille haaveillen ajasta, jolloin olisin taas vapaa mies.

Elämä jatkui. Välillä olin onnellisempi, välillä toivoin pikaista kuolemaa itselleni. Stephanuksen iloinen asenne antoi minulle usein voimaa jatkaa vaikeina aikoina. Hän opetti minut soittamaan lyyraa ja minä opetin hänelle filosofian perusteita. Yhtenä iltana yritin selittää hänelle ideaoppia, kun hän yhtäkkiä hätkähti. Kuvittelin hänen vihdoon ymmärtäneen, mitä olin yrittänyt selittää hänelle jo monen päivän ajan, joten naurahdin hyväksyvästi ja taputin häntä olalle. Sitten seurasin Stephanuksen katsetta taakseni, jolloin näin Methodiuksen tuijottavan meitä synkän näköisenä. Kauhistuin, sillä hänen ilmeensä kertoi minun sanoneen jotain sopimatonta. Hän pyysi minut mukaansa ulos talosta ensimmäistä kertaa oleskeluaikanani Aigaissa.

Hän vei minut huvilaan, jossa oleskeli paljon makedonialaisia miehiä. Minun käskettiin mennä seisomaan tulisijan eteen, samalla kun kuusi harmaantunutta miestä istuivat uteliaina edessäni. Methodius käski minua toistamaan, mitä olin kertonut Stephanukselle. Takeltelin aluksi, mutta aloin selittämään heille Platonin ideaoppia parhaani mukaan. Heidän katseensa vaivasivat minua, mutta pian aloin muistaa millaista oli opettaa Akatemiassa. Vauhtini kiihtyi, kun selitin miehille esimerkkejä tietoisuuteen liittyvistä ongelmista. Kun lopetin puheeni, olin hiestä märkä. Miehet tuijottivat minua vielä hetken hiljaa, kunnes he taputtivat ja nyökyttelivät hyväksyvästi.

Kävi ilmi, että miehet keskustelivat siinä huvilassa säännöllisesti filosofiasta ja uskonnoista. Minulle luvattiin pieni rahallinen palkkio, jos esittelisin heille viikoittain Akatemian salaisuuksia. He kuvittelivat minun opettavan vastentahtoisesti avaimia Ateenan henkiseen loistoon, mutta todellisuudessa olin enemmän kuin iloinen kun pääsin vihdoin taas opettamaan ainaisen siivoamisen sijaan. Huvilan jäsenet eivät olleet samanlaisia kuin aikaisemmat oppilaani, sillä he kyseenalaistivat minut helpommin ja väittelivät aggressiivisemmin. Jos onnistuin väittelemään jonkun miehen hiljaiseksi, he saattoivat vähätellä älykkyytteni orjuuteni takia. Kestin kuitenkin sen kaiken, sillä tiesin unelmani vihdoin toteutuvan. Hitaasti mutta varmasti keräsin huvilan puhujapalkkiota itselleni, jonka piilotin sänkyäni kätköihin.

Kun Stephanus sai tietää uudesta järjestelystä, hän alkoi vältellä seuraani. Yritin puhua hänelle, mutta hän oli sulkenut minut täysin oman mielensä ulkopuolelle. Olin onnistunut tahtomattani tuhoamaan Stephanuksen positiivisen elämänasenteen. Hän oli kuvitellut löytäneensä vihdoin ystävän jolle puhua, mutta nyt me molemmat tiesimme, että pystyisin ostamaan itseni vapaaksi vielä jonain päivänä.

Kului vuosi, jonka aikana olin yksinäisempi kuin koskaan. Mutta lopulta päivä tuli, jolloin olin kerännyt tarpeeksi rahaa ostaakseni itseni vapaaksi. Kävelin Methodiuksen kartanosta ulos ja haistoin kaupungin ilman ensimmäistä kertaa pitkästä ajasta vapaana miehenä.”

Kleitos hiljensi. Diokles oli astellut hänen rinnallaan koko ajan sanomatta sanaakaan. He olivat saapuneet Kuoleman Solan eteen ja tunsivat hyisen ilman puhaltavan solan sisältä.

”Mitä sitten tapahtui?” Diokles kysyi.

”Olin vapaa, mutta rahaton. Tein jonkin aikaa mitä tahansa töitä sain. Kun olin kerännyt tarpeeksi rahaa, lähdin matkalle kohti kotia. Välttelin laivoja, sillä pelkäsin merirosvojen uutta hyökkäystä. Matka kesti pitkään, mutta mitä kauemmas pääsin Makedoniasta, sitä turvallisemmaksi tunsin taas oloni.

Lopulta pääsin taas Akatemiaan. Sain kuulla Andronikuksen kuolleen kuumeeseen vain puoli vuotta ennen saapumistani. Olin surun murtama, mutta tiesin kokemuksesta, että elämällä on tapana jatkaa takaiskuista huolimatta. Sitten jotain tapahtui, joka määritteli loppuelämäni Ateenassa.” Kleitos piti pienen tauon. ”Ehkä kerron siitä joku toinen kerta.”

Diokles asetti kätensä Kleitoksen olalle. ”Olen pahoillani. Joskus pahoja asioita tapahtuu hyvillä ihmisillä. Joskus täytyy vain uskoa, että kohtalo tuo eteemme mahdollisuuksia, kunhan vain osaamme katsoa oikeasta paikasta.”

”Niinkö sinä uskot?”

Diokles oli hetken hiljaa. ”Niin. Mutta jos kohtalo työskenteleekin meitä vastaan, meidän on taisteltava luodaksemme uusia mahdollisuuksia.”

Kleitos katseli Dioklesia. ”Olet mielenkiintoinen ihminen, soturi. Toivottavasti tiedät mitä teet.”

Diokles ei vastannut, vaan astui päättäväisesti Kuolleiden Solan sisälle vievälle polulle.

He tunsivat kylmyyden sitä voimakkaammin, mitä lähemmäs he saapuivat kohti Kuolleiden Solan keskustaa. Kalliot nousivat heidän molemmilla puolillaan korkealle, joten he pystyivät matkaamaan ainoastaan eteenpäin.

”Katso!” Kleitos sanoi hiljaa Dioklesille ja osoitti eteensä. Polun päässä makasi kaksi miestä, selät solan seinää vasten.

”Pysy takanani.” Diokles murahti ja veti veitsen esille vyöltään. He lähtivät hiipimään miehiä kohti hiljaa. Maassa makaavat miehet eivät huomanneet heitä, vaan hengittivät raskaasti ja haavoittuneen näköisinä. Heidän päällään oli paksut rievut, jotka pitivät heidät lämpiminä hyytävässä kylmyydessä. Toinen miehistä vaikutti kuolemansairaalta ja vaarallisen kalpealta. Hänen vieressään istuva parrakas mies vaikutti olevan paremmassa kunnossa, mutta hänkin huojui tajuttomuuden rajamailla.

”Oletteko kunnossa?” Diokles kysyi.

Parrakas mies havahtui ja yritti tarkentaa katsettaan Dioklesiin. Kului monta hiljaista sekuntia, kunnes parrakas mies yski repivästi ja haukkoi henkeään. Hän sanoi jotain niin hiljaa, että Diokles ei kuullut.

”Voisitteko toistaa?”

”Diokles...”

Diokles jähmettyi. Parrakkaan miehen tavassa sanoa nimi oli jotain tuttua. Hän yritti katsella sotkuisen parran taakse, mutta kasvojen ympärillä oli liikaa mutaa ja mustelmia.

”Tunnenko teidät?”

”Mitä sinä... teet täällä?”

Diokles haukkoi henkeään. ”Prochorus, oletko se sinä?”

Prochorus mutisi hiljaa ja vaikutti menettävänsä tajuntansa pian uudelleen. Kleitos katseli miehiä kauempaa hämmentyneenä.

”Prochorus? Mitä sinä täällä teet? Mitä sinulle on tapahtunut?”

Diokles jatkoi järkyttyneenä.

”Minun poikani... hänen sielunsa on vankina Kuolleiden Solassa. Yritin pelastaa hänet, mutta en ollut tarpeeksi vahva.”

”Mitä sinulle tapahtui?”

”Nämä sielut eivät pysty ajattelemaan itse. Hän ei mahtanut itselleen mitään. Koko paikka on pelkkä pahuuden pesäke. Älä mene Kuolleiden Solaan.”

Diokles kuunteli Prochoruksen yskintää sanomatta mitään.

Prochrous viittasi Dioklesia lähemmäs ja osoitti vieressään makavaa miestä. ”Tämä mies tässä lupasi opastaa minut Kuolleiden Solaan. Meitä varoitettiin tulemasta tänne. Diokles, sinun täytyy ymmärtää. Vangitut sielut suojelevat Deimusta.”

Kleitos rykäisi hermostuneena. ”En tiedä, ehkä hän on oikeassa. Ehkä meidän pitäisi lähteä pois.”

”Minä aion mennä sisälle, Prochorus.” Diokles totesi rauhallisena. ”Tarvitsen miekan.”

Prochorus hymyili ymmärtäväisesti. ”Oletko oikealla asialla, Diokles?”

”En voisi olla paremmalla.”

”Siinä tapauksessa toivotan sinulle onnea. Muistatko mitä opetin sinulle?”

Diokles nyökkäsi.

”Jumalat olkoon puolellasi.” Prochorus mutisi, kunnes vaipui omaan hiljaisuuteensa. Diokles pysytteli hänen vierelleen ja painoi päänsä alas.

”Heille tapahtui jotain Kuolleiden Solassa. Siellä on jotain vaarallista.” Kleitos kuiskasi huolestuneena.

”Siltä näyttää.”

”Me voimme vielä kääntyä takaisin. Sinun ei tarvitse kokea heidän kohtaloaan.”

Diokles vilkaisu Kleitosta. ”Voit odottaa täällä, jos haluat.”

Kleitos katseli kuinka Diokles lähti kävelemään kohti Kuolleiden Solan keskustaa. Hän epäröi hetken, jonka jälkeen juoksi hänen peräänsä.

Kuolleiden Sola avautui heidän eteensä valtavana hautausmaana, joka muistutti hylättyä sotatannerta. Maisema kertoi omaa, mykistävää tarinaansa tuhoutuneista unelmista ja päättyneistä elämistä. Solassa lojui pronssisia panssareita, keihäitä, miekkoja sekä jousia. Keihäät ja nuolet töröttivät joko maanpinnasta tai panssareiden sisältä. Kuolleiden Sola näytti taistelukentältä, jonka ihmiset olivat kadonneet jälkeäkään jättämättä.

”Tuota, minä odotan täällä.” Kleitos sanoi ja jäi seisomaan kauemmas.

Diokles kuuli vaimeita kuiskauksia, jotka voimistuivat koko ajan. Pian hän näki välähdyksiä läpikuultavista sotilaista, jotka astelivat hitaasti Kuolleiden Solassa aseiden keskellä. Ilma kylmeni niin paljon, että Diokles huomasi hengityksensä huuruavan. Läpikuultavat hahmot muuttuivat selvemmiksi koko ajan. Samaan aikaan kuiskaukset alkoivat muuttua ymmärrettävämmiksi.

”Pitäkää linjat, miehet!”

”Paetkaa kun voitte!”

Diokles vilkaisi harhailevia hahmoja ja lähti kävelemään kohti Kuolleiden Solan keskustaa. Hän tutki muutamia maassa makaavia aseita, mutta löysi vain hajonneita tai huonossa kunnossa olevia miekkoja ja keihäitä. Mitä lähemmäksi hän pääsi keskustaa, sitä uudempiä aseet näyttivät olevan.

Kauempänä näkyi valtava, monen metrin korkuinen kivipatsas. Patsas esitti kaljua miestä hienoissa vaatteissa, luultavasti jotain hallitsijaa. Patsaan lähistöllä olevat miekat olivat parhaimmassa kunnossa, joten hän lähti astelemaan sitä kohti. Läpikuultavat hahmot alkoivat kääntyä Dioklesia kohti.

”Se olet sinä!” silmälappuinen hahmo huudahti korisevalla äänellä.

”Diokles!” arpikasvoinen hahmo huusi ja nosti sormensa häntä kohti.

Läpikuultavat hahmot lipuivat Dioklesia kohti toistellen erilaisia huudahduksia raivostuneina.

”Diokles! Sinä surmasit minut Persiassa!”

”Hän se on! Hän iski minut kuoliaaksi Boiotiassa!”

”Pysäyttäkää Diokles! Hän tappoi minut Ateenassa!”

”Syyllinen!”

”Murhaaja!”

”Repikää hänet palasiksi!”

Diokles seiso paikallaan ja katsoi kuinka hahmot piirittivät hänet. Läpikuultavia miehiä oli kymmenittäin, jopa sadoittain. Kaikki näyttivät jonkinlaisilta sotilailta tai miekkamiehiltä, mutta toisin kuin hänen aikaisemmin kohtaamistaan sieluista, heistä huokui jotain pahaa.

”Seis.” Diokles sanoi. Hahmot pysähtyivät hänen ympärilleen. ”Te ette halua taistella minua vastaan.”

Läpikuultavat hahmot ulvoivat tuskasta. ”Me kostamme aiheuttamasi kärsimyksen!”

Diokles pudisti päätään. ”Ette tänään. Minulla on määränpää, ja kaikki jotka asettuvat tielleni tulevat tuhoutumaan.”

Miehet näyttivät epäroivän ja vilkuilivat toisiaan. Heidän puheensa alkoi taas hiljetä kuiskauksiksi.

”Miksei hän pelkää?”

”Hänellä on oraakkelin siunaus.”

”Hän ei ymmärrä.”

Diokles jatkoi matkaansa kohti valtavan patsaan juurella olevia miekkoja. Läpikuultavat hahmot antoivat tilaa hänelle seuraten hänen askeliaan kauempaa. Kuiskuttelu jatkui.

”Hän aikoo ottaa miekan.”

”Mitä Deimus sanoo?”

”Ken miekkaan tarttuu, se miekkaan hukkuu.”

Diokles pääsi miekkojen luo. Hän veti maasta kauniisti koristellun makhaira-miekan. Tummanruskea nahkapunos oli kestävä ja lievästi taaksepäin kaartuva terä oli tasapainotettu huolella.

Maa järähti hieman. Läpikuultavat hahmot pakenivat kauhuissaan kauemmaksi ja haihtuivat lopulta näkyvistä. Diokles katseli ympärilleen uteliaana.

Jylisevä ääni täytti Kuolleiden Laakson. ”OLET KAJONNUT KUOLLEIDEN OMAISUUTEEN.”

Diokles katseli, kuinka valtava kivinen ihmispatsas suoristautui täyteen pituuteensa ja kääntyi katsomaan häntä marmorinvalkoisilla silmillään.

”Sinun täytyy olla Deimus.” Diokles murahti.

”SIELUSI SYÖSTÄÄN KUOLLEIDEN LAAKSON IKUISEEN VANKEUTEEN.”

Diokles ja Deimus tuijottivat toisiaan hiljaisuuden vallitessa. Taivaalle oli kerääntynyt enemmän mustia korpeja kuin kertaakaan aikaisemmin. Diokles pudisti päätään tuntiessaan miekan rauhoittavan painon oikeassa kädessään.

”Sinä et halua taistella minua vastaan.” Diokles totesi.

Deimus vastasi korvat lukitsevalla karjunnalla ja hyökkäsi.

Diokles heittäytyi sivuun juuri hetkeä ennen kuin Deimuksen valtava kivinen jalka iskeytyi maahan hänen viereensä, tärisyttäen koko Kuolleiden Laaksoa. Deimus jatkoi mylvimistään, kun Diokles tutki

nopeasti mahdollisuuksiaan miekka kädessään. Kivipatsas liikkui sula-
vammin ja nopeammin kuin mitä sen koosta olisi voinut päätellä. Diok-
les nappasi vierestään keihään ja heitti sen kohti jättiläistä. Keihäs lensi
korkealle, iskeytyen kiinni Deimuksen reiteen. Deimus ulvahti ja nappa-
si keihään vihaisena irti jalastaan. Pieni verinoro valui Deimuksen jalas-
ta, joten jättiläinen oli haavoittuvaisempi kuin miltä näytti.

Diokles veti vierestään uuden keihään valmiiksi. Deimus yritti tois-
tamiseen talloa Dioklesin jalkoihinsa, mutta Diokles pyörähti vasemmal-
le keihäs valmiina. Maan vielä täristessä Diokles ärjäisi ja iski keihään
täydellä voimalla Deimuksen paljaaseen jalkapöytään.

Deimuksen ulvoessa raivosta Diokles syöksyi jättiläisen jalkojen
välistä hänen taakseen. Hän otti vauhtia ja hyppäsi Deimuksen pohkee-
seen kiinni miekka valmiina iskuun. Miekka upposi syvälle jalan karke-
an pinnan lävitse. Jättiläinen huojui hetken, kunnes menetti tasapainonsa
ja kaatui toisen polvensa varaan. Diokles lähti kiipeämään kohti Dei-
muksen selkää.

Deimus alkoi tuntea pelkoa rinnassaan. Kuka tämä mies oikein oli?
Useimmat yrittivät paeta kauhuissaan, mutta tämä oli väistänyt hänen
hyökkäyksensä ja kaatanut hänet pelkurimaisesti maahan. Deimus ravis-
ti päätään ja nousi jälleen seisomaan. Minne mies katosi? Samassa hän
tunsi selässään liikettä. Hän yritti kurottaa ottaakseen miehen kiinni,
mutta tunsi kuinka vikkellä ja kylmä teräs pureutui hänen hapuileviin
sormiinsa. Deimus veti kätensä pois ja yritti läiskä tunteilijan pois se-
lästään.

Diokles piteli kiinni selän karheasta pinnasta, samalla kun jättiläi-
nen yritti karistaa hänet maahan. Hänen sormiaan pakotti, mutta jos hän
päästäisi irti, häntä ei pelastaisi enää mikään.

Diokles jatkoi kiipeämistään ja sai nostettua itsensä Deimuksen
harteille. Hän otti miekastaan kiinni kaksin käsin ja iski terän Deimuk-
sen kaulan sivustaan. Jättiläinen ulvahti peloissaan ja yritti lyödä Diok-
lesin hengiltä. Diokles veti kuitenkin miekan takaisin ja hyppäsi valta-
vaa vasenta kättä pakoon. Hän iski miekan jättiläisen niskaan.

Tällä kertaa hän tunsi, kuinka jättiläisen voimat ehtyivät. Deimus
alkoi huojua. Diokles yritti pitää kiinni jostain, mutta samalla Deimuk-
sen oikea koura nappasi hänet kiinni. Deimus puristi Dioklesia nyrkis-
sään ja nosti hänet kasvojensa eteen. He katselivat toisiaan silmiin.

Kouran puristava voima oli tuskallinen, ja Diokles arveli luidensa murtuvan pian. Samassa ote hellitti ja Deimuksen valkoiset silmät tuntuivat himmenevän harmaammiksi. Jättiläinen horjahti ja kaatui kyljelleen saaden maan tärisemään kuin kahden vuoren törmäyksestä.

”Diokles!” Kleitos parahti ja lähti juoksemaan Deimusta kohti. Jättiläinen näytti kaatuneen Dioklesin päälle, mikä merkitsisi varmaa kuolemaa. Hän loikki solan aseiden ylitse kohti kuollutta jättiläistä.

”Diokles, kuuletko minua?” hän huusi kauhu äänessään. Kleitos pääsi kivipatsaan puristetun nyrkin luo, joka makasi maassa liikkumatta. Hän yritti vääntää valtavia sormia auki. Sormet olivat hyvin painavia, mutta hän sai siirrettyä jättiläisen peukalon. Kouran sisällä ei ollut kehtään.

”Minuako etsit?” käheä ääni kuului hänen takaansa.

Kleitos kääntyi järkyttyneenä katsomaan, kuinka Diokles raahautui jättiläisen käden takaa miekka kädessään.

”Olet elossa!” Kleitos huudahti.

”Siltä näyttää.” Diokles sanoi ja näytti miekkaansa. ”Tämä kelpaa.”

Kleitos pudisti päätään epäuskoisena. ”Aiotko todella tehdä sen? Aiotko kävellä Hadeksen luo ja vaatia Lysandraa takaisin?”

Diokles nyökkäsi ja pyyhki jättiläisen veret pois miekasta.

”Tiedätkö mitä?” Kleitos kysyi. ”Ensimmäistä kertaa alan pikkuhiljaa uskoa, että sinulla olisi äärimmäisen pieni mahdollisuus onnistua.”

”Minulla ei ole vaihtoehtoa. Annoin lupaukseni.”

Ilma tuntui hieman lämmenneen Dioklesin ja Kleitoksen kävellessä takaisin polulle pois Kuolleiden Solasta. Läpikuultavat hahmot ja heidän kuiskauksensa olivat kadonneet yhtä nopeasti kuin ne olivat ilmaantuneetkin. He löysivät Prochoruksen makaamasta samassa paikassa kuin minne he olivat hänet jättäneetkin. Hänen vieressään ollut kalpea mies oli kadonnut ja jättänyt jälkeensä kasan mustaa tuhkaa harmaiden riepujen keskelle. Prochoruksen hengitys vinkui kun hän kohdisti katseensa Dioklesiin.

”Sinä teit sen, Diokles. Tunnen sen. Poikani on vapaa Deimuksen vankilasta.”

Diokles polvistui Prochoruksen eteen. ”En olisi pystynyt tekemään sitä ilman sinua, Prochorus.”

Prochorus pudisti päättään katse harhailleen. ”Älä ole vaatimaton. Minä opetin sinulle, kuinka miekkaa pidetään kädessä oikein päin. Sinä itse olet löytänyt rohkeuden astua oikealle polulle.”

”Mistä tiedän, että polkuni on oikea?”

Prochrous yski kivulias ilme kasvoillaan, ja hänen partansa kätöksistä tuli hieman mustaa savua. ”Kuuntele sydäntäsi, Diokles. Maailma antaa sinulle kaiken mitä haluatkin. Sinun täytyy vain löytää rohkeus astua eteenpäin ja ottaa se.”

Prochorus jatkoi yskimistään, savun erittyessä yhä selvemmin. Hän oli selvästi suurissa tuskissa. Diokles huokaisi syvään ja vilkaisi Kleitosta. Kleitos nyökkäsi.

”Minun tulee ikävä sinua, Prochorus.” Diokles sanoi hiljaa ja päästi hänet yhdellä miekansivalluksella tuskistaan. Prochoruksen lasittunut ilme katosi mustan tuhkan mukana maahan, jonka kylmä tuuli otti mukaansa. Diokles polvistui vanhan opettajansa muistolle ja oli hetken kunnioittavasti hiljaa. Lopulta hän kohotti katseensa tummansiniselle taivaalle ja katseli pitkään yksinäistä tähteä.

”Meidän pitäisi jatkaa matkaamme.”

He kävelivät ulos kallioiden piirittämältä polulta ja pääsivät tasaiselle maastolle. Taivaalla lensi enää muutama korppi, jotka raakkuivat melkein kuin ilkkuen heidän vaellukselleen. Kleitos ajatteli synkkänä niiden olevan jotenkin pettyneitä.

”Kirotot linnut.” hän mutisi itsekseen.

Diokles käveli eteenpäin sanomatta mitään.

”Olen pahoillani Prochoruksen puolesta. Oletko kunnossa?”

”Hän oli hyvä mies.”

”Hätkö opetti sinut miekkailemaan niin, että sodanjumala Areksen poikakaan ei mahtanut sinulle mitään?”

Diokles oli hetken hiljaa. ”Ei. Hän opetti minulle miekkailun alkeet, mutta todellisen miekkamestarin tapasin vasta vuosia myöhemmin.”

”Niinkö? Mikä hänen nimensä oli?”

”Hänen nimensä oli...” Diokles taittui yhtäkkiä kaksinkerroin ja irvisti tuskissaan. ”...hänen nimensä oli Epiktetos.”

4. LUKU

11 VUOTTA SITTEN

”Hyökkäykseen!”

Käskey kajahti taistelulentällä ja katosi saman tien kymmenien miesten raivokkaaseen huutoon. Tanner tömisi miesten juoksuaskelista, kun he rynnistivät falangimuodostelmassa eteenpäin.

Diokles puuskutti. Hän oli ikäisekseen vahva, mutta kuusimetrinen sarisa-keihäs painoi yli seitsemän kiloa, joten sen kannatteleminen raskas panssari päällä tuntui ikävänä poltteenä hänen käsivarsissaan.

”Pitäkää linja!”

Ryhmänjohtaja, lochagos Ariston, huuteli käskyjä kantavalla äänellä. Aurinko oli juuri nousemassa kukkuloiden takaa saaden sotilaiden pronssiset kypärät kimaltelemaan aamun valossa. Diokles tajusi harmisensa, että hänen vasemman jalkasuojuksensa remmit olivat löystyneet ja koko suojus oli vaarassa irrota.

Miehet juoksivat keihäät tanassa ja iskeytyivät kohteisiinsa. Keihäät puhkoivat olkikasoja levittäen heinää pitkin taistelulentää. Sotilaat rynnistivät vielä parikymmentä metriä, kunnes Ariston huusi pysäytyskäskyn.

”Täyskäännös, miehet! Toimikaa!”

Diokles yritti olla törmäilemättä vierustovereihinsa. Falangimuodostelma perustui rynnäköön murskaavaan voimaan, sillä vihollisten oli vaikea taistella kohti tulevaa keihäsmetsää vastaan. Falangin tarkoitus oli pakottaa vihollisten pääjoukot taisteluun, jolloin ratsuväki voisi murskata viholliset sivuilta päin. Muodostelma oli tappavan tehokas rynnistäessään eteenpäin, mutta muodostelman ohjaaminen eri suuntiin oli haastavaa.

Sotilaat kääntyivät haparoiden, kun hämmennys kasvoi muodostelman laidoilla. Oli selvää, että oikeassa taistelutilanteessa täyskäännös olisi pelkkä itsemurha. Loputtomalta tuntuvan ajan jälkeen muodostelma oli kääntynyt päinvastaiseen suuntaan ja miehet katselivat kypäriensä suojasta rikottujen olkikasojen hävitystä.

”Tällä kertaa tunteella! Hyökkäykseen!”

Puolen tunnin päästä Diokles istui tauolla venytellen lihaksiaan ja korjaillen panssarinsa remmejä. Hän oli vasta alokas, joten hän joutuisi harjoittelemaan vielä jonkin aikaa lainavarusteilla ennen kuin pääsisi osaksi oikeaa 1500 karaistuneen sotilaan falangiosastoa. Makedonian kuningas Filippos oli uudistanut armeijan uuteen loistoon, jonka ansiosta Makedonia valloitti naapurimaitaan ennennäkemättömällä mittakaavalla. Makedoniassa oli entistä parempi laivasto, taitavia sotapäälliköitä sekä sotainsinöörejä, jotka rakensivat muurinmurtajia ja heittokoneita. Makedonian uusi kukoistus oli muuttanut alueen valtasuhteita peruuttamattomalla tavalla.

Diokles toivoi, että pääsisi pian sotimaan veljensä rinnalla. Hänen veljestään oli tullut sankari Khalkidiken niemimaan kaupunkeja vastaan käydyissä taisteluissa. Kun hän joskus kuuli vanhempien sotilaiden mainitsevan hänen veljensä, hänen rintansa paisui ylpeydestä. Filokrateen rauha oli päättänyt sodan Makedonian ja Ateenan välillä, mutta Filipoksen valloitukset jatkuivat täydellä vauhdilla muilla rintamilla. Viimeksi kun Diokles oli kuullut veljestään, Theron oli Traakiassa johtamassa valloitusjoukkoja.

Aristonin huudot kuuluivat taas kentällä. ”Ylös siitä, tauko on ohitse! Me teemme nämä harjoitukset vielä vaikka tuhat kertaa uudelleen jos on pakko! Uskokaa minua, te vuodatte mieluummin tänään hikeä kuin taistelukentällä verta. Muodostelmaan!”

Diokles varmisti että hänen pelta-kilpensä remmit olivat tukevasti kiinni, jonka jälkeen hän juoksi muodostelmaan. Taisteluharjoitukset olivat jatkuneet aamuyöstä asti, joten monet miehistä näyttivät todella väsyneiltä. Diokles oli itsekin aivan uupunut, mutta seiso i selk ä suorassa harjoitusten loppuun asti. Hänellä oli outo tunne siitä, että Ariston tarkkaili hänen edistymistään.

Miehet seisoivat paikoillaan kun Ariston käveli heidän editseen. Hän nyökkäili parille miehelle rohkaisevasti ja etsi samalla virheitä muodostelmasta.

”Carpus! Pid ä keih ääsi hieman alempana silloin kun juokset eteenpäin. Tapatat vain itsesi, tai pahimmassa tapauksessa vierustoverisi mikäli keih ääsi ei osu maaliinsa.”

Sotilas painoi päänsä alas.

”Diokles! Hyvin tehty. Onnistuit iskemään keihääsi täsmällisesti heinäpaalin keskustaan. Otteesi on vahva ja tarkka. Jatka samaan malliin.”

Ariston katseli miehiä hetken ja jatkoi käskyjen antamista.

”Hyökkäykseen!”

Iltapäivän päättyessä Diokles söi muiden sotilaiden seurassa höyryvää keittoa nuotion äärellä. Koko leirin täytti äänekäs puheensorina, kun sotilaat rupattelivat ja naureskelivat keskenään.

”Hyvin tehty, Diokles! Onnistuit iskemään ’keihääsi’ suoraan malliin! Otteesi on vahva ja tarkka! Onko sinun ja Aristonin välillä kenties jotain sotilaallista suhdetta syvempää?”

Miehet ulvoivat naurusta kun Diokles tuuppasi Gennadiusta kyyrärpäällä kylkeen.

”Oletko mustasukkainen, Gennadius?”

”Ole huoletti, oi mahtava soturi. Voit pitää hänet täysin itselläsi.”

Diokles tuhahti pilkallisesti. ”Ehkä jonain päivänä taitosi tuovat vihollisille enemmän vahinkoa kuin pahanhajuinen hengityksesi vierustovereillesi.”

Nikomedes tuhahti. ”Hyvät jumalat, teidät juttujanne on vaikea kestää selvin päin. Kuka lähtee mukaani viinitupaan?”

”Päivän paras idea!” Gennadius huudahti.

Diokles epäröi. ”Enpä tiedä. Menetin jo puolet päiväpalkastani Gennadiukselle viime pelissä.”

”Vannon, että rahasi menevät hyvään käyttöön.” Gennadius sanoi nauraen.

Diokles hymyili päätään pudistellen. ”Nikomedes oli oikeassa. Teitä on vaikea kestää selvin päin.”

Jos sotilaat eivät saaneet palkkaansa kulumaan uhkapeleissä, leirin reunalle pystytetty valtava illanviettelta vei alokkaiden kolikot viimeistään mennessään. Teltassa myytiin sotilaiden vapaaehtoisina viinikarahveja pientä maksua vastaan.

Diokles, Gennadius ja Nikomedes tunsivat viinin ja hien löyhkän astuessaan sisään, sillä viiniteltan avonainen suuaukko ei riittänyt alkuunkaan tuulettamaan paikkaa. He maksoivat itselleen viinikarahvit ja etsiytyivät puupölkylle istumaan.

Gennadius nosti karahvin ilmaan. ”Dionysokselle!”

Muut toistivat huudahduksen viinin jumalalle ja joivat ahnaasti. Puheensorina heidän ympärilleen tuntui kasvavan hitaasti mutta varmasti.

”Oletko kunnossa, Nikomedes? Olet ollut tänään aika vaitonainen.”

Diokles sanoi.

Nikomedes hymyili. ”No, olen aikonut kertoa teille jotain. Melaine odottaa lasta.”

Gennadius oli tukehtua viiniinsä. ”Mitä? Vaimosi on raskaana? Senkin pukki!”

”Onneksi olkoon!” Diokles nauroi. ”Mitä hänen vanhempansa sanoivat?”

”En tiedä, sain kuulla koko jutusta vasta aamulla, kun viestintuoja kävi luonamme. Voin vain kuvitella hänen isänsä ilmeen.”

”Mitä aiot tehdä nyt?” Gennadius kysyi pyyhkien suunpieliään.

Nikomedes kohautti olkiaan. ”Jatkan puolikkaan palkkani lähettämistä hänelle. Niin kauan kun hän asuu perheensä kanssa, sen pitäisi riittää hyvin.”

”Uskomatonta.” Gennadius toisti.

”No, ajatukseen sopeutuminen on vielä hieman kesken. Yritän olla miettimättä juttua liikaa.”

”Tälle täytyy ottaa toiset!” Gennadius virnisti ja kävi pikaisesti hakemassa lisää viiniä.

”Kuulitko, että saamme uuden taistelukouluttajan?” Nikomedes kysyi Dioklesilta.

”Niinkö?”

”Kyllä. Hän on kuulemma kokenut Ateenan sodan vetenaari. Kuulin, että hän on tapanut enemmän ateenalaisia kuin hän pystyy edes laskemaan. Kuulostaa pelottavalta.”

”Puhutteko siitä uudesta kouluttajasta?” Gennadius kysyi tullessaan takaisin pöytään uusi karahvi kädessään. ”Toivottavasti hän ei ole täynnä itseään. Taisteluharjoitukset ovat jo tarpeeksi raskaita, ilman että joku on hengittämässä niskaan koko ajan.”

”Alat olla vähän turhan päihtynyt, Gennadius. Hidastaisit vähän.” Diokles huomautti.

”Haha!” Gennadius naurahti ja joi lisää. ”Minulla on omat syyni juoda. Viime yönä, ennen muodostelmaharjoituksia, minä ja Pantaleon

saimme tehtävän viedä korkea-arvoiselle upseerille jonkinlaisen sine-töidyn kirjeen. Meille kerrottiin, että tämä upseeri oleskeli eräällä sotalleirillä läheisten kukkuloiden luona. Minulla ei ollut hajuakaan kirjeen sisällöstä, mutta se oli luultavasti tärkeä kun sen viemiseen määrättiin peräti kaksi miestä.

Lähdimme pikaisesti matkaan. Pantaleon esittäytyi lyhyesti ja sanoi tulevansa Tyrissan kaupungista. En osannut aavistaakaan mitä minulla oli edessäni, kun hän mainitsi että hänellä on paha aavistus tästä päivästä. Jatkoimme matkaa.

Köysisilta, joka olisi vienyt meidät suoraan upseerin leirille, oli katkennut ja roikkui tuulen heiteltävänä. Meillä ei ollut välineitä tai aikaa korjata siltaa, joten jouduimme kiertämään pitkän kiertoreitin päästäksemme taas oikealle polulle. 'Tiesin näin tapahtuvan.' Pantaleon totesi äänensävyllä, joka ärsytti minua suunnattomasti.

Juuri kun olimme saaneet käveltyä kiertotien päähän riippusillan toiselle puolelle, vesileilini irtosi ja putosi rotkon pohjalle. Pieni lätsähähdys kaikui rotkon pohjalta hetken kuluttua. 'Tiesin näin tapahtuvan.' hän totesi katsellessaan rotkon pohjalle kanssani.

Kiipesimme pitkän ylämäen ja saavuimme lopulta leirille. Meille kerrottiin että upseeri oli juuri äsken sulkeutunut teltaansa, eikä häntä saisi häiritä ainakaan tuntiin. Mikäli silta ei olisi ollut hajalla, olisimme jo takaisin leirillä. 'Tiesin näin tapahtuvan.' kuulin hiljaa takaani.

Lopulta saimme kirjeen toimitettua ja lähdimme takaisin kohti leiriä. Matka sujui hyvin siihen asti, kunnes liukastuin irtokiviin ja lähdin kierzimään mäkeä alas. Matkani pysähtyi siihen, kun iskin nenäni isoon lohkareeseen. Nousin vaivoin ylös tunnustellen veristä ylähuultani, kun näin Pantaleonin juoksevan mäkeä alas luokseni. Katsoimme toisiamme hiljaisuuden vallitessa. 'Tiesin näin tapahtuvan.' hän huokaisi.

Kaikki sumeni silmissäni. Karjaisin raivoissani ja nappasin Pantaleonista kiinni, jonka jälkeen tönäisin hänet puuta vasten. Hän oli kiljui kauhuissaan tajutessaan joutuneensa mielipuolisen, verisen miehen otteisiin. Hetkeä myöhemmin olin sitonut hänet puuhun kiinni. 'Tiesitkö näin tapahtuvan?' huusin hänelle naama verisenä ja jätin hänet sinne."

Gennadius hekotteli humaltuneena, Dioklesin ja Nikomedeksen katsellessa häntä suu auki.

"Ethän?" Nikomedes kysyi.

”En tietenkään.” Gennadius sopersi. Diokles ja Nikomedes vilkaisivat toisiaan huolestuneina.

Samassa teltan suuaukosta astui sisään neljä vihaista miestä. Yksi heistä osoitti Gennadiusta. ”Tuo se on! Tuo sitoi minut kiinni puuhun!”

”Hups.” Gennadius sopersi.

Diokles ja Nikomedes nousivat ylös ja riensivät rauhoittamaan Pantaleonia.

”Hän sitoi minut puuhun! Olin siellä tunteja, kunnes ystäväni tulivat hakemaan minut!”

Diokles nousi heidän väliinsä. ”Hän on todella humalassa ja katuu tekoaan. Voitteko selvittää välinne myöhemmin?”

He neuvottelivat jonkin aikaa, kunnes miehet poistuivat teltasta kosta vannaon. Diokles ja Nikomedes kävelivät helpottuneina Gennadiuksen luo, joka oli pudonnut penkiltään ja kuorsasi lattialla.

Diokles huokaisi. ”Minä otan kädet, ota sinä jalat. Hänen on parasta olla huomenna hyvässä kunnossa.”

”Sinä sovit mitä?” Gennadius toisti jomottavaa päättään hieroen. Aurinko oli juuri nousemassa.

”Tänä iltana sinä ja Pantaleon käytte pienen ystävällismielisen otte-
lun, jotta hän saa kunniansa takaisin. Älä huoli, sinä olet hyvä nyrkkeilemään.”

Ariston astui heidän telttaansa. ”Taisteluharjoitukset alkavat viiden minuutin päästä! Valmistautukaa!”

Gennadius voihkaisi ja vilkaisi Dioklesia. ”Pelasta minut.”

Sotilaat seisoivat asennossa, kun uusi taistelukouluttaja käveli heidän eteensä. Kouluttaja oli kalju, kolmikymppinen mies, jonka pääläella oli pitkä arpi. Hänen katseensa näytti vihaiselta ja laskelmoivalta, joka sai monet sotilaat tuntemaan pelon puistatuksia.

”Minun nimeni on Epiktetos. Arvoni on hoplomachos, taistelukouluttaja. Näen suoraan asennoistanne, että te ette tiedä mitään taistelemisesta. Ares auttakoon minua, te olette vihollisille pelkkää miekanruokaa.”

Epiktetos käveli hitaasti miesten vierestä inhon ilme kasvoillaan. Hän näytti pettyneemmältä jokaisella askeleella.

”Kuten ajattelin. Teitä on lellitty täällä kuin pikkulapsia. Se kaikki tulee muuttumaan tänään. Makedonia on sodassa, miehet! Filip-

pos tarvitsee sotilaita, ei tuollaisia ihasäkkeitä. Lochagos Ariston jatkaa muodostelmakoulutuksia kanssanne, mutta minun tehtäväni on saada teidät sotakuntoon. Tästä päivästä lähtien harjoittelette minun johdollani sekä miekkailua että vanhojen perinteiden mukaista pankrationia. Tulette harjoittelemaan lähitaistelua niin kauan, kunnes ette mustelmiltanne pysty enää liikkumaan. Tätä jatkuu siihen päivään asti, kunnes voin hyvällä omatunnolla lähettää teidät puolustamaan Makedonian kunniaa. Onko teillä kysyttävää?”

Sotilaat liikahtelivat vaivaantuneina välttämällä Epiktetoksen katsetta.

”Hyvä! Taistelukoulutus alkaa saman tien. Kuka teistä surkimuksista osaa käyttää miekkaa?”

Miehet olivat hiljaa. Diokles vilkuili viereensä, kunnes rykäisi. ”Tuota, herra, minua on...”

Epiktetos kääntyi Dioklesin puoleen vihaisena. ”Kuka sinä olet?”

”Nimeni on Diokles, herra! Minua on koulutettu käyttämään miekkaa, herra.”

”Sinua?” Epiktetos arvioi häntä katseellaan. ”Hyvä on, katsotaan mihin pystyt.”

Diokles veti puisen harjoitusmiekan vyöltään ja asteli Epiktetosin eteen. Diokles teki kunniaa ja hätkähti, kun Epiktetos veti oman miekansa esiin uskottoman nopeasti. Miehet katselivat toisiaan hetken, kunnes Epiktetos sylkäisi hänen eteensä.

”No, mitä odotat? Iske minut maahan, poika!”

Diokles hyökkäsi sivaltaen voimakkaasti kohti Epiktetoksen vasenta kättä. Epiktetos torjui iskun ja napautti puumiekallaan Dioklesia kivuliasta kylkeen.

”Kutsutko tuota hyökkäykseksi? Jos sinä edustat tämän joukon parhaimmistoa, voimme suoraan avata porttimme vihollisille ja säästää heiltä hyökkäämisen vaivan! Uudestaan!”

Diokles tunsu suuttumuksen kuohahtavan sisällään. Hän hyökkäsi lyöden nopeita lyöntejä, mutta Epiktetos torjui jokaisen niistä.

”Kuka sinun opettajasi oli?” Epiktetos kysyi.

”Hän oli aseseppä nimeltä Prochorus, herra.”

”Sinun opettajasi tietää vähemmän miekkailusta kuin lannassa pyörivät kärpäset. Lyöntisi ovat teknisesti oikein, mutta luuletko minun olevan vaikuttunut?” Epiktetos huudahti. ”Uudestaan!”

Hän torjui Dioklesin lyönnin ja iski puumiekallaan Dioklesia vatsaan. Diokles kaatui henkeään haukkoen toisen polvensa varaan.

”Lyöntisi ovat heikkoja ja hitaita. Kokenut vihollinen näkisi asennostasi suoraan, mikä on seuraava siirtosi.”

Diokles tunsi vieläkin vapisevan iskun voimasta.

”Nouse ylös, poika! Vai myönnätkö häviösi?”

Diokles nousi huojuen pystyyn. Epiktetos nauroi hänelle ja löi Dioklesia uudelleen vatsaan. Diokles kaatui maahan kouristelemaan, jonka jälkeen Epiktetos potkaisu häntä vielä pari kertaa.

”Vieläkö joku muu väittää osaavansa miekkailla?”

Kalvenneet miehet pysyivät hiljaa.

”Sitä minäkin. Ottakaa parit ja valmistautukaa otteluihin. Häviäjät kantavat kaikki varusteet takaisin leirille. Toimikaa!”

”Oletko kunnossa?” Nikomedes kysyi. Diokles hieroi vatsaansa ja yritti pysyä pystyssä. Muut sotilaat olivat jo lähteneet syömään lounasta Epiktetoksen päätettyä harjoitukset.

”Luulen niin. Hän oli aivan liian nopea minulle.”

”Siltä näytti. Tule, mennään syömään.”

Nikomedes tuki Dioklesia heidän kävellessään ruokailualueelle. Monet sotilaat näyttivät myötätuntoisilta katsellessaan Dioklesia, mutta jatkoivat syömistä sanomatta sanaakaan. Nikomedes otti kaksi annosta kuivattua lihaa vihannesten kanssa ja toi ne Dioklesin luo. Diokles tunsi olonsa parantuvan hänen syödessään, vaikka hänen kätensä vielä tärisi hieman.

”Muuten, oletko nähnyt Gennadiusta?” Nikomedes kysyi.

”En. Kuinka niin?”

”Toivottavasti hän ei pelästynyt liikaa nähdessään rökityksesi, sillä häntä odottaa oma ottelu illalla. Hänen on parempi selvittää välinsä Pantaleonin kanssa nyt, kuin odottaa jonkinlaista kosta myöhemmin.”

Diokles nyökkäsi. Hän näki, kuinka viestintuoja saapui ruokailualueelle. Viestintuoja jutteli erään sotilaan kanssa jotain, jonka jälkeen sotilas osoitti Dioklesin suuntaan.

”Hei, Nikomedes, sain viestin.” Diokles sanoi ja nousi seisomaan viestintuojan tullessa häntä kohti.

Viestintuojalla oli ruskeat matkavaatteet ja pitkälle vetäytynyt hiusraja. Hän nyökkäsi Dioklesille. ”Sinäkö olet Diokles?”

”Kyllä. Onko sinulla viesti minulle?”

Viestintuoja näytti hetken vaivaantuneelta ja huokaisi sitten. ”Minulla on huonoja uutisia. Veljesi on kaatunut taistelussa.”

Ihmiset huudahtelivat ja kerääntyivät heidän ympärilleen. Kaikki näyttivät puhuvan samaan aikaan, mutta Diokles kuuli vain vaimeaa muminaa. Hän tunsi olevansa kuin jonkinlaisessa kuplassa, joka sai kaiken näyttämään usvaiselta. Kesti hetken aikaa, kunnes hän tajusi kaikkien katselevan häntä.

”Miten?” Diokles kysyi ääni särkyen.

Viestintuoja katseli häntä myötätuntoisesti. ”Theron eli kunnialla loppuun asti. Kuten tiedät, hän johti kokonaista falangiosastoa Traakiasa. Jokainen hänen taisteluistaan toi suunnattomia voittoja Makedonialle. Minulle kerrottiin hänen olleen jopa itse kuningas Filippoksen suosiossa.

Hän onnistui voittamaan vihollisten sotajoukot Apolloniassa ilman, että omat joukkomme kärsivät lainkaan mainittavia tappioita. Taistelun jälkeen hän käveli sotakentällä auttaen haavoittuneita, kun Traakialainen sotilas nousi ruumiiden keskeltä piilostaan ja ampui nuolen suoraan veljesi rintaan.

Vihollisotilas surmattiin välittömästi, mutta Theronia ei voitu enää pelastaa. Hän taisteli urheasti hengestään monen tunnin ajan, mutta lääkärimme eivät onnistuneet puhdistamaan hänen vertaan. Hänen viimeinen toiveensa oli tuoda viesti sinulle.”

Viestintuoja oli hetken hiljaa. Kaikki ruokailualueen sotilaat odottivat liikkumatta.

”Theron sanoi, että hän on aina ollut ylpeä sinusta. Hän käski sanoa, että älä koskaan pelkää, sillä vain siten voit tuoda Makedonialle kunniaa.”

Diokles nyökkäsi hitaasti.

”Veljesi haudattiin sankarin menoin. Olkoon jumalat kanssasi, Diokles.”

Diokles katseli lasittuneena eteensä, kun viestintuoja jatkoi matkaansa. Hän tunsi itsensä yhtäkkiä hyvin väsyneeksi.

”Olen todella pahoillani, Diokles.” Nikomedes kuiskasi hänen vierellään. Hän asetti kätensä Dioklesin olalle, mutta Diokles riuhtaisi itsensä pois.

”Minun täytyy olla yksin.” hän sanoi ja juoksi pois sotilaiden välistä välittämättä heidän lohduttavista sanoistaan.

Diokles juoksi, kunnes hän pääsi pienelle metsäaukiolle sotilasalueen laidalla. Tämä oli ainoa paikka, jossa hän saattoi olla yksin uppoutuneena ympäröivään hiljaisuuteen. Hän istahti puuta vasten ja tunsi kyöneleet silmissään. Hän ei ollut koskaan osannut kuvitellaakaan, kuinka tyhjän tunteen hänen veljensä menettäminen aiheuttaisi. Theron oli aina ollut Dioklesin ajatuksissa, kun hän halusi löytää rohkeuden sisältään. Theron, hänen isoveljensä. Kuinka hän voisi olla rohkea ilman häntä? Theron oli aina tiennyt mitä tehdä seuraavaksi ja oli aina osannut lohduttaa häntä juuri oikealla tavalla. Diokles tunsi yksinäisyyden kuristavan häntä.

Lopulta hän nousi jaloilleen. Theron oli oikeassa, hän ei saisi tuntea pelkoa. Jos hän luovuttaisi nyt, hän häpäisisi veljensä muiston. Hän vannoi kantavansa Theronin opetukset sydämessään elämänsä loppuun asti. Rohkaistuneena tästä ajatuksesta Diokles veti puumiekkansa esiin ja tarkasteli sen uusia, pieniä lommoja jotka miekka oli saanut kamppailussa Epiketosta vastaan. Diokles hengitti ilmaa sisäänsä ja aloitti harjoituksen, joka vei hänet kauas menneisyyteen.

Prochorus oli opettanut hänelle monia liikesarjoja, jotka parantaisivat kestävyyttä ja kasvattaisivat lihaksia. Kun sarjoja nopeuttaisi, ne olisivat tappavia liikkeitä vihollisia vastaan. Diokles liikkui sulavasti aukealla, liikuttaen puista miekkaansa vuoron perään isoissa ja pienissä kaarissa. Hän pystyi sulkemaan hitaan tanssinsa ulkopuolelle todellisen elämän murheet, sillä kun hän piteli miekkaa kädessään, hänellä oli vain yksi huolenaihe kerrallaan. Askel askeleelta hän kaatoi kuviteltuja vihollisia liikesarjojensa tahtiin.

Aika oli menettänyt merkityksensä, kun Diokles oli pääsemässä liikesarjojensa loppuun. Ääni hänen takaansa hätkähdytti hänet takaisin todellisuuteen.

”Vaikuttavaa.”

Diokles katseli sotilasta, joka oli keskeyttänyt hänet. ”Tunnenko sinut?”

Lyhyen sängyn omaava mies nauroi. ”Enpä tiedä. Kuulin, että olet tämän leirin paras miekkailija. Pitääkö se paikkansa?”

Diokles tutki miestä uteliaana. ”Sinussa on jotain tuttua.”

Mies virnisti ja veti puumiekkansa esiin astellessaan häntä kohti. ”Katsotaan, oletko oppinut mitään.”

Diokles hätkähti yllättävää hyökkäystä mutta torjui miehen lyömän iskun helposti. Mies hyppäsi pois vastaiskun tieltä ja nauroi taas. Diokles katseli tuttua virnistystä, jolloin muistot vuosien takaa iskeytyivät hänen mieleensä.

”Myron?”

Mies nauroi. ”Vuodet ovat tehneet hyvää sinulle, Diokles.”

Diokles heitti puumiekan maahan ja halasi vanhaa ystävänsä tiukasti. ”Myron? Uskomatonta! Kauanko siitä on?”

”Heh... On tässä pari vuotta ehtinyt vierähtää.”

Diokles tunsi olonsa paranevan hieman, kun hän sai uutta ajateltavaa. ”Missä sinä olet ollut kaikki nämä vuodet?”

”Et uskoisikaan, kuinka olen matkannut ympäri maailmaa! Kun jätin Pellan taakseni, seurasin isääni hänen loputtomilla työmatkoillaan. Ne veivät meitä Makedonian jokaiseen kolkkaan. Allante, Ichnai, Tyrisa, Europos, Kyrros, Mieza, Edessa... En usko Makedoniassa olevan kaupunkia jossa emme olisi olleet!

Haaveilin aina tulevani takaisin Pellaan, mutta emme kiireiltämme koskaan ehtineet. Vuosien kuluessa aloin jo unohtaa miltä kaupunki näytti, miltä sen kadut tuoksuivat. Voitko kuvitella? Sitten eräänä päivänä isäni työmatka toi meidät takaisin Pellaan. Juoksin innoissani sinun ja Hesiodin taloille, mutta te molemmat olitte ehtineet muuttaa pois. Sillä hetkellä tajusin, että minun oli aika siirtyä toteuttamaan omia unelmiani isäni unelmien sijaan.

Pitkän keskustelun jälkeen isäni päästi minut liittymään armeijaan. Minut määrättiin Pydnan varuskuntaan, jossa ehdin olla aloittaessani vuoden verran. Olisin siellä vieläkin täysin tietämättömänä sinusta, ellei varuskuntiamme olisi yhdistetty.”

”Yhdistettiin? Miksi minä en tiennyt siitä mitään?”

”Tiedäthän sinä, ei meille kerrota mitään. Se liittyy varmaan näihin uudistuksiin, jota tapahtuu jatkuvasti.”

”Tai uuden sodan uhkaan...”

”Aina yhtä optimistinen? Oli miten oli, saavuin tänne noin tunti sitten. Kuulin ihmisten puhuvan sinun ja jonkun kouluttajan välisestä taistelusta. Hetken kyselyäni sain selville, että olit juossut tänne suuntaan, joten tulin etsimään sinut käsiini. Toivottavasti en häirinnyt... mitä ikinä teitkään äsken.”

Diokles katsoi pois. ”Minun veljeni... hän kaatui Apolloniassa, sain tietää siitä tänään.”

”Eihän? Olen pahoillani, minulla ei ollut aavistustakaan. Muistan toki isoveljesi, hän oli hyvä mies.”

”Niin. Hän kyllä tiesi tämän ammatin riskit. Mikäli yhtään tunsin veljeäni, en usko hänen katuneen valintojaan missään vaiheessa. Mutta nyt kun hän on poissa, tunnen olevani niin kovin eksyksissä.”

”Kyllä se siitä. Jos ei muuten, niin minä pidän sinusta huolen, aivan kuten ennen vanhaan.”

Diokles hymyili kiitollisena ja hätkähti sitten. ”Huolenpidosta tulin mieleeni, minun on paras kiirehtiä Gennadiuksen luo. Ottelun on aika alkaa kohta.”

”Ottelu?”

”Tule, selitän matkalla.”

Sotilaat seisoivat ringissä ja kannustivat omia suosikkejaan. Gennadius ja Pantaleon seisoivat ringin vastakkaisilla puolilla ja kuuntelivat viime hetken neuvoja. Diokles työntyi väkijoukon läpi Gennadiuksen luokse.

”Diokles! Katso mitä olet tehnyt!” Gennadius parkaisi.

”Sinä teit tämän itsellesi.” Nikomedes totesi.

Väkijoukko kannusti suosikkejaan yhä kovempaa. Mikäli ottelu ei alkaisi pian, upseerit tulisivat paikalle ihmettelemään meteliä.

”Katsokaa tuota.” Gennadius mutisi ja osoitti miehiä, jotka keräsivät rahaa yleisöltä. ”He lyövät vetoa ottelun lopputuloksesta. Onkohan minulla hyvä kerroin?”

”Älä mieti sitä. Keskity kaatamaan hänet.” Diokles sanoi ja taputti Gennadiusta olalle.

”Onko täällä aina tällaista?” Myron ihmetteli.

Ottelun säännöt olivat hyvin yksinkertaiset. Se, jonka selkä koskettaisi ensiksi maata, häviäisi ottelun. Kaikki oli sallittua, paitsi kuristaminen sekä sormien työntäminen silmiin. Gennadius ja Pantaleon kävelivät toistensa luokse. Hurraahuudot kaikuivat kaikkien korvilla, kun he nyökkäsivät toisilleen ja sanaakaan sanomatta kävivät toistensa kimp-puun.

Gennadius ja Pantaleon painivat raivoisesti, käyttäen kyynärpäitään, polviaan, mitä tahansa saadakseen etulyöntiaseman. Pantaleon horjahti

pari kertaa mutta tokeni nopeasti. Hän sai pari hyvää lyöntiä Gennadiuksen kasvoille ja lopulta kamppasi hänet maahan selälleen. Katsojat hokivat Pantaleonin nimeä innoissaan.

Pantaleon sylkäisi Gennadiuksen päälle. ”Päisit tällä kertaa helpolla, Gennadius. Ensi kerralla et kävele enää viikkoon.”

Gennadius hieroi poskeaan ja nousi seisomaan. ”Ensi kerralla täytyy tehdä kestävämmät solmut.”

Pantaleon mulkaksi häntä ja käveli pois ystäviensä seuraan. Taistelun päätyttyä yleisö siirtyi tyytyväisenä takaisin omien askareidensa pariin.

”Hahaa, olen rikas!” Nikomedes hikkaisi Dioklesille, kun Gennadius asteli heidän luokseen.

”Mitä?” Gennadius kysyi.

Nikomedes irvisti. ”Ei mitään. Hyvin taisteltu, ystäväiseni. Tätä on aihetta juhlia, minä tarjoan!”

”Menkää te vain edeltä, tulen kohta.” Diokles sanoi.

”Onko kaikki hyvin?” Myron kysyi.

”Kyllä. Nähdään pian.”

Diokles kiipesi viereiselle kalliolle. Sotilaat olivat kävelleet paikan ohi viikko sitten, kun he harjoittelivat liikkumista vaikeassa maastossa. Hän oli jäänyt pitkäksi aikaa ihailemaan upeita maisemia, jotka kallionkielekkeeltä näkyi. Tämä paikka saisi kelvata.

Hän rakensi kivistä ja oksista merkin maahan ja aloitti rukoilemisen. Hän rukoili Zeukselta suojaa Theronin sielulle, Arekselta voimaa Theronin matkalle ja Hadekselta pääsyä Elysiiniin. Diokles ei tiennyt, kuuntelivatko jumalat häntä, mutta hänen täytyi ainakin yrittää. Rukoillessaan hän tunsy sydämensä kevenevän hieman.

”Rukoilet turhaan, poika.”

Diokles säpsähti ja kääntyi katsomaan puhujaa. Hän näki Epiktetoksen katselevan kielekkeen maisemia hieman kauempana. Diokles oli rukoillut niin keskittyneesti, ettei ollut huomannut kouluttajan tuloa ollenkaan.

”Miten niin?”

”Jumalia kiinnostavat vain sankarit.” Epiktetos totesi ja kääntyi Dioklesin puoleen, jolloin hänen ilmeensä kirkastui. ”Hetkinen, sinähän

olet se poika, joka väitti osaavansa miekkailla! Usko kun sanon, sinusta ei koskaan tule sellaista sankaria jota jumalat kuuntelisivat.”

Diokles kurtisti kulmiaan, mutta antoi olla. Hän ei halunnut väitellä tämän miehen kanssa, ei nyt.

Epiktetos käveli kuitenkin hänen vierelleen. ”Tämänpäiväisestä päätellen meillä on kuitenkin yksi yhteinen asia.” Hän osoitti heidän alapuoleltaan näkyvää leiriä, jota soihdut valaisivat. ”Me molemmat haluamme nähdä maailman jalkojemme alla.”

Diokles pudisti päätään. ”En minä sen takia katsele näitä maisemia. Ylhäältä korkeuksista voi nähdä asiat oikeissa mittakaavoissa. Kuinka pieniä ihmiset todellisuudessa ovatkaan, kuinka mitättömiä he ovat maailmankaikkeuden edessä! Meidän tehtävämme on suojella näitä ihmisiä, olla heidän kilpensä maailman vaaroilta.”

”Haha! En ole pitkään aikaan kuullut mitään noin lapsellista. Luuletko, että Filippos aikoo rakentaa aikamme suurimman valtakunnan kilvillä? Sotilaista on taottava miekkoja, sillä laajentuminen on ainoa keino pitää kansamme turvassa. Vasta kun kaikki kansat kumartavat meitä, voimme levähtää hetkeksi.”

”Enpä tiedä...”

Epiktetos nauroi. ”Otan sanani takaisin, meillä taitaa olla enemmän yhteistä kuin uskoinkaan. Muistutat minua ajoista, kun olin nuori ja kokematon. Pienenä poikana uskoin maailmaan, jossa ihmiset voisivat nostaa toinen toisensa korkeuksiin. Mutta ihmisten sydämissä on pelkkää kateutta ja vihaa. Kauniiden sanojen takana on aina pelkoa. Ihmiset ovat eläimiä, poika! Sinun on parempi tajuta se ennemmin kuin myöhemmin.”

”Minä uskon, että ihmiset ovat pohjimmiltaan hyviä.”

”Hyviä? Ihmiset noudattavat sääntöjä juuri niin kauan, kuin siitä on heille jotain hyötyä. Elämme kaoottisessa maailmassa, jossa vahvimmalla on oikeus. Luuletko, että Herakles kysyi lupaa teoilleen keneltäkään?”

Diokles oli vaiti.

”Sinä vaikutat rohkealta, poika. Se on ensimmäinen askel polulla, joka johtaa joko menestykseen tai täydelliseen tuhoon. Jos lupaat noudattaa kaikkia käskyjäni ja ohjeitani, voin luultavasti kouluttaa sinusta tämän haisevan sotilasleirin voimakkaimman soturin. Saattaisit jopa pysyä hengissä barbaarien ensimmäisestä aallosta. Mitä sanot?”

Diokles katseli alla olevaa leiriä ja nyökkäsi. ”Hyvä on.”

5. LUKU

”Toinen muisto?” Kleitos kysyi viattomana nostaessaan Dioklesia jaloilleen.

”Luulin pudottaneeni kolikkoni. Väärä hälytys.” Diokles mutisi pyyhkiessään tomua kasvoiltaan.

Korppien levottomat huudot jatkuivat synkällä taivaalla, kun Diokles katseli tomuisia käsiään. Hän oli muuttunut niin paljon nuoruuden ajoistaan.

”Kauanko olin tajuttomana?” Diokles kysyi.

”Et kauaa, luulisin. Ajankulu on menettänyt merkityksensä tässä paikassa, sillä mikään ei koskaan muutu.”

”Meidän täytyy jatkaa matkaamme. Jokainen tuhlattu hetki on pois Lysandran pelastamisesta.”

”Näitkö muiston hänestä?”

Diokles pudisti päätään. ”En. Muistin ajan, jolloin olin nuori ja täynnä intoa. Uskoin voivani muuttaa maailmaa.”

Diokles kertoi muistostaan heidän kävellessään kivistä polkua eteenpäin.

Tarinan päättyessä maaperä oli muuttunut punertavan tomuisesta hieman multaisemmaksi ja ilmassa tuoksui jotain uutta. Edestäpäin kuului outoa kohinaa.

Kleitos huokaisi. ”Olen pahoillani veljesi puolesta. Minä kuolin ennen sisaruksiani, joten voin vain kuvitella millaisia ajatuksia heidän mielessään liikkui.”

Diokles katseli synkkänä eteensä. ”Veljeni oli minulle muutakin kuin esikuva, ilman hänen kannustavia sanojaan ja rohkaisujaan en olisi välttämättä koskaan liittynyt armeijaan. Jos en olisi liittynyt armeijaan, en olisi koskaan tavannut Lysandraa. Outoa, kuinka pienet asiat voivat muuttaa elämän niin peruuttamattomasti.”

Kleitos nyökkäsi mielteliäänä. ”Sanoitko että Epiktetos koulutti sinua taistelemaan?”

”Hän piti minulle yksityistunteja iltaisin. Hänen mukaansa minussa oli potentiaalia, mikäli unohtaisin vanhat oppini ja noudattaisin hänen neuvojaan. Jokainen ilta minut pistettiin tekemään niin raskaita harjoituksia, että se olisi saanut heikomman miehen pyörtymään. Harjoitusten

jälkeen jaksoin vaivoin seistä kahdella jalalla, mutta yritin olla näyttämättä väsymystäni hänelle. Hän puhui minulle aina vahvimman oikeudesta ja pelottomista sankareista, mutta en koskaan oppinut näkemään maailmaa niin kuin hän. Uskon, että maailma on sellainen, jollaiseksi sen luomme. Yritin selittää, kuinka voimme luoda maailmasta paremman paikan kaikille kansoille, mutta hän viittasi kintaalla unelmilleni. Hän sanoi, että tuollaisilla puheilla ei jäädä historiaan.”

”Mitä sitten tapahtui?”

Diokles oli hetken hiljaa. ”Marssimme sotaan. Meidät määrättiin Traakiaan avustamaan paikallisten asevoimien kitkemisessä. Pitkän marssin aikana mietin usein, ketkä meistä eivät jäisi eloon näkemään seuraavaa kevättä. Armeijassa on sanonta, jonka mukaan maailman todellisen kauneuden näkevät vain ne, jotka ovat marssimassa omaan kuolemaansa.”

”Mutta sinä selvisit. Epiktetos oli valmistanut sinut tuleviin koitoksiin.”

”Kukaan meistä ei ollut valmis, mutta meillä ei ollut vaihtoehtoja. Muistan ensimmäisen sotakenttäni. Seisoimme paahtavassa kuumuudessa katsellen kentän toisella puolella järjestäytyviä kapinallisia. Heitä oli todella paljon, ehkä kaksi kertaa enemmän kuin meitä.

Tunsin outoa innostusta, kun tajusin koulutukseni tähänneen pelkästään tätä hetkeä varten. Tunsin miehet vierelläni, heidän pelkonsa ja jännityksensä. Viholliset saivat hyökkäyskäsken ja lähtivät juoksemaan meitä kohti, uskoen voivansa työntää meidät pois mailtaan. Puristin sarisa-keihästäni lujempaa kuin koskaan ennen oman hyökkäyskäsymme kajahtaessa ilmoille.

Armeijoiden yhteentörmäys oli pelottavin asia, jota olin ikinä kokenut. Kaikeksi onneksi falangimuodostelmamme puski huonosti koulutettujen vihollisjoukkojen läpi ilman minkäänlaisia ongelmia. Veri sokaisi silmäni samassa kun rikoimme vihollisten linjat, jolloin luulin kuolevani. Taistelu jatkui kuitenkin vain hetken aikaa, kunnes viholliset lähtivät pakoon. Heillä ei ollut kunnollisia aseita tai varusteita, joten saavutimme sinä päivänä ensimmäisen murskavoittonne.

Sinä päivänä surmasin ensimmäisen viholliseni, mutta jonka nimeä en koskaan tulisi tietämään.”

Kleitos nyökkäsi myötätuntoisesti. He ohittivat kolme isoa kivipaasia, jotka törröttivät maasta. Yhden kivipaasin reunaan oli kaiverretty

lyhyt tekstinpätkä, mutta hiekka ja tuuli olivat kuluttaneet sen lukukelvottomaksi.

”Taistelimme, kunnes Traakialla viimeisetkin joukot olivat antautuneet. Putsasimme kyliä ja taistelukenttiä väsymättä ja ilman armoa. Suurin osa taisteluistamme oli silkkaa teurastusta, ja moni meistä muuttui noiden vuosien aikana.”

Diokles sulki silmänsä hetkeksi ja huokaisi. ”Mutta se oli kauan sitten. Entä sinä? Mitä sinulle tapahtui sen jälkeen, kun olit vapautunut orjuudesta ja palannut Ateenaan?”

Kleitos mutristi suutaan miettiväisesti. ”Hmm. Kuten sanoin, sain maksettua itseni vapaaksi ja karistin Makedonian jaloistani niin nopeasti kuin pystyin. Pitkän ja raskaan matkan jälkeen pääsin takaisin Akatemiaan, mutta Andronikos oli menehtynyt sillä aikaa kun olin ollut poissa.

Olin saanut tarpeekseni filosofian opettamisesta. Tajusin, että minun oli aika kääntää sivua ja aloittaa alusta, jos koskaan haluaisin löytää todellisen polkuni. Keskustelin asiasta Akatemian jäsenten kanssa, jotka tunsin nuoruudestani. Ateenan tilanne oli poliittisesti hyvin levoton ja tilanne oli luisumassa pois tavallisten ihmisten käsistä.

Jouduin pyytämään muutamia suuria palveluksia eräiltä varakkailta oppilailtani, mutta lopulta minulle järjestettiin tapaamisia monen vaikutusvaltaisen poliitikon kanssa. Aloitin varainkeruun kampanjaani varten, joka tulisi muuttamaan Ateenan paremmaksi paikaksi kaikille. Asiat etenivät yllättävän nopeasti. Sain Akatemiasta paljon arvostettuja suosituksia, joten pääsin puhumaan tärkeiden ihmisten kanssa, jotka taas levittivät minusta tietoa eteenpäin.

Ennen pitkää olin saanut ateenalaisten jakamattoman huomion. Esitin kärkeviä mielipiteitä niin Ateenan sisä- kuin ulkopolitiikasta. Kerroin kansalle, miten meidän tulisi toimia jotta voisimme säilyttää itsenäisyytemme Makedonian ja Persian kasvavien joukkojen edessä. Selitin, mihin suuntaan talouttamme tulisi viedä, että köyhyys ei rappeuttaisi valtiotamme.

Juuri kun suosioni huipulla kuvittelin saavuttaneeni kaiken haluamani, tapasin Sophian. Olin pitämässä puhetta ihmisjoukolle Ateenan kaduilla, kun hän kyseenalaisti erään ehdotukseni. Ajajduin väittelyyn hänen kanssaan, jossa jouduin yleisön yllätykseksi hieman alakynteeseen. Hänellä oli toki paljon hyviä huomioita, mutta minun oli vaikea keskittyä hänen väitteisiinsä hänen uskomattoman kauneutensa edessä. Hänel-

lä oli tummanruskeat silmät ja pieni suloinen nenä, joka näytti hieman värisevän aina kun hän suutahti. Menetin ajatusteni punaisen langan joka kerta kun hän katsoi minua silmiin.

Lupauduin tarjoamaan hänelle myöhemmin illallisen, sillä hän oli osoittanut monta hyvää kehitysehdotusta suunnitelmiini. Kävi ilmi, että Sophia oli nuorempana haaveillut Akatemian koulutuksesta, mutta portit pysyivät kiinni hänen sukupuolensa takia. Olin enemmän kuin innoissani, kun hän pyysi minua kertomaan hänelle Akatemian opetuksista. Vaikka olin päättänyt jättää opettajan uran taakseni, suostuin mihin vain minkä avulla voisin olla hänen seurassaan vielä hetken pidempään. Yksi asia johti toiseen, ja pian tapailimme säännöllisesti.

Aika kului nopeasti ja vuoden päästä kosin häntä. Hänen isänsä, Simonides, oli yksi Ateenan rikkaimmista miehistä ja ehkä juuri siksi varsin skeptinen suhteeni. Sophia vaikutti kuitenkin onnelliselta hänen silmissään, joten hän lupautui tukemaan meitä taloudellisesti. Hänen isänsä tukemana sain enemmän vaikutusvaltaa kuin koskaan ennen.

Myöhemmin sinä vuonna saimme lapsen. Pitelin häntä sylissäni ja ihmettelin, kuinka me olimme voineet luoda maailmaan jotain niin kaunista. Nimesimme hänet Medeaksi, auringonjumala Helioksen lapsenlapsen mukaan. Tiesin, että mitä tahansa tapahtuisi, voisin aina olla ylpeä kauniista tyttärestäni, joka hurmasi kaikki äitinsä ruskeilla silmillään. Simonides järjesti meille enemmän palvelusväkeä, jonka myötä pystyin keskittymään entistä paremmin kampanjani edistämiseen.

Tajusin muuttuneeni Medean syntymän myötä. Maailma tuntui yhtäkkiä niin kovin häviäväiseltä, enkä tiedä mitä olisin tehnyt jos vaimolleni tai lapselleni olisi sattunut jotain. Tein enemmän aloitteita jotka parantaisivat Ateenan turvallisuutta, esimerkiksi armeijan määrärahojen myötä. Halusin varmistaa, että perheeni voisi elää turvassa ilman pelon varjoa yllään.

Puolustuksen tehostamiseen perustuva politiikka näytti purevan, erityisesti keskiluokkaisiin jotka olivat huolissaan nousevista suurvalloista. Ennen kuin huomasinkaan, olin suosioni huipulla ja kaikki näyttivät kannustavan minua.

Kuinka naiivi olinkaan! Olin liian luottavainen ymmärtääkseni, että kansan keskuudessa oli ihmisiä jotka halusivat vetää minut alas jalustaltani, keinolla millä hyvänsä. Mikään Akatemiassa ei valmistanut minua tulevaan, sillä siellä asioista keskusteltiin, kuvailtiin näkökulmia ja teh-

tiin kompromisseja. Pian sain kokea, mitä metodeja muut olivat valmiita käyttämään.

Olin pitänyt juuri palavan puheen siitä, kuinka Ateenan pitäisi jättää liian kaukaiset siirtokunnat oman onnensa nojaan ja tuoda sotilaansa lähemmäksi suojelemaan kaupunkiamme, kun tulin kotiini. Oviaukon edessä oleva vesisanko oli kaatunut, joten nostin sen harmistuneena pystyyn ja astuin sisään. Näin, kuinka tummiin pukeutunut mies seiso maassa makaavan vaimoni ja lapseni ääressä, verinen veitsi kädessään. Henkäistessäni mies kääntyi minua kohti, enkä pystynyt hetkeen reagoimaan. Mies selvästikin pelästyi yllättävää läsnäoloani ja lähti juoksemaan minua kohti.

Mielessäni kävi sata asiaa, jotka olisin halunnut jakaa vaimoni kanssa. Tuhat muistoa, jotka tuntuivat valuvan kuin hiekka sormieni välistä. Näin, kun liinalla kasvonsa peittänyt mies syöksyi lähelleni veitsi kohotettuna. Karjaisin ja hyppäsin miestä kohti kädet ojossa. En saanut osua, vaan painimme raivon vallassa taistellen veitsestä. Kierimme maassa, kunnes lopulta sain otteen kahvasta ja survaisin veitsen miehen kylkeen. Hän parahti kivusta ja kauhusta ryömiessään kauemmas luotani. Muistan, kuinka hän rukoili armoa kyyneleet silmissään. Hän oli vasta nuori poika, luultavasti köyhä katulapsi jolle oli tarjottu houkutteleva summa pikaisesta työstä. Pudotin veitsen lattialle ja huusin koko sieluni voimalla.

Karjuin ja ulvoin epätoivoissani, mutta mikään ei toisi enää perhettäni takaisin. Mekkalan lomassa sisälle astui kaksi kaupunginvartijaa, jotka hätkähtivät verisiä ruumiita. En muista heidän sanojaan, mutta he astelivat kasvonaamion omaavan pojan luo ja nostivat hänet vihasena seisomaan. Kaiken sen huutamisen keskellä katselin maassa makaavaa Sophiiaa ja Medeaa. Sophia oli suojellut häntä viimeiseen asti, mutta turhaan. Kuinka maailmassa saattoi olla tällaista pahuutta? Olin tehnyt kaiken kaupungin suojelemiseen ulkopuolisilta uhilta, mutta olin sokea sisäpuolella kasvaneelle vihalle. Tunsin romahtavani. Elämälläni ei ollut enää mitään merkitystä. Nostin veitsen maasta ja astelin pojan luokse. Katsoimme toisiamme silmiin hetken, jonka jälkeen iskin veitsen pojan rintaan. Vartijat hätkähtivät ja huusivat minua pysähtymään, kun pakenin ulos omasta talostani.

Juoksin, kunnes en saanut enää henkeä. Kyyneleet sokaisivat minut, kun juoksin tuttuja katuja pitkin niin kauas kuin ikinä jaksaisin. Jossain

vaiheessa löysin itseni Zeuksen temppeleistä. Ihmiset rukoilivat Zeuksen patsaan edessä, aivan kuin se typerä kivipatsas auttaisi ketään. Aivan kuin jumalia kiinnostaisi oikeudenmukaisuus tai hyvät tekomme! Pelkkiä valheita, joilla papit saivat itselleen rahaa. Juoksin portaita ylös tönnäisten erään papin kumoon, joka yritti estellä minua. Lopulta pääsin temppelein katolle, josta näkyi Ateena kaikessa loistossaan. Hengitin kaupungin ilmaa sisääni kyyneleitä pidätellen, sillä tiesin näiden olevan viimeiset hetkeni. Halusin vain perheeni luokse. Astuin askeleen eteenpäin ja putosin ikuisuudelta tuntuvan ajan. En muista, huusinko.”

Kleitos vaikeni pitkäksi aikaa, ennen kuin jatkoi.

”Heräsin Manalassa. Yritin löytää vaimoni ja lapseni, mutta turhaan. Monta päivää huusin heidän nimeään pimeässä, mutta kukaan ei tullut auttamaan. En pystynyt kuin makaamaan maassa ja rukoilla Zeukselta anteeksiantoa. Lopulta tajusin tähden kuiskivan minua puoleensa, joten lähdin kävelemään epävarmasti sitä kohti. Löysin telttakylän ja yritin kysellä asukailta, olivatko he nähneet vaimoani ja lastani. Muistoni olivat usvaiset ja sekavat, mutta tiesin että minun oli pakko löytää heidät. Kukaan ei ollut koskaan nähnytkään heitä.

Tunsin itseni masentuneeksi, joten jäin heidän seurakseen. Demetrios hallitsi kylää, ja aikamme kului hänen kertoessaan loputtomia tarinoitaan paheiden täyttämästä elämästään. Ajan myötä sain omia muistojani takaisin pala kerrallaan. Kerroimme toisillemme elämästämme ja rakkaistamme, jotka olivat kadonneet ajan hämääriin. Kun olin päässyt tarinani loppuun, he pudistivat päätään paheksuvina. Jotkut kutsuivat minua murhaajaksi. Monet varoittivat minua matkaamasta lopulliselle tuomiolle, sillä minut heitettäisiin varmasti Tartaroksen ikuiseseen piinaan. Mitä pidempään kuuntelin heidän varoituksiaan, sitä enemmän aloin itsekin pelätä.

Kukaan kyläläisistä ei halunnut kokeilla onneaan lopullisen tuomion suhteen. Heillä kaikilla oli synkkiä salaisuuksia, joiden takia he mieluummin jäivät asumaan keskenään kuin kohtaisisivat tekojensa seuraukset. Kylämme ohitse matkusti aina välillä ihmisiä jotka uskoivat pääsevänsä Elysiiniin, mutta oli myös ihmisiä jotka jäivät peloissaan asumaan kanssamme. Sitä mukaa kun kylä kasvoi, ihmiset jäivät entistä helpommin värjötteleämään kanssamme aikojen loppuun asti.

Mieleni sopukoissa ymmärsin, että mitä pidempään täällä olisin, sitä pidempään vaimoni ja lapseni joutuisivat olemaan yksin. Ihmiset olivat

kuitenkin saaneet minut pelkäämään lopullista tuomiota niin paljon, että alistuin surkeaan kohtalooni. Rukoilin armoa Sophialle ja Medealle aina kun tunsin itseni yksinäiseksi.

Sitten sinä tulit. Koin päättäväsyytesi oudon inspiroivaksi. Jos sinä pystyisit matkaamaan Manalan ääriin, miksen minäkin pystyisi? Näin silmissäsi voimaa, joka antoi minulle aivan uudenlaista toivoa. Siitä oli aivan liian kauan, kun olin viimeksi nähnyt perheeni, mutta ehkä sinun kanssasi minulla olisi siihen edes pieni mahdollisuus.”

Diokles nyökkäsi. ”Minä vien sinut lopulliselle tuomiollesi, Kleitos. Vannon sen.”

Outo kohina oli muuttunut jo pauhuksi kun he lopulta näkivät edesään äänen lähteen. Valtava, voimakkaasti virtaava joki pysäytti heidän etenemisensä. Joki oli niin leveä, että he eivät nähneet yön hämärydes-sä vastarannalle asti. Polku kaartui oikealle ja lähti seuraamaan joen rantaa.

”Mikä paikka tämä on?” Diokles kysyi.

”Uskoisin tämän olevan Styks, Manalan pääjoki.” Kleitos sanoi vaikuttuneena. ”Jotkut sanovat sen kiertävän Manalan seitsemän kertaa, jotkut taas väittävät sen olevan alkulähde suurelle joelle Arkadiassa. Varmaa on se, että joki on ylitettävä, tavalla tai toisella.”

”Miten me teemme sen?” Diokles kysyi.

”Meidän on löydettävä Styks-joen lautturi, joka tunnetaan nimellä Charon. Hän pystyy viemään henkilön joen toiselle puolelle yhtä obolin tai danaken kolikkoa vastaan.”

Diokles kokeili vaistomaisesti kylkeään ja tunsi kolikon paitansa läpi. ”Hyvä on, jatketaan siis polkua eteenpäin. Onko tämä Charon vaarallinen?”

Kleitos kohautti olkiaan. ”En usko. Toisaalta, Manalassa ei kannata luottaa keneenkään, varsinkaan henkiolentoihin.”

He jatkoivat matkaansa polkua pitkin, kunnes kuuluivat edestään huudahduksia.

”Kuulitko tuon?” Kleitos kysyi. ”Kuulosti aivan ihmisiltä.”

Diokles nyökkäsi, veti miekkansa esiin ja lähti kävelemään päättäväisesti polkua eteenpäin. Jonkin aikaa kuljettuaan he näkivät edessään kolme miestä ja kaksi naista, jotka harhailivat joen ääressä.

”He näyttävät tavallisilta sieluilta.” Kleitos totesi.

Samassa ryhmä huomasi heidät ja lähtivät ulvoen juoksemaan heitä kohti. Heidän vaatteensa olivat monilta osin repeytyneet ja heidän ihonsa oli täynnä ruhjeita sekä paiseita.

”Antakaa minulle oboli!” takkupartainen mies rääkyi.

”Olkaa kilttejä, hyvät herrat! Olemme olleet täällä jo vuosia!” nainen rukoili.

”Diokles?” Kleitos sanoi huolestuneena, ihmisten tunkeutuessa heidän ympärilleen.

Diokles pysyi paikallaan ja katseli ihmisiä vakavan rauhallisena kun he huusivat, itkivät ja viittoilivat hänen edessään. Lopulta yksi miehistä, jolla on vain muutama hammas jäljellä, tarrasi Dioklesia hihasta kiinni.

”Sinun on pakko antaa minulle oboli! Minun perheeni on odottanut minua Elysiassa jo viisi vuotta! Tulen hulluksi!”

Diokles riuhtaisi hihansa irti ja nosti miekkansa suoraan miehen kurkulle. Ihmiset peräännyivät pelästyen muutaman askeleen taaksepäin.

”Kuulkaa minua.” Diokles sanoi kylmän rauhallisesti. ”Olen pahoillani siitä, ettei teitä ole haudattu asianmukaisin menoin. Jos minulla olisi mitään mahdollisuutta auttaa teitä, tekisin niin. Mutta minulla on tehtävä, joka on tärkeämpää kuin mikään muu tässä maailmassa.”

Yksi miehistä tuhahti. ”Kuulitteko? Hän sanoo olevansa meitä tärkeämpi! Kuka hän on sanomaan, kuka pääsee lopulliselle tuomiolle ja kuka ei? Hän on vain yksi mies! Meitä on viisi, me pystymme ottamaan heiltä kaksi pääsylippua pois tästä kirotusta paikasta!”

Tämän sanottuaan mies karjaisi vertahyytävästi ja hyökkäsi nyrkkit ojossa Dioklesin kimppuun. Silmänräpäystä myöhemmin hän makasi selällään maassa ja piteli käsiään verta vuotavan nenänsä edessä. Diokles katsoi muita terävästi.

”Miekan kahva oli pelkkä varoitus, seuraava saa maistaa terää. Minulla ei ole aikaa tällaiseen.”

Ihmiset siirtyivät itkien ja solvaten kauemmaksi Dioklesista. Hän jatkoi matkaansa eteenpäin järkyttynyt Kleitos kannoillaan.

Joki pauhasi heidän vieressään. He kävelivät polkua eteenpäin kivi-en narsuessa heidän kenkiensä alla. Kleitos pysytteli hiljaa, sillä hän oli liian järkyttynyt rannalla olevien ihmisten kohtalosta.

”Millainen jumala antaa tällaisen tapahtua?” hän mutisi itsekseen.

”En tiedä.”

”Etkö sinä tunne sääliä? Iskit sen miehen maahan ja kävelit pois.”

Diokles huokaisi. ”Joku toinen olisi tehnyt heille jotain paljon parempaa.”

Kleitos tunsu olonsa ahdistuneeksi, sillä veren näkeminen oli tuonut hänelle muistoja mieleen elämänsä viimeisistä hetkistä. Lopulta hän pakotti itsensä kuuntelemaan pauhaavaa jokea ja rauhoittumaan. He kävelivät pitkään sanomatta sanaakaan.

”Mitä osaat kertoa tästä Charonista?” Diokles kysyi jonkin ajan kuluttua.

”Minä en ole mikään pappi, joten tiedän aiheesta vain vähän.” Kleitos sanoi. ”Mikäli taruihin on luottamista, Charon on Manalan lautturi, joka vie sieluja Styks-joen ylitse kohti sielujen lopullista tuomiota. Hän työskentelee Hadeksen alaisuudessa.”

”Ja nyt meidän on maksettava hänelle?”

”Mikäli sielu haluaa ylittää Styks-joen, hänen on maksettava lautturille yksi obolin kolikko. Jos sitä ei pysty maksamaan... no, seuraukset näit äsken.”

”Onko niillä ihmisillä mitään toivoa?”

”En tiedä. Joidenkin tarujen mukaan sielut joutuvat vaeltamaan sata vuotta kunnes Charon armahtaa heidät, toisten mukaan sielut ovat tuomittu vaeltamaan ikuisesti, kunnes he vajoavat osaksi maailmansielua.”

Diokles nyökkäsi synkkänä. ”Mitä muuta tiedät Charonista?”

”No, kuulemma jotkut ovat onnistuneet matkaamaan hänen kyydisään elävinä. Olet varmasti kuullut muinaisista sankareista kuten Aeneaksesta, Herakleesta tai Orfeuksesta?”

”Toki, elin nuoruuteni sankaritarujen keskellä.”

”Charon on hyvin keskeisessä osassa heidän seikkailujaan. Nimi Charon tarkoittaa ’valpasta katsetta’, monien tarujen mukaan hänen silmänsä hohtavat valoa ja näkevät valheiden lävitse. Joidenkin mukaan hän on elänyt aikojen alusta asti, ja tietää kaiken mitä Manalassa tapahtuu.”

”Hänellä voi siinä tapauksessa olla vastauksia muutamaan minua askarruttavaan kysymykseen.”

”Millaisiin kysymyksiin?” Kleitos kysyi uteliaana.

Diokles pysyi hetken hiljaa ja vain tuijotti pauhaavaa jokea hänen vieressään. ”Minä haluan tietää... kuinka menetin Lysandran. Minun täytyy saada se selville, ennen kuin voin kohdata Hadeksen.”

”Ymmärrän. Sinä kyllä saat muistosi takaisin, jos jaksat odottaa.”

”Aika on asia, johon...”

”...johon sinulle ei ole varaa, tiedän. Olet maininnut asian jo muutamana kerran. Mutta et pysty ryntäämään jokaiseen vaaratilanteeseen ja odottaa selviäväsi niistä joka ikinen kerta. Ethän?”

Diokles ei sanonut mitään, vaan katseli eteenpäin yhtä päättäväisesti kuin aina ennenkin. Kleitos tuhahti.

”Kuin seinälle puhuisi!” hän huudahti. ”Etkö sinä pelkää, että teet väriä valintoja? Yksikin virhe täällä voi tuhota sinut, etkä enää koskaan näkisi Lysandraa!”

Diokles nyökkäsi rauhallisesti. ”Eräs mies kerran kertoi minulle, että jokainen meistä luo oman kohtalonsa. Meidän on tiedettävä mitä haluamme elämältä ja otettava rohkeasti askel sitä kohti. Kaikki muu järjestyy kyllä itsestään.”

”Minusta on parempi suunnitella asiat etukäteen, jotta vältetään turhat riskit.”

”Kuuntele sydäntäsi, Kleitos. Yleensä yksinkertaisin vaihtoehto on paras.”

”Yksinkertaisin vaihtoehto vie sinut keskelle vihaisia, vangittuja sieluja, puhumattakaan sodanjumalan pojasta!”

”Minulla ei ole muuta vaihtoehtoa kuin pitää lupaukseni Lysandralle. Niin kauan kun tiedän tekeväni oikein, mikään ei pysty tulemaan minun tielleni matkalla hänen luokseen, ei edes Hades itse.”

Kleitos räpytteli silmiään häkeltyneenä. ”Olet hullu.”

Yhtäkkiä Diokles valpastui ja osoitti eteensä. ”Katso.”

Mies kiljui tuskissaan ja raapi otetta maasta, kun musta ihmismuotoinen savupilvi veti häntä taaksepäin.

”Auttakaa minua!” hän räkäyi itsekseen. Hänellä oli yllään repaleinen upseerinpuku, eikä hän näyttänyt olevan ollenkaan tietoinen ympäristöstään.

Diokles ja Kleitos katselivat tapahtumaa hämmentyneinä.

”Mikä tuo otus oikein on?” Diokles kysyi vetäessään miekkansa vyöltään.

”Olen kuullut noista vain tarinoita. Tuo näyttää Manalan vartijalta, hengeltä, jonka tehtävänä on rankaista ihmisiä heidän pahoista teoistaan.” Kleitos sanoi ja vilkuili levottomana ympärilleen. ”Meidän ei kannattaisi

kiinnittää tuon hengen huomiota. Se voi hyökätä kimppuumme, jos ärsytämme sitä.”

Diokles katseli miestä puristaen miekkaa tiukasti oikeassa kädessänsä.

”Sinä et voi tehdä mitään asialle, Diokles. Pahojen ihmisten vaellus on aina hankalampi kuin muiden. He kärsivät, jotta heidän sielunsa puhdistuisi ennen lopullista tuomiota.”

”Meidän pitäisi siis jättää mies oman onnensa nojaan?”

”Meidän pitäisi kiertää tuo henki kaukaa, tai joudumme kohta itsekin sen käsiin. Jokaisen on kärsittävä itse omien tekojensa seurauksista.”

Savumainen henki jatkoi miehen repimistä taaksepäin, eikä kidutettu mies päässyt etenemään kuin pienen matkan kerrallaan. Yhtäkkiä mies huomasi heidät ja hänen silmänsä revähtivät ammолleen. ”Diokles?”

”Gennadius?” Diokles karjaisi ja syöksyi juoksuun ennen kuin Kleitos oli ehtinyt räpäyttää silmiäkään. Diokles hyppäsi valtavan loikan suoraan henkiolennon rinnalle ja upotti miekkansa syvälle savuisen olennon sisälle. Olento kirkui vertahyytävästi ennen kuin haihtui ole-mattomiin jättäen pelkän rikinkatkuisen hajun ilmoille.

”Mitä jumalten nimeen sinulle on tapahtunut, Gennadius?” Diokles kysyi vetäen hänet ylös maasta ja pistäen miekan takaisin vyölleen.

Gennadius sylkäisi maahan ruskeaa limaa ja yski pölyä kurkustaan. Lopulta hän nosti katseensa ylös. ”Diokles, olisi pitänyt arvata. Oletko tullut tänne kiduttamaan minua?”

Diokles äimistyi. ”Mitä tarkoitat?”

Gennadius ei kuunnellut. ”Diokles. Sankari valkoisessa viitassa. Makedonian pelastaja.”

Diokles oli hiljaa ja tuijotti vanhaa ystävänsä hämmentyneenä.

”Vihollisten kauhu. Sitähän sinä olet. Mutta ihmiset eivät tiedä todellisuutta.”

”Mistä sinä puhut?”

Gennadius nauroi. ”Kaikista ihmisistä juuri minut valittiin henkien kidutettavaksi. Sinun kuuluisi olla se, joka makasi maassa henkien repimänä ja raahattavana. Sinun kuuluisi olla se, joka pudotat katkeria kyyneleitä maahan tuntiessasi henkien koukut selässäsi!”

”Gennadius, en ymmärrä...”

”Mutta minä tekisin sen uudestaan, ilomielin.”

”Tekisit mitä?”

Gennadius katseli Dioklesia hetken silmiin ja sylkäisi hänen eteensä.

”Surmais in Lysandran, sinä sika.”

Diokles tunsi, kuinka hän meinasi horjahtaa sanojen voimasta. ”Sinä teit *mitä*?”

”Kuulit kyllä. Mutta sinä aiheutit sen itsellesi, kuten aivan hyvin tiedät.”

”Sinä valehtelet. Me olimme ystäviä.”

”Valehtelen? Minäkö valehtelen? Hah! Sinun tapaamisesi oli elämäni suurin virhe. Suuri sankari Diokles! Minne tahansa me marssimme, sinä olit aina etulinjassa pitämässä kannustuspuheita. Minä olin paljon parempi sotilas kuin sinä, ihmiset puhuivat vain sinusta. Sait ylennykset aina ennen minua, vaikka todistin kykyni lukemattomia kertoja sotakentällä. Olin aina parempi taktikko kuin sinä, Diokles.”

”Kiduttajahenget ovat sekoittaneet pääsi, Gennadius.”

”Olisi pitänyt arvata, että seuraisit vainoamaan minua Manalaa asti. Sinä olet petturi ja murhaaja, Diokles.”

”Minä en ole koskaan murhannut ketään, Gennadius.”

”Niinkö? Sano se Nikomedekselle.”

”Mitä?” Diokles huudahti.

”Ilman sinua Nikomedes olisi vielä elossa. Turha yrittää leikkiä viatonta. Nikomedeksen kuolema avasi silmäni totuudelle, eli siihen, kuinka sinä aina käytit meitä hyväksemme omien päämääriesi tähden.”

”Nikomedes oli ystäväni! Kuinka voit sanoa noin?”

”Aivan kuin et muistaisi!” Gennadius naurahti. ”Mutta samapa tuo. Mitäpä sillä on enää väliä. Minä sain tuhottua asemasi, jonne sinut oli epäoikeudenmukaisesti nostettu. Toisin kuin sinä, minä tein kaiken Makedonian hyväksi. Hän lupasi minulle kaiken, jos kostaisin tekosi.”

”Mistä sinä puhut?”

”Ei! Minä en vastaa sinulle mitään. Sinä olet aina saanut mitä halusitkin, mutta et enää. Tiesin valtakautesi olevan ohitse samalla hetkellä, kun katselin kyynelehtivää Lysandraa silmiin.”

Diokles veti miekan vyöltään. ”Tuki suusi.”

”Hän itki, kun kerroin tulleetni surmaamaan hänet. Kerroin, että tämä kaikki oli sinun syysi. Kerroin, että sinun jäärapäisyysesi johti tähän tilanteeseen. Lopulta hän suoristui ja katsoi minua suoraan silmiin. Hän väitti, ettei uskonut sanaakaan, ja että sinä rakastaisit häntä tuon-

puoleisessakin. Hänen sanansa naurattivat minua. Sinäkö tuntisit rakkautta? Kyllästyin häneen ja iskin hänet kuoliaaksi.”

”Sinä jumalten hylkäämä likainen rotta.” Diokles totesi kylmän rauhallisesti.

”Arvaa mitä sinun naisesi kuiskasi viimeisiksi sanoikseen? Sinun nimesi! Miten hellyttävää!” Gennadius nauroi hartaasti.

Diokles sivalsi miekallaan niin nopeasti, ettei Kleitoksen katse ehtinyt seurata sitä. Hymy Gennadiuksen huulilla säilyi siihenkin asti, kun hänen päänsä irtosi hänen harteiltaan. Diokles sulki kyyneleiden täyttämät silmänsä, kun Gennadiuksen ruumis alkoi savuta mustaa savua ja hajosi lopulta tuhkaksi. Kleitos katseli sanattomana Dioklesia, joka ryhdistäytyi, pisti miekan vyölleen ja jatkoi matkaansa.

”Diokles!” Kleitos huudahti ja juoksi hänen vierelleen. ”Mitä ihmettä tuo äskeinen oli?”

Diokles hieraisi silmiään. ”Hänen silmissään oleva viha oli aitoa. Jos hän puhui totta siitä, että aiheutin Nikomedeksen kuoleman, olen pahempi ihminen kuin muistankaan.”

”Sinä et voi tietää sitä.”

”Kleitos, minun on pakko saatava muistoni takaisin! Minun on tiedettävä, mitä tapahtui. Minun on tiedettävä, mitä Lysandralla todella tapahtui!”

”Ymmärrän, ymmärrän.” Kleitos rauhoitteli. ”Lupaen että saamme vielä vastauksia.”

He kävelivät pitkään pauhaavan joen reunalla, kunnes Kleitos henkäisi yllättyneenä. ”Katso tuonne! Tuolla rannalla!”

Tien päässä seisoi hymyilevä mies valtavan puisen veneen edessä. Mies oli lihaksikas ja hänen yllään oli pelkkä harmaa lannevaate.

”Tervetuloa Styks-joelle.” punasilmäinen mies totesi silkkisellä äänellä. ”Minun nimeni on Charon.”

6. LUKU

6 VUOTTA SITTEN

Nuolet täyttivät taivaan pimentäen auringon ohikiitäväksi hetkeksi. Theban kapinalliset olivat järjestäytyneet valtaviksi sotajoukoiksi viimeisen vuoden aikana ja uhmasivat Makedonian laajentumissuunnitelmia. Kuningas Filippos oli päättänyt hajottaa vihollisten sotajoukot ennen kuin ne kääntyisivät kohti Pellaa.

Nuolet iskeytyivät suurimmaksi osaksi makedonialaisten kohotettuihin kilpiin, mutta muutamat miehet parkaisivat tuskasta nuolten sujahtaessa puolustusten läpi töröttämään heidän raajoistaan. Viestimies ratsasti Dioklesin luokse.

”Viholliset ovat murtamassa oikean linjan! Mitä teemme, lochagos Diokles?” väsyneen näköinen mies kysyi.

Diokles vilkaisi nopeasti vihollisten eteneviä joukkoja. Hänen oli tehtävä nopeita päätöksiä, sillä viholliset käyttäisivät hyväkseen jokaisen heikkouden jonka löytäisivät. Tämä oli ensimmäinen taistelu, jossa hän johti valtavaa sadan miehen ryhmää. Haliartuksen taisteluun osallistui yhteensä neljäsataa Makedonian sotilasta, mutta hänen yksikkönsä oli avainasemassa: heidän täytyi päästä mahdollisimman nopeasti vihollislinjojen läpi surmaamaan Zopyros, vihollisjoukkojen komentaja.

”Kuuntele tarkkaan.” Diokles murahti. ”Lähetä viesti dimoirites Nikomedekselle. Hänen tulee avustaa oikeaa linjaa torjumaan vihollisten eteneminen. Kierrän dimoirites Gennadiuksen kanssa vasemmalta puolelta suoraan Zopyroksen kimppuun. Sota päättyy tänään.”

Viestimies teki kunniaa ja lähti ratsastamaan kohti Nikomedeksen yksikköä. Diokles keräsi joukkonsa kokoon ja riensi Gennadiuksen luokse, joka johti omaa ryhmäänsä puolustautumaan hyökkääviä sotilaita vastaan. Kun Diokles saapui hänen viereensä, Gennadius teki kunniaa.

”Ei hetkeäkään liian aikaisin! Olemme tuhonneet thebalaisia aalto toisensa jälkeen, mutta he vain jatkavat hyökkäyksiään.” Gennadius totesi ja antoi käskyn miehilleen tiivistää rivejään.

Diokles hyökkäsi omien miestensä kanssa vihollisen sivustaan aiheuttaen kaaosta thebalaisten keskuudessa. Hän heitti keihäänsä erään parrakkaan sotilaan rintaan niin suurella voimalla, että sotilas kaatoi

kaksi muutakin miestä takanaan. Raivosta huutavia vihollisia työntyi heidän puolustuksensa läpi sirppimäisillä miekoillaan. Diokles veti oman miekkansa esille ja syöksyi vihollisten keskelle torjuen lyöntejä ja silpoen suojaamattomia sotilaita. Hänen pysäyttämätön etenemisensä aiheutti paniikkia ja monet sotilaat yrittivät päästä kauemmaksi hänen nopean miekkansa tieltä.

Diokles tunsi kuinka hänen keuhkonsa tyhjentyivät valtavan, muser-tavan kivun iskeytyessä hänen selkäänsä. Hän kaatui maahan ja kierähti pari kertaa kunnes nousi saman tien toisen polvensa varaan. Hän katsoi edessään olevaa valtavaa miestä, jonka parta oli palmikoitu ja joka hymyili puoliksi hampaatonta hymyä. Parimetrisen miehen kädessä oli valtava sotamoukari, jota oli koristeltu höyhenillä ja kaiveruksilla. Diokles tajusi samassa olevansa aseeton, kun hänen miekkansa oli pudonnut jonnekin hänen ulottumattomiinsa. Hän nappasi vierestään kaksi sirppimäistä miekkaa kuolleilta vihollissotilaita ja kohotti ne valtavaa vastustajaansa kohti.

”Sinä et halua taistella minua vastaan.” Diokles sanoi virnistäen. Jätti nauri vastaukseksi ja kohotti moukarinsa taisteluasentoon.

”Isot puheet pienellä miehellä!” hän jylisi, kun he lähtivät juoksemaan toisiaan kohti. Jätti irvisti ja huitaisi moukarillaan voimalla, joka olisi murskannut kivimuurinkin. Diokles väisti iskun liukumalla maata pitkin kohti jättiä ja potkaisi häntä polveen. Ennen kuin kivulias karjaisu oli ehtinyt päättyä, Diokles kierähti takaisin pystyyn kourallinen hiekkaa kädessään, jotka hän viskoi saman tien jätin silmiin. Jätti sylki hiekkaa suustaan ja yritti kohottaa moukariaan puolustusasentoon, mutta Diokles käänsi moukarin kylmästi syrjään ja teki nopean sarjan miekanpistoja jätin suojaamattomaan rintaan. Epiktetos olisi ollut äskeisestä ylpeä, mutta Diokles tunsi häpeää sydämessään. Taistelukenttien kaaoksessa kunnia oli katoavainen hyve.

Diokles oli verestä punainen astuessaan kuolleen jätin ylitse arvioimaan taistelun kulkua. Taistelukenttä oli sekasortoisempi kuin koskaan ennen, mutta hän onnistui näkemään vilauksen alakynnessä olevasta Gennadiuksesta. Gennadius torjui miekaniskuja nopeaan tahtiin, mutta oli väsymässä kahden vihollisotilaan ahdistuessa häntä taaksepäin. Lopulta hän kompastui kuolleeseen makedonialaiseen ja kaatui selälleen. Juuri kun hän valmistautui kuolemaan, vihollisotilaat horjahtivat ja kaatuivat koristen maahan, paljastaen verisen Dioklesin takaansa.

”Sinun pitäisi olla varovaisempi.” Diokles huomautti.

”Minä olisin hoidellut ne!” Gennadius ärähti suuttuneena. Hän nousi seisomaan ja alkoi huutaa käskyjä viereisille miehille. Taistelu heidän ympärillään jatkui raivoisana muodostelmien hajotessa pelkäksi sekasoroksi.

Kaiken melskeen keskellä Diokles huomasi kauempana kalpeakasvoisen miehen, jolla oli leijonantalja olallaan. ”Zopyros.” Diokles kuis-kasi itsekseen.

Nikomedes torjui iskun kilvellään ja löi miekallaan vihollisen ase-käden poikki. Hänen lihaksiaan särki ja hänen kilpensä oli lommoilla kymmenien iskujen jäljiltä. Hän puuskutti väsyneenä ja kirosi hiki-pisaroiita jotka kirvelivät hänen silmiään kypärän alla.

”Älkää päästäkö näitä piruja ohitsenne!” hän ärähti. Vihollisia näytti tulevan loputtomana virtana. Hänen miehiään oli kuollut jo liian monta, eivätkä jäljelle jääneet jaksaisi enää pitkään. Hänen oli pakko valaa uskoa miehiinsä. ”Jokainen mies joka pääsee teidän ohitsenne, ryöstää kotinne ja ottaa naisenne! Älkää antako niille armoa!”

Nikomedes oli saanut yksinkertaisen käskyn: hänen tuli pitää oikea linja niin pitkään kunnes apujoukot saapuisivat. Kukaan ei ollut kuitenkaan varautunut tämänkaltaiseen vihollismäärään. Hänen oli pakko irrottaa viestimies taistelusta, mikäli halusi pelastaa miestensä hen-gen. ”Tryphon!” hän karjaisi.

”Kyllä, herra?” mies juoksi hänen viereensä. Hän oli saanut pitkän haavan oikeaan käteensä, mutta oli tuskin edes huomannut sitä taistelun hurmoksessa.

”Sinun täytyy viedä viesti Dioklesille. Tarvitsemme apua.”

”Kyllä, herra.”

Diokles läimäisi Gennadiusta kevyesti olkapäälle. ”Katso, kuka tuolla on.”

Gennadius nyökkäsi synkkänä. Zopyros oli lähempänä kuin koskaan ennen, mutta hänen suojanaan oli Theban kuninkaallinen henkivartiokaarti. Suorasta hyökkäyksestä tulisi verinen, eikä lopputulos olisi ollenkaan varma. Heidän tarkkaillessaan tilannetta, kalvannut viestimies juoksi heidän luokseen ja teki kunniaa.

”Herrat, Nikomedes joukkoineen on vaarassa menettää oikea linja. Mikäli hän ei saa välitöntä apua, linja murtuu pian.”

Gennadius nyökkäsi tuimana. ”Lähdemme auttamaan häntä.”

”Hetkinen!” Diokles keskeytti. ”Tämä on meidän ainoa mahdollisuus tuhotta Zopyros. Voi olla vuosia ennen kuin saamme samanlaisen mahdollisuuden!”

”Nikomedes on vaarassa!” Gennadius vastasi.

”Tiedän! Hän on meidän molempien ystävä! Mutta meidän on tehtävä se, mitä Nikomedeskin tekisi tässä tilanteessa. Me päätämme sodan tässä ja nyt.”

”Mutta...”

”Tämä on käsky, Gennadius.”

Diokles kääntyi sotilaidensa puoleen ja kohotti miekkansa kohti taivasta. ”Makedonian puolesta!”

”Makedonian puolesta!” kaikki huusivat kuorossa ja lähtivät juoksemaan Diokles edellään kohti vihollisten kuningasta.

Thebalaisten pääjoukot soittivat perääntymiskäskyn, Dioklesin juostessa hurjaa vauhtia kohti kuninkaan eliittijoukkoja.. Kaarti oli puettu kullattuihin panssareihin ja heidän aseensa näyttivät hohtavan auringossa. Kuningasta suojelevat sotilaat näyttivät sodan karaisemilta aina haaleneita arpia ja tuimiam ilmeitä myöten.

Diokles otti ensimmäiset iskut napakasti vastaan ja sivalsi tietään läpi kohti Zopyrosta. Hän kuuli kuinka hänen sotilaansa taistelivat rintan rinnan hänen takanaan, mutta hänellä ei ollut aikaa odottaa. Zopyros oli jo nousemassa valkoisen hevosensa selkään jättääkseen taistelun taakseen. Jos kuninkaan onnistuisi paeta vuorien taakse turvaan, hän säilyisi vuosien ajan kapinan symbolina kansalleen. Diokles karjaisi ja väisti täpärästi miekaniskun juostessaan kohti kuningasta. Hän ponnisti niin kovaa kuin pystyi ja hyppäsi suoraan kohti valkoisen hevosensa satulaa. Diokles tömähti kaikella voimallaan Zopyroksen rintapanssariin ja napasi kuninkaasta kiinni. Molemmat lennähtivät hevosensa selästä tomuihin maahan ja kierivät maassa kunnes Diokles istui hajareisin kuninkaan yllä. Zopyros kähisi kun Diokles kuristi häntä.

”Pala Manalassa, makedonialainen.” Zopyros sylki suustaan.

”Sinä ensin.”

Diokles nappasi vieressä lojuvan miekan ja sivalsi lopun sodalle. Taistelu raivosi vielä hetken hänen ympärillään, mutta pian elossa olevat kaartilaiset oli joko piirretty tai he olivat paenneet muun sotajoukon mukana kohti vuoria. Makedonialaiset hurrasivat ja hokivat Dioklesin nimeä.

Diokles kaatui uupuneena selälleen kuolleen kuninkaan vierelle. Sota oli ohitse. Theballa ei ollut enää ketään, joka voisi yhdistää ihmiset taistelemaan järjestäytyneesti heitä vastaan. Kaksi sotilasta kiiruhti hänen vierelleen huolestuneina.

”Oletko haavoittunut?”

Diokles nousi seisomaan väsyneenä, nappasi kruunun Zopyroksen päästä ja kohotti sen kohti taivasta. Miesten iloiset huudot kaikuivat laakson laidasta laitaan.

Gennadius käveli hänen viereensä ja katseli kohotettua kruunua hänen kädessään. Oli vaikea uskoa, että pitkä ja vaikea taistelu oli todellakin ohitse. Diokles hymyili Gennadiukselle, mutta hänen hymyysä ei vastattu.

”Nikomedes sai surmansa oikean linjan murtuessa. Toivottavasti olet nyt tyytyväinen.” hän sanoi ja heitti Nikomedeksen valkokahvaisen miekan Dioklesin jalkojen juurelle, ennen kuin kääntyi ja käveli pois.

Kuolleet poltettiin valtavalla roviolla samana iltana. Papit rukoilivat kuolleiden puolesta ja asettelivat kolikoita heidän kieltensä alle ennen ruumiiden heittämistä liekkeihin.

Diokles oli pukeutunut upseeritunikaansa ja katseli sanattomana, kuinka nuoria miehiä heitettiin öljyllä valeltuun kokkoon. Hän painoi päänsä Nikomedeksen muiston kunniaksi. Minne tahansa hän menikin, kuolema seurasi häntä. Aivan kuin hänen yllään olisi kirous, joka koitui hänen läheistensä kohtaloksi.

”Nikomedes oli hyvä sotilas.” harmaantunut Ariston totesi hänen vierellään. Korkea-arvoiseksi tagmatarkhikseksi ylentynyt Ariston oli hetkeä sitten kuunnellut upseereiden raportit taistelun kulusta.

Diokles ei pystynyt häpeissään edes katsomaan Ariston. ”Hänen kuolemansa oli minun syyni. Minun olisi pitänyt suojata oikea laita paremmin.”

”Me olemme käyneet tämän jo läpi, Diokles. Sinä et voi syyttää itseäsi hänen kuolemastaan.”

”Olisin voinut tehdä parempia päätöksiä. Olisin voinut lähettää Gennadiuksen auttamaan Nikomedestä ja johtaa omia joukkojani kohti kuninkaallista henkivartiokaartia.”

”Jälkiviisuus on suola sotilaiden haavoissa. Ota opiksesi menneestä ja suuntaa katseesi kohti tulevaa. Jos kaikki taistelusi ovat näin menestyksekkäitä, voit ylentyä vielä nopeasti. Filippokselta eivät sodat lopu kesken.”

”Kunpa voisin nähdä asiat noin! Tuntuu siltä, kuin toisin mukanani pelkkää kärsimystä kaikille läheisilleni. En tiedä. Ehkä minun pitäisi luopua asemastani.”

Ariston hätkähti. ”Et voi olla tosissasi. En anna sinun tehdä noin järjestyttäviä päätöksiä tällaisen taistelun jälkeen, Diokles. Sinä kaipaat lomaa, siinä kaikki. Lähde Pellaan. Vietä aikaa perheesi kanssa. Esitä temppelessä rukouksesi Nikomedekselle. Tule takaisin, kun olet valmis. Minä tarvitsen kaltaisiasi upseereita liian paljon, että antaisin yhden ahdistuneen hetken tuhota koko urasi. Miltä kuulostaa?”

”Se... kuulostaa hyvältä. Kiitos.” Diokles sanoi vaisusti ja käänsi katseensa takaisin kohti hautaroviota.

Auringon ollessa korkeimmillaan Diokles pakkasi tavaransa ruskean hevosensa satulalaukkuun ja tarkisti että kaikki oli valmiina lähtöä varten. Hän oli yrittänyt etsiä Gennadiusta koko aamun, mutta turhaan. Diokles päätti lopulta, että ehtisi jutella hänen kanssaan myöhemminkin. Hän karautti laukkaan.

Thebasta oli melkein kahden päivän ratsastusmatka Pellaan. Hän tunsi reitin hyvin ja nautti viileästä ilmasta kasvoillaan. Hän ratsasti iltaan asti, jonka jälkeen hän pystytti telttansa metsän reunalle. Taivaan lukemattomat tähdet tuikkivat kilpaa toistensa kanssa, mikä näytti uskomattoman kauniilta eilispäivän kauheuksien jälkeen. Hän nukahti miettien, olikohan Theron hänestä ylpeä.

Seuraavana päivänä Pellän tutut harmaanruskeat kivimuurit toivotivat hänet tervetulleiksi. Diokles tunsi jopa hymyilevänsä hieman ensimmäistä kertaa moneen päivään.

Kaupungin vartijat tunnistivat Dioklesin upseeritunikan ja tekivät hänelle kunniaa. Hän ratsasti heidän ohitseen ja ihaili kaupunkia, josta oli ollut poissa aivan liian monta vuotta. Vaikka suurin osa näytti kovin

tutulta, monet asiat tuntuivat muuttuneen hänen poissa ollessaan. Kadut näyttivät pienemmiltä, ihmiset kiireisimmiltä ja myyjät äänekkäämmiltä. Kaupunki oli vaurastunut Filippoksen sotaretkien jäljiltä, joten kaupankäynti kukoisti enemmän kuin koskaan ennen.

Hän ratsasti Pellan kaduilla ihmetellen lisääntyneen vaurauden merkkejä, kun näki vanhan aseseppä Prochoruksen pajan. Kun hän ratsasti oven eteen koputtaakseen, eräs vanha nainen viittoi häntä tulemaan lähemmäksi.

”Turha yrittää, herra sotilas! Prochorus muutti talostaan pois vuoden päivät sitten, eikä kukaan ole sen koommin asunut tuossa talossa.”

”Niinkö?” Diokles kysyi hieman pettyneenä. ”Minne hän meni?”

Vanha nainen pudisti päätään tietämättömänä. ”Kuka tietää! Joku väitti, että hän lähti etsimään sodassa kaatuneen poikansa ruumista, mutta kukaan ei tiedä varmasti.”

Diokles nyökkäsi miettieliääni ja ojensi vanhalle naiselle kolkon. ”Kiitos ajastasi.”

Nainen hymyili hampaatonta hymyä kun Diokles ratsasti kohti vanhempiensa asuntoa.

Hänen vanha savitalonsa oli säilynyt lähes ennallaan. Ikkunauukkojen ympärillä oli edelleen murenevaa laastia ja rikkaruohot rehotivat pihalla. Kuinka monta vuotta siitä oli, kun hän oli viimeksi katsellut omin silmin vanhaa pihaansa? Jutellut vanhempiensa kanssa kasvokain? Hän oli saanut kirjeitä äidiltään noin kerran vuodessa, mutta vasta katsellessaan omin silmin lapsuudenkotiaan hän tajusi, miten paljon asiat olivat muuttuneet. Aika kului liian nopeasti.

Diokles astui varovaisesti oviaukolle ja kuulosteli sisältä kuuluvia ääniä. Talossa oli hiirenhiljaista, joten Diokles astui epävarmasti sisään.

”Äiti? Isä?” hän huusi. Mitään vastausta ei kuulunut. Hän astui sisään keittiöön ja katseli sitä haikeana. Ennen niin eloisa keittiö oli harmaa ja pölyinen, aivan kuin sitä ei olisi käytetty pitkään aikaan. Hänen äitinsä oli aina viettänyt keittiössä suurimman osan päivistään, leipoen erilaisia herkkuja ja makeisia nuorten veljesten iloksi. Näytti siltä, että talo oli hylätty.

Diokles kuuli rapinaa yöpymishuoneesta ja hänen kätensä meni vaistomaisesti miekan kahvalle. Oliko täällä varkaita vai pelkkiä rottia? Hän tunsu suuttumuksensa kuohahtavan, kun mietti jonkin häpäisevän

hänen talonsa koskemattomuuden. Hän asteli päättäväisesti sisään huoneeseen ja näki kaksi hahmoa makaamassa lampaantaljojen päällä. Harmaantunut mies piti käsiään ryppyisen, vanhan naisen ympärillä. Dioklesilla kesti hetken tajuta näkemänsä.

”Isä?” hän henkäisi ja juoksi heidän luokseen. Vanha mies hätkähti unestaan ja kohotti katseensa kummastuneena ylöspäin.

”Diokles, oletko se sinä?” mies sai sanottua suustaan. Hänen isänsä, Theocritus, näytti vain kalpealta varjolta vanhasta itsestään. Hänen silmänalusensa olivat tummentuneet ja hänen poskillaan oli harmaantunutta sänkeä. Diokles ei ollut uskoa silmiään, kun hän siirsi katseensa äitiinsä. Hänen äitinsä näytti melkein kolmekymmentä vuotta vanhemmalta, aivan kuin Diokles olisi ollut poissa kokonaisen eliniän.

”Mitä on tapahtunut?” Diokles kysyi uskomatta vieläkään silmiään.

”Voi poikani.” Theocritus huokaisi. ”Pelagia on hyvin, hyvin sairas.”

Diokles astui askeleen lähemmäs. ”Mikä häntä vaivaa?”

Pelagia avasi silmänsä, jolloin hänen katseensa harhaili Theocrituksesta hitaasti Dioklesiin. Pelagia näytti ilahduttavan suunnattomasti. ”Theron? Tiesin että tulisit vielä elossa takaisin!”

Dioklesin kurkkua kuivasi. ”Se olen minä, Diokles.”

”Hän ei tunnista sinua.” Theocritus totesi hiljaa.

”Theocritus, tuo Theronille jotain juotavaa, hänellä on ollut pitkä ratsastusmatka takanaan!” Pelagia sanoi hymyillen.

Theocritus nousi seisomaan ja viittasi Dioklesia tulemaan mukaansa. He kävelivät keittiöön, jolloin Theocritus istahti tuolille ja kaatoi heille molemmille kupilliset vettä.

”Kauanko hän on ollut tuossa tilassa?” Diokles kysyi lopulta.

”Muutaman kuukauden. Olen palkannut lääkäreitä ympäri Makedoniaa parantamaan hänet entiselleen, mutta kukaan ei osaa auttaa.”

Diokles joi vesikuppinsa tyhjäksi masentuneena. ”Kuinka julmia jumalat osaavatkaan olla.”

Theocritus katseli poikaansa arvioivasti. ”Olet muuttunut paljon sitten viime näkemän, Diokles.”

Diokles hymähti. ”Kaikki muuttuu. En enää tiedä, mihin asioihin tässä maailmassa voi luottaa.”

”Diokles... Haluan pyytää sinulta anteeksi.”

”Miksi?”

Theocritus katseli pöytää vaivaantuneena. ”Olin aina poissa, aina matkalla tekemään uusia sopimuksia ja kauppvoja. En edes ehtinyt hyvästellä Theronia, enkä ollut paikalla kun äitisi kohtaukset alkoivat. Jos olisin ollut kotona enemmän, olisin ehkä havainnut äitisi muutokset ajoissa.”

Diokles huokaisi syvään. ”Sinulla ei ole mitään anteeksipyydettävää. Elämä vie meitä joskus oudoille poluille, emmekä me voi sille mitään. Me olimme aina innoissamme, kun palasit takaisin kotiin. Meillä oli sinua kovin ikävä.”

Theocritus nyökkäsi hiljaa. ”Jos olisin tiennyt kymmenen vuotta sitten sen mitä tiedän tänään, olisin tehnyt monta asiaa eri tavalla.”

Diokles nyökkäsi hymyillen. ”Niin minäkin, isä, niin minäkin.”

”Kai jäät yöksi?”

Diokles oli hetken hiljaa. ”En. Minun pitäisi lähteä.”

Theocritus nyökkäsi surullisena. ”Olen ylpeä sinusta, poikani. Muis- ta olla varovainen.”

Aurinko oli kovaa vauhtia laskemassa taivaanrannan taakse, kun Diokles astui ulos talosta ahdistuneempana kuin koskaan ennen. Hän nousi hevosensa selkään miettiäkseen mitä tekisi seuraavaksi. Kuinka hän voisi jäädä Pellaan kaiken tämän jälkeen? Hän halusi vain paeta ja jättää kaiken pahan taakseen, mutta eräs paikka tuntui kutsuvan häntä puoleensa. Diokles pelkäsi lapsuutensa viimeisenkin hyvän muiston hylänneen hänet, mutta oli pakko nähdä se omin silmin.

Hän ratsasti kaupungin halki ja katseli, kuinka ihmiset pystyttivät iltamarkkinoiden kojuja. Jatkuvista sodista huolimatta väkijoukko vaikutti huolettomalta ja iloiselta. Monet kansat halusivat nähdä Makedonian tuhoutuvan liekeissä, mutta kaupunkien muurien sisällä ihmiset elivät elämänsä kuin heitä ei uhkaksi mikään.

Diokles tiesi reitin ulkoa ja saapui pian vanhan kivitornin juurelle. Tutut kierreportaat toivat monia muistoja mieleen. Tämä oli ollut hänen, Myronin sekä Hesiodin lempipaikka lukuisien vuosien ajan. Diokles harppoi portaat ylös kohti tornin huippua, kunnes maisema avautui hänen eteensä samanlaisena kuin aina ennenkin.

Iltaurinko oli tehnyt taivaanrannasta punertavan, kun Diokles astui seisomaan ylös tornin harjanteelle. Hän tunsu sydämensä pakahtuvan katsellessaan maisemaa, joka oli aivan yhtä henkeäsalpaava kuin aina

ennenkin. Oli lohduttavaa tietää, että ainakaan jotkut asiat eivät koskaan muuttuneet.

Diokles kohotti kätensä sivuilleen hengittäessään kaupungin ilmaa sisäänsä. Milloin hän saisi vihdoon rauhaa läheistensä kuolemilta? Hän sulki silmänsä ja yritti sulkea murheensa pois mielestään.

”Jos hyppäät, pilaat maiseman alhaalla.” ääni sanoi hänen takaansa. Diokles järkyttyi niin, että horjahti pahan kerran. Hän löysi nopeasti tasapainonsa ja käännähti ympäri nähdäkseen puhujan. Hänen edessään seisoi nuori nainen, joka oli pukeutunut kesäisen valkoiseen mekkoon. Naisen pitkät ruskeat hiukset heilahtelivat tuulessa, kun hän katseli Dioklesia pää kallellaan.

”En minä ollut hyppäämässä, älä huoli.” Diokles puolustautui. ”Kunhan nautin maisemista.”

Nainen käveli hänen viereensä ja katseli alhaalla näkyvää Pel-laa. ”Se on upea, eikö olekin? Käyn täällä jokainen ilta katsomassa auringonlaskua. Sielu tuntuu lepäävän tämän maiseman edessä.” nainen sanoi ja vilkaisi Dioklesia. ”Joten arvostaisin sitä, mikäli etsisit oman näköalatornisi itsemurhahyppyjä varten.”

Diokles loikkasi muurin harjanteelta takaisin lattiatasanteelle. ”Voin vakuuttaa, että en ole häiriöksi. Kävin täällä lähes joka ilta nuorempana, sillä täältä tuntui näkevän koko maailman.”

Nainen hymyili uteliaana. ”Niinkö? Miksi sitten lakkasit tulemasta tänne?”

”Jumalilla oli muita suunnitelmia varalleni, luulisin. Olen viettänyt viimeiset viisi vuotta Makedonian rajalla pitäen huolta siitä, että naapurikansojen orjuuttaminen jatkuisi Filippoksen päähänpistojen mukaan.”

”Kuulostaa siltä, kuin et pitäisi työstäsi.”

Diokles kohautti olkiaan. ”Ystäväni kuoli äskettäin. Sellainen pistää miettimään, mistä elämässä on loppujen lopuksi kyse.”

”Olen pahoillani.” nainen totesi myötätuntoisesti. ”Mutta meidän jokaisen aika koittaa joskus. Sinun täytyy vain oppia menneestäsi ja suunnata katse kohti tulevaisuutta.”

Diokles nauroi. ”Aivan kuin olisin kuullut tuon ennenkin. Minun nimeni on Diokles.”

”Hauska tavata, Diokles. Minun nimeni on Lysandra.”

”Lysandra? Se on kaunis nimi.” Diokles sanoi ja sai vastaukseksi heleää naurua. Lysandran nauru oli niin kiehtovaa, että hän menetti

saman tien ajatustensa punaisen langan. ”Mistä olet kotoisin?” hän so-
persi häkeltyneenä.

Lysandra hymyili ja katsoi kohti etelää. ”Synnyin Ateenassa, kau-
kana täältä.”

”Ahaa, en ole koskaan käynyt siellä. Minulle on kerrottu sen olevan
kaunis kaupunki.”

”Voi, se on! Näkisitpä marmoriset tempelit ja upeat patsaat, niiden
veroisia ei löydy mistään muualta.”

”Niinkö? Mikä sinut sitten tuo Pellaan?” Diokles kysyi uteliaana.

Lysandra osoitti pientä hopeista kaulakorua rinnallaan. ”Isäni muutti
sepänpajansa Ateenasta Pellaan, joten tästä kaupungista tuli samalla uusi
kotini. Hän on opettanut minulle korusepän ammattia jo siitä lähtien kun
olin kuusivuotias, jotta voisin avustaa häntä liikkeen ylläpitämisessä.”

Diokles tutki Lysandran korua. Koru muodostui kahdesta hopeisesta
ruususta sekä kyyhkystä, joka lepäsi niiden keskellä. ”Korusi on todella
hieno.” Diokles totesi vaikuttuneena.

”Hyvä että pidät.” Lysandra virnuili. ”Ehkä voit ostaa meiltä jonkin
uuden korun tuon vanhan korusi tilalle.”

Diokles vilkaisi kaulakoruaan ja pudisti päätään. ”Houkutteleva
tarjous, mutta tällä korulla on liikaa tunnearvoa että voisin luopua siitä.
Sain sen vanhalta ystävältäni kauan sitten.”

”Oletko varma? Osaisin varmasti tehdä sellaisen korun, joka sopisi
sinun kaltaisellesi komealle upseerille.”

Diokles tunsu punastuvansa ja naurahti. ”Sen pitää olla sitten todella
hieno, tämä on sentään Tychen onnenamuletti.”

Lysandra pudisti päätään hymyillen. ”Kun olet kerran kokeillut
korujamme, et enää jää kaipaamaan mitään ylimääräistä onnea. Missä
päin asut?”

”Minä... vanhempani asuvat muutaman korttelin päässä. Minä en
oikeastaan asu enää täällä, olin lähdössä jo takaisin palvelukseen.”

”Ai.” Lysandra kuulosti hieman pettyneeltä. ”No, jos joskus tulet
vielä takaisin, lupaan valmistaa sinulle Pellan upeimman kaulakorun.”

Diokles nyökkäsi vaisusti eikä saanut katsettaan irti Lysandrasta.
Ennen kuin hän ehti sanoa mitään, Lysandra vilkaisi maisemaa viimei-
sen kerran ja lähti kävelemään kohti portaita. ”Toivottavasti näemme
vielä, Diokles!”

”Pidä huolta itsestäsi, Lysandra.” Diokles sanoi hiljaa ja katseli, kuinka Lysandra katosi alas portaikkoo kohti kaupungin katuja. Hän huokaisi syvään.

Hetken kuluttua Diokles nousi tornin juurella hevosensa selkään ja lähti ratsastamaan kohti kaupungin portteja. Lysandran kasvot kummitelivat hänen mielessään niin, ettei hän pystynyt keskittymään mihinkään muuhun. Kuinka yksi nainen pystyi saamaan hänet niin häkeltyneeksi? Diokles pystyi miettimään vain Lysandran pientä nenää, pisamia poskilla ja hurmaavia hymykuoppia. Hän mietti hetken, pitäisikö hänen ratsastaa takaisin ja etsiä Lysandra käsiinsä. Ei sentään. Hän oli jo päättänyt, että hän jättäisi Pellan taakseen. Makedonian armeija tarvitsi häntä. Vanha tuttu Pella oli kadonnut ikuisiksi ajoiksi, eikä mikään muuttaisi sitä. Minkä puolesta hän taisteli, jos hän ei enää tuntenut edes omaa kotikaupunkiaan?

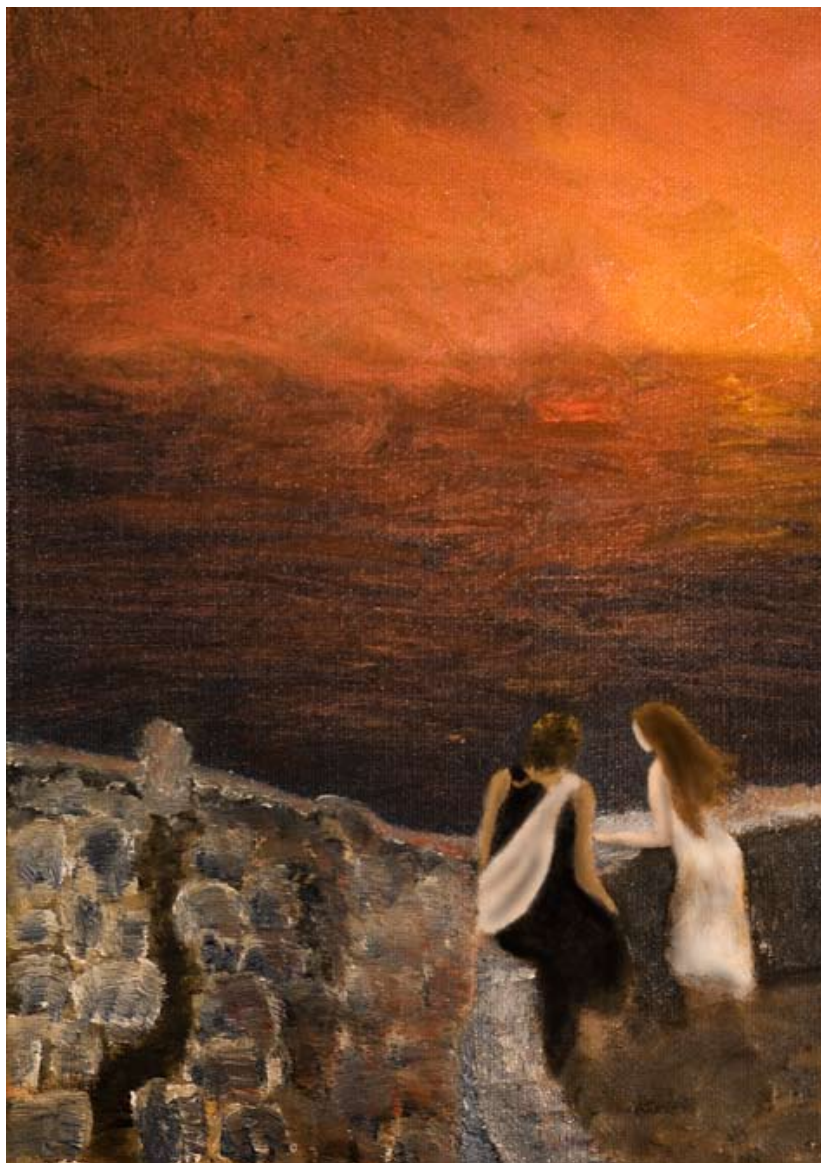
Pimeys oli laskeutunut Pellan ylle kun Diokles ratsasti kaupungin porteista ulos. Hän matkusti kaupungin muurien läheisyydessä olevalle majatalolle ja maksoi pari kolikkoa saadakseen nukkumapaikan sekä tallin hevoselleen. Kun hän nukahti taljojen päälle, hän näki unta Lysandran kujeilevasta hymystä.

Seuraavana päivänä Diokles ratsasti kohti Boiotiaa. Ariston oli antanut hänelle lomaa siksi aikaa, kunnes hän olisi saanut ajatuksensa selvitettyä. Nikomedeksen kuolema oli kova isku, mutta kuten Ariston oli sanonut, hänen oli käännettävä katseensa tulevaisuuteen. Vai oliko se Lysandra joka sanoi noin? Diokles tuijotti hetken lasittuneena eteensä ja mulkaksi taivaalle.

”Hades minut periköön.” hän mutisi ja käänsi ratsunsa takaisin kohti Pellaa.

Auringon laskiessa Lysandra käveli tornin huipulle ja näki Dioklesin katselemassa kaupunkia. ”Luulin, että lähdit takaisin.” hän huomautti hymyillen.

Diokles kääntyi katsomaan Lysandraa ja näytti kaulakoruaan. ”Tajusin, että matkastani ei tulisi mitään ilman Pellan parhainta kaulakorua. Sattuisitko tietämään, kenen puoleen minun pitäisi kääntyä?”

Lysandra nauroi äänellä, joka sai Dioklesin sydämen pakahtumaan. ”Olen iloinen, että päätit jäädä vielä seuraksemme. Tule, näytän sinulle missä pajamme on.” Lysandra sanoi viitoten Dioklesia seuraamaan häntä.

He kiersivät portaat alas ja kävelivät kauppatorin läpi. Pellan poikkeuksellisen kuuma päivä vaihtui illaksi, joka toi mukanaan helpottavan viileyden kaupungin kaduille.

”Millaista on olla koruseppä?” Diokles kysyi heidän ohittaessaan pienen hedelmäkojun.

”Suurimman osan aikaa työ on aika raskasta. Tiedäthän, muuttien valmistelua, metallien leikkaamista ja hiomista, kaikkea sellaista. Mutta kun pitelen kädessäni erityisen onnistunutta korua, tiedän luoneeni tähän maailmaan jotain... jotain pysyvää. Jonkinlaisen merkin olemassaolostani, joka jää tänne vielä pitkäksi aikaa senkin jälkeen kun aika on minusta jättänyt.”

”Kuulostaa hienolta. Onko teillä paljon asiakkaita?”

Lysandra katseli hieman vaivaantuneena maahan. ”Kai meillä voisi mennä hieman paremminkin. Makedonia on vaurastunut kovin paljon viime vuosina, mutta pajamme on hieman liian kaukana päästäkseen osalliseksi kauppakatujen ihmisjouksista.”

”Ymmärrän.”

”Meillä ei ollut kovinkaan paljoa rahaa, kun muutimme tänne Ateenasta, joten otimme sen paikan jonka saimme. Mutta ei se mitään, kyllä me pärjäämme.” Lysandra hymyili luottavaisena ja osoitti sormellaan pientä taloa kadun laidassa. ”Tuolla pajamme on!”

Lysandra osoitti pientä harmaata taloa, jonka savupiipusta nousi mustaa savua. Seinät olivat halkeilleet pahasti ja katto oli huonossa kunnossa. Diokles tiesi, että monet makedonialaiset olivat epäluuloisia ateenalaisia kohtaan viime vuosikymmenen aikana tapahtuneiden taisteluiden takia. Ateenalaisilta luultavasti pyydettiin kaksi kertaa suurempia vuokrasummia rakennuksista, joka pakotti heidät asumaan kaupungin laidoilla surkeissa murjuissa.

Lysandra avasi oven ja viittoi Dioklesia astumaan peremmälle. ”Tervetuloa Pellan parhaimpaan korupajaan!” hän sanoi ja heilautti kättään tervehdykseksi vanhalle miehelle, joka takoi metallia pajan laidalla.

”Ai, hei, Lysandra.” mies hymyili nokisen partansa takaa. ”Onko meillä uusi asiakas?”

”Kyllä, isä. Tämä on Diokles, Makedonian armeijan upseeri. Hän tarvitsee kipeästi uutta kaulakoruja. Tämä tässä on isäni Athanas.”

”Hauska tavata.” Diokles nyökkäsi ja vilkaisi seinälle asetettuja koruja, joista moni oli todella upeasti tehty.

Lysandran isä asteli lähemmäksi kävelykepin kanssa. Hän vilkaisi Dioklesin kaulakoruja silmiään siristellen ja vihelsi. ”Sinulla on ylläsi Tychen onnenamuletti. Tarun mukaan ne antavat kantajalleen toisen mahdollisuuden.”

Diokles hymyili. ”Näin olen kuullut.”

”Sitten sinua on sivistetty hyvin.” vanhus totesi vakavana. ”Sotilaalla ei voi koskaan olla liikaa onnea, mutta sinä... sinä et taida luottaa onneesi.”

”Niinkö?” Diokles kysyi.

”Ah, totta joka sana. Sinun katseesi ja ryhtisi paljastaa sinut. Haritteillasi on liian paljon kokemusta, jotta luottaisit pelkästään onneen. Sen takia tuo koru on sinulle pelkkä koriste, sillä onnenamulettiin täytyy uskoa. Ehdotankin sen sijaan, että kantaisit kaulallasi jotain niin häikäisevää korua, että vihollisesi uskovat sinun olevan jumalten vertainen.”

Diokles naurahti ja nyökkäsi hyväksyvästi Athanakselle. ”Olet taitava puhumaan, hyvä mies. Millaista kaulakoruja ehdotat?”

”No niin! Katsotaanpas...” Athanas kävi läpi hyllyjensä korurasioita. ”Ei tätä... Hmm... Ei... Ahaa, tässä!”

Diokles katseli, kuinka Athanas asteli hänen luokseen kävelykepin varassa nilkuttaen. Vanha mies avasi upean korurasian ja ojensi sen Dioklesille. ”Mitä sanot?”

Koru oli tehty puhtaasta hopeasta ja se muodosti karjuvan leijonan pään. Yksityiskohdat olivat hiottu niin täydellisesti, että leijona tuntui suorastaan elävän.

Diokles kurtisti kulmiaan. ”Enpä oikein tiedä... jos minulla olisi tämä koru, viholliset vain pakenisivat pelosta nähdessään minut. Mitä haastetta siinä olisi?”

Athanas nauroi helpottuneena. ”Olen kuullut, että leijonat ovat tämän maailman rohkeimpia olentoja. Tuo koru sopisi sinulle täydellisesti.”

Diokles nyökkäsi hymyillen. ”Tämä on hienoin koru jonka olen nähnyt. Ostan sen mielelläni.”

”Oikein hyvä päätös.” Athanas totesi kumartaen kunnioittavasti.

Lysandra asetti korun Dioklesin kaulaan ja vei hänet pajan ulkoven viereen peilin eteen. Hän katseli Dioklesia arvioivasti suutaan mutristaen. Lopulta hän nyökkäsi tyytyväisenä hymyillen. ”Hyvin ko-meaa.”

”Kiitos.” Diokles sanoi. ”Entä koru?”

Lysandra nauroi ääneen ja hiljeni sitten punastuen. ”Minun pitäisi varmaan mennä auttaa isääni pajan siivoamisessa. Ehkä näemme vielä?”

”Tiedät, mistä minut löytää.” Diokles totesi. Hän käveli vielä Athanaksen luokse ja kätteli häntä kiitokseksi. ”Aion pitää tätä ylpeänä kaulallani.”

”Zeuksen valoa polullesi, nuori mies.” Athanas sanoi hyvästiksi.

Seuraavana iltana Lysandra kiiruhti näköalatornin portaat ylös ja hymyili nähdessään Dioklesin odottamassa häntä siellä. ”Mukava nähdä, että Pella pitää sinua vielä otteessaan.” hän sanoi.

Diokles hymyili vastaukseksi. ”Olen päättänyt pidentää lomaani vielä hieman. Tule tänne.”

Lysandra käveli hänen viereensä. ”Niin?”

”Kerro minulle, mitä näet tuolla alhaalla.”

Lysandra mutristi huuliaan. ”Hmm. Tuolla on Pellan keskusta kaik-kine kauppakatuineen ja huviloineen. Pitäisikö minun nähdä jotain?”

”Katso tarkemmin.” Diokles kuiskasi ja katseli, kuinka Lysandra yritti etsiä maisemasta jotain tavallisesta poikkeavaa.

”Onko minulta jäänyt jotain huomaamatta?” Lysandra kysyi epäroi-den.

”Tule, näytän sinulle lähempää.” Diokles sanoi salaperäisenä ja viitto Lysandraa seuraamaan häntä. Lysandra käveli hänen perässään hämmentyneenä.

Diokles otti Lysandraa kädestä kiinni ja johdatti häntä pitkin vilk-kaita kauppakatuja. Lysandra nauroi täysin rinnoin heidän puikkelehti-essään kaksistaan ihmismassojen lävitse. Diokles tunsi kadut kuin omat taskunsa ja löysi nopeimmat reitit torien halki. Lopulta he löysivät itsen-sä Pellan keskustasta suuren rakennuksen edessä.

”Mitä näet nyt?” Diokles kysyi.

Lysandra vilkaisi ympärilleen hämmentyneenä. ”En ole koskaan ollut täällä. Mitä minun pitäisi nähdä?”

Diokles iski silmää viekkaan näköisenä. ”Näet edessäsi uuden sepänpajasi. Toivon mukaan tämä helpottaa sinun ja isäsi työtä, kun pääsette lähemmäksi keskustaa.”

”Hetkinen, mitä?”

”Tämä sepänpaja kuului vanhalle tuttavalleni, sepälle nimeltä Prochorus. Hän kuitenkin lähti täältä jo vuosi sitten, ja rakennus jäi tyhjäksi. Minun piti jutella muutaman ihmisen kanssa, mutta nyt tämä rakennus on ostettu teidän nimiinne.”

Lysandra haukkoi henkeään. ”Kuinka paljon tämä maksoi?”

Diokles heilautti kättään vähättelevästi. ”Älä välitä siitä. Olette ansainneet uuden alun.”

”Minä en tiedä mitä sanoa.” Lysandra totesi lopulta. ”Miten voin ikinä korvata tämän sinulle?”

”No, voit tarjota minulle illallisen.” Diokles sanoi hymyillen.

7. LUKU

Charon toivotti heidät tervetulleiksi. ”Sinun täytyy olla Kleitos.” hän sanoi selkeällä äänellä ja hymyili arvoituksellisesti. ”Ah, ja sinun täytyy olla Diokles! Mies, josta kaikki puhuvat.”

Diokles tarkkaili punasilmäistä miestä varautuneena ja käsi miekan kahvalla.

”Voit rentoutua, Diokles.” Charon naurahti. ”Minä en ole viholliseksi.”

”Oletko kunnossa?” Kleitos kuiskasi Dioklesille, joka näytti olevan hieman pökerryksissä.

”Hän sai vain erään muiston takaisin, älä huolehdi.” Charon totesi ja vilkaisi takanaan pauhaavaa Styks-jokea. ”Oletteko valmiit lähtemään lopulliselle tuomiolenne?”

Kleitos ja Diokles vilkaisivat toisiaan ja nyökkäsivät.

”Siinä tapauksessa joudun pyytämään teiltä pientä maksua matkasta, arvon herrasmiehet.”

He kaivoivat vaatteidensa sisältä obolin kolikot ja ojensivat ne tyytyväisen näköiselle Charonille. Charon kohotti kolikot ilmaan ja tarkasteli niitä hetken. ”Oikein mainiota, tämä kelpaa maksuksi. Hypätkää kyytiin!” hän huudahti, asettaen kolikot lannevaatteensa sisällä olevaan pieneen taskuun.

He kävelivät kuuliaisesti Charonin ohitse ja nousivat puiseen veneeseen. Diokles katseli synkkänä taakseen.

”Onko jokin vialla?” Charon uteli.

”Ihmisiä jää rannalle vain sen takia, että he olivat köyhiä tai että heitä ei haudattu kunnolla. Miksi et voi vain viedä heitä joen yli tuomitavaksi? Mihin sinä edes tarvitset niitä kolikoita?”

”Hei, en minä näitä sääntöjä ole keksinyt! Jos haluat muuttaa ikiaikaisia perinteitä, suosittelen kääntymään jumalten puoleen. Minä olen vain töissä täällä.” Charon totesi. Hän seurasi heitä veneeseen ja nappasi käteensä valtavan airon.

”Seisominen kielletty, pitäkää kätet ja jalat veneen sisäpuolella!” hän sanoi ja lähti soutamaan kohti pauhaavan joen vastarantaa.

”Hän on seonnut.” Kleitos kuiskasi.

Charon nauroi ääneen ja jatkoi soutamista hymisten surumielistä sävelmää.

”Millaisen muiston sait takaisin?” Kleitos kysyi hiljaa Dioklesilta.

Diokles huokaisi. ”Gennadius oli oikeassa, Nikomedes kuoli minun päätökseni takia. Jos voisin mennä takaisin ja tehdä asiat toisin, moni ystäväni voisi olla vielä elossa.”

”Nikomedes?” Charon keskeytti. ”Ole huoletta, Diokles. Hän oli kyydissäni vuosia sitten. Hän ei kantanut sinulle kaunaa, sillä hän ymmärsi ammatinsa vaarat. Sitä paitsi, kuukausittaiset lahjoituksesi hänen leskelleen ja lapselleen auttoivat heitä pääsemään vaikeiden aikojen ylitse. Nikomedes olisi sinusta ylpeä.”

”Miten sinä tiedät tämän kaiken?” Diokles kysyi.

”Ihmiset ja henget kertovat minulle kaikenlaista.” Charon nauroi. ”Minä tiedän kaiken tietämisen arvoisen.”

Diokles mietti hetken aikaa. ”Mitä sinä tiedät Lysandrasta?”

Charon huokaisi. ”Ah, Lysandra. Kadotettu rakkautesi. Pisamaposkinen kaunottaresi.”

”Missä hän on?” Diokles murahti.

Charon jatkoi hymyillen. ”Siinä vasta nainen, joka käänsi miesten katseet! Hän todella rakasti sinua, tiesitkö sen? Hän kertoi minulle, että sinä osasit olla joskus todella romanttinen. Muistatko sen kerran, kun koristelit yhteisen kotinne ruusun terälehdillä, sillä aikaa kun hän kävi kaupungilla? Hän ainakin muisti sen.”

Diokles oli vaihi.

”Hyvä on. Kerron sinulle jotain Lysandrasta, jos sinä kerrot minulle aikeistasi. Kaikki kuiskivat sinusta, mutta minä haluan kuulla sinun kertovan sen omin sanoin.”

”Minä aion hankkia Lysandran takaisin keinolla millä hyvänsä.”

Diokles totesi. ”Haastan vaikka itse Hadeksen, jos minun täytyy.”

”Uskomatonta.” Charon nauroi. ”Sinulla ei ole mitään hajua siitä, mihin olet ryhtynyt. Kaunista, niin kaunista.”

”Kerro minulle Lysandrasta.” Diokles vaati.

Charon katseli kaukaisuuteen mieteliäänä. ”Hän oli kyydissäni. Kiehtova nainen, niin peloissaan mutta samalla niin päättäväinen. Ymmärrän kyllä, miksi rakastuit häneen.”

Diokles tunsi vapisevansa hieman. ”Oliko hän kunnossa?”

”Voi, tietäisitpä miten hän kaipasi sinua! Lysandra parka. Hän pelkäsi tuottaneensa sinulle pettymyksen. Kuvittele, hänet murhattiin ja hän ajatteli epäonnistuneensa sinun silmissäsi! Hän itki sitä, kuinka hän ei päässyt sanomaan viimeisiä sanojaan sinulle.”

Diokles puristi kätensä nyrkkiin ja tuijotti synkästi kohti taivaanranta.

Kleitos asetti kätensä hänen olalleen. ”Hän pääsi tänne asti, Diokles. Kukapa tietää, ehkä saamme hänet vielä kiinni.”

Charon pudisti päätään. ”Olen pahoillani, mutta epäilen sitä. Matkanne alkaa olla aivan liian vaarallinen tavalliselle kuolevaiselle. Olette suuttaneet liian monia tahoja vaarallisilla ajatuksillanne, sillä jopa Mustat Henget etsivät teitä.”

”Keitä he ovat?” Kleitos kysyi huolestuneena.

Charon huokaisi. ”Teillä on vielä paljon opittavaa, ennen kuin voitte edes uneksia pääsystä lopulliselle tuomiolle.”

”Kuinka pitkä aika siitä on, kun Lysandra oli kyydissäsi?” Diokles kysyi.

”Tiedän mitä ajattelet.” Charon totesi. ”Mutta siitä on liian pitkä aika, kun Lysandra oli kyydissäni. Jos hän selvisi perille ehjin nahoin, hän on jo varmasti käynyt läpi lopullisen tuomionsa. Et ehdi saavuttaa häntä, et vaikka jumalat olisivat puolellasi. Ja usko minua, sitä ylellisyyttä sinulla ei ole. Onko sinulla mitään hajua siitä, mitä olet tehnyt? Tapoit Deimuksen! Ares, sodan ja taistelujen jumala, suuttui niin paljon, että tanner tärhätteli täällä asti.”

”Deimus tuli minun ja Lysandran väliin.” Diokles totesi. ”Varoitin häntä.”

”Aivan, aivan, sinä varoitit häntä.” Charon nyökkäili. ”Ares haluaisi seivästää sinut ja kiduttaa sieluasi seuraavat tuhat vuotta.”

”Hän voi jonottaa vuoroaan, minulla on tapaaminen Hadeksen kanssa.” Diokles totesi.

”Haha!” Charon ulvoi naurusta. ”Olet yhtä totinen kuin Herakles aikoinaan. Teidän eronne on siinä, että hänen suonissaan virtasi jumalten veri. Sinun veresi sen sijaan... sinulla on yhtä paljon toivoa kuin kapisella kulkukoiraalla. Ei millään pahalla.” Charon lisäsi.

”Minä yritin sanoa samaa.” Kleitos mutisi hiljaa veneen takaosassa. Veneessä oli pitkään hiljaista.

”Veljeni sanoi minulle kerran, että pimeyttä on kaikkialla.” Diokles sanoi lopulta. ”Pimeys valtaa kaiken ja sammuttaa lopulta viimeisenkin tähden. Pimeyttä ei voi paeta, sitä ei voi tuhota.”

”Kuulostaa mukavalta mieheltä.” Charon totesi.

Diokles katseli Charonia suoraan silmiin. ”Hän sanoi, että pimeyttä on kaikkialla. Mutta tiedätkö, mikä on hänen mukaansa rohkeuden salaisuus? Hän sanoi, että yksikin kynttilä poistaa pimeyden.”

Laiva lipui eteenpäin pilvisen taivaan alla.

”Lysandra on sinun kynttiläsi.” Charon sanoi.

Diokles nyökkäsi. ”Vaikka kaikki jumalat piirittäisivät minut ja nostaisivat kätensä minua vastaan, en luovuttaisi. Lysandra odottaa minua. Minä aion pelastaa hänet, vaikka joutuisin matkaamaan maailman ääriin.”

Charon nyökkäsi mielteliäänä. ”Alan pitää sinusta, Diokles. Tapahditi mitä tapahtui, sinä tulet järjestyttämään Manalan perustuksia. Tunnen, kuinka jokainen askeleesi muokkaa kohtalon monimutkaista verkkoa. Mielenkiintoista, hyvin mielenkiintoista.”

Kleitos rykäisi. ”Charon, voinko kysyä sinulta jotain? Mitä pystyt kertomaan meille lopullisesta tuomiosta?”

”Lopullinen tuomio.” Charon totesi mielteliäänä. ”Lopullisen tuomion sieluille antaa Kuolleiden Neuvosto, eli Zeuksen kolme kuollutta poikaa. He ovat Manalan suurimmat auktoriteetit, jotka tottelevat vain Hadesia. Sielujen vaellus Manalassa on tapahtuma, jonka jokainen kokee eri tavalla. Mitä tahriintuneempi sielu oli elässään, sitä vaikeampi matka on hänelle. Vaelluksen aikana sielu kokee elämänsä uudelleen palautuvien muistojen kautta ja toivon mukaan oppii siten virheistään. Jos sielu onnistuu puhdistautumaan ja muuttumaan paremmaksi, Kuolleiden Neuvosto päästää sielun Elysioniin, jossa ne pääsevät vihdoin lepoon. Mutta mikäli vaellus ei ole opettanut sielulle mitään, Kuolleiden Neuvosto syöksee sielun Tartarokseen, jossa se kärsii ikuista kärsimystä maailmojen loppuun asti.”

Kleitos nyökkäsi mielteliäänä. ”Entä mitä voit kertoa meille Hadesista?”

Charonin punaiset silmät näyttivät tuikahtavan. ”Hades. Kuoleman jumala, sielujen herra, Manalan valtiast. Hänellä on monta nimeä ja monta muotoa, aivan kuten kaikilla jumalilla. Ihmiset ovat pelkkiä mitättömiä pelinappuloita sellaisten olentojen silmissä.”

”Mistä hänet löytää?” Kleitos kysyi.

”Hän hallitsee tätä kaikkea palatsistaan, jota suojaavat lukemattomat Mustat Henget. Jos seuraatte opastavaa tähteä tarpeeksi pitkään, pääsette melko lähelle sitä.”

”Kuulitko, Diokles?” Kleitos kuiskasi Dioklesille, joka näytti olevan omien muistojensa vallassa.

”Kyllä.” hän sanoi hiljaa.

Charon pudisti päätään. ”Vaikka pääsisitkin näköetäisyydelle palatsista, Mustat Henget eivät osoita sinulle mitään armoa. He ovat Hadeksen alaisuudessa olevia henkiä, jotka etsivät ja tuhoavat kapinalliset sielut. Muistatko sen hengen, jonka tuhosit Gennadiuksen kimpusta? Se oli pelkkä mitätön kiduttajahenki niihin verrattuna. Miekkasi ei ole tarpeeksi nopea niiden tuhoavaa voimaa vastaan.”

”Se jää nähtäväksi.” Diokles totesi.

”Annan sinulle yhden neuvon. Sinun on löydettävä menneisyytesi, ennen kuin voit kohdata hänet. Ennen kuin kohotat miekkasi jumalaa vastaan, sinun täytyy ymmärtää todellinen syy siihen, mikä on tuonut sinut tälle polulle. Jos astut hänen eteensä valmistautumattomana, Hades tuhoaa sielusi uhraamatta toista ajatusta uhkauksillesi.”

Diokles nyökkäsi Charonille jäykästi. ”Minä kiitän sinua avustasi. Mutta tämä on jotain, mikä minun on tehtävä itse. Minun on itse käveltävä tämän polun päähän.”

Vene jatkoi matkaansa aaltojen keikuttaessa venettä tasaiseen tahtiin. Kleitos tunsu itsensä hieman pahoinvoivaksi, mutta ei uskaltanut mainita siitä kenellekään.

”Tuota, Charon?” Kleitos kysyi varovaisesti. ”Oletko nähnyt perhettäni? Sophiia ja Medea?”

Charon nyökkäsi hymyillen. ”He olivat kyydissäni kauan sitten. Sophia oli kovin surullinen siitä, että hän ei päässyt vanhenemaan kansasi. Hän vain toivoi, että tapaisitte jälleen Elysionissa.”

Kleitos hautasi kasvonsa käsiinsä ja nyyhkytti. ”Mitä olenkaan tehnyt?” hän mutisi niiskuttaen. ”Miksi en rientänyt heidän peräänsä? Olin voinut vielä saada heidät kiinni!”

”Älä huoli.” Charon sanoi Kleitokselle. ”Heillä ei ole mitään hätää.”

Kleitos jatkoi nyyhkyttämistään.

”Onko jotain, mitä meidän tulisi erityisesti varoa?” Diokles kysyi.

Charon oli hetken hiljaa. ”Vaikea sanoa. Tiedän vain, että jotain suurta on tapahtumassa.

”Mitä tarkoitat?” Diokles kysyi.

”Henget ovat levottomia.” Charon totesi. ”Ne kuiskivat uudesta tekijästä, joka kutsuu itseään Varjoksi. En osaa sanoa, kuka tai mikä tämä Varjo on, mutta monet henget puhuvat siitä pelonsekaisella kunnioituksella.”

”Mielenkiintoista.” Diokles mutisi mietteliäänä.

”Manala ei ole muuttunut mihinkään tuhansiin vuosiin.” Charon jatkoi. ”Mutta epäilen, pian kaikki muuttuu. Liian monet osapuolet tais-televat vallasta: Kuolleiden Neuvosto, Mustat Henget ja nyt tämä Varjo. Asetelma monimutkaistuu entisestään, kun sinä astuit pelilaudalle. Koh-talo on kumartunut Manalan ylle, eikä se välttämättä ole hyvä asia. Elämme mielenkiintoisia aikoja.

”Pelkäätkö sinä?” Kleitos kysyi.

Charon nauroi. ”Toivon vain, että myrskyn laannuttua Manalan pilarit ovat edelleen pystyssä, sillä muuten maailma on tuhoon tuomittu.”

Vene jatkoi lipumistaan eteenpäin hiljaisuuden vallitessa. Charon soui hiljaa hyräillen, kunnes he näkivät tummanpuhuvan hiekkarannan edessään.

”Arvon herrasmiehet, olemme perillä.” hän totesi juhlallisesti. Hetken kuluttua vene päätyi hiekalle ja Charon hyppäsi pois veneestä. ”Olette nyt Styks-joen toiselle puolella. Onnea matkaan, Kleitos. Toivon todella, että pääset näkemään jälleen perheesi.”

”Kiitos.” Kleitos kuiskasi laskeutuessaan varovaisesti ulos veneestä. Tummanharmaa hiekka tuntui kylmältä ja karhealta, mutta ennen kaik-kea mukavammalta kuin keinuvan veneen pohja. Diokles astui myös ulos veneestä ja katseli polkua edessään. Charon loikkasi takaisin veneeseen airo kädessään ja työnsi veneen irti hiekasta.

”Mitä sinuun tulee, Diokles, päättäväisyytesi tulee viemään sinut polkusi päähän. Siitä olen varma. Toivon vain, että löydät sieltä mitä etsitkin.”

Diokles nyökkäsi. ”Pidä huolta itsestäsi, Charon, sillä seuraavan kerran kun tapaamme, tuon mukanani kaikki rannan harhailevat sielut sekä säkkillisen kolikoita.”

Charonin nauru kaikui ilmassa vielä pitkään sen jälkeenkin, kun hän oli kadonnut takaisin yön pimeyteen.

Kleitos katseli ympärilleen. ”Mitä mieltä olet tästä paikasta?”

Hiekassa näkyi heikosti erottuva polku, joka vei taivaalla olevan tähden suuntaan. Rannalla leijui pahanhajuinen rikin katku, joka teki hengittämisestä ikävän tuntuista.

Diokles tarkisti, että hänen miekkansa oli tukevasti vyöllä kiinni. ”Jatketaan matkaa, mutta pidä silmäsi auki. Me olemme nyt omilamme.”

He kävelivät polkua pitkin, kunnes joen pauhu jäi kauas heidän taakseen. Hiekkapolun molemmilla puolilla näkyi mustaksi hiiltyneitä puunrunkoja, joista osa oli murentunut pieniksi palasiksi maahan.

”Mitähän täällä on tapahtunut?” Kleitos kysyi.

Polku heidän edessään alkoi muuttua kumpuilevammaksi, ja pian heidän edessään oli rykelmä kukkuloita. Taivaalla kaarteli muutamia korppeja, jotka raakkuivat toisilleen..

”Taas nuo pirun korpit. Aivan kuin he olisivat tulleet todistamaan lähestyvää kuolemaamme.” Kleitos sanoi hiljaa.

Diokles nyökkäsi. ”Jokin tarkkailee meitä.”

”Mitä?” Kleitos henkäisi. ”Miten niin jokin? Missä?”

”Hiljaa.” Diokles sanoi ja jatkoi kävelemistä. Hän piti kättään miekkansa kahvalla mutta ei vetänyt sitä esille. ”Edessä olevien kumpujen takana on kaksi miestä. He piileskelevät. Heidän hengityksensä on kiihtynyttä, joten he odottavat meitä. Pysy takanani.”

He kävelivät hieman eteenpäin, kun kaksi purppurakaapuihin pukeutunutta miestä hyppäsi esiin ja juoksivat karjuen heitä kohti. Toisella oli musta tatuointi silmänsä ympärillä, toisen kasvot olivat peittyneet palovammoihin. Molemmilla oli julman näköiset kreikkalaiset miekat käsissään.

Diokles vetäisi miekkansa esille ja odotti, kunnes miehet juoksivat hänen ulottuvilleen. Hän väisti ensimmäisen miekanlyönnin ja iski tatuoidun miehen maahan ilmekään värähtämättä. Toinen miehistä hätkähti, mutta jatkoi hyökkäystä raivosta karjuen. Diokles torjui lyönnin helposti ja riisui miehen aseista yhdellä nopealla ranneliikkeellä. Miekka pyöri muutaman kerran ilmassa ja putosi terä edellä hiekkaan. Hyökkääjä kalpeni tajutessaan olevan aseeton ja kääntyi juoksemaan kauhuissaan pakoon. Diokles käänsi katseensa takaisin maassa makaavaan mieheen.

Purppurakaapuinen mies voihi hätääntyneesti ja piti kättä nenäl-
lään, joka vuoti jonkin verran verta. Diokles asetti miekkansa terän mie-
hen kaulalle.

”Miksi hyökkäsit kimppuuni? hän kysyi.

Tatuoitu mies katseli häntä hetken aikaa ja tuhahti. ”Sinun päästäsi
on luvattu suuri palkkio.”

”Palkkio?” Kleitos kysyi. ”Mihin te tarvitsette rahaa Manalassa?”

”Hölmö!” mies äyskäisi. ”Meille luvattiin pääsy Elysiiniin. Täällä
on monia, jotka tietävät joutuvansa Tartarokseen mikäli astuisivat Kuol-
leiden Neuvoston eteen. Se on tarjous, josta on vaikea kieltäytyä.”

”Kuka on luvannut teille tämän palkkion?” Diokles kysyi.

Mies vilkaisi veristä kättään ja mulkaisi Dioklesta. ”Mistä tiedän,
että sinä et vain surmaa minua sen jälkeen, kun olen kertonut sinulle
nämä asiat?”

Dioklesin katse siristyi vihaisesti.

Mies hätähti ja käänsi katseensa anovasti Kleitokseen. ”Jos kerron,
päästättekö minut menemään?”

”Älä koettele kärsivällisyyttäni.” Diokles murahti.

”Hyvä on, hyvä on. Sinun päästäsi on luvattu palkkio Varjon toi-
mesta.”

”Kuka tämä Varjo on? Miten hänellä voi olla valtaa antaa sellaisia
palkkioita?” Kleitos kysyi.

”En minä tiedä! Mutta hän on Hadeksen suosiossa! En ole koskaan
nähty häntä, vannon sen.”

Diokles veti miekan pois miehen kaulalta. ”Sinun on parasta kadota
silmistäni, ennen kuin muutan mieleni. Juokse, ja sano ystäville, että
minun kimppuuni käymisellä on vain yksi ainoa lopputulos. Te ette
halua olla miekkani vääreillä puolella.”

Mies nousi pikaisesti seisomaan ja hengähti helpottuneena. Sanaa-
kaan sanomatta hän juoksi samaan suuntaan kuin mihin hänen ystävänsä
oli paennut.

Kleitos katseli hiekassa lojuvia miekkoja ja pudisti päätään. ”Palk-
kion lupaaminen ei ole hyvä asia. Kuka tämän Varjo on, ja miksi hän
haluaa sinut hengiltä? Jos hän on Hadeksen suosiossa, onko Hades itse
antanut tappokäskyn? Siinä tapauksessa olet enemmän pulassa kuin
arvasinkaan.”

”Sitä on turha murehtia nyt. Jatketaan matkaa ja yritetään välttää ongelmia.”

Korvit kaartelivat taivaalla kun Diokles ja Kleitos kävelivät polkua pitkin kukkulaa ylöspäin. Rikinkatku oli voimistunut niin paljon, että se teki heidän olostaan hyvin epämiellyttävät. Samassa tuulenpuuska heilutti heidän matkaviittojaan ja vei hieman pahaa hajua pois.

Kleitos huokaisi helpotuksesta. ”Tämä haju on aivan sietämätön! Toivottavasti tuolta ylhäältä näkee kauas. Haluaisin tietää, kuinka pitkä matka meillä on vielä jäljellä.”

Diokles jatkoi matkaa ajatuksiinsa vaipuneena eikä sanonut mitään. Polkua oli vaikea kivuta, sillä askeleet irrottivat jatkuvasti irtokiviä, jotka lähtivät vierimään rinnettä alas. Eteneminen oli hidasta, mutta lopulta he saivat kivuttua kukkulan huipulle.

Kleitos haukkoi henkeään. ”Katso!”

Heidän edessään oli kukkuloita silmänkantamattomiin. Kaukana heidän oikealla puolellaan erottui valtava tulivuori, joka syöksi punaista laavaa taivaalle. ”Pahan hajun täytyy tulla tuolta. Meiltä kestää ikuisuus päästä kaikkien noiden kukkuloiden läpi!”

Diokles nyökkäsi. ”Katso tuonne, edessä olevan kukkulan juurella.”

Kleitos siristi silmiään yrittäessään nähdä tarkemmin. ”Aivan kuin nuo olisivat taloja.”

”Siltä näyttää. Näen liikettä, siellä on ainakin muutama ihminen.”

”Kenties ne äskeiset miehet asuvat tuolla. Pitäisikö meidän kiertää se paikka niin, että emme herätä huomiota?”

”Sen kiertäminen veisi liikaa arvokasta aikaa.” Diokles totesi.

”Etkö sinä juuri sanonut, että meidän pitäisi välttää ongelmia, eikä suoraan kävellä niihin?”

”Minä tiedän, mitä teen.”

”Oletko varma? Tuolla asustaa luultavasti pelkkiä rikollisia ja murhaajia. Miksi he muuten piileskelsivät siellä, jatkamatta matkaa lopulliselle tuomiolle? He voivat olla vaarallisia!”

”Tiedän sen. Pysy lähelläni, niin pidän sinut turvassa.”

Kleitos nyökkäsi epävarmana. ”Jos niin sanot.”

He kävelivät polkua alas tarkkaillen alhaalla näkyviä taloja. Puset talot oli rakennettu tyyllillä, jota Diokles ei ollut nähnyt koskaan ennen. Kattojen muodot olivat liian pyöreitä ollakseen minkään Makedonian

naapurikansojen tekosia. Kukkuloiden juurella oli yhteensä kuusi puuta-loa, joista yksi oli selvästi muita isompi. Hetken matkustettuaan Kleitos alkoi myös nähdä ihmisiä talojen lähistöllä.

”Kirotot, vanhuuden riivaamat silmäni.” hän mutisi hiljaa. ”Diokles, meidän täytyy olla varovaisia. Nämä ovat hyvin todennäköisesti ihmisiä, joilla ei ole mitään menetettävää.”

”Jos meillä on onnea, kimppuumme hyökänneet miehet ovat varoit-taneet heitä tulostani ja päättäneet yhdessä tuumin piiloutua.”

”Entä jos he sen sijaan kokoavat voimiaan?” Kleitos kysyi.

Diokles tuijotti synkkänä eteenpäin. ”Sitten otamme heidät vastaan.”

Kleitos huokaisi. Hän katseli rakennuksia arvioivasti. ”Täytyy myöntää, että olisin mieluummin viettänyt aikaani tällaisissa taloissa, kuin surkeissa teltoissa. Kukahan on rakentanut tämän kaiken?”

Samassa he kuuluivat kylältä päin huutoa. Ihmiset elehtivät toisilleen voimakkaasti ja näyttivät väittelevän jostain.

”Mitä tuolla tapahtuu?” Kleitos kysyi. ”Näköivätkö he meidät?”

Diokles veti miekkansa esille. ”Pysy takanani. Varaudu pakene-maan kun annan käskyn.”

Kleitos nyökkäsi ja seurasi Dioklesia huolestuneena muutaman askeleen päässä. Kun he pääsivät lopulta kylän reunalle, ihmiset olivat ehtineet kadota näkyvistä.

”Minne he menivät?” Kleitos kysyi.

”He saattoivat järjestää uuden väijytyksen.” Diokles murahti. ”Va-roita heti, jos näet merkkejä heistä.”

He kävelivät valppaina ensimmäisen puutalon ohitse näkemättä ketään. Talojen ovet ja ikkunat olivat kiinni, tuulen hiljaisen ujelluksen ollessa ainoa ääni heidän ympärillään. He saivat ohitettu loputkin talot, ilman että huomasivat merkkiäkään muista ihmisistä.

”Luuletko, että varoituksesi meni perille?” Kleitos kuiskasi.

”Siltä näyttää. Tule, lähdetään ennen kuin he päättävät kokeilla onneaan.”

Juuri kun Diokles ja Kleitos olivat jatkamaisillaan polkua eteenpäin, he huomasivat yksinäisen miehen seisovan heidän polullaan. Miehellä oli kapeat kasvot, pitkät, mustat hiukset sekä valkoisesta kankaasta tehty kreikkalainen puku. Samassa miehen silmät välähtivät punaisiksi ja valtavat mustat kyyhkynen siivet tulivat esiin hänen selästään. Diokles kohotti miekkansa ja valmistautui ottamaan hyökkäyksen vastaan.

”Oletko sinä yksi Mustista Hengistä?” Kleitos huudahti peloissaan. Mies katsoi heitä vakavana. ”Olen tullut varoittamaan sinua, Diokles.”

”Kuka sinä olet?” Diokles kysyi hampaidensa välistä, edelleen lihakset jännittyneinä.

”Minun nimeni on Phaedrus, ja kyllä, olen yksi Mustista Hengistä.”

”Et voi sanoa mitään, joka saisi minut luopumaan Lysandrasta.” Diokles sanoi takaisin. ”Tuhlaat aikaasi.”

Phaedrus hymähti. ”Ymmärrät minut väärin, Diokles. Olen tullut varoittamaan sinua ansasta, johon olet kävelemässä. Jos haluat päästä Hadeksen luokse, sinun on luotettava minuun.”

Diokles kohotti toista kulmaansa epävarmana. ”Charon varoitti minua teistä.”

”Kuuntele minua, niin sinulla on pieni mahdollisuus onnistua tässä kaikessa. Meidän tehtävämme ei ole pelkästään vahtia Hadeksen turvallisuutta, vaan myös tarpeen mukaan ohjata sieluja puhdistautumisen tiellä. Mikäli sielu kaipaa opastusta, me annamme hänelle mahdollisuuden hyvittää tekonsa ennen lopulliselle tuomiolle astumista.”

”Miten tämä liittyy minuun?” Diokles kysyi.

”Manalassa on tiettyjä tahoja, jotka toivoisivat sinun tuhoutuvan, sillä ajatuksesi ovat liian vaarallisia. Sääntöjä on rikottu ensimmäistä kertaa Manalan historiassa, sillä sinulta on kielletty mahdollisuus puhdistaa sielusi. Se tarkoittaisi sitä, että tuhoutuisit kauan ennen kuin voisit edes haaveilla pääseväsi Hadeksen luokse. Minä vastustin päätöstä, sillä sinuun pätevät samat säännöt kuin muihinkin sieluihin. Olen tullut tänne varoittaakseni sinua, Diokles. Jos haluat onnistua matkallasi, sinun täytyy hyvittää menneisyytesi. Sinun on puhdistauduttava menneen elämäsi synneistä ennen kuin sinulla on mahdollisuuttakaan selviytyä lopullisesta tuomiosta.”

Diokles mietti hetken aikaa ja laski sitten miekkansa alas. ”Mistä minä tiedän, että puhut totta?”

”Et mitenkään.” Phaedrus sanoi kohauttaen olkiaan niin, että isot mustat siivet heilahtivat aavistuksen.

Diokles oli hetken hiljaa. ”Hyvä on. Mitä sinä haluat minun tekevän?”

”Jatka länteen, kunnes kohtaat elävän puun. Pyydä sitä vapauttamaan sinut synneistäsi.”

Kleitos katseli Phaedrusta varuillaan Dioklesin selän takaa. ”Voinko minä tulla mukaan?”

Phaedrus käänsi katseensa häneen. ”Säännöt eivät sitä kiellä. Mutta tämä ei ole sinun puhdistautumisesi, Kleitos. Voit jatkaa matkaa lopulliselle tuomiolle jos tahdot.”

Kleitos pudisti päätään. ”Minä haluan nähdä, kuinka tämä päättyy.”

Diokles pisti miekan vyölleen. ”Jos minua on kerran päätetty olla auttamatta, etkö sinä saa muiden vihan yllesi auttaessasi minua?”

Phaedrus nyökkäsi lyhyesti. ”Minä en voi palata enää takaisin. Elämäni riippuu siitä, miten matkasi päättyy, Diokles. Yritä olla kuolematonta.” Phaedrus levitti siipensä vierelleen ja lensi pois räjähtävällä voimalla. Hetken päästä hän oli kadonnut horisontin taakse.

”Hyvät jumalat!” Kleitos huudahti. ”Näitkö kuinka nopea hän oli? Sinulla ei ole toivoakaan, jos he hyökkäävät kimppuusi.”

”Se jää nähtäväksi.”

”Aiotko noudattaa hänen pyyntöään sielun puhdistuksesta?”

Diokles nyökkäsi. ”Minulla on outo tunne siitä, että hän on oikeassa. Minä en muista kaikkea menneestäni, mutta uskon tehneeni jotain... jotain, joka vaatii hyvitystä.”

”Niinkö?” Kleitos kysyi ja kääntyi katsomaan länteen päin. ”Meidän on parasta lähteä sitten. Sanoiko hän, kuinka kaukana tämä elävä puu on?”

”Ei.” Diokles murahti ja vilkaisi taakseen, mutta ihmiset pysyttelivät edelleen piilossa. ”Lähdetään.”

Tunnin kuluttua he olivat kävelemässä hiekkaista dyynia ylöspäin. Maassa olevat tuhkanharmaat pensaat eivät pidelleet hiekkaa paikoillaan, kun tuulenpuuskat rupesivat voimistumaan. Hetken kuluttua hiekkaa lensi Kleitoksen silmille, joka kirosi ja kietoi viittansa paremmin ylleen. Ennen pitkää ilmassa oleva hiekka alkoi haitata jo näkyvyyttä.

”Miten hän kuvittelee, että täältä voisi löytyä jonkinlainen elävä puu?” Kleitos huusi ja sylkäisi hiekkaa pois suustaan. Samassa hän liukastui irtohiekkaan ja kaatui suoraan selälleen.

Diokles otti hänen hihastaan kiinni ja nosti hänet yhdelle kädellä takaisin seisomaan.

”Kaipaam Ateenaa.” Kleitos mutisi.

”Meillä on vielä pitkä matka edessämme.” Diokles sanoi takaisin. ”Pidä painopisteesi alempana ja katso minne astut.”

”Oletko ennenkin matkustanut tällaisessa paikassa?” Kleitos kysyi pyyhkien hiekkaa yltään.

Diokles etsi katseellaan reittiä dyynin lävitse. ”Olen matkustellut paljon. Nämä dyynit eivät jatku enää kauaa, yritä kestää.”

He jatkoivat matkaa vielä muutamien dyynien ohitse, kunnes saapuivat erityisen korkealle kohdalle. Hiekkamyrsky ei ulottunut näin ylös, mikä sai Kleitoksen huokaisemaan helpotuksesta. Hän istahti alas väsyneenä. ”Tämä kiipeäminen ei sovi kaltaiselleni vanhalle miehelle.”

Diokles hymyili hieman ja suuntasi katseensa kohti kumpuilevaa maastoa. ”Tuolla.”

”Missä?” Kleitos kysyi silmiään siristäen. ”En näe mitään.”

”Suoraan edessäpäin, leveällä kummulla.”

Kleitos nojasi eteenpäin ja yritti nähdä jotain. ”Minä en näe noin kauas. Mitä siellä on?”

”Seuraa minua.”

Ikuisuudelta tuntuvan ajan jälkeen he pääsivät kivisen kummun juurelle, jossa oli korkea kiviharjanne. Kleitos yski pölyä suustaan ja näytti liian hengästyneeltä kävelläkseen. ”Olemmeko jo perillä?”

Diokles käveli parimetrisen harjanteen viereen ja viittoi Kleitosta lähemmäksi. ”Menemme tästä ylös.”

”Tästä? Tämän täytyy olla yli kaksi metriä korkea.”

Diokles asetti kädet eteensä. ”Laita jalkasi tähän, niin nostan sinut.”

Kleitos nousi seisomaan Dioklesin käsien päälle, mutta näytti epäroivältä. ”Nosta sitten hitaasti, että saan hyvän...”

Samassa Kleitos lennähti harjanteen reunan ylitse. Kleitos makasi maassa järkyttyneenä, kun Diokles nosti itsensä ketterästi hänen viereensä.

”Ei mitään kunnioitusta...” Kleitos mutisi ja nousi seisomaan. Samassa hän huomasi edessään jotain, joka sai hänet hämmästyneenä. ”Onko tuo se, minkä kuvittelen sen olevan?”

Heidän edessään oli polvenkorkeinen puuntaimi, jossa oli muutama vihreä lehti. Puuntaimen ympärillä oli puhdasta, ruskeaa multaa, joka näytti ihmeelliseltä kuivuneiden ja kivisten maisemien jälkeen.

”Voiko tuo olla se puu, josta Phaedrus puhui? Se on niin pieni!”
Kleitos ihmetteli.

Diokles polvistui puuntaimen eteen ja kallisti hieman päätänsä. ”Kuuletko nuo kuiskaukset?”

Kleitos hörästi korviaan. ”Mitkä kuiskaukset?”

”Kuinka outoa.”

Diokles tuijotti pieniä vihreitä lehtiä, jotka värisivät hetkittäin. Hän ei ollut varma, kuuluivatko kuiskaukset puuntaimesta, vai toiko tuuli ne mukanaan. Jokainen kuiskaus toi kuitenkin mukanaan tuskallisia aaltoja hänen mieleensä.

”Hauska tavata, Diokles. Minun nimeni on Lysandra.”

”Tarvitsetteko kenties paikan, jossa levätä?”

”Olit aina lempioppilaani.”

”Joskus kaikista pienin asia voi muuttaa maailmaa.”

Lopulta päänsärky yltyi niin kovaksi, että Diokles kaatui maahan pidellen päästään kiinni. Hän karjui keuhkonsa tyhjäksi, mutta kipua vain kasvoi.

”Olen pahoillani!” hän huusi. ”Olen pahoillani, että olen pettänyt niin monen luottamuksen! Olen pahoillani, että en voinut pelastaa Lysandraa!”

Tanner tärisi.

”Haluatko korjata virheesi, Diokles?”

Diokles oli enää tajuntansa rajamailla. ”Kyllä.”

”Nouse.”

Puuntaimi rupesi hohtamaan kirkasta valoa, samalla kun maa järisi ja rakoili. Diokles nousi tuskasta välittämättä seisomaan, samalla kun Kleitos huusi peloissaan.

Maa heidän ympärillään jatkoi rakoilemista, kunnes hiekan seasta nousi heidän eteensä kultainen kupoli. Kupolin alta nousi suuri rakennus, jonka jälkeen heidän edessään oli valtava, valkoisesta marmorista tehty temppele. Pian heidän ympärilleen nousi muita pienempiä rakennuksia, samalla kun heidän ympäriltään rupesi kuulumaan ihmisten puheensorinaa. Heikosti kuultavia ihmisiä käveli heidän ympärillään rupatellen keskenään. Hetki hetkeltä valkoisiin pukeutuneiden hahmojen piirteet selkenivät, kunnes he paljastuivat nuoriksi papeiksi.

Diokles kaatui polvilleen. ”Ei.”

Papit jutustelivat ja naureskelivat keskenään heistä välittämättä. Pian heidän läpikuultavuutensa oli kadonnut lähes kokonaan, ja Diokles alkoi kuulla jopa heidän askeleensa ympärillään.

Kleitos juoksi hänen viereensä. ”Oletko kunnossa? Mikä tämä paikka oikein on?”

”Minä...”

”Niin?”

”Minä olin täällä.”

Samassa heidän lähellään olevat ihmiset huomasivat polvillaan olevan Dioklesin ja osoittivat häntä sormillaan. ”Se on hän! Paetkaa!”

8. LUKU

5 VUOTTA SITTEN

Piinaava hiljaisuus hermostutti Dioklesia. Kaikkien katseet olivat suuntautuneet häneen, mikä sai hänet tuntemaan olonsa täysin suojattomaksi. Hän vilkaisi taakseen yrittäen löytää tuttuja kasvoja, mutta häntä pyörrytti liikaa huomatakseen ketään tiettyä ihmistä. Lopulta hän käänsi katseensa takaisin hänen edessä olevaan, valkoiseen kaapuun pukeutuneeseen mieheen.

”Polvistutko Zeuksen edessä, kunnioittaen perinteitä ja jumalten tahtoa?” mies kysyi.

”Kyllä.”

”Siinä tapauksessa julistan teidät Zeuksen antamin valtuuksin avio-pariksi kuolemaan asti.”

Yleisö puhkesi hurraahuutoihin, kun Diokles asetti kukkaseppeleen Lysandran hiuksille. Lysandra kikatti hänen hermostuneelle ilmeelleen, jonka jälkeen Diokles halusi entistä enemmän vaipua maan alle. Satojen miesten johtaminen taistelukentälle ei tuntunut missään äskeiseen verrattuna. Lysandran hymy oli kuitenkin tarttuvaa, ja pian Diokleskin huomasi virnistävänsä hämillään.

”Hyvin se meni.” Lysandra kuiskasi hänelle.

Auringon laskettua juhlat olivat vielä täydessä vauhdissa. Musiikki täytti temppelein pihan ihmisten tanssiessa ja pitäessä hauskaa. Lukuisat vieraat tulivat onnittelemaan Dioklesta siitä, kuinka kauniin vaimon hän oli löytänyt itselleen. Diokles ei ollut koskaan tottunut olemaan juhlien keskipisteessä, joten hän hakeutui pian pääteltan taakse viinimuki kädessään. Lysandra oli vanhempiensa seurassa, eikä hän pääsisi hänen luokseen vielä pitkään aikaan. Teltan varjossa hän tunsu olevansa turvasa ihmisten hälinältä, mikä sai hänet huokaisemaan helpotuksesta.

”Arvelinkin, että löytäisinpä sinut täältä.” hän kuuli takaansa.

Diokles hätkähti hieman, mutta rentoutui huomattaessaan Aristonin.

”Jos olisin kuullut vielä yhdenkin onnitelun, olisin menettänyt järkeni.” hän selitteli nolona.

Ariston nauroi. ”Eikö Lysandra ole sitten kehujen arvoinen?”

”Tietysti on! Aion pysyä hänen rinnallaan loppuelämäni, tiedäthän sinä sen. En olisi voinut pyytää parempaa puolisoa kuin Lysandra.”

”Käyttäydyt todella oudosti. Olet ollut sotakentillä huomion keskipisteenä lukemattomia kertoja, mutta en ole koskaan ennen nähnyt sinua tällaisena.”

Diokles hieroi niskaansa yrittäessään löytää oikeita sanoja. ”Se on eri asia. Nämä vieraat katselevat minua täysin eri tavalla. He... kysyvät minulta asioita.”

Ariston kohotti kulmiaan. ”Asioita?”

”Niin! Lysandran setä juuri kysyi minulta, milloin meille on odotettavissa jälkikasvua.”

Ariston nauroi Dioklesin punastuessa. ”Hyvät jumalat, Diokles. En koskaan ennen nähnyt tuollaista ilmettä kasvoillasi.”

”He ovat petoja.” Diokles mutisi. ”Pelkkiä petoja.”

Lähestyvät askeleet hiljensivät heidät. Teltan nurkan takaa astui esiin harmaantunut mies, jonka silmät olivat harmaakaihin heikentämät.

”Täälläkö sinä piileskelet, poikani?” Theocritus kysyi käheällä äänellä. ”Onneksi sotilaasi kertoivat missä olet, muuten olisin etsinyt sinua joka paikasta!”

”Hei, isä.” Diokles sanoi hymyillen. ”Yritin vain löytää hieman rauhaa kaikesta tästä hälinästä.”

Ariston ojensi kätensä Theocritukselle. ”Mukava tavata teidät vihdoin, Theocritus.”

Vanhat miehet kätelivät hymyillen. ”Puvustasi päätellen sinun täytyy olla Ariston, Dioklesin esimies.” Theocritus sanoi kunnioittavasti.

Ariston naurahti. ”Näinhän se on. Diokles on yksi parhaista sotilaisistani. Voit olla hänestä hyvin ylpeä.”

Theocritus nyökkäsi. ”Kiitos. Kukaan ei voisi olla hänestä ylpeämpi kuin minä.”

Ariston nyökkäsi heille molemmille. ”Jätän teidät juttelemaan kaksistaan. Onnittelut vielä kerran, Diokles.”

”Kiitos.” Diokles totesi nöyränä, jonka jälkeen Ariston käveli pois hieman nilkuttaen. Ariston pääsisi kohta eläkkeelle, mikä oli tietyllä tavalla todella haikeaa.

Diokles ja Theocritus kohottivat viinimukinsa ja joivat hiljaisessa yhteisymmärryksessä. Soihdut valaisivat temppelein ympäristöä, mutta ilma oli viilentynyt sopivasti iltapäivän paahtavan kuumuden jälkeen.

”Pelagia olisi ollut onnellinen nähdessään tämän päivän.” Theocritus totesi lopulta hiljaa.

Diokles nyökkäsi. ”Minä kaipaen häntä edelleen.”

”Uskon, että hän hymyilee sinulle Elysiosta. Kävin hänen haudalaa tänä aamuna, ja kerroin kuinka ylpeä olen sinusta.”

Diokles nyökkäsi liikkuttuneena. ”Kiitos. Mutta minäkään en olisi tässä ilman sinua.”

Miehet joivat viiniä ja katselivat tähtitaivasta. Tuhannet tähdet tuikkivat pilvettömällä taivaalla, aivan kuin jumalat itse juhlistaisivat tätä päivää.

”Mitä aiot tehdä nyt?” Theocritus kysyi.

Diokles huokaisi syvään. ”Minun pitäisi etsiä Lysandra käsiini. Thebassa on edelleen kapinallisia, joten lomastani ei tule pitkää.”

”Poikani, poikani...” Theocritus pudisti päätään. ”Sinun pitää alkaa miettiä perhettäsi. En ymmärrä, miksi olet aina sotimassa kaukana sivistyksestä.”

”Makedonialla tulee aina olemaan vihollisia, isä. Minun tehtäväni on huolehtia kansani turvallisuudesta. Mitä tapahtuisi Lysandralle, mikäli sotilaamme eivät pitäisi linjoja yllä? Tunnen olevani liian paljon vastuussa, että voisin luovuttaa nyt.”

”Sinun ei tarvitse kantaa maailman taakkaa selässäsi, Diokles. Entä mitä Lysandralle tapahtuisi, jos saisit taistelussa surmasi?”

Diokles oli hetken hiljaa. ”Se on mahdotonta. Minä en koskaan mene taistelemaan, minä menen voittamaan.”

Theocritus pudisti päätään pettyneen näköisenä. ”Jonain päivänä tuo asenne vie sinulta hengen, poikani. Toivon vain, että tiedät mitä teet.”

”Luota minuun, isä. Niin kauan kuin minussa henki pihisee, olette turvassa. En koskaan antaisi itselleni anteeksi, mikäli Lysandralle tapahtuisi jotain.”

Theocritus taputti poikaansa olalle. ”Minun on aika palata kotiini. Toivotan teille kahdelle jumalten siunausta. Pidä itsesi turvassa, Diokles. En halua sinun palaavan Pellaan hautajaissaattueessa.”

”Kiitos että tulit.” Diokles totesi hiljaa. ”Me tapaamme vielä.”

Theocritus nyökkäsi. ”Tapaamisiin, poikani.”

Hetken päästä Diokles seiso i temppelin reunalla katsellen Lysandraa, joka jutusteli iloisena sukunsa ympäröimänä. Diokles tuns i haike-

utta tietäessään, että hänen olisi lähdeävä pian pois. Lysandra näytti yhtä kauniilta kuin sinä päivänä kun he tapasivat, hänellä oli yllään valkea hääpuku ja hänen pitkät ruskeat hiuksensa oli koristeltu kauniilla kukilla. Diokles tunsu itsensä vähäpätöiseksi sellaisen kauneuden edessä, ja kiitti Zeusta hänelle suodusta onnesta. Hän käveli hymyillen Lysandran luokse.

”Hyvää päivää, vaimoni.” hän totesi juhllisesti.

”Diokles!” Lysandra huudahti iloisena. ”Mietinkin jo, että minne katosit. Kerroin juuri siitä, missä sinä kosit minua.”

”Ymmärrän.” Diokles sanoi hermostuneesti. Hän kääntyi Lysandran isän puoleen. ”Pahastuttekko, jos lainaan tytärtänne hetkeksi?”

Lysandran isä Athanas oli tukevoitunut viime vuosien jälkeen paljonkin, mutta hänen silmänsä tuikkivat edelleen ystävällisinä hänen paksun mustan partansa takaa. ”Jos lupaatte olla kiltisti.”

Muut sukulaiset tirskuivat ja Lysandra pyöräytti silmiään. ”Jos et lopeta tuollaista, isä, aion kertoa sinulle kaikki likaisimmat yksityiskohdat.”

Athanas ulvoi naurusta. ”Diokles, toivottavasti sinulla on tarpeeksi kärsivällisyyttä Lysandralle. Toivon sitä meidän kaikkien puolesta.”

”Onneksi pelastit minut sieltä!” Lysandra totesi nauraen kun he kävelivät kaksistaan soihduilla valaistua polkua pitkin. ”Jos olisin kuullut vielä yhdenkin juorun tätini vaivoista, olisin alkanut huutamaan.”

Diokles hymyili takaisin. ”Minulla on ollut ikävä sinua.”

”Niinkö? Luulin, että olisit jo täysin kyllästynyt minuun kaiken tämän jälkeen.”

”Ikuisuuskin olisi liian lyhyt aika, kaunis vaimoni.” Diokles sanoi ja kaappasi Lysandran valtavaan halaukseen.

”Tuo kuulostaa edelleen hassulta.” Lysandra kikatti. ”Mutta ehkä minä vielä totun tuohon nimitykseen.”

He katselivat tähtiä Lysandran nojatessa Dioklesin rintaa vasten. ”Muistatko sen päivän, kun tapasimme?” Diokles kysyi.

”Tietysti. Kuinka niin?”

”Aika kuluu niin nopeasti. Kuka tietää, pidätkö minusta enää kun olen vanha ja ryppyinen.”

Lysandra nauroi. ”Kurttoposki-Diokles. Lupaan pitää sinusta aivan yhtä paljon.”

Diokles hymyili takaisin. ”Lupaen, että kunhan pääsen takaisin rintamalta, pidämme yhdessä monen kuukauden loman. Vien sinut mi-
hin vain haluatkin.”

Lysandra huokaisi. ”Onko sinun pakko lähteä?” Hänen hymynsä muuttui viekkaaksi. ”Eikö ole mitään, mikä saisi sinut jäämään tänne?”

Diokles nauroi. ”Hyvä yritys. Minun on kuitenkin pakko tehdä tämä, tiedäthän sinä. Heti kun olemme selvittäneet ongelmat Boiotiassa, tulen takaisin luoksesi. Vannon sen.”

”Minä rakastan sinua, Diokles.” Lysandra kuiskasi, ja Diokles huomasi pienen kyyneleen hänen poskellaan. ”Tulethan yhtenä kappaleena takaisin?”

Diokles halasi Lysandraa pitkään. ”Älä suotta murehdi, Lysandra. Minä tulen vielä luoksesi.”

Seuraavana aamuna Diokles nousi ruskean hevosensa selkään ja ratsasti huokaisten teltan ohitse, jossa Lysandra nukkui.

”Päset takaisin nopeammin kuin uskotkaan.” Ariston sanoi hänen vierellään.

”Niinkö?” Diokles kysyi.

”Usko pois. Theban kapinalliset ovat hajallaan ilman kunnollista johtoa. Tämän pitäisi olla helppo tehtävä.” Ariston heilautti kättään kahdelletoista upseerille, jotka olivat osallistuneet häihin. ”Juhlat ovat ohitse, miehet! Tänä iltana ratsastamme leirillemme, josta jatkamme matkaa kohti Chaeroneaa, joukkojemme kokoamispisteelle. Kapinalliset tulevat katumaan päivää, jolloin he päättivät uhmata meitä. Matkaan!”

Miehet karauttivat ratsunsa laukkaan ja seurasivat Ariston soraista tietä pitkin pois temppeelialueelta. Diokles katseli taakseen pisto sydämessään, kun temppeleli ja sen ympärillä olevat teltat pienenivät näkymättömiin.

”Lysandra...” hän kuiskasi itsekseen.

He ratsastivat koko päivän läpi vuoristoisten metsämaisemien. Jotkut upseereista tarkkailivat valppaina mahdollisten vaarojen varalta, osa rupatteli keskenään rentoutuneena, mutta Diokles vaikutti vaipuneeen syvälle omiin ajatuksiinsa. Seleucus, upseeri Amphipoliksesta, ratsasti hänen vierelleen. ”Onko kaikki kunnossa? Viimeksi näytit tuollaiselta, kun Nikomedes sai surmansa taistelussa.”

Diokles hätkähti ja katsoi Seleucusta. Hän näytti aivan liian nuorelta kantamaan upseerinasuaan, mutta hän oli osoittanut arvonsa jo monissa taisteluissa. Diokles nyökkäsi hänelle tervehdykseksi. ”Kaikki on hyvin, Seleucus. Mietin vain, että alanko olla liian vanha tällaiseen. Ehkä isäni on oikeassa, ehkä minun pitäisi harkita eläkkeelle siirtymistä.”

”Kaikella kunnioituksella...” Seleucus sanoi epäröiden. ”Minun on vaikea nähdä teitä eläkkeellä. Teitä kunnioitetaan sotilaiden keskuudessa enemmän kuin uskottekaan, miehemme seuraisivat sinua vaikka Manalaan asti jos niin käskisit.”

Diokles hymyili. ”Sotilaat tietävät, kuinka katoavaista elämä todella on. Suojelemme Makedoniaa parhaamme mukaan, mutta millä hinnalla? En voi lakata ajattelemasta Lysandraa, kuinka harvoiksi lomat hänen kanssaan ovat viime kuukausina käyneet. Sodat eivät lopu tästä maailmasta kesken, Seleucus. Välillä pelkään, että Makedonia ei lopeta laajentumistaan ennen kuin on liian myöhäistä.”

”Jos annamme vihollisillemme aikaa koota joukkojaan, pian meillä voi olla voittamaton armeija porteillamme.” Seleucus totesi. ”Filippos on valinnut oikean taktiikan Makedonian turvallisuutta ajatellen. Hyökäys on paras puolustus.”

”Mutta missä menee raja, ystäväni? Etkö pelkää, että poljemme viattomiakin kansoja saappaidemme alle? Kuka puolustaa heidän oikeuksiaan?”

”Kukaan ei ole viaton, Diokles.”

”Niin.” Diokles totesi hiljaa. ”Niin minulle on kerrottu.”

Seleucus pudisti päätään. ”Ymmärrän kyllä, että haluaisit viettää aikaa vaimosi kanssa. Mutta Makedonia tarvitsee sinua, Diokles. Sinä olet sotilaille esikuva, jollaista ei ole aikaisemmin nähty. Keskity tulevaan taisteluun. Näytä miehillesi, että sinusta löytyy vielä sama soturi, jonka olemme nähneet taistelevan etulinjoissa lukemattomia kertoja. Jos et saa ajatuksiasi irti Lysandrasta vihollisten juostessa meitä kohti, sinusta ei jää jäljelle muuta kuin verinen panssari. Ymmärrätkö?”

Diokles nyökkäsi ja taputti Seleucusta olalle. ”Kaikki järjestyä vielä parhain päin.”

Illan tullen väsyneet ratsastajat näkivät edessään tervetulleen näyn, kun soihdut valaisivat leirin pääporttia. Diokles huomasi nopeasti, että vartiosotilaiden ilmeet olivat ahdistuneet. Sotilaat tekivät jäykästi kunnii-

aa, eivätkä edes vilkaisseet ohikulkevia upseereita silmiin. Tavallinen, rennompi ilmapiiri oli kadoksissa, mutta kukaan muu upseereista ei näyttänyt huomaavan mitään tavallisesta poikkeavaa.

Porttien sisäpuolella heitä odotti ryhmä korkea-arvoisia sotilaita, jotka olivat jääneet vahtimaan leiriä. Diokles huomasi Gennadiusen sotilaiden joukossa ja nyökkäsi hänelle tervehtien, mutta Gennadius vältteli hänen katsettaan.

”Mikä on tämän tarkoitus?” Ariston kysyi noustessaan alas ratsailta. Hetken hiljaisuuden jälkeen Gennadius astui askeleen eteenpäin.

”Herra Ariston.” hän aloitti. ”Meillä on huonoja uutisia. Teidän ollessanne poissa saimme viestin Aigaista. Kuninkaamme Filippos on murhattu.”

Upseerien järkyttyneet huudahdukset täyttivät leirin. Diokles tunsi veren pakenevan hänen kasvoiltaan, kun hän sulatteli uutista. Ariston rykäisi mielteliäänä ja nyökkäsi sitten itsekseen. ”Kuka on tämän pelkurimaisen hyökkäyksen takana?”

Gennadius painoi päänsä alas. ”Emme ole vielä täysin varmoja tapahtumien kulusta. Viestintuoja tuli tänne heti, kun tieto murhasta oli virallistettu. Filippos oli tyttärensä ja Epeiroksen kuninkaan häissä, kun hänet iskettiin kuoliaaksi.”

”Hyvät jumalat.” Ariston totesi ja kääntyi upseeriensa puoleen. ”Tulkaa komentotelttaan viiden minuutin kuluessa. Meidän täytyy päättää, mitä teemme seuraavaksi.”

Komentoteltassa oli valtava häly, kun upseerit väittelivät keskenään kiivaasti. Illan tuoma viileys ei tuntunut missään soihtujen valaisemassa teltassa, kun kaikki huusivat toisilleen täyttä päätä. Ariston ärjäisi miehiä vaikenemaan. ”Minä olen tämän sotaleirin ylin upseeri, enkä siedä tällaista kaaosta.” Ariston pyyhki hikeä otsaltaan ja osoitti yhtä upseereista. ”Evaristus! Sinä olet ollut kuninkaallisten kanssa tekemisissä jo vuosia. Mitä seuraavaksi tapahtuu? Kuka nousee valtaan Filippoksen tilalle?”

Evaristus näpelöi kaulustaan hermostuneena ennen kuin aloitti. ”Tilanne on nyt hyvin epävakaa. Filippoksen kaatuminen on luonut valtatyhjiön, joka on pakko täyttää nopeasti. Voimme vain arvailla, kuka pääsee hänen paikalleen. Todennäköisin vaihtoehto on Aleksanteri, joka oli Filippoksen aikoma kruununperillinen. Kruunua havittelevat kuitenkin

kin varmasti monet tahot, joten tilanne voi pahimmillaan kaatua sisällissotaan.”

Hermostunut supina levisi teltassa, mutta Ariston pyysi Evaristusta jatkamaan.

”Toinen vahva kandidaatti on Attalos, joka on tällä hetkellä sotaretkellä Aasiassa. Hänellä on vaikutusvaltaisia kannattajia. Tämän lisäksi Amyntas IV, kuningas Perdikkas III:n poika, havittelee varmasti kruunua. Hän oli nimellisesti kuningas, ennen kuin Filippos kaappasi vallan itselleen. Jos tämä ei ole vielä tarpeeksi sekavaa, myös Lynkestismaakunnan ruhtinassuvulla on omat näkemyksensä seuraavasta kuninkaasta.” Evaristus hymähti. ”Voimme vain toivoa, että uusi kuningas valitaan pian.”

”Ymmärrän.” Ariston sanoi. ”Meillä on nyt kaksi vaihtoehtoa. Joko palaamme Pellaan odottamaan uuden kuninkaan valintaa, tai jatkamme matkaa kohti Chaeroneaa suunnitelman mukaisesti. Mitä mieltä olette?”

Nuori upseeri Admetos teki kunniaa. ”Arvon herra Ariston, meidän tulisi viipymättä lähteä osoittamaan myötätuntoamme kuninkaamme haudalle. Hän nosti Makedonian ennennäkemättömiin mittoihin, emmekä enää koskaan tule näkemään samanlaista johtajaa. Sitä paitsi, läsnäolomme voisi rauhoittaa levottomuuksia kaupungeissa.”

Muutama upseeri nyökkytteli hyväksyvästi. Ariston näytti miettelialt. ”Entä sinä, Diokles? Mitä mieltä olet?”

Diokles tunsu, kuinka kaikki katset siirtyivät häneen, hän tunsu, kuinka hänen oma tulevaisuutensa olisi täysin seuraavista sanoista kiinni. Lopulta hän kohotti arvokkaana ylös. ”Hyvät herrat, me kaikki tiedämme miksi olemme täällä. Kukaan tässä teltassa ei toivo pääsevänsä takaisin sivistyksen pariin yhtä paljon kuin minä. Mutta Filippoksen kaatuminen on tilaisuus, jota vihollisemme ovat odottaneet liian kauan. Jos nyt siirrymme pois kurssiltamme, viholliset näkevät sen heikkoutena. He yhdistävät voimansa ja iskevät kovempaa kuin koskaan ennen. Meillä ei ole varaa päästää thebalaisia vetäytymään vuoristosolien taakse. Sanon tämän raskain sydämin, mutta me emme voi palata takaisin. Vetäytymisen voisi tuhota kaiken, jonka olemme rakentaneet viimeisen kahden vuoden aikana.”

Ariston näki, kuinka suurin osa upseereista vilkuili toisiaan epävarmana. He tiesivät, että Diokles oli oikeassa. Vaikka sisällissodan vaara oli olemassa, vihollisten muodostamaa uhkaa ei voinut jättää huomioi-

matta. Hän toivoi, että hänen päätöksensä olisi oikea, eikä syöstäisi Makedoniaa omaan tuhoonsa. ”Upseerit, valmistakaa sotilaanne huomista marssia varten. Theban viimeiset kapinalliset ovat tulleet tiensä päähän.”

Seuraavana aamuna Diokles hioi miekkaansa leirin laidalla hiljaisen kirs kuvan äänen säestämänä. Aurinko ei ollut vielä noussut ja muut sotilaat nukkuivat teltoissaan. Puiden lehdet olivat jo hieman punertavat, mikä oli merkki epätavallisen aikaisesta syksystä. Diokles tunsu lohtua hiomakiven tutusta äänestä, kun hän työskenteli viimeistelläkseen varusteensa taistelukuntoon. Dioklesin ajatuksissa kummitteli edelleen viime yön painajainen, jonka vuoksi hän ei ollut saanut enää unta.

”Lysandra! Ole kiltti, en halua menettää sinua”

”Ei, Diokles... Sinä hylkäsit minut jo kauan sitten.”

Dioklesia puistatti vieläkin. Hänen painajaisensa muuttuivat kerta kerralta pahemmiksi. Ainoastaan Lysandran näkeminen voisi tuoda hänelle lohtua, mutta se ei olisi mahdollista vielä moneen viikkoon. Diokles yritti karistaa murheet mielestään keskittymällä entistä voimakkaammin pelkästään varusteidensa kiillottamiseen.

Auringon noustessa sotilaita patistettiin hereille, jonka jälkeen valmistautuminen pitkää marssia varten alkoi. Diokles auttoi muita sotilaita pakkaamaan teltoja vankkureihin, jonka jälkeen hän siirtyi upseerien teltaan odottamaan päivän käskyjä.

Ariston istui teltan sisällä tuntemattoman upseerin kanssa. Diokles teki kunniaa, jonka jälkeen Ariston viittasi häntä sisään. ”Diokles, tämä on Eleutherius, hypaspistien rekrytoija.”

Diokles jäykistyi hämmästyksestä. Hypaspistit olivat Makedonian armeijan eliittijoukkoa. Heitä kutsuttiin ”kilpimiehiksi” heidän erikoisvarusteidensa takia. Hypaspistit liikkuiivat sotakentällä kevyissä varusteissa ratsujoukkojen apuna, etsien vihollisten linjoista heikkouksia joihin iskeä. He olivat myös kuuluisia lukuisista erikoistehtävistä sekä tehtävistään kuninkaan suojelussa.

Diokles kumarsi kunnioittavasti miehelle, jolla oli päällään viimeisen päälle kiillotettu panssari. Diokles kiitti onneaan siitä, että oli put sannut omat varusteensa juuri tänä aamuna.

Eleutherius kätteli Dioklesia arpisella kädellään. ”Hyvä, että tulit. Me puhuimme juuri sinusta.”

”Niinkö?” Diokles kysyi. ”Kuinka voin auttaa?”

”Menen suoraan asiaan. Sinun ylenemisesi hypaspisteihin on hyväksytty, joten tästä päivästä alkaen kuulut virallisesti kilvenkantajiin.”

Diokles näytti epävarmalta. ”Kaikella kunnioituksella, herra Eleutherius, en ole missään vaiheessa hakenut joukkoihinne.”

”Minä pyysin sitä, Diokles.” Ariston sanoi hymyillen. ”Sinä olet meidän paras sotilaamme. Pitäisin sinut mielelläni itselläni, mutta minun on ajateltava sekä Makedonian että sinun oman urasi parasta.”

”Mutta entä Chaeronea? Minä en ole...” Diokles etsi sanoja.

Ariston nosti kätensä ylös hiljentääkseen Dioklesin. ”Me pystymme hoitamaan tämän ilman sinuakin, Diokles. On ollut ilo taistella rinnallasi.”

”Minä... Kiitos.” Diokles sanoi lopulta. ”En tiedä, mitä sanoa.”

”Pidä huolta itsestäsi.” Ariston sanoi ja teki kunniaa.

Eleutherius hymyili. ”Se on sitten selvä. Seuraa minua, Diokles, meillä on pitkä ratsastusmatka edessämme.”

Diokles haki valmiiksi pakkaamansa tavarat mukaan ja haki hevonsensa aitasta. Eleutherius odotti häntä leirin reunalla, jonka jälkeen he lähtivät ratsastamaan sanaakaan sanomatta kohti länttä. Diokles odotti miehen sanovan jotain, mutta Eleutherius vain ratsasti tynnosti eteenpäin.

Puolen tunnin kuluttua Diokles ei voinut enää pidätellä uteliaisuuttaan. ”Minne olemme menossa?”

”Vien sinut uuden komentajasi luokse. Varoitan sinua jo nyt, että uudet asetoverisi ovat Makedonian parhaimmistoa. Jos olet luullut olevasi jotain, parempi pitää mielipiteesi omana tietonasi. Nämä miehet eivät suvaitse minkäänlaista rehentelyä henkilöiltä, jotka eivät ole saaneet hypaspistien tulikastetta.”

”Mikä se on?” Diokles kysyi uteliaana.

Eleutherius hymyili. ”Yritä vain pysyä heidän tahdissaan, sotilas. Katsotaan, oliko Ariston väärässä sinusta.”

Tunnin kuluttua he saapuivat pienelle leirille, jossa oli muutamia telttoja ja kolme isoa nuotiota. Eleutherius vilkaisi telttojen vieressä harjoittelevia sotilaita tyytyväisenä. ”Olemme perillä.”

Lihaksikas sotilas tuli heitä vastaan keihäs kädessään. ”Mukava nähdä sinua, Eleutherius. Kuka on tämä mies?”

Eletherius nyökkäsi miehelle kunnioittavasti. ”Adrastos, tässä on ryhmänne uusin jäsen, Diokles.”

Adrastos silmäili Dioklesia arvioivasti sanomatta sanaakaan.

”Minun on jatkettava matkaani.” Eletherius jatkoi. ”Terveisiä komentajalle, ja onnea matkaan.”

Eletherius kääntyi ympäri ja ratsasti hevosellaan pois. Diokles astui alas satulastaan ja ojensi kättään Adrastokselle. ”Hauska tavata. Minä tulen Aristonin...”

”Minä en kysynyt sinulta mitään.” Adrastos keskeytti synkkänä.

Diokles hätkähti. ”Olen pahoillani, minä vain...”

”Sinä et kuuntele, sotilas. Täällä titteleillä ja mitaleilla ei ole väliä. Sinun täytyy ansaita oikeutesi hengittää samaa ilmaa kuin minäkin.”

Diokles tuijotti Adrastosta tuimana. Adrastos viittasi häntä seuraamaan perässään ja vei hänet isoimman teltan suuaukolle. ”Astu sisään.”

Teltta oli parsittu ruskeasta, sileästä nahasta. Diokles vilkaisi Adrastosta vielä kerran ja astui sisään työntämällä nahkaisen oven tieltään. Sisällä istui nelikymppinen kalju mies, jonka pääläella oli pitkä arpi.

”Epiktetos!” Diokles henkäisi.

Kalju mies nosti katsettaan pöydällä olevalta kartalta ja hymyili Dioklesille. ”Diokles. Vuodet ovat tehneet sinulle hyvää.”

”Sinäkö olet tämän ryhmän johtaja? Sinä olet kilvenkantajien esimies?” Diokles kyseli epäuskoisena.

”Olen ollut mukana erikoisjoukkojen toiminnassa jo vuosia, Diokles. Sinun jos kenen pitäisi tietää, että en tyydy vähään.”

”Tiesitkö sinä, että minut kutsuttaisiin tänne?”

”Että tiesinkö?” Epiktetos nauroi. ”Diokles, minä järjestin sinut tänne. Vakuutin vanhan Aristonin päästämään sinut tekemään vaihteeksi miesten työtä, niiden ainaisten barbaarien kanssa nujakoimisen sijaan.”

Diokles sulatteli kuulemaansa. ”Mutta miksi minä?”

”Katsele ympärillesi, Diokles. Minä johdan tehtäviä, jotka tehdään vihollisten rajojen takana. Minä pidän huolta siitä, että Makedonian pelottavimmat viholliset pysyvät koloissaan. Me olemme hypaspistien eliittiä, sillä tähän ryhmään kuuluu Makedonian kaksitoista parhainta miekkamiestä. Olen kouluttanut jokaisen omin käsin ja varmistanut, että heissä on ainesta suuruuteen. Sinun myötäsi ryhmämme on nyt täydellinen.”

”Ymmärrän.” Diokles sanoi.

Epiktetos hymyili ja ojensi Dioklesille viinimukinsa. ”Ole hyvä. Vielä eilen sinä kuuluit Makedonian lihakilpiin, mutta tänään minä nostan sinut jumalten joukkoon.”

He kohottivat viinilasejaan ja joivat ne tyhjiksi. Viini maistui paljon makeammalta kuin mihin hän oli yleensä tottunut, joten se oli varmasti tuotu kaukaa. ”Sanoitko, että tämä ryhmä toimii vihollislinjojen takana? Me emme tue armeijaa sotakentällä?”

”Aivan oikein.” Epiktetos sanoi ylpeänä. ”Meidän tehtävämme on tehdä likaiset työt, jotka olisivat itsemurhatehtäviä kenelle tahansa muulle.”

”Millaisia tehtäviä tämä ryhmä on sitten tehnyt?”

”Kaikki aikanaan, Diokles. Tule, esittelen sinut ryhmällemme.”

Epiktetos nousi tuoiltaan ja astui ulos teltasta Diokles perässään. Hän huusi sotilaat koolle, ja hetkeä myöhemmin yksitoista sotilasta seisoi täydellisessä rivissä heidän edessään.

”Sotilaat, esittelen teille ryhmämme viimeisen jäsenen, Dioklesin Pellan kaupungista. Vaikka hän saattaakin näyttää pieneltä ja heikolta, olen henkilökohtaisesti kouluttanut hänet yhdeksi Makedonian nopeimmiksi miekankäsittelijöiksi.”

Diokles tunsi sotilaiden katset itsessään. Suurin osa miehistä oli arpisia, lihaksikkaita ja vihaisen näköisiä. Hän tunsi olonsa hieman epävarmaksi.

”Pitäkää huoli siitä, että tavaranne ovat pakattuja. Lähdemme yöllä, kuun valaistessa polkumme. Voitte poistua.”

Miehet tekivät kunniaa ja juoksivat ripeästi takaisin töidensä pariin. Diokles oli vaikuttunut miesten täsmällisyydestä.

”Olet kerännyt ympärillesi vaikuttavan kaartin.” Diokles myönsi. ”Liittykö öinen tehtävämme Chaeronean taisteluun? Tiedustelijoidemme mukaan vihollisten selustassa on kohta, jossa...”

Epiktetos nosti kätensä ylös. ”Unohda Chaeronea. Meillä on paljon suurempia ongelmia käsissämme. Suosittelen, että lepää vielä kun voit. Yöstä tulee pitkä.”

Diokles teki kunniaa ja käveli pois hämmentyneenä. Hän toivoi, että pääsisi pian lähettää kirjeen Lysandralle, ettei tämä olisi turhaan huolissaan. Hän katseli vielä hetken vähäpuheisten miesten aherrusta ja meni sitten lepäämään sotilaiden teltaan.

”Herätys!” Epiktetos karjaisi. Sotilaat nousivat sanaakaan sanomatta ylös riepujen päältä ja juoksisivat hevostensa luokse sitomaan varusteita kiinni. Hetken kuluttua kaikki oli pakattu ja sotilaat ratsastivat Epiktetosin perässä kuun valaiseman yön halki.

Parin tunnin kuluttua heti pysähtyivät lepuuttamaan hevosia hetkeksi. Epiktetos pyysi kaikki ympärilleen. ”Huomenna aamulla saavumme Ocaleaan, jossa on koko Boiotian suurin Zeuksen temppeli. Olen saanut tiedon luotettavasta lähteestä, että yksi temppelin papeista on persialainen vakooja. Meidän tehtävämme on etsiä hänet käsiimme ja surmata hänet, ennen kuin hän ehtii paeta.”

Muut sotilaat nyökkäsivät hiljaa. Diokles kallisti päätään hämmentyneenä. ”Persialainen vakooja? Eikö niiden hoitaminen ole paikallisten viranomaisten vastuulla? Tarkoitin, tämä ei kuulosta varsinaisesti sotilasoperaatiolta.”

Epiktetos katseli häntä pettyneen näköisenä. ”Kyseenalaistatko sinä minut?”

”En, herra.”

”Me teemme tästä sotilasoperaation. Persia saa nähdä, että Makedonian uhmaaminen koituu sille kalliiksi.”

Diokles ei ollut uskoa korviaan. ”Yritätkö julistaa Persialle sodan tappamalla heidän vakoojansa?”

Epiktetos nauroi. ”Minun ei tarvitse julistaa yhtään mitään. Kunhan upseeritoverini Antipatros huudattaa Aleksanterin valtaan, Makedoniaa koittavat uudet ajat. Me emme enää odota, että milloin viholliset kolkuttavat porteillamme. Me kaadamme heidän kuninkaansa ja valtakuntansa yksi kerrallaan, kunnes kukaan ei enää uskalla nousta uhmaamaan meitä.”

Diokles pudisti päätään. ”Filippoksen seuraaja ei uskaltaisi mennä niin pitkälle.”

”Varaudu pitämään miekkaasi terävänä, Diokles. Pian saat kokea Aleksanterin valloitusuunnitelmat eturivin paikalta.” Epiktetos sanoi viittäsi tauon olevan ohitse. Kaikki nousivat nopeasti ratsaille ja odottivat Epiktetoksen käskyä.

”Sotilaat, matkaan!”

He ratsastivat läpi yön. Öiset maisemat tuntuivat jostain syystä hie-
man aavemaisilta, mikä sai Dioklesin tuntemaan olonsa levottomaksi.

Yleensä hän nautti ajanvietosta tähtitaivaan alla, mutta nyt jokin tuntui olevan pielessä. Hän yritti unohtaa epäilyksensä ja luottaa Epiktetokseen, aivan kuten vuosia sitten. Ehkä hän tiesi, mitä teki.

Yö vaihtui aamuksi Ocalean metsäisessä laaksossa, kun auringonnousu herätti linnut laulamaan ja sai maisemat näyttämään vähemmän kolkkoilta. Sotilaat tutkivat valppaina ympäristöään, kun Epiktetos pysähtyi ja kohotti kätensä.

”Olemme perillä.” Epiktetos sanoi hiljaa sotilaille. Tien päädyssä oli leveä kumpu, jonne oli rakennettu valtava marmoritemppeli. Valkoinen marmori näytti suorastaan hohtavan auringonpaisteessa. Hienot portaitkot, marmoripylväät sekä kultainen kupoli kertoi selvästi, että rakennukseen oli käytetty valtavasti rahaa. Diokles erotti ainakin kolme pappia, jotka seisoivat temppelin edustalla.

Epiktetos antoi nopeasti ohjeet. ”Ouranos, varmista vasen laita. Thanatos, oikea laita on sinun vastuullasi. Jos yksikään pappi yrittää päästä ohitsenne, surmatkaa heidät. Priam, haluan että kierrät temppelin taakse ja salpaat takaoven kiinni. Loput, seuratkaa minua pääsisäänkäynnille. Matkaan!”

Sotilaat ratsastivat nopeasti kummun huipulle ja saapuivat temppelin kaksoisovien eteen. Papit hätkähtivät vihaisten sotilaiden piirittäessä heidät. Yksi heistä rykäisi.

”Minun nimeni on Patroclus, Zeuksen ylipappi Orchomenuksen alueella. Tarvitsetteko kenties paikan, jossa levätä?”

Epiktetos laskeutui alas ratsailta ja käveli ylipapin lähelle, katsoen häntä alaspäin. ”Me etsimme vaarallista vakoojaa, joka lymyilee temppelin sisällä.”

Patroclus pudisti päätään. ”Se on mahdotonta. Pyydän teitä odottamaan täällä, kun selvitän itse asian. Mikä tämän miehen nimi on?”

”Kuules, vanha mies. Meillä on kuninkaan valtuutus tehdä kuten parhaaksi näemme. Väisty syrjään, tai surmaamme teidät kaikki.”

”Filippoksen määräysten perusteella Zeuksen temppeliin ei saa viedä aseita...” Patroclus huudahti sormiaan heristellen.

”Tappakaa heidät.” Epiktetos sanoi kylmästi.

Sotilaat vilkaisivat toisiaan yllättyneinä. ”Tappakaa heidät kaikki, tämä on käsky!” Epiktetos karjui.

Miehet synkistyivät ja surmasivat papit nopeilla miekansivalluksilla. Diokles katsoi kauhistuneena, kun papit valahtivat maahan. ”Mitä te teette? Nämä ovat Zeuksen pappeja!”

”Diokles, turpa kiinni!” Epiktetos ärähti. ”Sinä olet sotilas, tottele käskyjä. Nämä miehet piilottelevat Persian vakoojaa, surmatkaa jokainen jonka löydätte!”

Sotilaat juoksivat temppelin sisälle ja hyökkäsivät kiljuvien pappien kimppuun. Diokles seurasi miehiä avuttomana perässä, mutta kieltäytyi surmaamasta ketään. ”Tämä on järjetöntä!”

Kaksi pappia hakkasi kauhuissaan takaovea, mutta eivät saaneet sitä auki. He kuolivat nopeasti. Koko temppeli haisi pian vereltä ja hieltä. Dioklesia pyörrytti, kun hän katseli hävityksen jälkiä. Taistelun äänet hiljenivät, kun sotilaat surmasivat järjestelmällisesti loputkin papeista.

”Tämä ei ole Makedonia, jonka puolesta taistelen!” Diokles huusi sotilaille.

Epiktetos käveli Dioklesia kohti raahaten perässään veristä pappia. ”Diokles, jos et tottele käskyjäni, joudut sotilasoikeuteen esimiehesi uhmaamisesta.” Hän heitti vaikeroivan papin Dioklesin eteen. ”Surmaa hänet, tai joudut oikeuteen.”

”En!” Diokles huusi takaisin. Hän huomasi, kuinka synkän näköiset sotilaat alkoivat piirittää häntä. ”Tämä on väärin!”

”Jos joudut sotilasoikeuteen, sinun sotilasarvosi riistetään ja saatat kaikki läheisesi häpeään. Pidän huolen siitä, että tämän jälkeen kuolemantuomiosi pannaan käytäntöön.”

”Miksi sinä teet tämän, Epiktetos?”

Epiktetos jatkoi silmät kiiluen. ”Kun sinut on surmattu, uusi vaimosi jää aivan yksin. Arvaa, mitä sellaisille naisille tehdään?”

Diokles karjui raivosta ja pettymyksestä. Hän tunsi kyyneleet silmissään, kun hän lopulta luovutti. Diokles veti miekkansa esiin ja upotti sen papin rintaan. Hänen kädet tärisivät, kun hän katseli pappia silmiin. Papin silmät olivat kauhusta laajenneet, kun niihin syttyi ymmärryksen pilke. ”Diokles?”

Diokles katseli papin havunvihreitä silmiä ja tunsi maailmansa romahtavan. ”Hesiod!”

Hänen vanha lapsuudenystävänsä yritti puhua, mutta hänen suustaan tuli vain verta. Hesiod käänsi katseensa surullisena pois ja henkäisi viimeisen kerran.

”Hesiod, ei!”

Sotilaat näyttivät hämmentyneiltä, mutta Epiktetos vilkuili jo ympärilleen vähät välittämättä. ”Kaikkien on kuoltava joskus, Diokles. Hyvää työtä, sotilaat. Persialla on nyt yksi vakooja vähemmän. Saatte luvan kerätä täältä haluamanne arvotavarat, ennen kuin paikalliset rosvot tyhjentävät temppelein arvoesineistä. Ottakaa vain sen verran kuin jaksatte kantaa, mutta jättäkää ylipapin huone minulle. Toimikaa.”

Sotilaat lähtivät keräämään hopeisia ja kultaisia koruja kuolleilta papeilta, jättäen yksikseen itkevän Dioklesin Hesiodin ruumiin äärelle.

Epiktetos oli juuri kävelemässä temppelein portaita ylös ylipapin huoneeseen, kun Diokles otti hänen olkapäästään kiinni. ”Sinä hirviö!”

Epiktetos huokaisi ärtyneenä. ”Tuotat minulle pettymyksen, Diokles. Sinusta voisi tulla vielä suurmies, jos vain osaisit totella käskyjä.”

”Täällä ei koskaan ollut mitään vakoojaa! Tämä oli sinulle pelkkä ryöstöretki!”

”Älä hupsi, Diokles. Persialainen vakooja oli hyvinkin täällä. Hänet on nyt surmattu.”

”Mikä hänen nimensä oli, Epiktetos? Mikä hänen nimensä oli?”

Epiktetos huokaisi. ”En tiedä. Tiedän vain, että hän oli naamioitunut papiksi. Tehtävämme on suoritettu. Aina ei voi välttyä sivullisilta uhreilta.”

Diokles haukkoi henkeään. ”Tulimme tänne siis alun perinkin surmaamaan kaikki papit, että saisimme yhden vakoojan hengiltä?”

”Alat oppia.” Epiktetos sanoi ja käveli ylipapin huoneeseen. Hän astui pienen, kivisen alttarin eteen ja nappasi sen päältä jalokivikoristellun tikarin. ”Jos sinua yhtään lohduttaa, saat minun luvan ottaa jotain tästä huoneesta. Ilahduta vaimoasi kauniilla korulla, hän arvostaisi sitä varmasti. Mikäli olen oikein ymmärtänyt, hän työskentelee koruseppänä.”

Diokles katseli Epiktetosta halveksuen.

”Kuten haluat, Diokles.” Epiktetos sanoi uuden tikarinsa lumoisaa. ”Mutta muista, mitä sanoin. Kun Aleksanteri nousee valtaan, tuntemasi Makedonia on ikuisiksi ajoiksi hävinnyt. Pääset todistamaan omin silmin uuden maailmanmahdin luontia.”

Diokles painoi katseensa alas.

”Sinä olet sotilas, Diokles. Yhdessä me kaadamme vihollisemme aina Persiasta ja Egyptistä Intiaan asti.” Epiktetos sanoi ja kääntyi katsomaan Dioklesia hymyillen.

”Se on sinun kohtalosi.”

9. LUKU

”Mitä ihmettä täällä tapahtuu?” Kleitos parkaisi. Tanner järisi, kun läpikuultavat rakennukset asettuivat vähitellen paikoilleen.

Diokles oli polvillaan maassa, puoliksi pökerryksissä päässä vihlovasta kivusta. ”He pakenevat minua.”

”Miksi he niin tekisivät?” Kleitos kysyi. Hän katseli, kuinka viimeisetkin läpikuultavat hahmot piiloutuivat valtavan temppelin sisään.

”Minä olin täällä! Minä olin osa ryhmää, joka surmasi heidät!” Diokles huudahti. Kun rakennukset lakkasivat liikkumasta, hän tajusi päänsärkynsä hälvenevän.

”Miksi sinä olisit surmannut pappeja?” Kleitos kysyi hämmentyneenä.

”Minun ja Lysandran häiden jälkeen asiat rupesivat luisumaan kärsistä. Epiktetos järjesti minut hypaspisteihin, sillä hän tiesi kouluttaneensa minusta yhden parhaimmista miekkamiehistään. Mutta hänen ei koskaan välittänyt Makedoniasta, vaan halusi kaiken itselleen. Hän tiesi alusta asti, kuinka Filippoksen kuolema tulisi sysäämään Makedonian polulle, josta muut eivät osanneet uneksiakaan.”

Kleitos auttoi Dioklesin ylös seisomaan.

”Kiitos.” Diokles totesi hiljaa ja katseli synkkänä edessään olevaa marmoritemppeliä. ”Epiktetos tiesi, että sota Persian kanssa olisi väistämättömästi edessä. Se oli hänelle vain uusi keino saada entistä enemmän valtaa ja rikkauksia.”

”Miten tuo liittyy tähän temppeliin?” Kleitos kysyi.

”Täältä kaikki alkoi. Tempelissä oli Persian vakooja, jonka veri sekoittui viattomien pappien vereen. Tässä paikassa Epiktetos määräsi sotilaansa kohottamaan miekkansa jumalan miehiä vastaan. Minun oli pakko totella.”

”Olen pahoillani.”

”Minä pelkäsin Lysandran puolesta. Uskoin Epiktetosta, kun hän uhkasi Lysandran kärsivän, mikäli en tottelisi häntä. Tietämättäni iskin kuoliaaksi Hesiodin, lapsuudenystäväni.”

Kleitos katseli ympärilleen. ”Mutta tämän takia Phaedrus toi meidät tänne, muistatko? Sinulla on nyt vihdoin tilaisuus korjata tekemäsi virheet!”

Diokles huokaisi. ”Miten voin hyvittää tekoni heille? He ovat kuolleet.”

”Phaedrus ei olisi tuonut meitä tänne turhan takia. Tule, sinun täytyy kohdata menneesi, jotta voit valmistua tulevaan.”

Diokles mietti hetken ja nyökkäsi sitten. ”Olet oikeassa. Lähdetään.”

Epiktetos talutti Dioklesin temppelin portaita ylös kohti temppelin avonaisia kaksoisovia. Kun he saapuivat sisäänkäynnille, he näkivät pappien katselevan heitä peloissaan pöytien ja patsaiden takaa. Temppele näytti paljon rapistuneemmalta kuin vuosia sitten. Seinät olivat lohjenneet, huonekalut hajonneet ja pappien valkoiset vaatteet harmaantuneet. Diokles muisti temppelin yhä auringonpaisteen valaisemana ja aamuisen ruohon tuoksun ympäröimänä. Yhtä lailla hän tosin muisti hävityksen jäljet ja silvotut papit, jotka lojuivat maassa kuin kauhistuttavat nuket.

Diokles pyysi Kleitosta odottamaan kauempana ja astui muutaman askeleen eteenpäin kohti pappeja. Hän kohotti katensä näyttääkseen olevansa aseeton. ”Olen tullut pyytämään teiltä anteeksiantoa.”

Papit liikahtelivat varovaisina sanomatta sanaakaan. Lopulta yksi heistä astui esiin temppelin portaiden yläpäästä. Vanha, harmaahiuksinen mies käveli hitaasti portaat alas kuluneen kävelykeppinsä avustamana, jonka jälkeen hän astui Dioklesin eteen. Hänen katseessaan oli surumielisyyttä ja ymmärrystä, jollaista Diokles ei ollut koskaan ennen nähnyt. ”Olet tullut pitkän matkan. Minun nimeni on Patroclus.”

”Minä muistan sinut.” Diokles sanoi hiljaa.

Patroclus nyökkäsi. ”Mitä sinä etsit täältä?” hän kysyi tarkkaillen Dioklesta.

Diokles painoi katseensa maahan. ”Minä etsin anteeksiantoa. Haluan sieluni puhtaaksi ennen Hadeksen kohtaamista.”

”Siinä tapauksessa olet oikealla polulla, nuori mies.” Patroclus sanoi ymmärtäväisesti. ”Mutta valitettavasti minä en voi sitä sinulle tarjota.”

Diokles kohotti kysyvästi katseensa. ”Niinkö?”

”Sinun täytyy kohdata hänet, jota vastaan kohotit miekkasi.”

”Hesiod?” Diokles kysyi. ”Onko hän täällä?”

Patroclus oli hetken hiljaa. ”Katso ympärillesi, Diokles. Mitä sinä näet?”

”Teissä on jotain outoa, aivan kuin hohtaisitte jotain himmeää valoa. Mutta miksi? Miksi te ylipäätään olette täällä temppeleissä?”

Patroclus hymyili. ”Nuo ovat oikeita kysymyksiä.” Hän kääntyi ja lähti kävelemään hitaasti kohti temppelin keskustaa kävelykeppinsä varassa. ”Lopullinen tuomio kutsuu meitä, mutta...”

”Te olette vankeja.” Diokles totesi.

”Aivan oikein.” Patroclus vastasi katsomatta häneen.

”Miten se on mahdollista? Mikä pitää teitä täällä?”

Patroclus kääntyi Dioklesin puoleen. ”Meitä kahlitsee voima, jolla on valta sielujen yli. Häntä kutsutaan Varjoksi.”

”Varjo?” Diokles kysyi hämmentyneenä. ”Mitä minun täytyy tehdä? Kuinka saan teidät täältä ulos?”

Patroclus nosti kävelykeppinsä kohti Dioklesia. ”Kuuntele tarkkaan. Miekkasi vuodatti sinä päivänä viattoman verta, sen viattoman jonka Varjo on katkenyt meiltä. Vasta kun Hesiod on tuotu takaisin luoksemme, temppele on jälleen kokonainen ja kahleet murtuvat.”

Diokles murahti. ”Mistä löydän hänet?”

Patroclus huokaisi. ”Kukaan meistä ei tiedä varmasti. Mutta olen kuullut kuiskauksia eräästä paikasta pohjoisessa, jota kutsutaan Synkäksi Kielekkeeksi. Jos aavistukseni ovat oikeassa, löydät hänet sieltä.”

”Minä etsin Hesiodin käsiini ja tuon hänet tänne.” Diokles lupasi.

”Ole varovainen, Diokles.” Patroclus sanoi. ”Jos epäonnistut, jäämme tänne ikuisiksi ajoiksi vangeiksi etkä koskaan tule löytämään etsimääsi.”

Diokles katseli ylipappia silmiin. ”Luota minuun.”

Patroclus nyökkäsi väsyneen näköisenä. ”Onnea matkaan, soturi.”

Diokles ja Kleitos kävelivät ulos temppeleistä kohti pohjoista. Yksinäinen tähti kutsui heitä jatkamaan matkaansa, mutta heillä oli uusi päämäärä edessään.

Kleitos mietti hetken aikaa. ”Tämä Varjo vaikuttaa vaaralliselta olennotta. Miksi hän estää sieluja vaeltamasta lopulliselle tuomiolleen? Alan uskoa, että Hades haluaa meistä jotain. Emme halua joutua tässä sodassa väärälle puolelle.”

”Minä olen saanut tarpeeksi sodista.” Diokles murahti. ”Minun on tehtävä tämä.”

Kleitos nyökkäsi ja lähti seuraamaan Dioklesia hiljaisuuden vallitessa. He seurasivat pitkään soralla päällystettyä polkua, joka johti kohti pohjoista.

He vaelsivat tunteja, kunnes kukkulainen maasto alkoi muuttua tasaisemmaksi.

”Mitä luulet Hesiodin sanovan, kun hän näkee sinut?” Kleitos kysyi.

Diokles hieraisi niskaansa mietteliäänä. ”Hän tunnisti minut juuri ennen kuolemaansa, joten hän ei luultavasti ilahdu minun näkemisestäni. Mitä minä edes voisin sanoa hänelle? Anteeksi, että surmasin sinut?”

Kleitos irvisti. ”No, ehkä hän ei muista sinua.”

Diokles pudisti päätään. ”Minä näin hänen katseensa. Enpä tiedä... Toivon vain, että hän olisi antanut minulle anteeksi.”

Kaukana heidän takanaan jyrähti voimakas ukkonen, joka sai Kleitoksen säpsähtämään.

”Jatketaan matkaa.” Diokles totesi katsomatta taakseen.

Kivinen polku tuntui jatkuvan loputtomiin. Kleitoksen oli vaikea keskittyä mihinkään muuhun kuin hänen hiertäviin sandaaleihinsa, jotka olivat hajonneet pitkän vaelluksen aikana. Hän ei yhtään yllätynyt, kun näki muutaman korpin liitävän hänen yläpuolellaan.

”Lähtekää pois!” hän huusi nyrkkiään heristäen. ”Minä en ole kuolemassa vielä pitkään aikaan!”

Diokles vilkaisi häntä kysyvästi.

”Äh, tiedät mitä tarkoitan.” Kleitos mutisi.

Mitä pidemmälle he vaelsivat, sitä enemmän korpeja liittyi heidän yllään liitävään parveen. Tunnin päästä taivas oli jo mustanaan korpeja, jotka raakkuivat korvia vihlovalta voimakkuudella.

Kleitos piti ahdistuksissaan käsiä korvillaan. ”Niitä on liikaa!”

”Olemme lähestymässä Hesiodia.” Diokles totesi.

”Tässä on jotain pielessä, tässä on jotain pielessä.” Kleitos hoki peloissaan ja yritti olla katsomatta ylöspäin.

”Pysy vieressäni.” Diokles sanoi vilkuillen ympärilleen. Tuuli puhalsi kovempaa kuin koskaan ennen, joka vaikutti hänestä ehdottomasti huonolta merkiltä. Samassa ukkonen jyrähti valaisten hetkeksi koko taivaan, joka sai tuhannet korpit lentämään eri suuntiin pakoon. Diokles veti miekkansa esiin, sillä hän tunsu jonkin yliluonnollisen läsnäolon vierellään. Yhtäkkiä hän heittäytyi sivuun ja kolme keihästä iskeytyi juuri siihen kohtaan, jossa hän oli seissyt hetki sitten. Kleitos kaatui

selälleen pelästyneenä, jonka jälkeen hän ryömi kauhuissaan keihäistä pois päin.

Diokles nousi seisomaan ja samassa kolme miestä pudottautui hänen ympärilleen. Miehet hymyilivät hänelle julmaa hymyä punaiset silmät kiiluen. Valtavat korpinsiivet tulivat esiin heidän selistään, kuin korostaen heidän mahtiaan. ”Tiesi päättyy tähän, Diokles.” yksi heistä sanoi sihisten.

Aika tuntui hidastuvan. Diokles suorastaan tunsu vastustajiensa valppaat katseet sekä kiihtyneen sykkeen. Miekkan paino tuntui rauhoittavalta hänen kädessään. Mustat Henget olivat ällistyttävän nopeita, mutta hän ei enää välittänyt.

Yksi punasilmäisistä miehistä rääkäisi. ”Luulitko todella, että voisimme vain antaa sinun kävellä Hadeksen luokse? Eikö sinulla ole mitään kunnioitusta jumalia kohtaan?”

”Tehkää pahimpanne.” Diokles sanoi tyynesti.

Mustat Henget nauroivat. ”Katsokaa tuota! Hän kantaa tuota perunankuoriinsa ylpeydellä, aivan kuin se olisi oikea ase. Näin uhmakasta ihmistä emme ole teloittaneet pitkään aikaan.”

Diokles vilkaisi nopeasti ympärilleen, kun Mustat Henget vetivät valtavat sapelinsa esille. Maasto oli liian tasainen, jotta hän voisi hyödyntää sitä outoja vihollisiaan vastaan.

”Miten sinä löysit temppeleille, Diokles?” yksi Mustista Hengistä kysyi uteliaana.

Diokles hymähti. ”Minä luulin, että te tiedätte kaiken mitä Manalassa tapahtuu.”

”Se on totta.” mies totesi olkiaan kohauttaen, jolloin hänen siipensä heilahtivat suhahtaen. ”Mutta tällä kertaa joku on peittänyt jälkensä hyvin. Saamme kuitenkin selville petturin nimen ennemmin tai myöhemmin, joten säästät meidän molempien aikaa jos vain kerrot meille, mitä haluamme tietää. Saatamme jopa säästää pelokkaan ystäväsi hengen.”

”Puhutteko tuosta miehestä tuolla?” Diokles kysyi.

”Niin, tuo mies, jonka kanssa olet...” Mustan Hengen lause keskeytyi, kun Diokles iskeytyi häneen uskomattomalla nopeudella. Kaksi muuta olentoa rääkäisivät vihasina ja lennähtivät sapelit käsissään Dioklesin kimppuun. Diokles sai torjuttua yhden iskun mutta toinen

sivallus viilsi hänen vasempaan käteensä haavan. Hän vetäytyi kauemaksi miekka valmiina ja vilkaisi veristä käsivarttaan.

Kaksi olentoa katseli maassa makaavaa Mustaa Henkeä ja ulvoivat surusta.

”Sinä tapoit veljemme!”

”Pistämme sinut kärsimään, kuolevainen!”

Diokles taisteli raivoisesti pitääkseen korpinsiipiset miehet loitolla, mutta he olivat liian nopeita. Hän torjui miekaniskuja minkä pystyi, mutta sai jatkuvasti pieniä viiltoja itseensä. Diokles tunsu voimiensa jo ehtyvän, kun yhtäkkiä toinen Mustista Hengistä horjahti ja hidastui. Diokles käytti tilaisuuden hyväksi ja syöksi miekkansa raivosta huutaen miehen puolustuksesta läpi. Jäljelle jäänyt Musta Henki perääntyi kauhuissaan. ”Kuka sinä olet? Mikä sinä olet?”

Diokles pyyhkäisi tummanpunaisen veren miekastaan. ”Sano Hadekselle, että olen tulossa.”

Musta Henki ärjäisi turhautuneena ja lennähti pakoon kauas hänen ulottumattomiltaan. Diokles katseli hetken aikaa Mustan Hengen lentoa kohti taivaanrantaan, jonka jälkeen hän lysähti maahan uupuneena. Hän oli yltä päältä omassa veressään ja tunsu olonsa todella heikoksi. Kleitos riensi hänen luokseen.

”Oletko kunnossa?” hän kysyi pelon värittämällä äänellä.

Diokles nyökkäsi pettyneen näköisenä. ”He olivat liian nopeita minulle. Jos toinen heistä ei olisi menettänyt tasapainoaan, olisin jäänyt varmasti alakynteen. Vain jumalat tietävät, miksi...”

”Minä heitin sitä otusta kivellä.” Kleitos totesi nolona.

”Niinkö?” Diokles kysyi yllättyneenä. ”Sinussa taitaa virrata soturin verta.”

”Enpä tiedä.” Kleitos mutisi. ”En osunut siihen otukseen, johon tähtäsin.”

Dioklesia nauratti, vaikka lukuisat haavat kirvelivät ikävästi. ”En edes muista, milloin olisin viimeksi vuotanut verta.” hän totesi hammas-taan purren. ”Se tuntuu ikävämmältä kuin miltä muistin.”

Kleitos tutki Dioklesin haavoja. ”Nämä eivät ole vaarallisia. Niin kauan kuin vuodat verta etkä sitä mustaa savua, jäät henkiin. Sielut ovat vahvaa tekoa.”

Diokles nousi ylös ja repi kuolleen otuksen viitasta itselleen siteen haavaa varten.

”Oletko varmasti kunnossa?” Kleitos kysyi huolestuneena. Diokles murahti. ”Lähdetään.”

Tunnin päästä he saapuivat kielekkeelle, josta oli satojen metrien pudotus alhaalla olevaan karuun laaksoon.

”Tämän täytyy olla Synkkä Kieleke!” Kleitos sanoi katsellen uteli-aana ympärilleen. ”Mutta missä Hesiod on?”

Diokles pohti hetken aikaa. Kieleke oli täynnä valtavia kiviröykki-öitä ja maasta kohoavia stalagmitteja, joita pitäisi esiintyä vain luolissa. Tämä paikka tuntui oudon hiljaiselta, sillä satunnaiset tuulenpuuskah-duksetkaan eivät yletyneet tänne.

Kleitos potkaisu maassa olevaa kiveä turhautuneena. ”Hän ei selväs-tikään ole täällä. Mitä teemme nyt? Hän voi olla ihan missä vain!”

”Täällä ei tuule.” Diokles sanoi.

”Niin? Entä sitten?”

Diokles polvistui katsomaan maaperää. ”Jos tuuli ei ylety tänne asti, pöly ei sotke jalanjälkiä.” Hän kierteli jonkin aikaa kielekkeen äärellä, kunnes osoitti sormellaan maata. ”Täällä.”

”Mitä sinä löysit?” Kleitos kysyi kummissaan.

Diokles seurasi keskittyneesti maassa näkyviä jalanjälkiä, jotka näyttivät johtavan erään valtavan kivikasan juurelle. Diokles tutki valta-vaa lohkareta, johon jäljet päättyivät. ”Tule, auta minua siirtämään tämä lohkare.”

”Se voi olla ansa.” Kleitos mutisi, mutta tuli auttamaan Dioklesia.

He työnsivät kaikin voimin lohkareta sivummalle, kunnes se oli liukunut riittävän kauas. Kleitos nojasi kiveä vasten hengästyneenä ja ravisteli kipeitä käsivarsiaan. ”No, mitä sieltä löytyi?” hän kysyi Diokle-silta.

Diokles näytti hämmentyneeltä. ”Täällä näyttäisi olevan ovi.”

Ruskea, pölyn peitossa oleva puinen ovi oli kiinni kiviröykkiön seinämässä. Hän astui oven eteen ja jyskytti siihen. ”Hesiod? Oletko siellä?” hän huusi.

Mitään ei kuulunut, joten Diokles potkaisu puisen oven hajalle. Ovi kaatui suoraan eteenpäin, paljastaen pienen, pimeän onkalon, jonka takaosassa kyykisteli valkopukuinen mies. Äkillisen valon sokaisemana mies räkäisi korvia hyytävästi ja hyökkäsi sormet ojossa Dioklesin

kimppuun. Hän tarrasi Dioklesia kurkusta kiinni ja raivosi kyöneleet silmissään.

”Mene pois, hirviö!” mies huusi.

Diokles irrotti kuihtuneet kädet hänen kaulaltaan ja puhui miehelle rauhoittaen. ”Hesiod, se olen minä. Diokles.”

Hesiod jähmettyi ja katseli hämmästyneenä Dioklesin kasvoja. ”Diokles?” Hän näytti hetken aikaa hyvin hämmentyneeltä, jonka jälkeen hän löi vihaisena Dioklesia suoraan nyrkillä kasvoihin.

Kleitos juoksi apuun, mutta Diokles viittoi häntä pysymään kauempana. ”Luulen, että ansaitsin tuon.” Diokles sanoi hieroen kipeää poskeaan.

”Sinä surmasit minut, senkin petturi!” Hesiod raivosi. ”Luulin, että ystävyysmerkit siunneet sinulle jotain!”

”Minä en tiennyt!” Diokles puolustautui.

”Ja nyt sinä olet tullut viimeistelemään sen, minkä Varjo jätti kesken! Surmasit minut ensiksi maan päällä ja nyt surmaat minut Manalassa!”

”Ei, olet ymmärtänyt väärin!” Diokles parahti. ”Olen tullut hakemaan sinut takaisin temppeleille, josta sinut vietiin alun alkaen.”

Hesiod katseli häntä apeana ja huokaisi sitten. ”Miksi luottaisin sinuun?”

”Jos annat minulle tilaisuuden, voin selittää sinulle kuinka päädyin tänne. Se ei oikeuta tekojani, mutta ehkä ymmärrät sitten miksi olen täällä.”

Hesiod seiso i kädet ristissä hänen edessään ja nyökkäsi sitten epäluuloisena. ”Kuka tuo on?” hän kysyi nyökäten Kleitoksen suuntaan.

”Tule mukaani, niin kerron kaiken.”

He kävelivät tempeliä kohti monen tunnin ajan, kun Diokles kertoi omasta elämästään Hesiodille. Hän kuvaili tapahtumia nuoruudestaan aina siihen kohtalokkaaseen päivään asti, jolloin hän surmasi Hesiodin.

”Herättyäni Manalasta, lähdin etsimään Lysandraa. Mutta ennen kuin voin löytää hänet, minun oli sovitettava syntini pelastamalla sinut. Jos olisin tiennyt sinun olevan vankina, olisin rientänyt luoksesi jo paljon aiemmin.”

Hesiod nyökkäsi synkän näköisenä. ”Olin siis vankina siinä jumalten hylkäämässä onkalossa kokonaiset kaksi vuotta?”

”Ilmeisesti.” Diokles vastasi uupuneena.

”Hyvät jumalat. Kuvittelin olleeni siellä kymmeniä vuosia. Siinä pimeydessä kadotin kokonaan ajantajuni. Aloin yksinäisyydessäni nähdä näkyjä ja lopulta olin jo varma, että olisin siellä maailmojen loppuun asti.”

”Olen pahoillani, Hesiod.”

Ennen kuin Hesiod ehti vastata, hänen taakseen pudottautui taivaalta tummiin vaatteisiin pukeutunut mies, jolla oli mustat korpinsiiivet. Phaedrus mittaili Hesiodia hohtavanpunaisilla silmillään. ”Löysit hänet. Onnitteluni.”

Hesiod hoiperteli hätkähtäneenä muutaman askeleen pois päin. Hänen inhon täyttämä katseensa siirtyi Dioklesiin. ”Minä tiesin sen! Sinä olet sittenkin liitossa heidän kanssaan! Minun ei olisi koskaan pitänyt luottaa sinuun!”

”Hesiod, odota! Hän ei ole sellainen kuin luulet!” Diokles vastasi, mutta Hesiod lähti juoksemaan pakoon polkua pitkin kohti temppeliä. ”Odottakaa, juoksen hänen peräänsä.”

”Anna hänen mennä.” Phaedrus sanoi kylmästi. ”Hän juoksee temppelille ja murtaa sinetin. Olet saanut hänestä kaiken mitä tarvitsitkin.”

Kleitos tuhahti. ”Antaisit hänen olla. Diokles on tehnyt kaiken mitä pyysitkin.”

Phaedrus käänsi punaisena hohkaavat silmänsä Kleitosiin. ”Luuletko, että olen kiinnostunut teidän tunteistanne? Jokainen hetki jonka tuhlaatte täällä, Mustat Henget valmistautuvat seuraavaa siirtoa varten. He tietävät jo nyt äskeisestä taistelusta, joten teidän on liikuttava nopeasti jos haluatte selvitä tästä sotkusta.” Hän vilkaisi Dioklesia. ”Kuinka kätesi voi?”

Diokles hymähti. ”Jään henkiin.”

”Hyvä. Mitä pidempään matkanne kestää, sitä suuremman iskujoukon he saavat teitä vastaan. Mustia Henkiä ei ole surmattu satoihin vuosiin, joten he ovat yksinkertaisesti raivoissaan. Pahimmassa tapauksessa he iskevät koko voimallaan, mikä saisi jumalankin vapisemaan.”

”Etkö sinä voi tehdä jotain asialle?” Kleitos kysyi.

Phaedrus pudisti päätään. ”Minun aikani on ohitse. Mikäli Diokles epäonnistuu, on vain ajan kysymys milloin he löytävät minut ja kiduttavat minut hengiltä.”

”Mutta kai sinä voit edes piiloutua jonnekin?” Kleitos ihmetteli.

Phaedrus hymyili ilotonta hymyä. ”Mustat Henget löytävät aina mitä etsivätkin, minunhan se pitäisi tietää. Niin on aina ollut ja niin tulee aina olemaan. Pyydän, pitäkää kiirettä.” Hän vilkaisi taivaalle huolestuneena. ”Teidän ei ole turvallista olla seurassani. Onnea.”

”Toivottavasti tapaamme vielä.” Kleitos sanoi hyvästiksi.

Phaedrus vilkaisi häntä. ”Toivottavasti emme.” Hän levitti siipensä ja oli hetkessä kadonnut horisontin taakse.

Diokles ja Kleitos vaelsivat jälleen yksinäisen tähden osoittamaan suuntaan.

”Oletko varma, ettet halua käydä temppelillä?” Kleitos kysyi.

”Phaedrus oli oikeassa.” Diokles totesi. ”Meidän täytyy kiirehtiä, jotta Mustat Henget eivät katkaise tietämme.”

Kleitos nyökkäsi. ”Olet varmaan oikeassa.” Hän mietti hetken. ”Outoa...”

”Mikä?”

Kleitos osoitti ylös. ”Tuo tähti. Se näyttäisi olevan jotenkin ylempänä. Huomaatko? Minulla on sellainen tunne, että lopullinen tuomio on todella lähellä.”

”Tiedän tunteen.” Diokles sanoi mietteliäänä. ”Aivan kuin tuntisin sisimmissäni, että lähestymme jotain suurta.”

Kleitos pohti tätä hetken, kunnes huokaisi alakuloisena. ”Oletko valmis lopulliselle tuomiolle, Diokles?”

Diokles ei vastannut, vaan jatkoi matkaansa synkkänä.

”En ymmärrä sinua! Entä jos he päättävät heittää sinut suoraan Tartarokseen, ennen kuin ehdit edes pyytää lupaa Hadeksen?”

”Se on riski, joka minun on otettava.”

”Etkö sinä pelkää, että olet tehnyt pahoja asioita?” Kleitos kysyi ahdistuneena.

”Minä tiedän, että olen. Sen jälkeen, kun Epiktetosin johdolla tuhosimme sen temppelin, asiat menivät nopeasti huonompaan suuntaan. Aleksanteri nousi valtaan ja kukisti nopeasti häntä vastustaneet tahot. Ennen kuin veri hänen miekallaan oli ehtinyt edes kuivua, hän teki jotain jota en olisi koskaan osannut odottaa. Hän suuntasi katseensa kohti valloittamatonta suurvaltaa, Persiaa. Hyvät jumalat, meillä riitti töitä! Epiktetoksen johtamana hypaspistit iskivät vihollistemme linjojen taak-

se ennennäkemättömällä voimalla. Minne tahansa menimme, jätimme taaksemme kurjuutta ja kärsimystä, mutta ennen kaikkea tietä Makedonian etenemiselle.”

”Jos tiesit tekeväsi väärin, mikset vain lopettanut?”

”Minä en mahtanut hänelle mitään! Niin kauan kuin hän uhkaili minua Lysandralla, olin voimaton vastustamaan hänen käskyjään. Surmasimme vihollisten strategeja polttamalla heidän sukukartanonsa. Iskimme vihollisten johtoportaisiin myrkyttämällä heidän kaivonsa. Mikään keino ei ollut liian raaka Epiktetokselle.”

”Mitä sitten tapahtui?”

Diokles tunsi, kuinka hänen päätään rupesi särkemään. ”Ne muistot ovat hämärän peitossa. Kuten sanoin, tiedän tehneeni pahoja asioita. Mutta sillä ei ole minulle mitään merkitystä. Tulin tänne pelastamaan Lysandran, en riitelemään jonkin typerän neuvoston kanssa.”

Kleitoksen kurkkua kuivasi. ”Sinä olet väärässä. Olen pahoillani, Diokles, mutta en tiedä miten voisit onnistua tehtävässäsi. Sinä olet pelkkä tavallinen kuolevainen.”

Diokles pysähtyi ja tarrasi Kleitosta rinnoista. ”Kuka käski sinun tulla mukaan?”

”Päästä minut irti!” Kleitos huudahti.

Diokles veti Kleitoksen aivan kasvojensa viereen. ”Kun sanoin, etten anna kenenkään tulla tielleni, tarkoitin sitä. Tämä koskee sinuakin.” Diokles murahti vihaisena ja tönäisi hänet kauemmaksi.

”Kuka sinä luulet olevasi?” Kleitos karjaisi takaisin. ”Sinä vain tyrkit minua ja kuvittelet olevasi minua parempi. Sinä olet vain katkera mies, jolla on miekka vyöllään!”

”Kukaan ei estänyt sinua kulkemasta tätä polkua yksin. Jos et olisi tuollainen jumalten hylkäämä pelkuri, olisit jo päässyt perheesi luokse!”

Kleitos iski nyrkkinsä Dioklesin kasvoihin, mutta hän tuskin räpäytti silmiään. Diokles katsoi häntä suoraan silmiin ilmeettömänä.

”Sinä pyysit tätä.” hän sanoi ja iski Kleitoksen tajuttomaksi.

Diokles matkusti yksin polkua eteenpäin. Askeleet tuntuivat raskailta, mutta muisto Lysandran kasvoista antoi hänelle voimaa jatkaa eteenpäin. Syvällä sisimmissään hän kuitenkin tunsi epäilyksen siemenen. Oliko hän ansainnut saada Lysandran takaisin kaiken sen jälkeen, mitä hän oli tehnyt? Jokainen palautuva muisto oli tuonut mukanaan tragedi-

oita ja kuolemaa, eikä hän osannut välttää yhteenottoja kuolemansakaan jälkeen. Hän tunsi askeleidensa hidastuvan. Voisiko Lysandra edes rakastaa häntä enää kaiken tämän jälkeen? Entä, jos kaikki tämä olisi turhaa?

”Diokles?”

Diokles kääntyi katsomaan ja näki Hesiodin valkoisessa papinkaa-vussaan. ”Hesiod? Mitä sinä täällä teet?”

Hesiod painoi päänsä alas. ”Juoksin koko matkan tänne pyytääkseni sinulta anteeksi. Puhuin Patrocluksen kanssa, hän kertoi minulle kaiken. Olit oikeassa, minun olisi pitänyt luottaa sinuun.”

Diokles pudisti päätään. ”Olen pahoillani, etten kertonut sinulle Phaedruksesta. Tietäisitpä, kuinka surkeaksi tunnen oloni tällä hetkellä. Ilman minua olisit vielä elossa.”

Hesiod käveli hänen viereensä. ”Patroclus kertoi minulle, että kannat maailman syntejä harteillasi. Sinun täytyy päästää vanhoista synneistä irti, Diokles. Sinä olet hyvä ihminen, minä tunnen sen. Puolustit minua lapsena kun muut kiusasivat minua, pidit puoliani silloinkin kun muut käänsivät selkensä ahdingolleni. Ennen kaikkea, vaaransit henkesi pelastaakseni minut vankilastani, jonne luulin jääneeni loppuikäisydeksi.” Hesiod nappasi Dioklesin syleilyynsä ja puristi häntä lujaa itseään vasten. Diokles vastasi huojennuksen ja hämmennyksen sekaisin tuntein halaukseen ja tunsi kyöneleiden kohoavan silmiinsä.

”Minä en ole niin hyvä ihminen kuin luulet, Hesiod. Olen tappanut paljon miehiä, ja jättänyt jälkeeni vain kuolemaa sekä hävitystä.”

Hesiod pudisti päätään. ”Minä tiedän. Minä näen sydämeesi, Diokles, sinun sielusi on puhdas. Sinun syntisi on annettu anteeksi.”

Diokles huokaisi. ”Ei kaikkia. Minulla on vielä yksi asia tehtävänä.”

Hesiod hymyili ymmärtäväisesti. ”Nähdään Elysiassa, Diokles.”

”Tapaamisiin, vanha ystävä.”

Diokles juoksi niin nopeasti kuin ikinä pystyi. Keskustelu Hesiodin kanssa oli avannut hänen silmänsä. Vanhojen vääryyksien korjaaminen ei merkinnyt mitään, ellei hän kyennyt osoittamaan muuttuneensa. Kleitos oli ollut oikeassa kaiken aikaa, hän oli tuhoon tuomitulla tehtävällä. Mutta hän tiesi tekevänsä oikein, eikä muulla ollut väliä. Hän juoksi kohti paikkaa, jonne oli jättänyt Kleitoksen. Kun hän lopulta pääsi perille, hän katseli järkyttynään tomuista maata.

Kleitos oli kadonnut. Hänen tilalleen oli jätetty musta sulka ja yksinkertainen viesti.

"Luovuta, Diokles."

10. LUKU

2 KUUKAUTTA SITTEEN

Satojen tuhansien sotilaiden huudot kaikuivat läkähdyttävän kuullalla hiekkakentällä. Persialaiset sotilaat valmistautuivat hyökkäämään Makedonian falangeja vastaan koko voimallaan, kun Aleksanteri ratsasti joukkojensa edessä huutaen kannustuspuhettaan. Diokles oli liian kaukana kuullakseen puheen yksityiskohtia, mutta hurraahuudot levisivät falangin eturiveistä jokaisen sotilaan huulille. Makedonialaiset heiluttivat keihäitään ja kolisuttivat kilpiään.

Epiktetos ratsasti hänen viereensä tyytyväisen näköisenä. ”Kuuletko heidän verenhimonsa, Diokles? Heidän taistelutahtonsa? Nämä ovat makedonialaisia! He ovat syntyneet luomaan meidän ikuista valtakuntaamme.”

Diokles katseli pitkiä rivejä, jotka valmistautuivat tulevaa taistelua varten. ”He näkevät Aleksanterissa suurmiehen, johon he voivat luottaa.”

”Hyvä niin, sillä meillä on vielä paljon tehtävää tämän taistelun jälkeen. Seuraa minua, meitä odotetaan jo.” Epiktetos karautti laukkaan ja Diokles ratsasti hänen perässään kohti taistelukentän laitaa, jossa loput hypaspistien ryhmästä varmistivat panssareidensa hihnoja ja nyo-rejä.

”Hypaspistit!” Epiktetos karjaisi ja sai kaikkien jakamattoman huomion. ”Tänään pääsette tekemään hieman rehellistä työtä! Aleksanteri on komentanut kaikki hypaspistinsa avustamaan Persian asevoimien hajottamisessa. Jos onnistutte, nimenne jäävät ikuisiksi ajoiksi historiaan. Koko maailma tarkkailee näitä tapahtumia, joten antakaa kaikkenne ja vielä vähän enemmän. Täytyyköön Gaugamelan maaperä persialaisten verestä!”

Miehet kohottivat miekkansa taivaalle ja hurrasivat. Epiktetos katse-li miehiään tyytyväisenä. ”Makedonian falangit iskevät suoraan Persian armeijan sydämeen. Tästä tulee suurin taistelu, mitä ihmiskunta on koskaan nähnyt. Puoli miljoonaa persialaista heimosoturia yrittävät voittaa meidät kymmenkertaisella ylivoimallaan, mutta silti he vapisevat pelosta ja epätoivosta! Meillä on parempi koulutus, paremmat aseet ja lyömätön voitontahto. Tämä taistelu on meidän!”

Epiktetos lähti ratsastamaan kohti taistelukentän länsilaitaa itsevarmojen soturiensa saattamana. Diokles ei saanut katsettaan irti vihollisotilaiden merestä, joka täytti koko laakson. Näytti siltä, kuin kaikki maailman soturit olivat tulleet taistelemaan Persian herruudesta. Ennen kuin tämä taistelu olisi ohitse, taistelukentällä makaisi kymmeniä, ellei satoja tuhansia kuolleita sotilaita. Kumpi tahansa voittaisikin, hän oli varma, että jumalatkin surisivat tänä iltana.

Diokles tiesi, että he taistelivat aikaa vastaan. Sotajoukot marssivat toisiaan kohti ja hallitsematon kaaos täyttäisi pian koko alueen. Makedonian suunnitelma oli yksinkertainen: Parmenion, yksi Aleksanterin kenraaleista, johtaisi taistelumuodostelman vasenta siipeä tehdäkseen aukon vihollisten linjoihin, samalla kun Aleksanteri johtaisi oikean siiven suoraan Dareioksen, Persian kuninkaan, kimppuun. Persialaiset yrittivät vastaavasti saartaa Makedonian armeijan lukumääränsä turvin, joten Aleksanterin ainoa toivo oli iskeä suoraan Dareioksen puolustuksen läpi.

Epiktetos johti miehiään kohti Persian kenraaleja, jotka huusivat käskyjä viestimiehille sitä mukaa kun rintamat etenivät. Diokles ratsasti huimaa vauhtia ja katseli samalla, kuinka kaksi armeijaa törmäsivät lopulta toisiinsa verisessä iskussa. Makedonian falangit tekivät selvää jälkeä persialaisista sotilaista, jotka yrittivät väistää kohti tulevaa keihäsmetsää. Persialaiset vastasivat lähettämällä monta sataa viikatevauhua ja lukuisia sotanorsuja makedonialaisten jalkamiesten kimppuun. Tuskanhuudot ja keihäiden kalahtelut saivat monet sotilaat harkitsemaan vakavasti perääntymistä.

Diokles ei ollut koskaan ennen nähnyt sotanorsuja taistelukentällä. Hän tunsi ahdistuksen piston sydämessään, kun makedonialaiset eivät saaneet pysäytettyä niiden murskaavaa etenemistä. Hänellä ei ollut kuitenkaan aikaa jäädä katsomaan taistelua, joten hän hoputti hevostaan laukkaamaan entistä nopeammin muiden hypaspistien perään.

He ratsastivat jalkamiesten läpi silpoen tietään kaikesta vastarinnasta. Dioklesin asetoveri Philotheos sai nuolen rintaansa, jonka jälkeen hän lyhyesti pois hevosensa selästä.

”Jatkakaa matkaa!” Epiktetos huusi. ”Minä näen jo kenraalit!”

Heidän taakseen jääneet persialaiset sotilaat piirittivät kaatuneen Philotheoksen ja surmasivat hänet epäröimättä hetkeäkään. Diokles

vilkaisi viimeisen kerran taakseen ja jatkoi uhkarohkeaa matkaansa kohti vihollisjoukkojen sydäntä. Nuolet viuhuivat ilmassa puolin ja toisin, kun he lopulta pääsivät kolmen persialaiskenraalin luokse. Kenraaleja suojeli Dareioksen oman henkivartiokaartin jäsenet, jotka valmistautuivat synkkänä ottamaan heidät vastaan. Hypaspistien hevoset pysähtyivät kaartin eteen, jonka jälkeen Diokles pudottautui maahan ja juoksi heitä kohti miekka kädessään. Hypaspistit toimivat täydellisessä yhteistyössä ja mursivat vihollisten puolustuslinjat hetkessä, jättäen vihollisten kenraalit avoimeksi hyökkäykselle.

Hengissä selvinneet kaartilaiset hyökkäsivät Dioklesin kimppuun epätoivoisina. Diokles huomasi yllättyneenä, kuinka kaikki loksautti viimein paikoilleen. Jokainen vihollisen liike oli osa suurta palapeliä, jonka hän nyt ymmärsi. Hän tajusi minne vihollinen yritti iskeä, ennen kuin yhtään miekkaa oli kohotettukaan häntä vastaan. Hänen mieleensä piirtyi sata eri liikettä, jolla hän voisi surmata lähestyvät vastustajansa ilman, että heillä olisi toivoakaan eloonjäämisestä. Samalla hetkellä hän tunsi ensimmäistä kertaa elämässään pohjatonta surua vihollisiaan kohtaan. Karjuvat miehet hyökkäsivät hänen kimppuunsa, jolloin hän iski heidät täydellisellä liikesarjalla tajuttomiksi. Hieman kauempana Epiktetos surmasi viisi persialaista eliittisotilasta ja nauroi päälle. Dioklesia puistatti, sillä hän viimein tajusi kulkevansa samaa polkua kuin komentajansa. Minne katosivat ne ajat, kun hän taisteli ystäviensä rinnalla? Minne katosivat ne ajat, kun hän taisteli pitääkseen viholliset poissa Makedoniasta? Minne katosivat ne ajat, kun hän tunsi sotaretkien olevan oikeudenmukaisia?

Epiktetos piiritti kenraalit miestensä kanssa ja pakottivat heidät polvilleen. ”Tässä on heidän parhaimpansa!” Epiktetos huusi sotilaille. ”Mutta nyt he nyyhkyttävät edessämme kuin pienet lapset. Juuri tällaisesta heikkoudesta Persiaa rangaistaan. Juuri tämän takia Makedoniasta tulee maailman mahtavin suurvalta!” Epiktetos katseli kenraaleja halveksuen. ”Tappakaa heidät.”

Diokles käänsi katseensa, kun kauhistuneet kenraalit lyötiin hengiltä.

Persialaisten torvet soittivat perääntymiskäskyn. Diokles katseli pakenevia persialaisia, jotka pudottivat keihäitään ja kilpiään juostakseen nopeammin pois taistelukentältä. Aleksanteri oli löytänyt aukon Dareioksen puolustuksesta ja hyökännyt falangiensa kanssa hänen

kimppuunsa. Pakenevat persialaiset huusivat kuninkaansa kaatuneen ja lietsoivat siten lisää pakokauhua miestensä keskuudessa.

Pahimpien taistelujen laannuttua Diokles käveli kuolleiden ja kuolevien keskellä katsellen valtavaa, peruuttamatonta tuhoa. Surmansa saaneita täytyi olla vähintään kymmeniä tuhansia, ja haavoittuneita vielä sitäkin enemmän. Vetäytyvät persialaisjoukot jättivät jälkeensä pelkän valtavan pölypilven. Diokles tuijotti hetken aikaa hiekkaisesta maasta kohoavaa sankkaa pilveä ja pohti, komennettaisiinko heidätkin ajojahtiin.

Hetken kuluttua hän auttoi kantamaan haavoittuneita hoitotelttoihin ja sitoi kääreillä nyyhkyttävien miesten haavoja kiinni. Mitä pidempään hän haistoi kuoleman makean löyhkän ympärillään, sitä varmemmaksi hän tuli siitä, että hänen aikansa Makedonian armeijan palveluksessa oli tullut päätökseensä. Hänellä oli tarpeeksi säästöjä eläkepäiviä varten, jotta hän voisi elää Lysandran kanssa kaukana valloitustaisteluiden melskeestä.

Myöhemmin sinä iltana Epiktetos kutsui miehensä kuolle. ”Hypaspistit, tämä taistelu oli meille murskavoitto. Persialaisia makaa kuolleen vähintään viisikymmentä tuhatta ja kuolleiden laskenta jatkuu yhä. Makedonialaisten tappiot ovat jääneet alle tuhanteen.”

Miehet murahtelivat tyytyväisinä.

”Huono uutinen on se, että Persian kuningas Dareios ei ole kuolleiden joukossa. Hän pääsi pakenemaan henkivartiokaartinsa kanssa, mutta Aleksanteri aikoo jatkaa matkaa huomenna kohti itää. Pian olemme Babylonissa ennennäkemättömien rikkauksien keskellä!”

Hurraahuudot täyttivät hypaspistien teltan. Diokles tyytyi nyökkäämään vaisusti. Epiktetos kertoi ylpeänä taistelun kulusta, mutta Diokles oli liian uppoutunut omiin ajatuksiinsa kuullakseen mitään. Kun kokous lopulta päätettiin, Diokles meni suoraan nukkumaan. Voitonjuhlat teltan ulkopuolella raikuivat aamuyöhön asti.

Seuraavana päivänä taistelukuntoiset sotilaat jatkoivat matkaansa kohti Babylonia, haavoittuneiden jäädessä hoitotelttoihin paranemaan. Diokles nousi vaisuna ratsulleen ja seurasi voitontunnelmissa naureskeleviä miehiä.

”Oletko kunnossa?” Myron huudahti hänen takaansa. ”Näytät siltä, kuin olisimme hävinneet tämän taistelun!”

Diokles nyökkäsi tervehdykseksi. ”Minulla on ollut hieman rankka päivä.”

”Kenelläpä ei olisi! Olisitpa nähnyt, miten me taistelimme, Diokles! Luulin jo kuolevani, kun yksi sotanorsuista suoraan falangiamme päin.”

”Ne ovat kyllä pelottavia otuksia. En usko, että tulen enää koskaan kohtaamaan taistelulentällä puoliksikaan yhtä suurta olentoa.”

Myron nyökkäsi edelleen murskavoiton lumoissa. Diokles mietti, näyttäisikö hänkin yhtä iloiselta, jos hänen elämänsä olisi kulkenut hie-
man eri polkuu.

Lopulta Myron näytti muistavan jotain. ”Tosiaan! Minulla oli sinulle ihan asiaakin. Lysandra lähetti sinulle viestin.” Myron totesi, ojentaen rullalle käärityn ja vahalla sinetöidyn pergamentin.

Diokles nappasi viestin itselleen nopeasti ja rullasi pergamentin auki sydän jyskyttäen.

”Diokles,

kunpa tietäisit, kuinka paljon olen itkenyt! Olen nähnyt viime yöt pelkkiä painajaisia siitä, kuinka minulle tuodaan viesti kuolemastasi. Jokainen aamu herään miettien, että tällä kertaa painajainen olikin totta.

Pyydän, Diokles, tule takaisin kotiin luokseni! Haluan tuntea taas olevani turvassa sylissäsi, missä tunnen tuoksusi ja lämpösi. Haluan hukuttaa sinut suudelmiin ja tietää, että olet rinnallani elämäni loppuun asti.

Tule takaisin. Minä kaipaen sinua enemmän kuin koskaan ennen.

Lysandra”

Diokles sulki silmänsä pitkäksi aikaa. Lopulta hän rullasi pergamentin kiinni ja asetteli sen huolellisesti laukkunsa taskuun turvaan. Hän oli tehnyt päätöksensä. Babylonia sai luvan jäädä hänen viimeiseksi kaupungikseen tällä mielipuolisella retkellä.

Vaikka ajatus armeijan jättämisestä täytti hänet uudenvälisellä rauhalla, hän tunsu salaisuutensa painon raskaana sydämessään. Lysandra ei

tiennyt, kuinka hän oli vuodattanut viattoman verta Zeuksen temppeleillä. Kuinka hän voisi elää Lysandran kanssa mieli keveänä, kun tämä salaisuus saattoi painaa hänet Tartarokseen? Hänen oli pakko tehdä jotain, että saisi syntinsä anteeksi. Hänen oli kerrottava totuus siviilien surmaamisesta sota-oikeudelle, jotta Epiktetos ei voisi enää koskaan toteuttaa julmia ryöstöretkiään.

Sotilaiden marssi kesti uuvuttavan pitkään, mutta monen päivän kuluttua heidät palkittiin huikalla näkymällä Babylonin upeista rakennuksista. Babylon tarkoitti paikallisella kielellä ”Jumalan porttia”, joka oli helppo ymmärtää katsellessa ympärillä näkyviä rikkauksia. Arkkitehtuuri oli hyvin pyöreää ja koristeellista verrattuna Pellan arkisiin rakennuksiin. Kadut olivat tyhjiä, sillä paikalliset olivat paenneet piiloon valloittavaa armeijaa. Aleksanteri oli kuitenkin ankan rangaistuksen nojalla käsenyt sotilaitaan käyttäytymään hyvin, joten ainakin toistaiseksi Babylon selviäisi levottomuuksilta.

”Katso noita valtavia torneja!” Myron ihasteli. ”En ole koskaan nähnyt läheskään noin korkeita rakennuksia. Nämä ihmiset taitavat todella kunnioittaa jumaliaan, kun he yrittävät kurotella niiden luokse tuolla tavoin.”

Diokles nyökkäsi. Hän tuijotti tyhjentyneitä basaria, joka oli selvästikin ollut täynnä ihmisiä vielä hetkeä aikaisemmin. Torin mausteiden ja lihan tuoksut toivat hänelle mieleen Pellan kotoiset markkinat.

Sotilaat komennettiin partioimaan katuja mahdollisten kapinallisten varalta, sillä aikaa kun Aleksanteri käveli henkilökohtaisen kaartinsa kanssa suoraan satraappi Mazaioksen palatsiin. Pelästynyt hallitsija antautui välittömästi, joten Babylon oli nyt lopullisesti Makedonian vallan alaisuudessa.

Sinä iltana jokainen kapakka ja majatalo näytti olevan täynnä humaltuneita sotilaita. Diokles ja Myron joivat viiniä kiehtovan värikkäästi sisustetussa talossa, jonka lattioilla ja seinillä oli upeasti kudottuja mattoja. Tarjoilijat toivat nopeaan tahtiin sotilaille juotavaa, jotka tuijottivat tanssivia, vähäpukaisia naisia. Diokles tiesi monien sotilaiden olevan naimisissa, mutta se ei näyttänyt häiritsevän heidän juhlimistaan paikallisten naisten kanssa.

”Tämä se vasta on elämää!” Myron myhäili tyytyväisenä. Hän taputti Dioklesia olalle, mutta Diokles vain tuijotti mukiaan.

”Hei, Diokles, mitä sinä mietit? Näytät taas niin synkältä!”

Diokles näytti epäroivältä. ”Minun täytyy kertoa sinulle jotain, Myron. Olen päättänyt erota armeijasta.”

”Mitä?” Myron huudahti niin että viiniä roiskahti hänen mukistaan. ”Mitä sinä tarkoitat, erota?”

”Minä aion palata takaisin Lysandran luokse ja muuttaa hänen kanssaan jonnekin mukavalle, pienelle tilalle.”

”Sinä et voi olla tosissasi. Me olemme nyt Babylonissa! Aleksanteri tulee johdattamaan meidät vielä maailman toiselle laidalle, sano minun sanoneen!”

Diokles hymyili väsyneenä. ”Mitä tapahtui niille ajoille, kun emme haaveilleet muiden kansojen hallitsemisesta?”

Myron hymyili takaisin. ”Tiedän mitä tarkoitat. Mutta ajat ovat muuttuneet, paluuta vanhaan ei enää ole.”

”Ajat ovat ehkä muuttuneet, mutta minä en.” Diokles tarttui ystävänsä kädestä. ”Minun tulee sinua ikävä, Myron.”

Myron kaappasi Dioklesin halaukseen. ”En voi vieläkään uskoa tätä! Mitä aiot tehdä seuraavaksi?”

Diokles pohti hetken aikaa. ”Käyn huomenna antamassa eronomukseni Epiketetokselle, jonka jälkeen hyvästelen Aristonin ja jatkan sieltä matkaa suoraan Lysandran luokse. Minulla on tarpeeksi säästöjä, jotta pystyn elättämään meidät jossain turvallisessa paikassa.”

”Jäät paitsi tulevaisuuden valtavista sotasaaliista, Diokles.” Myron sanoi huokaisten. ”Sano Lysandralle parhaat terveiseni.”

Diokles kohotti mukiaan hymyillen. ”Lupaen sen.”

Seuraavana aamuna Diokles heräsi virkeänä. Pienestä jomotuksesta huolimatta hänen olonsa oli loistava, sillä tänään hän olisi jo matkalla takaisin vaimonsa luokse. Hän tunsii aloittaneensa uuden lehden elämäänsä, mikä sai hänet entistä tyytyväisemmäksi. Hän pakkasi nopeasti varusteensa ja lähti ulos parakeista vastanousseen auringon lämmittämälle hiekkakentälle. Monet muutkin sotilaista olivat jo hereillä ja rakensivat täyttä päätä uutta sotilasleiriä, josta tulisi heidän tukikohtansa seuraavien viikkojen ajaksi. Diokles pani merkille sen, kuinka organisoitusti kaikki rakennettiin. Filippos oli luonut puitteet Makedonian

laajentumiselle, mutta vasta hänen poikansa Aleksanteri oli päässyt toteuttamaan mahdollottoman.

Diokles käveli yhdelle komentoteltaista, joka oli pystytetty hypaspistien esimiehille. Kaksi vartijaa teki kunniaa Dioklesille ja päästi hänet sisälle. Epiktetos oli yksin teltassa, kuten Diokles oli arvellutkin. Epiktetos ryhtyi töihin täsmällisesti aina samaan aikaan ennen auringonnousua. Diokles teki kunniaa komentajalleen.

”Diokles. Kuinka voin auttaa?” Epiktetos kysyi nostamatta katsetaan pöydälle levitetyistä kartoista.

Diokles vilkaisi ympärilleen ja näki eri puolilta maailmaa saatuja sotasaaliita. Hän värähti nähdessään Zeuksen temppeleistä ryöstetyn jalokivikoristellun tikarin. ”Epiktetos, olen päättänyt luopua tehtävistäni ja palata takaisin vaimoni luokse.”

Epiktetos kohotti katseensa uteliaana. ”Olen yllättynyt, Diokles. Aiotko luovuttaa nyt, kun olemme juuri astuneet sankarien viitoittamalle polulle? Meitä odottavat ennennäkemättömät rikkaudet sekä kunnia!”

”Olen pahoillani, mutta en pysty enää jatkamaan. Minun mielestäni Makedonialla ei ole mitään asiaa tänne. En liittynyt armeijaan valloittaakseni naapurikansojamme.”

Epiktetos pudisti päätään. ”Olit paras oppilaani, Diokles. Taitosi miekan kanssa ovat lähes yhtä hyvät kuin minunkin, joka on jo paljon sanottu. Mutta sinä et pysty näkemään typerien ennakkoluulojesi ohitse.” Hän katsoi Dioklesia halveksuen. ”Kaiken tämän jälkeen olitkin pelkkä iso pettymys.”

Diokles jäykistyi. ”Me olemme nähneet ja kokeneet paljon asioita, joista en ole ylpeä. Ennen kuin palaan takaisin vaimoni luokse, aion kertoa Aristonille kaiken. Haluan omatuntoni olevan puhdas, ennen kuin jätän tämän armeijan taakseni.”

Epiktetos nousi tuoiltaan. ”Suosittelen, että pidät kielesi kurissa, poika. Ethän halua, että vaimollesi tapahtuisi jotain?”

Diokles tunsi raivon kohoavan sisällään. ”Olen kyllästynyt jatkuviin uhkauksiisi, vanhus! Juuri tämän takia jätän tämän kaiken! Toivon todella, että Aristonilta löytyy valtuudet heittää sinut suoraan tyrmään rikoksistasi siviilejä kohtaan. Hyvästi.”

Epiktetos jäi katselemaan synkkänä, kuinka Diokles poistui komentoteltasta taakseen katsomatta.

Diokles marssi sotaleirin toisella laidalla olevaan valtavaan teltaan, joka oli Aristonin henkilökohtainen komentotelttä. Vartijat tunnistivat hänet Aristonin vanhaksi ystäväksi ja päästivät hänet sisään iloisesti tervehtien. Pöydän ääressä istuva Ariston oli kaljuuntunut päälaeltaan ja saanut uusia ryppyjä silmiensä ympärille sitten viime näkemän. Hän ilahtui Dioklesin astuessa sisälle teltaan ja nousi tervehtimään häntä.

”Diokles! Mikä suo minulle tämän kunnian?” hän sanoi naurahtaan.

”Mukava nähdä, että voit hyvin.” Diokles sanoi ja epäröi sitten lyhyen hetken ajan. ”Tulin kertomaan sinulle, että olen eronnut palveluksestani.”

Ariston mietti hetken aikaa ja nyökkäsi. ”Ymmärrän.”

”Niinkö?” Diokles kysyi ihmeissään.

Ariston nyökkäsi. ”Saatan olla vanha, mutta osaan edelleen lukea ihmisiä. Olet ollut viime aikoina varsin onnettoman näköinen. Vaimosi odottaa sinua kotona, eikä silmissäsi ole enää samaa paloa taisteluteltällä kuin ennen vanhaan.”

”En... tiennytkään, että minua on noin helppo lukea.”

”Se kuuluu työhöni. Oletan, että taloudellinen tilanteesi on turvattu? Tarvitsetko maata tai palvelijoita?”

”Olen hyvin kiitollinen avustasi, mutta kaikki on hyvin.”

”Olet paras sotilas jonka olen tuntenut, Diokles.” Ariston toteasi. ”Oli ilo taistella rinnallasi.”

Diokles kumarsi. ”Kiitos. Mutta ennen kuin lähdän, minun täytyy kertoa sinulle jotain.”

Ariston arvioi Dioklesin synkkää ilmettä. ”Onko se jotain vakavaa?”

”Valitettavasti. Ennen tämän sotaretken alkamista Epiktetos komensi joukkonsa etsimään persialaisia vakoojia, mutta todellisuudessa hän on kerännyt vain omaa varallisuuttaan ryöstämällä ja tuhoamalla kaiken, mikä on tullut hänen eteensä. Yksikkömme on surmannut lukemattomia siviilejä hänen käskystään. Ensimmäinen joukkosurma tapahtui Zeuksen temppelissä, jonka jälkeen kieltäydyin osallistumasta vastaaviin ryöstöretkiin. Minun oli kuitenkin pakko seurata heitä, sillä he uhkasivat minua Lysandran turvallisuudella.”

Ariston näytti järkyttyneeltä. ”Olisitpa tullut luokseni aiemmin, Diokles! Monet upseerit ovat epäilleet Epiktetoksen toimia, mutta kukaan ei ole suostunut todistamaan häntä vastaan. Meidän täytyy toimia välittömästi, jotta saisimme etulyöntiaseman...”

Viisi sotilasta astui sisään teltaan keskeyttäen hänen puheensa. ”Laskekaa aseenne, teidät on pidätetty.”

Diokles veti miekkansa esille vihaisena, mutta neljä miestä jännitti jousensa häntä kohti. Ariston katseli miehiä tyrmistyneenä. ”Miten niin pidätetty? Kenen valtuudella?”

Keskimmäinen mies pudisti päätään heille. Hänen hohtavalla panssarillaan oli Aleksanterin henkilökohtaisen henkivartiokaartin tunnukset. ”Minun ei tarvitse sanoa teille mitään, maanpetturit. Epiktetos on luovuttanut meille tarpeeksi todisteita teidän suunnitelmastanne kaapata valta Aleksanterilta. Laskekaa aseenne maahan.”

”Tämä on röyhkeää!” Ariston karjaisi. ”Minun sotilasarvoni...”

Lause keskeytyi nuolen iskeytyessä hänen rintaansa. Ariston ähkäisi tuskasta ja lysähti maahan. Diokles katseli raivoissaan sotilaita ja laski mahdollisuuksiaan heitä vastaan.

”Älä.” Ariston sanoi raskaasti hengittäen. ”Tämä asia vielä selviää, lupaan sen. Älä tapata itseäsi.”

”Antaudu, tai surmaamme sinut!” keskimmäinen mies huusi ärtyneenä, kun Diokles katseli heitä uhmakkaana.

Diokles puristi miekankahvaa vielä hetken ja päästi sitten sen puotoamaan maahan. Hän painoi päänsä alas, kun sotilaat tulivat sitomaan hänen kätensä.

Kaartilaiset tutkivat nopeasti Aristonin rinnassa olevan haavan. ”Viekää hänet sairastupaan. Hänellä on vielä mahdollisuus selvitä.”

Diokles saatettiin kädet selän taakse sidottuina sotilasleirin lävitse, jossa uteliaat sotilaat osoittivat häntä sormillaan ja kuiskivat keskenään. Ei kestäisi kauaa, kunnes kaikki kuulisivat hänen pidätyksestään. Häntä tuupittiin kohti vastarakennettua vankilaa, jonka ikkunoihin oli asetettu tukevat kalterit.

Kaartilaiset puhuivat pikaisesti vankilan vartijan kanssa ja veivät Dioklesin sisälle. Hänet tuupattiin ummehtuneelta haisevaan selliin ja suljettiin tukevan kalterioiven taakse. Kaartilaisten poistuivat, ja hän istahti sellin nurkkaan asetetuille oljille. Hän toivoi koko sydämestään, että Ariston selviäisi, ja että hänellä oli riittävästi yhteyksiä kumotakseen Epiktetoksen väitteet. Epiktetos oli aina ollut viekas ja päättäväinen omien etujensa tavoittelija, mutta syytökset maanpetturuudesta tulivat

hänelle täysin yllätyksenä. Epiktetos oli luultavasti varautunut tämänkaltaiseen tilanteeseen jo aikoja sitten.

”Kukas sinä olet?” joku huusi vastapäisestä sellistä. Diokles kohotti katseensa ja näki runnellun miehen, jolta puuttui lukuisia hampaita. Diokles huokaisi ja asettui makaamaan oljille.

”Hei, minä tiedän! Sinä olet se Diokles, josta kaikki puhuvat.” vanki riemuksi ja esitti miekkailevansa. ”Voittamaton Diokles. Makedonian sankari. Mutta mitä sinä täällä teet?”

”Olen täällä, jotta pahat saisivat jatkaa työtään.” hän sanoi hiljaa.

”Niinkö? Minut tuotiin tänne, kun aloitin eilen baaritappelun.” mies jatkoi. ”Muut eivät tule uskomaan korviaan, kun kerron kenen kanssa olen lusunut! Minun nimeni on Diogenes.”

Diokles ei vastannut mitään, vaan sulki silmänsä ja meni makuulle olkien päälle. Hän mietti, mitä Epiktetos tekisi seuraavaksi. Maanpettuuruudesta seuraisi luultavasti kuolemantuomio. Hän ei voinut muuta kuin odottaa.

Neljän päivän kuluttua hän oli yhä sellissään. Hänelle tarjottiin kaksi kertaa päivässä muiden sotilaiden ruokailusta jääneitä tähteitä, mutta hänen ruokahalunsa oli kadonnut miltei kokonaan. Lysandra oli jatkuvasti hänen ajatuksissaan. Hän hätkähti, kun vartija asteli aikataulusta poiketen hänen luokseen. ”Sinulle on vieras, Diokles.”

Diokles nousi seisomaan ja odotti innoissaan Aristonin näkemistä. Pian tämä painajainen olisi ohitse. Hän ei enää edes haaveillut kostosta, vaan halusi vain muuttaa Lysandran kanssa kauas pois tästä juonittelujen verkoista. Askeleet lähestyivät.

”Hyvää päivää, Diokles.” vahingoniloinen ääni tervehti.

Hänen edessään oli upseerinasuinen mies, joka katsoi häntä halveksuen. Gennadius, hänen vanha asetoverinsa, joka ei koskaan ollut entisellään Nikomedeksen kuoleman jälkeen.

”Gennadius! Onko Ariston kunnossa?”

”Se vanha houkka? Hän tekee kuolemaa sairastuvassa. On vain ajan kysymys, milloin hän kupsahtaa ja jättää tämän maailman taakseen.”

”Mikä sinun ongelmasi on, Gennadius?” Diokles huusi raivoissaan.

”Sinä! Se on aina ollut sinä.” Gennadius ärähti takaisin. Sitten hän vilkaisi ympärilleen ja rentoutui hieman. ”Tuon sinulle terveisiä Epiktetokselta.”

Diokles kauhistui. ”Oletko sinä liitossa hänen kanssaan? Hän järjetti minut tänne!”

”Totta kai hän järjetti sinut tänne, minä pidin huolen siitä.”

”Mitä olet mennyt tekemään?” Diokles kysyi.

Gennadius hymyili. ”Sinua odottaa huomenna kuolemantuomio maanpetturuudesta, joten voin luultavasti valaista sinua hieman siitä tuskasta, jonka olet aiheuttanut ympärillesi. Sinä sait aina kaiken minkä halusitkin. Kaikki rakastivat sinua ja tottelivat jokaista oikkuasi. Minun olisi pitänyt ansaita arvomerkkisi, minun olisi pitänyt yletä sinun sijaan! Sinun itsekkäät päätöksesi veivät Nikomedeksen Manalaa, ja kuinka sinua rangaistiin siitä? Pääsit Makedonian eliittijoukkoihin, hypaspisteihin. Jotta saisin pudotettua sinut jalustaltasi, tein liiton Epiktetoksen kanssa. Hän lupasi antaa minulle sinun paikkasi hypaspisteissa, jos teki sin hänelle pienen palveluksen.”

Diokles katsoi Gennadiusta silmiin ja yritti löytää katseesta vanhan ystävänsä, mutta se puoli oli kadonnut vuosia sitten. Gennadius asteli kaltereiden eteen ja ojensi Dioklesille pienen, vihreään kankaaseen käärityn esineen. Diokles otti sen vastaan ja avasi sen kädet täristen. Sisällä oli verinen sormi, jonka päässä oli Dioklesin antama vihkisormus.

”Epiktetos varoitti sinua, että naisesi menettää henkensä, mikäli asetut häntä vastaan. Hyvästi, Diokles.”

Gennadius hymyili kylmästi, eikä tajunnut mitään kun Dioklesin käsi singahti salamannopeasti hänen kurkulleen kaltereiden välistä. Gennadius murahti tukahtuneesti ja yritti astua taaksepäin, mutta Dioklesin kädet olivat vahvat kuin metallipihdit. Gennadius tunsi pelon kouraisun sisällään, kun hän ei saanut väännettyä kättä pois. Diokles katseli Gennadiuksen kuolinkamppailua mitäänsanomattomalla ilmeellä, välittämättä hänen kätensä raapimisesta ja vääntämisestä. Hetken kuluttua Gennadius valahti veltoksi ja lysähti maahan.

Diokles putosi polvilleen ja piteli irtonaista sormea käsissään varovaisesti. Hän päästi tukahtuneen nyhkyäisyä ja näki sumeana kyyneleensä välistä, kuinka Diogenes tuijotti häntä suu auki. Diokles pyyhkäisi kyyneleensä pois, laittoi sormuksen povitaskuunsa ja kurotti ottamaan Gennadiuksen miekan itselleen. Hän tuijotti lukkopesää hetken aikaa ja katseli sitten kädessään olevaa miekkaa.

”Mitä sinä teet?” Dioegenes kysyi. ”Vartijat tulevat kohta, he ampuvat sinut täyteen nuolia jos sinulla on tuo miekka kädessäsi!”

Diokles näki edessään Lysandran kasvot ja tunsi raivon nousevan sisällään, kun tajusi ettei ollut pystynyt suojelemaan häntä. Kaikki oli ollut turhaa. Diokles karjaisi ja survaisi miekan kahvaan asti lukkopesästä läpi. Miekan terä halkesi kahtia, mutta Diokles sai potkaistua kalterioiven auki.

”Miten sinä teit tuon?” Diogenes huudahti.

Diokles juoksi käytävää pitkin uloskäynnille, jossa vartija sitoi ylleen rintapanssariaan.

”Pirun vangit, aina kolisuttamassa kaltereita ja vaatimassa palvelua...” vartijan mutina keskeytyi, kun hän näki Dioklesin edessään. ”Hetkinen, miten sinä pääsit ulos?”

Diokles tainnutti vartijan nopealla iskulla ja syöksyi ovelle tarkkailemaan mahdollisten todistajien varalta. Ulko-oven takana ei näkynyt sotilaita, joten hän juoksi suoraan kohti sairastupaa. Ariston tietäisi varmasti missä Epiktetos oli, jolloin hän saisi tämän päätökseen. Epiktetos oli vienyt pois hänen pelkonsa tulevasta, sillä pahin oli jo tapahtunut. Vaikka veri hänen miekallaan ei toisi Lysandraa takaisin, hänen mieheensä ei mahtunut enää mitään muuta ajatusta.

Diokles juoksi sairastuvan ovelle ja vilkaisi sisään. Paikalla ei ollut vartijoita, joten hän astui peremmälle. Suurin osa sotilaista olisi jo varmaan kuullut hänen maanpetturuudestaan, joten hänen pitäisi pysytellä näkymättömissä välttääkseen hälytykset. Aika oli häntä vastaan, sillä hänen kolkaamansa vartija virkoisi kohta, ja hälyttäisi sotilaat etsimään häntä. Vaikka hän olisikin jotenkin voinut todistaa itsensä syyttömäksi, surmattu upseeri hänen sellinsä edessä ei näyttäisi hyvältä.

Hän tutki nopeasti sängyt läpi ja löysi lopulta Aristonin, joka makasi sängyssä kalpeana.

Ariston avasi vaivalloisesti silmänsä. ”Diokles? Oletko se sinä?”

Diokles nyökkäsi. ”Sinun pitää kertoa minulle, missä Epiktetos on.”

Ariston yskäisi pahan kuuloisesti. Hänen keuhkoissaan oli luultavasti verta. ”Minä en tiedä. Olen pahoillani.”

Diokles otti Aristonia rinnuksista kiinni. ”Sinun täytyy tietää jotain. Hän surmautti Lysandran. Hänen on kuoltava!”

Ariston tuijotti häntä kauhuissaan, jolloin Diokles päästi irti häpeissään. ”Olen pahoillani.”

”Ei, olet oikeassa. Epikтетoksen on kuoltava.” Ariston totesi. ”Jos et tee sitä Lysandran vuoksi, tee se minun.”

”Mutta mistä minä löydän hänet? Kohta koko Persiasta ei löydy paikka jossa olisin turvassa Aleksanterin henkivartiokaartilta. He löytävät minut lopulta.”

Ariston nyökkäsi. ”Olen kuullut hänen puhuvan projektista nimeltä Jumalan Silmä. En tiedä muuta.”

Diokles katseli Ariston ja näki vanhan miehen elämänlangan olevan tiensä päässä. Hän painoi päänsä alas. ”Olet hyvä mies, Ariston. Jumalat siunatkoot sinua.”

”Kiitos. Diokles...” Ariston oli hetken hiljaa. ”...onnea.”

”Minä en tarvitse onnea. Minä tarvitsen miekan.” Diokles murahti ja katosi sairastuvasta takaisin sotaleirin varjoihin.

Aurinko oli laskemassa Babylonin kaduilla. Ihmiset rupattelivat ja naureskelivat keskenään, piipunpolton tuoksun leijuessa ilmassa. Katujen kulkukoirat taistelivat roskista, kun Glaucus astui ulos kapakasta. Hänen rintapanssarinsa kolisi, kun hän kääntyi ja heitti hyvästit ystävilleen.

”Nähdään huomenna!” hän nauroi. ”Älkää juoko kaikkea pois, minä aion tulla tänne huomennakin!”

Hän sai räkäistä naurua vastaukseksi, jonka jälkeen Glaucus astahdella tyytyväisenä talojen vierustaa pitkin takaisin kohti sotaleiriä. Sotilaana olemisessa oli luonnollisesti riskinsä, mutta tällaisina päivinä hän ei katunut ammatinvalintaansa pätkääkään. Elämä hymyili valloittaja-armeijan sotilaille. Hän päätti helpottaa oloaan ja kipaisi kujalle, jossa hän rupesi tyhjentämään rakkoaan. Glaucus paiskattiin seinää vasten.

Ankarasta humalastaan huolimatta Glaucusen aistit terävöityivät heti. Hän käännähti ja yritti iskeä tappavan lyönnin hyökkääjän kurkkuun. Ennen kuin hän ehti kohottaa kättään, miekan terä oli hänen kurkullaan.

”Diokles.” hän sylkäisi suustaan. ”Luulin, että olit jyrksijöiden ruokaa.”

”Mikä on Jumalan Silmä?” Diokles kysyi ankarana näköisenä.

”Mistä minä tietäisin?” Glaucus vastasi ja sihahti, kun miekan terä upposi syvemmälle hänen ihoaan vasten.

”Sinä et halua tulla surmatuksi omalla miekallasi.” Diokles kuiskasi.

Glaucus vilkaisi tyhjää huotraansa. ”Olit aina vikkellä käsistäsi, Diokles. Sääli, ettei sinussa ollut miestä kohota hypaspistien johtoon. Epiktetos oli hyvin pettynyt, kun joutui rankaisemaan sinua tottelemattomuudestasi.”

”Jumalan Silmä.” Diokles toisti. ”Sinä olet vastuussa kirjanpidostamme. Sinä tiedät kaikki projektit, jotka Epiktetos on määrännyt toteutettavaksi.”

Glaucus näki Dioklesin synkän katseen ja nielaisi. ”Jumalan Silmä on rakennusprojekti, jonka Epiktetos aloitti tänne saavuttuamme. Kaupungin keskustassa on temppeilitorni, jonka huipulta näkee koko keskustan. Epiktetos määräsi, että torniin rakennetaan vielä muutama lisäkerros hänelle itselleen.”

Diokles nyökkäsi. ”Tämä on minun ja Epiktetosin välinen asia. Älä yritä seurata minua.”

”Etkö surmaakaan minua?” Glaucus kysyi.

Diokles nappasi Glaucusen päästä kiinni ja tainnutti hänet napakalla iskulla. ”Liian moni on jo kuollut hänen takiaan.”

Diokles juoksi katuja pitkin kiireellä kohti Babylonin keskustaa. Musta temppeilitorni kohosi korkealle muiden rakennusten yläpuolelle. Rakennuksen yläpäässä näkyi risteileviä puisia kehikoita, joiden varaan uudet kerrokset rakennettaisiin.

Lopulta hän saapui temppeelin juurelle ja kokeili ovea, mutta se oli lukittu. Diokles potkaisu oven sisään niin, että puusäleek lentelivät. Temppeelin papit olivat poistuneet rakennuksesta jo ajat sitten, joten Diokles juoksi ripeästi portaat ylös. Kerros kerrokselta hän tiesi lähestyvän asioiden päätöstä, sillä Epiktetoksen kohdattuaan hänen elämänsään ei olisi enää mitään jäljellä. Tornin jokaisen kerroksen jälkeen ikkunoiden näkymät näyttivät entistä epätodellisemmilta, aivan kuin hän kohoaisi kohti taivaita. Pitkän kapuamisen jälkeen hän saapui tornin huipulle, josta aukesi työmaa ylöspäin. Diokles otti tukea laudoista ja kipusi tikkaita pitkin ylös kohti tornin kehikon ylintä alustaa. Hän heilautti itsensä ylös ja nousi seisomaan selkää suorana. Epiktetos seisoi selin häneen, kädet selän takana rennosti.

”Siitä on pitkä aika, kun olimme viimeksi yhdessä katselemassa maisemia.” Epiktetos sanoi katsellen alhaalla olevaa kaupunkia.

Diokles ei vastannut mitään, vaan pyöräytti niskaansa ja venytti harteitaan.

”Muistatko sen päivän kun tapasimme?” Epiktetos kysyi. ”Sinä iltana me katselimme kalliolta alas sitä surkeaa sotaleiriä. Jos silloin tunsimme olevamme maailman huipulla, niin miltä nämä maisemat näyttävätkään!”

Diokles veti miekkansa esille tottunein elkein. ”Luulitko todella, että voisit surmauttaa Lysandran ilman, että joutuisit maksamaan teostasi?”

Epiktetos kääntyi katsomaan Dioklesia ja hymyili. ”Kun tapasimme ensimmäistä kertaa, luulit tietäväsi jotain miekkailusta. Mikäli muistan oikein, hakkasin sinut tajuttomaksi. Mikä saa sinut kuvittelemaan, että voisit ikinä voittaa minut? Minä koulutin sinut itse! Minä opetin sinulle kaiken, mitä tiedät miekkailusta!”

”Vedä miekkasi esiin, vanhus.”

Epiktetos nauroi ja laittoi jalokivikoristellun tikarin povitaskuunsa. ”Diokles, lempioppilaani. Tietäisitpä vain, kuinka monella tasolla olet jo hävinnyt.”

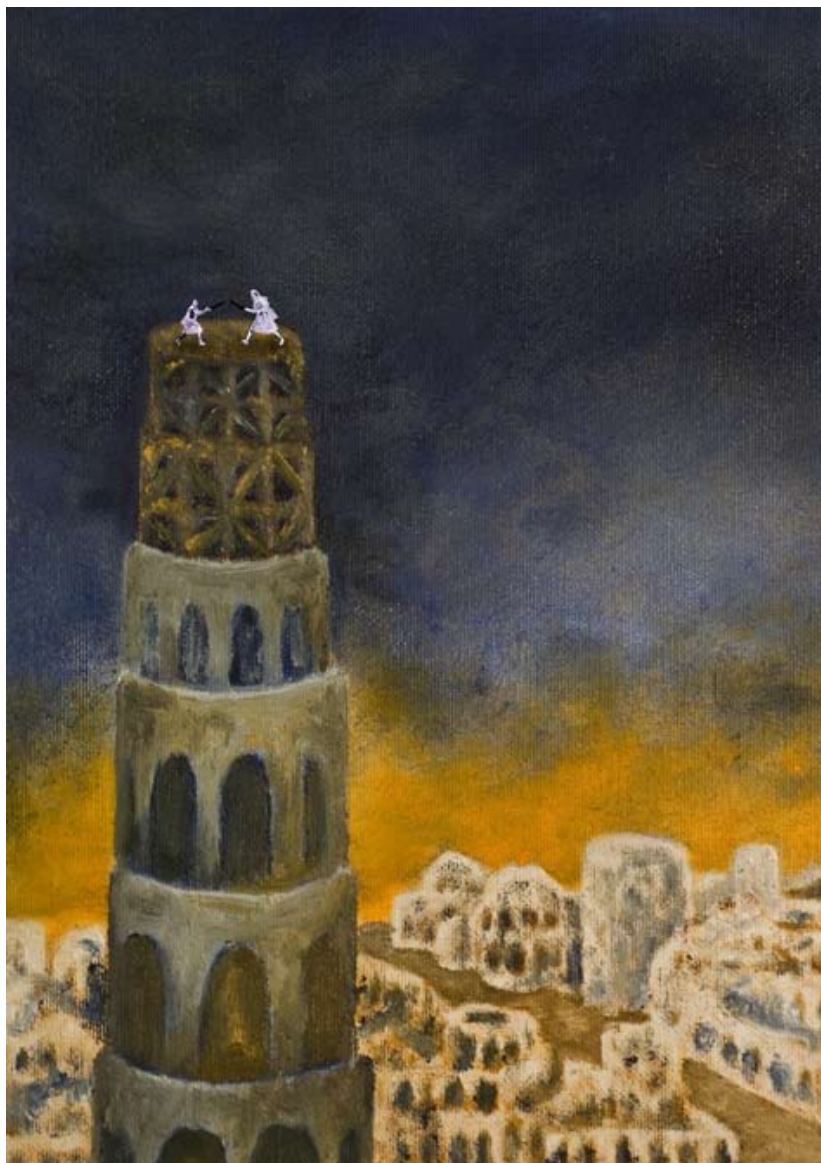
”Älä pakota minua toistamaan itseäni.”

Epiktetos veti miekkansa huotrastaan. ”Luuletko, että kaikki päättyisi tänä iltana? Luuletko tosiaan, että vuosien suunnitelmani kulminoituisivat pelkästään Aasian valloitukseen? Et koskaan nähnyt kokonaiskuvaa, Diokles. Se tekee sinusta heikon.”

Diokles tiukensi otettaan miekasta. ”Hyvästi, Epiktetos.” hän sanoi ja syöksähti eteenpäin.

Miehet hyökkäsivät yhtä aikaa toistensa kimppuun. Diokles tunsi kylmää raivoa sisällään kun hänen ensimmäinen lyöntinsä torjuttiin sivuun. Epiktetos yritti vastahyökkäystä, mutta Diokles onnistui torjumaan iskun hämmästyttävällä nopeudella. Diokles ja Epiktetos vaihtelivat lyöntejä niin nopeasti, että sivullisen olisi ollut vaikea erottaa liikesarjoja. Pistojen, sivallusten ja torjuntujen metalliset kolahdukset kuuluivat kauas, mutta Babylonian huipulla ei ollut ketään muuta kuulemassa sitä.

Epiktetos tunsi kaikki Dioklesin miekkatekniikat, mutta Diokles oli liian nopea päästääkseen Epiktetoksen yllätysiskuja puolustuksen läpi. He taistelivat raivoisesti, pakottaen vastapuolen ottamaan virheaskelia tai kumoten toisen tasapainon.

Epiktetos ärjäisi ja löi kaikella voimallaan kohti Dioklesta. Iskun torjuminen sai Dioklesin kädet tunnottomiksi, jolloin hän syöksähti eteenpäin ja tuuppasi Epiktetoksen pois tasapainosta. Iskun voimasta molemmat miekat putosivat maahan ja liukuivat rakenteiden raoista alas rakennustelineiden alimmalle tasolle.

Epiktetos pamautti nyrkillä Dioklesia suoraan kasvoihin, mutta Diokles vastasi samalla mitalla. He löivät, potkivat ja yrittivät ottaa toisistaan lukko-otteita. Taistelu jatkui tasaväkisenä, ja molemmat väsyivät pian. Epiktetoksen silmissä välähti epätoivo, joten hän yritti lopettaa taistelun nopealla iskulla kurkkuun. Isku oli täsmälleen sama, minkä hän oli opettanut kaikille hypaspisteille, joten Diokles torjui lyönnin helposti ja vastasi nopealla lyönnillä palleaan.

Epiktetos perääntyi tornin laidalle henkeään haukkoen. ”Olit aina lempioppilaani.”

Diokles potkaisi Epiktetoksen tornin reunalta alas. Epiktetos putosi karjuen monta kymmentä metriä, kunnes rysähti keskelle temppelein edustan katukivetystä.

11. LUKU

”Luovuta, Diokles.”

Diokles rypisti pergamentin ja pudotti sen maahan. Hän vilkaisi taivaalle Mustien Henkien varalta, mutta ne olivat ehtineet kadota jälkeäkään jättämättä. Hän lähti juoksemaan takaisin kohti temppeliä, josta kaikki oli alkanutkin. Papit olisivat kenties saattaneet nähdä, mihin suuntaan Mustat Henget olivat lentäneet.

Manalan taivas ei tarjonnut lohtua, kun hän juoksi synkkänä uutta määränpäättään kohti. Temppeli ei ollut kaukana, mutta jokainen askel pois päin Lysandrasta tuntui raskaalta hänen sydämessään. Hänellä ei kuitenkaan ollut vaihtoehtoja, sillä Kleitos oli pelastettava ennen kuin olisi liian myöhäistä. Viiltohaavat polttelivat yhä hänen kehossaan, mutta ne näyttivät onneksi olevan jo paranemaan päin.

Hän kiipesi matkalla olevan kukkulan laelle, josta hänellä oli suora näköyhteys kauempana olevalle temppelille. Temppeli oli pysynyt paikallaan kirouksen poistamisesta huolimatta, joka voisi osaltaan selittää sitä, miksi eri puolilta Manalaa löytyi outoja rakennelmia. Mutta miksi temppelin papit eivät olleet jatkaneet matkaansa lopulliselle tuomiolle? Heidän olisi pitänyt jo kävellä Dioklesia vastaan, mikäli he olisivat olleet matkalla tähden osoittamaan suuntaan.

Diokles kiiruhti eteenpäin. Ennen kuin hän pääsi temppelin sisäänkäynnille, hän pysähtyi pienen puuntaimen viereen. Multainen maa puuntaimen ympärillä oli kasvanut laajemmalle alueelle, ja muutamien lehden tilalla oli jo kymmeniä vihreitä lehtiä. Hän oli varma että puuntaimella oli jokin outo merkitys, mutta hän ei ehtinyt miettiä sitä nyt. Hän astui sisälle temppeliin.

Kymmenen pappia makasi maassa seinää vasten tuskasta vaikeroiden. Diokles veti miekkansa esille ja syöksyi lähimmän papin luokse. ”Mitä täällä tapahtui?”

Pappi itki, samalla kun hänen koko ruumiinsa savusi mustaa savua. ”Pistä se loppumaan! Älä anna savun mennä pois!”

Toinen pappi mureni mustaksi tuhkaksi hänen vieressään. Diokles nousi seisomaan ja näki ylipappi Patrocluksen käpertyneenä vastapäistä seinää vasten. ”Patroclus! Kuka teki tämän?”

Patroclus yskäisi ja katseli savua tihkuvia käsiään. ”Kuuntele minua, Diokles. Hän tietää, että olet täällä. Hän on komentanut Mustat Henget sinun kimppuusi.”

”Kuka? Hades?”

Patroclus yskäisi. ”Ole varovainen. He ovat jo täällä. He ovat temppelein sisällä.”

Diokles nousi ylös ja katseli ympärilleen. Hän ei nähnyt ketään, mutta samassa yläkerrasta kuului outo kolahdus. Patroclus lysähti maahan, jonka jälkeen Diokles säntäsi kohti yläkertaa hypäten maassa maakaavan papin ylitse. Hän syöksyi portaat ylös, samalla kun kaksi muuta pappia muuttui tuhkaksi hänen silmiensä alla. Hänen sydäntään kylmäsi, kun vuosien takaiset muistikuvat temppelein teurastuksesta piirtyivät hänen mieleensä. Kaikki tapahtui nyt uudelleen.

Yläkerta oli muuten autio, mutta ylipapin huoneen ovi oli kiinni. Diokles potkaisu oven sisään ja näki kolme Mustaa Henkeä piirittävän Kleitosta. Mustat Henget kääntyivät katsomaan häntä kirkkaanpunaisilla silmillään ja hymyilivät viekkaasti. Diokles tunnisti yhden heistä samaksi, joka oli paennut hetki sitten hänen luotaan.

”Tervetuloa takaisin.” tuttu sihisevä ääni tervehti. ”Teidät ihmiset on niin helppo murtaa. Tämä luontokappale kesti vain muutaman minuutin, kunnes hän paljasti petturin nimen. Voit olla varma, että löydämme Phaeduksen pian! Hän saa meidän uhmaamisestamme korkeimman rangaistuksen, jonka täällä voi antaa.”

Diokles murahti. ”Voitte kertoa Hadekselle, että minua on turha pelotella pakoon.”

Yksi punasilmäisistä miehistä naurahti. ”Hadesta ei voisi vähempää kiinnostaa sinun uhkauksesi. Meillä on omat syyimme tuhota sinut, kuolevainen.”

Mustat Henget vetivät sapelinsa esille. ”Viime kerralla yllätit meidät, mutta tällä kertaa mikään ei pelasta sinua. Pian tuhkasi koristaa tätä lattiaa.”

Diokles perääntyi askeleen ja tarkkaili ympäristöään. Otukset olivat oikeassa, heidän yliluonnollinen nopeutensa teki heistä liian vaarallisia vastustajia. Diokles saattaisi pärjätä yhtä vastaan, mutta yhdessä he muodostivat todellisen uhan.

Mustat Henget syöksyivät hänen kimppuunsa julmasti rääkyen. Diokles torjui yhden hyökkäyksistä miekallaan, väisti toisen mutta sai

kolmannen sivalluksesta haavan kylkeensä. Hän teki muutamia vasta-hyökkäyksiä, mutta Mustat Henget torjuivat kaiken vahingoniloisina.

”Meidän tehtävämme on suojella Manalan turvallisuutta. Luulitko, että yksi kuolevainen voisi muuttaa kohtaloaan? Sinun aikasi on ohitse, Diokles.”

He hyökkäsivät yhtä aikaa Dioklesin kimppuun. Diokles torjui rai-voisasti iskuja, mutta sai haavan jalkaansa ja hänet potkaistiin selälleen.

”Hyvästi.” punasilmäinen mies lausui.

Kleitos katseli kauhistuneena, kun Diokles potkaistiin maahan.

Diokles taidot olivat ennennäkemättömät, mutta Mustien Henkien taido-kasta yhteistyötä vastaan oli mahdotonta taistella. Hän mietti huolestu-neena vaihtoehtojaan ja nousi seisomaan. Hän oli paljastanut Mustille Hengille kaiken, mitä he olivat halunneet tietää, joten surmattuaan Diok-lesin he kävisivät taas hänen kimppuunsa.

”*Kumarru.*” hän kuuli päänsä sisältä.

Kleitos vilkaisi ympärilleen ja kyykistyi hämmentyneenä.

Musta Henki kohotti miekkansa Dioklesin yllä, kun marmoriseinä heidän vieressään pamahti säpäleiksi. Kyyristyneen Kleitoksen yläpuo-lelta syöksähti jotain, joka nappasi yhden Mustista Hengistä mukaansa huoneen seinää vasten lävistävän äänen saattelemana.

Diokles käytti hämmennystä hyväkseen ja kierähti pystyyn. Hänen edessään oleva Musta Henki katsoi vihaisena uutta tulokasta, joka veti miekkansa irti kuolleesta miehestä.

”Phaedrus.” Musta Henki sanoi sylkäisten. ”Kuinka alas voi vajota? Murhaat jo omaa kansaasi.”

Phaedrus ei vastannut mitään, vaan hyökkäsi toisen Mustan Hengen kimppuun. Diokles syöksähti hänen vierelleen ja auttoi taistelemaan korpinsiipisiä miehiä vastaan. Phaedruksen ilmestyminen sai miehet hämmennyksiin ja tekemään virheitä, joita Diokles käytti armotta heitä vastaan. Phaedrus iski miekkansa toisen Mustan Hengen lävitse, jolloin jäljelle jäänyt mies yritti paeta seinään ilmestyneen reiän kautta. Diokles kuitenkin nappasi hänen viitastaan kiinni ja päätti punasilmäisen miehen hätäännyksen yhdellä nopealla miekanpistolla. Huoneessa oli pitkään epäuskoinen hiljaisuus.

Diokles kääntyi katsomaan Phaedrusta. ”Kiitos.”

Phaedrus käveli hänen ohitseen vihaisen näköisenä. ”Minä käskin sinun kiirehtiä! Luuletko, että puhun huvikseni? Mustat Henget tietävät nyt, että olen täällä. On vain ajan kysymys, milloin joudun kohtaamaan heidät heidän omilla ehdoillaan. Voin antaa teille hieman etumatkaa pakenemalla kohti pohjoista, mutta lopulta he kokoavat oman iskujoukkonsa sinuakin vastaan, Diokles. Siinä tapauksessa he eivät enää lähetä kolmea miestä sinua vastaan. He tulevat kaikki.”

Diokles vilkaisi Kleitosta. ”Me kiirehdimme.”

Phaedrus seisahti aiheuttamansa reiän eteen ja tarkkaili taivaalle.

”Odot!” Kleitos huudahti. ”Mistä he puhuivat? Mitkä ovat heidän omat syynsä taistella meitä vastaan?”

Punaiset silmät välähtivät, kun Phaedrus vilkaisi häntä. ”Varjo on julistanut sodan teitä vastaan. Hän tekee kaikkensa, jotta ette pääsisi Hadeksen luokse. Zeus teitä suojelkoon.” Phaedruksen mustat siivet levittäytyivät ja lennättivät hänet taivaalle äkillisen tuulenpuuskan saattelemana.

Kleitos huokaisi ja siirsi katseensa Dioklesiin. ”Kiitos, että tulit hakemaan minua.”

Diokles nyökkäsi hymyillen ja piteli toisella kädellä kiinni kyljestään. ”Olisit tehnyt saman vuokseni. Tule, lähdetään.”

He kiiruhtivat tempelin alakertaan, jonka lattiat olivat täynnä tuhkaa. ”Hyvät jumalat.” Kleitos mutisi.

Ukkonen jy rähti. Tuuli oli yltnyt poikkeuksellisen kovaksi, vaikka taivas näytti edelleen samalta kuin aina ennenkin. Diokles ja Kleitos kiiruhtivat mahdollisimman nopeasti ulos tempelistä ja kohti taivaan ainoaa tähteä. Kun he laskeutuivat kukkulaa alaspäin, Kleitos raapi niskaansa epävarmana. ”Diokles?”

”Niin?”

Kleitos katseli hämillään maahan. ”Olen pahoillani siitä, mitä sanoin sinulle aikaisemmin. Minä toivon koko sydämeistäni, että onnistut kohtaamaan Hadeksen ja saamaan Lysandran takaisin itsellesi.”

Diokles nyökkäsi.

”Minä olen vain hyvin, hyvin huolissani.” Kleitos jatkoi. ”Olemme aivan lopullisen tuomion kynnyksellä, enkä ole ollenkaan varma siitä, pääsenkö Elysiiniin perheeni luo. Minä en ole ollut mikään pyhimys.”

Diokles asetti kätensä hänen olalleen. ”Kaikki sujuu vielä parhain päin.”

”Kuinka sinä voit olla aina noin varma asioista? Minäpä kerron sinulle jotain. Kun Sophia synnytti pienen Medean, nostin vauvan varovaisesti syliini. Medea näytti niin pieneltä ja hennolta, aivan kuin yksikin vääriä liike voisi rikkoa hänet. Pidin häntä sylissäni, enkä uskaltanut edes liikkua. Tunsin sisälläni äärimmäistä epävarmuutta, josta en ole vielä kukaan päässyt irti. Vaikka olisin kuinka yrittänyt suojella häntä maailman vaaroilta, en olisi koskaan voinut olla täysin varma hänen turvallisuutensa puolesta.”

”Sinä teit parhaasi. Vain sillä on väliä.” Diokles sanoi.

”Niin kai.” Kleitos mietti. ”Miltähän Medea näyttää nykyään? Hän oli kuollessaan vain kahden ikäinen. Kasvavatko sielut Elysiassa aikuisiksi, vai näyttääkö hän edelleen pieneltä lapselta? Olen miettinyt sitä useasti.”

Diokles taputti hänen olkaansa lohduttavasti. ”Saat sen selville kohta.”

He jatkoivat matkaa karun tasangon halki. Muutama korppi istui karrelle palaneiden puiden oksilla ja tuijottivat heitä uteliaan näköisinä.

Kleitos näytti edelleen hermostuneena. ”Mitä minä sanon heille? Pitäisikö minun pyytää anteeksi pahoja tekojani?”

”Vaikea sanoa.” Diokles vastasi.

”Niin.” Kleitos mutisi itsekseen ja jatkoi kävelemistä. ”Entä, jos Sophia on vihainen minulle? Entä, jos hän on löytänyt Elysiasta jonkun toisen miehen? Entä, jos minä joudun Tartarokseen kidutettavaksi?”

”Pitääkö minun läpsäistä sinua?” Diokles kysyi huokaisten. ”Lupaapa sinulle, että jos he heittävätkin sinut Tartarokseen, tulen hakemaan sinut sieltä pois.”

Kleitos pyöräytti silmiään. ”Sinun täytyy lakata lupaamasta tuollaisia asioita, Diokles.”

Diokles nauroi.

Kaukana heidän edessään näkyi pieni valonvälähdys. Diokles katseili tarkkaavaisena välähdyksen suuntaan, mutta ilmiö ei enää toistunut. ”Pidä varasi, Kleitos.”

”Mitä, mitä sinä näet?” Kleitos kysyi ja katseli eteensä hermostuneena. ”Onko siellä joku?”

Diokles pudisti päätään. ”En tiedä vielä. Varaudu pahimpaan.”

He kiiruhtivat lähemmäksi valtaviin kivenjätkäleiden ohitse ja pitivät silmillä ympäristöään mahdollisten vaarojen varalta. Diokles auttoi Kleitosta kiipeämään suurimpien esteiden ylitse, ja pian he saapuivat matalan jyrkänteen reunalle, josta näkyi välähdyksen lähde. Heidän edessään oli valtava, valkoisesta kivistä rakennettu amfiteatteri.

”Onko tuo se, minkä kuvittelen sen olevan?” Kleitos kysyi järkyttyneenä. Amfiteatterin keskeltä näkyi taas valonvälähdys.

Diokles nyökkäsi tuimana. ”Tule. On aika päättää tämä.”

Kleitos käveli rinnettä varovaisesti alas Dioklesin tukemana. He näkivät, kuinka kaukana joku tuntematon ihminen käveli amfiteatterin sisälle pääsisäänkäynnistä.

”Kaikki sielut tulevat tänne.” Kleitos sanoi hämmästyneenä. ”Ainakin ne, jotka selviävät matkasta. Uskomatonta.” Hän vilkaisi ylös. ”Tuo tähti on kohonnut korkeammalle, huomaatko? Kuinka monta vuotta olenkaan katsellut tuota tähteä ja miettinyt mitä taivaanrannan tuolta puolen löytyisi. Olisin varmaan vieläkin siellä telttakylässä, mikäli sinä et olisi tupsahtanut paikalle.”

”Sinä löysit rohkeuden seurata minua omasta sydäimestäsi. Perheesi odottaa, Kleitos. He ovat varmasti yhtä ylpeitä sinusta kuin minäkin olen.”

Kleitos hymyili liikuttuneena. ”Kiitos.”

He astelivat kohti amfiteatterin suurta pääsisäänkäyntiä. Teatteri oli uskottoman suuri, aivan kuin sisälle olisi mahtunut kokonainen kylä kerrallaan. Kun he pääsivät lopulta sisäänkäynnin eteen, sisälle kävellyt mies alkoi hohtaa kirkasta valoa ja humahti taivaalle valtavan valonvälähdyksen saattelemana. Kleitos hikkaisi innosta. ”Tunsitko sen? Hän pääsi Elysiiniin!”

Diokles nyökkäsi, jonka jälkeen hän näki jonkin liikahtavan sisäänkäynnin reunalla. Rähjäntyneen näköinen mies oli peitelletty itsensä lukuisilla vilteillä, mutta hytisi silti. ”Oletko kunnossa?” Diokles kysyi. ”Miksi et mene tuonne?”

Mies näytti kalpenevan entisestään. ”Oletko sinäkin kuollut?”

Diokles tuijotti miestä pitkään. ”Ei voi olla. Oletko se sinä?”

Rähjäinen mies pudisti päätään hämmentyneenä. ”Sinä näytät aivan sotilaalta, pikkuveli.”

”Mitä jumalten nimeen sinä täällä teet, Theron?” Diokles kysyi epäuskoisena. ”Mitä tämä tarkoittaa?”

Theron painoi päänsä alas. ”Minä jouduin tänne kauan, kauan sitten.”

”Miksi et ole mennyt lopulliselle tuomiolle? Mitä sinulle tapahtui? Viimeksi kun kuulin sinusta, olit saanut surmasi Traakiassa!”

Theron nyökkäsi vaisusti. ”Olet oikeassa. Minä palvelin Makedoniaa niin hyvin kuin pystyin, jotta me nousisimme uuteen kukoistukseen. Kaikki unelmani haihtuivat siinä samassa, kun se vihollissotilas nousi kuolleiden keskeltä ja syöksi nuolen vatsaani.” Theron hieraisi vaistomaisesti vatsaansa ja huokaisi. ”Silloin kaikki muuttui. Olin taistellut kymmenissä kahakoissa, aina valmiina vuodattamaan vertani kansamme suojelemiseksi. Mitä useamman taistelun jälkeen olin saavuttanut voitoja, sitä enemmän aloin uskoa omaan yliveritaisuuteemme. Kaikki romahhti sen nuolen iskeytyessä minuun.”

Diokles pudisti päätään, vieläkin hämmentyneenä. ”Sinä tiesit ammattimme riskit.”

”Minä sokaistuvin vallasta, pikkuveli. Kun minua kannettiin paareilla kohti sairasteltaa, mietin että kaikki oli ollut pelkkää valetta. Minä kuolisin, enkä enää koskaan näkisi ystäviäni ja perhettäni. En koskaan kokiisi rakkautta. Koko elämäni olin vain taistellut ja tuhonnut. Kun tunsin pelon kouraisun ensimmäistä kertaa sisälläni, tajusin, että joutuisin suoraan Tartarokseen. Mitä muuta olin tuonut tähän maailmaan, kuin kurjuutta ja tuskaa? Kaiken sen pelon keskellä huusin, että sinulle pitäisi viedä viesti. Käskin viestinviejää sanomaan sinulle, että luopuisit armeijasta. En kestäisi, jos sinustakin tulisi pelkkä Makedonian pelinappula, jonka miekka vuodattaisi verta ruostumiseen saakka.”

Diokles alkoi toipua järkytyksestään ja kyykistyi veljensä viereen. ”Kohtalo ei koskaan päästä meitä helpolla. Mutta nyt on sinun vuorosi kuunnella minua. Muistatko sen päivän, kun pelastit minut niiltä öykkäreiltä Pellassa? Minä olin korkeintaan kymmenen silloin, mutta sinua katsellessani tiesin, että olit maailman rohkein mies. Theron, sinun ansiostasi minä kuljen tänäkin päivänä pää pystyssä, enkä suostu luovuttamaan. Sinä sanoit minulle, että todelliset sankarit katsovat vaaraa silmästä silmään ja astuvat eteenpäin silloin, kun muut jähmettyvät paikoilleen. Sanoit, että kun voiton pelkoni, mikään ei ole mahdotonta tässä maailmassa. Kun taistelin armeijassa, oli hetkiä jolloin meinasin pyörtyä pelosta. Mutta sinun sanasi pitivät käteni vakaana pyörremyrskyn sil-

mässä, sinun sanasi saivat minut kohtaamaan viholliset kerta toisensa jälkeen luovuttamatta. Sinun ansiosta löysin rohkeutta palvella maatani niin pitkään, kunnes tapasin tulevan vaimoni.”

Theron hymyili yllättyneenä. ”Onnittelut. Olenko minä nyt setä?”

”Valitettavasti et.” Diokles sanoi haikeana. ”Mutta sinun täytyy ymmärtää, kuinka valtava merkitys sinulla on ollut minun elämääni. Sinä olet aina ollut oma sankarini, Theron. Sinulla ei ole mitään hävetävää. Sanon tämän sinulle veljenä, nouse ylös ja liity seuraamme. Olen varma, että isä ja äiti odottavat sinua jo Elysiionissa.”

Theron painoi päänsä alas. ”Niinkö?”

”Pistän siitä henkeni pantiksi. Tule, meidän on aika siirtyä eteenpäin.”

Theron mietti hetken aikaa ja nousi sitten seisomaan. ”Hyvä on, olet luultavasti oikeassa. Jos sinä uskot minuun noin paljon, niin ehkä minulla on vielä sittenkin toivoa.”

Diokles hymyili helpottuneena. ”Lähdetään.”

He katsoivat sisääntyöntä vielä viimeisen kerran ja astuivat sisälle amfiteatteriin.

Tyhjät istuimet ympäröivät hiekkakenttää. Theron ja Kleitos kävelivät Dioklesin rinnalla kohti amfiteatterin keskustaa, jossa istui kolme miestä suurilla valtaistuimilla. Miehet olivat tuhkanharmaat ja heillä oli pitkät, valkoiset parrat. Heidän silmäkuoppansa olivat tyhjät, joka teki heidän olemuksistaan hyvin aavemaisen.

Diokles, Kleitos ja Theron vilkaisivat toisiaan.

”Tämä on nyt tässä.” Theron huokaisi. ”Nähdään Elysiionissa, veljeni. Olen niin ylpeä sinusta.”

Theron ja Diokles halusivat toisiaan pitkään, kunnes Theron päästi irti ja kohotti leukansa ylös. ”Odottakaa tässä.”

Hän käveli eteenpäin kolmen vanhan miehen eteen. Tuhkanharmaiden miesten edessä oli pieni pöytä, jonka päällä oli paksu, avonainen kirja. Theron vilkaisu sitä hermostuneesti.

Keskimmäinen miehistä puhui rahisevalla äänellä. ”Theron Pellasta, me toivotamme sinut tervetulleeksi. Minä olen Minos, ja tässä on Aea-cus sekä Radamanthus. Me olemme Zeuksen poikia ja tämän tuomioistuimen valtiaat. Me päätämme, oletko ansainnut paikkasi Elysiionissa, vai syöksemmekö sinut Tartaroksen ikuisen kärsimyksen.”

Theron nyökkäsi. ”Ymmärrän.”

Minos käänsi katseensa heidän edessään olevalle pöydälle, ja sivut selautuivat itsestään eteenpäin. ”Sinä olet elänyt soturin elämän, Theron. Mitä olet oppinut vaelluksellasi?”

Theron painoi päänsä alas. ”Olen taistellut koko elämäni Makedonian joukoissa. Olen nähnyt niin valtavia urotekoja kuin häpeällistä pelkuruuttakin. Ennen uskoin, että voisin miekallani tehdä maailmasta paremman paikan, mutta olin väärässä. Ihmisen mitta ei ole siinä, mitä hän on vallannut, vaan siinä, mitä hän on luonut.”

Aecus katseli avonaista kirjaa. ”Sinä olet ollut Manalassa yli kymmenen vuotta. Miten selität sen?”

Theron katsoi pois päin. ”Minä pelkäsin tulla tänne. Pelkäsin, että olen tuottanut pettymyksen kaikille, en pelkästään läheisilleni, vaan itse jumalille. Arvostin omaa rohkeuttani niin paljon, että kun lopulta menetin sen, uskoin kadottaneeni itseni.”

Zeuksen pojat vilkaisivat toisiaan. Lopulta Minos nyökkäsi. ”Olet vienyt lukemattomia henkiä, mutta veren vuodatus on tapahtunut taistelulentällä kunnian sääntöjen mukaan. Sielusi on vapaa jatkamaan matkaansa Elysiiniin.”

Theron vajosi polvilleen helpotuksesta. ”Kiitos.” Hän rupesi hohtamaan kultaista valoa, jonka jälkeen hän vilkaisi viimeisen kerran Dioklesia vain kadotakseen hiekkakentältä valtavan valonvälähdyksen saattelemana. Amfiteatteri hiljeni.

Kleitos tunsi sydämen jyskyttävän rinnassaan kovempaa kuin koskaan ennen. Hän vilkaisi Dioklesia. ”Minua pelottaa.”

Diokles veti Kleitoksen halaukseen. ”Sinä pärjät hyvin, Kleitos. Kiitos, kun tulit mukaani.”

”Kiitos, kun pidit minusta huolta.” Kleitos sanoi. ”Nähdään toisella puolella.” Kleitos huokaisi ja kääntyi katsomaan kolmea miestä. Hän käveli heidän eteensä, jonka jälkeen kirjan sivut selautuivat eri kohtaan.

Minos aloitti jälleen. ”Kleitos Ateenasta, me toivotamme sinut tervetulleeksi. Minä olen Minos, ja tässä on Aecus sekä Radamanthus. Me olemme Zeuksen poikia ja tämän tuomioistuimen valtiaat. Me päätämme, oletko ansainnut paikkasi Elysiionissa, vai syöksemmekö sinut Tartaroksen ikuisen kärsimykseen.”

”Näin olen ymmärtänyt.” Kleitos sanoi.

Radamanthus vilkaisi kirjaa ja tuhahti. ”Sinä olet murhannut ihmisen, Kleitos. Miksi meidän tulisi päästää sinut Elysiiniin?”

Kleitos painoi katseensa maahan surullisena. ”Se mies murhasi vaimoni ja tyttäreni, joten otin oikeuden omiin käsiini. Hän oli riistänyt minulta kaiken elämisen arvoisen. Minä rakastin heitä koko sydämeistäni, ja rakastan edelleen. Toivon todella, että saisin nähdä heidät vielä uudelleen.”

”Miksi sinä et sitten tullut suoraan tänne, vaan jäit piileskelemään?”

”Minua peloteltiin tarinoilla, joiden mukaan joutuisin suoraan Tartarokseen. Vasta kun tapasin Dioklesin, opin mitä rohkeus todella on. Hän näytti minulle, että meidän on taisteltava oikeudenmukaisuuden ja rakkaudemme puolesta. Olen tullut tuomittavaksi teidän eteenne, sillä jokainen hetki jonka olen erossa perheestäni, tuntuu yhtä tuskalliselta, kuin että olisin jo Tartaroksessa.”

Kolme miestä katsoi toisiaan. Minos nyökkäsi ja käänsi katseensa takaisin Kleitokseen. ”Vaellus on puhdistanut sielusi ja olet osoittanut katumusta. Päätös on yksimielinen. Suomme sinulle pääsyn Elysiiniin Sophian ja Medean luokse.”

”Kiitos! Kiitos!” Kleitos huudahti. Hän alkoi hohtaa kultaista valoa, jonka jälkeen hän heilautti hyvästit Dioklesille. Valtavan valonvälähdyksen jälkeen Diokles oli yksin Kuolleiden Neuvoston edessä.

”Diokles Pellasta, me toivotamme sinut tervetulleeksi.”

Kaikki kolme tarkkailivat häntä paljon valppaammin kuin Theronia ja Kleitosta. ”Minun nimeni on Minos...”

Diokles keskeytti heidät. ”Minä haluan tavata Hadeksen.”

Minos synkistyi ja laski katseensa heidän edessään olevaan kirjaan. Kirjan sivut selautuivat eteenpäin vauhdilla, kunnes ne pysähtyivät tekstiä täynnä olevalle aukeamalle. ”Sinun miekkasi on vuodattanut luke-mattomien verta. Täällä on merkintä siitä, kuinka olet surmannut lapsuudenystäväsi. Olet tappanut Mustia Henkiä. Olet pettänyt lupauksia. Olet herjannut jumalia. Ja mikä pahinta, olet osoittanut närkästyttävän huonoa käytöstä Kuolleiden Neuvostoa kohtaan.”

”Kertokaa minulle, missä Hadeksen palatsi on. Minulla ja hänellä on keskeneräisiä asioita.” Diokles totesi tyyneästi.

Radamanthus iski nyrkkinsä käsinojaan. ”Sinä osoitat meille kunnioitusta, kuolevainen!”

”Hadesta pääsevät tapaamaan vain hyvin poikkeukselliset yksilöt.” Aeacus vastasi rauhallisemmin. ”Vaikka elämäsi on ollut vauhdikas, emme voi suoda sinulle sitä kunniaa.”

Diokles pudisti päätään. ”Te ette ymmärrä. Minä aion hakea Lysandran takaisin, enkä anna kenenkään estää minua. En edes teidän.”

Minos kohotti kätensä ylös. ”Olimme antaneet sinulle mahdollisuuden selittää sielusi tahrat, mutta olemme jo kuulleet tarpeeksi. Manalan vaellus ei ole opettanut sinulle mitään, joten syöksemme sinut Tartarokseen kärsimään maailman viimeiseen päivään asti. Päätös on yksimielinen.”

Miehet nostivat kätensä ja osoittivat Dioklesta. Maa hänen allaan muuttui punertavaksi ja valtava kipu täytti Dioklesin mielen. Hän karjui tuskasta ja vajosi toisen polvensa varaan. Hetken kuluttua hän murahti ja nousi hitaasti seisomaan. Kuolleiden Neuvosto jatkoi hänen osoittamistaan, jolloin tuska kasvoi hetki hetkeltä sietämättömämmäksi. Diokles alkoi raahautua hitaasti kohti Minosia.

”Mitä tämä tarkoittaa?” Radamanthus karjaisi. ”Syöskää hänet Tartarokseen!”

Diokles jatkoi eteenpäin hitaasti nilkuttaen. Kipu oli miltei lamaanuttanut hänen jalkansa, mutta hän astui päättäväisesti eteenpäin askel kerrallaan. Hän veti miekkansa vyöltään.

”En saa otetta hänen mielestään!” Aeacus huudahti.

Diokles paiskasi pöydän edestään niin, että avonainen kirja lennähti ilmaan laajassa kaaressa. Hän jatkoi kävelyään hitaasti Minosta kohti.

”Hän on vain kuolevainen! Keskittykää!” Minos puuskahti kasvava pelko äänessään.

Diokles astui hänen eteensä tuskasta irvistäen ja nosti miekkansa Minoksen kurkulle. ”Viimeisen kerran. Missä Hadeksen palatsi sijaitsee?

Miehet laskivat kätensä ja kipu lakkasi.

”Kuka sinä olet? Mikä sinä olet?” Minos sopersi. Diokles työnsi miekkaansa hieman eteenpäin ja Minos henkäisi. ”Hyvä on! Palatsi on hyvin lähellä. Seuraa amfiteatterin takana olevaa polkua ja löydät Hadeksen.”

Diokles laski miekkansa alas. ”Kiitos.” Hän kääntyi ympäri ja käveli heistä pois päin sanaakaan sanomatta.

”Hades tuhoaa sinut!” Minos huusi hänen peräänsä. ”Hän voi tuhota kokonaisia vuoria yhdellä ajatuksellaan! Luuletko todella, että pystyt

uhkailemaan häntä? Kuolevainen, sinun on parasta piiloutua ja toivoa, että Hades ei koskaan löydä sinua!”

Diokles pysähtyi paikoilleen. ”Jos Hades asettuu minua vastaan, se on hänen viimeinen tekonsa.”

Kuolleiden Neuvosto katseli tyrmistyneenä, kun Diokles poistui synkkänä amfiteatterista.

Diokles raahautui amfiteatterin taakse ja näki edessään hiekkapolun, joka johti kukkularykelmän läpi. Haavoista hohkaava kipu sykki edelleen voimakkaasti, mutta hän käveli eteenpäin päättäväisesti. Lysandra oli lähempänä kuin koskaan ennen. Hän näki mielessään Lysandran lempeät kasvat ja haistoi hänen hiustensa tuoksun. Se antoi hänelle voimaa, joten hän lisäsi vauhtiaan. Hän ei tiennyt mitä kukkuloiden takana odottaisi, mutta se ei huolettanut häntä.

Kun amfiteatteri jäi kauas hänen taakseen, hän katsoi ylös taivaalle. Tummansininen taivas ei enää vaikuttanut niin synkältä jostain syystä. Pilvet lipuivat taivaalla välittämättä Manalan menosta ja pieni tuulenvire toi helpottavaa viileyttä hänen kasvoilleen. Pian kaikki olisi ohiitse.

Diokles mietti, kuinka monen elämät olivat päättyneet hänen matkansa aikana. Hänen vanhempansa olivat kuolleet, Ariston oli kuollut, Prochorus, Theron, Nikomedes, Hesiod, Gennadius ja lopulta Kleitos. Kaikki päättyy aikanaan, sanotaan. Mutta entä, jos sen ei tarvitsisi? Entä, jos rakkaus voisi voittaa kohtalon?

Hän kipusi ylös kukkulaa ottaen tukea vierellään olevista kivistä. Voimat ehtyneenä ja huimausta vastaan taistellen hän lopulta istahti kuivunutta puunrunkoa vasten lepäämään. Hän sulki silmänsä ja kuunteli ympärillään olevia ääniä. Tuuli toi mukanaan kuiskauksia, joista hän ei saanut selvää. Pian hänen viereensä lehahti lintu ja hän avasi silmänsä. Musta korppi seiso i hänen edessään ja tarkkaili häntä. Diokles vastasi katseeseen hymyillen.

”Kleitos sanoi minulle, että te olette merkkejä tulevasta kuolemasta.” hän sanoi.

Korppi käänteli päätään uteliaana.

”Minäpä kerron sinulle jotain.” Diokles ojensi kättään korpille.

Korppi mietti hetken aikaa ja siirtyi sitten pienin hypyin lähemmäksi. Diokles silitti varovaisesti korpim siipiä, kun korppi ei näyttänyt pelkäävän.

”Sano Hadekselle, että olen tulossa.” hän kuiskasi korpille.

Musta korppi hypähti hieman taaksepäin ja tutki Dioklesia uteliaana. Sitten se raakkui äänekkäästi ja lennähti pois kukkuloiden taakse. Diokles katseli korpin perään vielä hetken, kunnes nousi seisomaan synkkänä. Oli aika päättää tämä matka. Hän niksautti niskaansa ja raahautui kukkulan huipulle.

12. LUKU

2 KUUKAUTTA SITTEEN

Diokles katseli tornin huipulta alas, kuinka ihmiset kokoontuivat kauhistelemaan pudonnutta ruumista. Epiktetos oli viimeinkin kuollut.

Hän oli saanut kostonsa, mutta hän ei tuntenut oloaan yhtään paremmaksi. Pikkuhiljaa hän alkoi ymmärtää, että hän ei enää ikinä saisi kuulla Lysandran naurua uudelleen. Hän ei enää koskaan tuntisi hänen lämpöään lohduttavan halauksen myötä. Mitä hän nyt tekisi?

Alhaalla ihmiset olivat alkaneet osoittelemaan tornin huipulle, joten oli enää ajan kysymys, milloin paikka kuhisisi vartijoita. Tornin huipulla seisova Diokles herättäisi taatusti kysymyksiä, joihin hankittaisiin vastauksia polttorautoilla ja ruoskilla. Hän ei suostuisi kuolemaan nyt, ei Epiktetoksen takia. Pysyäkseen hengissä hänen olisi paettava kauas armeijan ulottumattomilta, joten Makedoniaan ei olisi enää takaisin tulemistä.

Diokles kääntyi ympäri ja kiipesi puurakenteet alas napaten pudonneen miekan mukaansa. Kolme sotilasta astui sisään temppeleihin hänen juostessaan kierreportaita alas. He huomasivat hänet ja huusivat häntä pysähtymään, mutta Diokles ei kuunnellut. Sotilaat lähtivät vihaisina juoksemaan häntä vastaan kierreportaita pitkin. He puuskuttivat hengästyneinä raskaissa panssareissaan, kun Diokles lopulta saavutti heidät. Hän loikkasi suoraan etummaisen sotilaan päälle, joka kaatoi kaksi takanaan olevaa kumoon. Diokles syöksyi heidän ylitseen katsomatta taakseen ja poistui pääovesta ulos.

Tilannetta seuraavat ihmiset osoittivat sormellaan Dioklesia.

”Tuolla murhaaja juoksee!”

”Minne vartijat menivät?”

”Ottakaa hänet kiinni!”

Diokles juoksi väkijoukkoa pakoon kujille. Hänellä oli yllään pelkät repaleiset upseerinvaatteet, mikä varmasti herättäisi ohikulkevien sotilaspartioiden huomion. Hän sitoi miekan vyölleen juostessaan kujia pitkin ja kiipesi lopulta korkean puuaidan ylitse väkijoukkoa piiloon. Hän mietti nopeasti vaihtoehtojaan. Lähistöllä oli kolme ulospääsyä

kaupungista, mutta niiden vartiointia tehostettaisiin pian etsintöjen ajaksi. Hänen olisi pidettävä kiirettä.

Yön pimeys toi hänelle hieman turvaa. Kaduilla kulki ihmisiä soihutujen kanssa auttamassa etsinnöissä, mutta he eivät tulisi koskaan löytämään häntä. Diokles oli koulutettu liikkumaan nopeasti ja huomaamattomasti, ja tämän kaupungin sokkeloiset kadut antoivat hänelle enemmän kuin tarpeeksi etumatkaa etsintäpartioita vastaan.

Hän huokaisi syvään ja siirtyi kujan reunalle tarkkailemaan sopivaa hetkeä juosta kohti kaupungin porttia.

”Seis!” hän kuuli takaansa. Diokles kääntyi katsomaan ja näki Nereuksen tähtävän häntä jousella. Nereus oli yksi hypaspisteista joka oli taistellut Dioklesin rinnalla, joten Diokles tiesi täsmälleen kuinka vaarallinen mies oli. Nereus hymyili kaamean näköistä hymyä, sillä hänen kasvojensa oikea puolisko oli rosoinen nuorempana saadun palovamman takia. ”Luulitko pääseväsi Epiktetoksen surmasta kuin koira veräjältä?”

Diokles hymähti. ”Päästä minut lähtemään tästä kaupungista, Nereus. Tämä ei liity sinuun mitenkään.”

Nereus nyökkäsi. ”Olet oikeassa, se kuuluu tuomioistuimelle. Lähde mukaani ilman taistelua, niin saatan sanoa pari sanaa puolestasi. Vanhojen aikojen vuoksi, tiedäthän.”

”Epiktetos oli juonittelut ja lahjonut tiensä huipulle! Minä tiedän, mikä tuomio minua odottaisi, Nereus. Epiktetos ei saa kostoan haudan takaa, pidän siitä huolen.”

”Siinä tapauksessa minun on...” Nereus sanoi, kun Diokles syöksähti yllättäen kujan reunan taakse. Hän ampui nuolen kohti Dioklesia, mutta onnistui vain raapaisemaan hänen kättään. Nereus juoksi Dioklesin perään sadatellen.

Diokles juoksi nopeasti kohti eteläisintä porttia. Sen edustalla oli iso kauppartori, joka oli kuuluisa yömarkkinoistaan. Siellä hänellä olisi suurimmat mahdollisuudet päästä vartioiden ohitse pois kaupungista, mutta vain mikäli hän saisi ensiksi Nereuksen karistettua pois kannoiltaan. Diokles tiesi vain yhden keinon, jolla saada Nereuksen jousen tuoma etu pois. Hän juoksi kohti läheisiä asuintaloja ja hyppäsi ensimmäisen talon ikkuna-aukosta sisään.

Asukkaat kiljuivat ja huusivat paikallisella kielellään, kun Diokles syöksyi huoneiden läpi välittämättä naisista ja lapsista jotka painautuivat seinää vasten pois hänen tieltään. Babylonin köyhät olivat pakkautuneet

ahtaisiin kaksikerroksisiin asuntoihin kaupungin laidalla, joissa saattoi asua monta eri perhettä samaan aikaan. Diokles potkaisi puuoven auki tieltään ja jatkoi pakoaan seuraavan talon halki. Nuoli singahti upoten seinään kiinni hänen vieressään, kun hän tönäisi hämmentyneen miehen pois tieltään. Diokles kääntyi ja juoksi portaita pitkin yläkertaan ja kyyristyi ison saviruukun taakse piiloon. Nereus seurasi hänen perässään yläkertaan otsa hiessä. Kun hän oli tarpeeksi lähellä, Diokles viskasi painavan ruukun suoraan Nereuksen päälle. Ruukku särkyi iskun voimasta ja kaatoi Nereuksen pois tasapainosta. Diokles nappasi Nereuksen rinnoista kiinni ja nosti hänet seinää vasten.

”Odota!” Nereus parkaisi.

”Minä sanoin, että päästä minut menemään!” Diokles karjaisi. ”Minä annoin sinulle vaihtoehdon!”

Nereus nielaisi. ”Kuuntele. Sinulla oli riitaa Epiktetoksen kanssa, eikö totta? Jos päästät minut menemään, saat tämän.” Nereus osoitti housujensa sivutaskua.

”Mikä se on?” Diokles kysyi.

Nereus veti taskustaan nipun kankaalla yhteen sidottuja kirjeitä ja ojensi ne Dioklesille. ”Nämä ovat hyvin arkaluontoisia dokumentteja siitä, kuinka Epiktetos on väärentänyt todisteita ja manipuloinut ihmisiä puolelleen. Jos nämä joutuisivat julkisuuteen, moni hänen lähipiirissään joutuisi hyvin huonoon valoon.”

Diokles päästi Nereuksen maahan ja selasi paperit nopeasti läpi. ”Kuinka sinä olet saanut ne käsiisi?”

Nereus epäröi hetken. ”Epiktetos antoi minulle tehtäväksi näyttää muutamalle poliittiselle taholle, että häntä vastaan on turha taistella. Nämä ovat heidän kokoelmistaan, hyvin entisistä sellaisista.”

Diokles pudisti päätään halveksuen. ”Minun pitäisi murskata sormesi, jotta et pääsisi enää koskaan ampumaan tuolla jousellasi. Sen sijaan annan sinulle mahdollisuuden paeta. Pakene tästä kaupungista, ennen kuin nämä dokumentit tulevat julkisuuteen ja rukoile, että Zeus on sinulle suopea.”

Nereus nyökkäsi hermostuneena ja poistui vähin äänin talosta. Diokles selasi paperit vielä kertaalleen läpi. Hän toivoi hartaasti, että voisi puhdistaa nimensä näiden avulla. Mutta siihen menisi aikaa, ja verenhimoiset vartijat olisivat täällä hyvin nopeasti talon asukkaiden

juostessa heidän puheilleen. Diokles pisti kirjeet povitaskuunsa ja hypäsi viereisestä ikkunasta takaisin yön pimeyteen.

Soihtuja kantavat sotilaat kiersivät katuja järjestelmällisesti läpi. Diokles livahti vaivatta heidän ohitseen ja hakeutui torille, jonne oli kerääntynyt paljon ihmisiä viettämään iltaansa ostosten ja juoruilun parissa. Diokles käveli rauhallisesti ihmisten välissä ja tarkkaili samalla läheistä porttia ulos kaupungista. Viisi aseistettua sotilasta seisoi poikkeuksellisen valppaina, joten he luultavasti osasivat etsiä häntä. Hän pohti vaihtoehtojaan. Hän voisi taistella tiensä läpi portista, mutta hän saisi ratsuväen peräänsä muurien ulkopuolella. Hän voisi odottaa kaupungissa, kunnes hälinä oli ohitse, jolloin vartijoiden määrää laskettaisiin taas aikaisempaan määrään. Diokles huokaisi.

Samalla käsi tarttui hänen olkapäähänsä. ”Diokles!” ääni kuiskasi. Diokles oli jo vetänyt miekan puoliksi vyöltään, kun tunnisti äänen. Myron seisoi hänen takanaan tuiman näköisenä. Hän veti Dioklesin syrjemmälle.

”Diokles, mitä sinä olet tehnyt?”

”Kuinka sinä löysit minut?” Diokles kysyi häkeltyneenä.

Myronin tuima ilme lieveni hieman. ”Sotilaille oli jonkinlainen aavistus alueesta, jossa piileskelet. Muistatko, kun olimme lapsia ja leikimme piilosta kaupungin kaduilla? Tunnen sinut paremmin kuin sinä itse, Diokles. Et ole muuttunut yhtään.”

Diokles painoi päänsä alas. ”Lysandra on murhattu. Minun on paettava kaupungista.”

Myron katsoi häntä järkyttyneenä. ”Kuka teki sen?”

”Gennadius, Epiktetoksen käskystä. He ovat molemmat nyt kuolleita.”

”Huhut pitävät siis paikkansa.” Myron huokaisi. ”Mitä aiot tehdä nyt?”

Diokles pudisti päätään. ”En tiedä vielä. Haluan vain kauas pois Persiasta. Kauas pois Makedoniasta. Tarvitsen aikaa yksin.”

Myron katseli vanhaa ystäväänsä hetken aikaa. ”Ymmärrän. Kuinka voin auttaa?”

Diokles asetti kätensä hänen olalle. ”Olet hyvä ystävä, Myron. Olet ainoa, johon voin enää luottaa. Pyydän, ota nämä kirjeet ja varmista, että ne saadaan oikeisiin käsiin.” Diokles antoi kirjenipun Myronille. ”Nämä

kertovat kaiken tarpeellisen Epiktetoksen toimista Persiassa. Ne ovat ainoa keino puhdistaa nimeni ja siten saada myös Lysandran perhe häpeästä.”

Myron nyökkäsi totisena. ”Pidän huolen siitä.”

”Minä yritän päästä vartioiden ohitse huomaamatta. Toivotan sinulle onnea, Myron. Parempaa aseveljeä en olisi voinut toivoa.”

Myron hymyili vastaukseksi. ”Revi puvustasi upseerintunnuksesi.”

”Mitä?” Diokles kysyi hölmistyneenä.

”Luota minuun.”

Diokles kiskaisi tunnuksset irti hihastaan ja ojensi ne Myronille.

”Parasta piiloutua, Diokles.” Myron sanoi vetäen miekkansa esille ja juosten kohti kaupungin porttia. Diokles seurasi kauempaa väkijoukon keskeltä.

”Sotilaat!” Myron karjui pelästyttäen miehet. ”Minä olen lochagos Myron ja käsken teidät tulemaan mukaani välittömästi!” hän sanoi näytteen revittyä arvomerkkiä. ”Taistelin Dioklesia vastaan, mutta hän oli liian voimakas minulle. Tarvitsen kaikki taistelukuntoiset miehet mukaani, sillä hän ei ehtinyt kauas!”

Sotilaat katselivat häntä hetken ja nyökkäsivät sitten. Myron johdatti heidät pois toriaukion edustalta, jättäen portin hetkeksi vartioimatta. Diokles käytti tilaisuuden hyväkseen ja siirtyi vähin äänin portista läpi ulos Babylonian kaartin ulottumattomiin.

Yön viileys oli peittänyt Persian alleen. Diokles kiirehti pimeää polkua ulos Babyloniasta. Hänellä ei ollut määränpäättä, joten hän jatkoi polkua eteenpäin kunnes hänen jalkansa eivät enää kantaneet. Ajatukset Lysandrasta pyörivät hänen päässään lakkaamatta. Hän muisti, miltä Lysandran poskien silittäminen tuntui. Hän kaipasi niitä hetkiä, kun Lysandra nojautui häntä vasten nukkumaan.

Diokles puristi nyrkkinsä kiinni turhautuneena. Hänellä ei ollut enää mitään, mitä suojella. Hänellä ei ollut mitään, jonka vuoksi taistella. Vain pieni ajatus siitä, että Lysandra olisi halunnut hänen jatkavan, antoi hänelle voimaa olla luovuttamatta.

Hän vaelsi koko yön tähtitaivaan alla kuun valaistessa hänen tietään. Aamun koittaessa hänen vatsansa kurni nälästä ja hän tunsu kätensä suorastaan vapisevan ruuan puutteesta. Vankilassa vietetty aika oli jättänyt hänet heikoksi ja uupuneeksi, jonka takia hän alkoi kärsiä huimauk-

sesta. Muutaman tunnin väsyneen vaelluksen jälkeen hänen eteensä avautui pieni kylä, joka oli ympäröity keltaisilla pelloilla.

Hän hoipersi kylän keskustaan ja etsiytyi lähimmälle avonaiselle ovelle. Hän vilkaisi sisälle ja näki vanhan naisen, joka ompeli rikkinäisiä housuja itsekseen hyräillen.

”Pahoittelen, että häiritsen, mutta minä...” Diokles aloitti, kun nainen alkoi kiljua kauhuissaan. Diokles hätkähti ja nosti kätensä ylös rauhoittaakseen naista. ”Minä en tee sinulle pahaa, vannon sen.” Samalla hän vilkaisi itseään ja näki, kuinka hänen upseerinasunsa oli repaleinen ja kuivuneen veren peitossa. Hän huokaisi syvään.

Nainen huusi jotain arabiaksi ja samassa yläkerrasta juoksi pieni poika katsomaan tilannetta. Diokles näytti olevansa aseeton. ”Uskookaa, minusta ei ole mitään vaaraa.”

”Hän ei puhu kieltäsi.” nuori poika sanoi vahvasti murtaen. ”Kuka te olette?”

Diokles pudisti päätään häkeltyneenä. ”Minun nimeni on Diokles. Olen matkustanut pitkän matkan ja pyydän, että saisin hieman ruokaa ja vettä.”

Poika katseli häntä arvioivasti ja nyökkäsi sitten. Nainen tiuskaisi pojalle, jonka jälkeen he puhuivat nopeammin toisilleen. Heidän puhetapansa ja elehdintänsä olivat niin kaukana makedonialaisten vastaavista, että Dioklesilla ei ollut pienintäkään tietoa siitä, kuinka he suhtautuivat häneen. Outo väittely loppui yhtä nopeasti kuin se oli alkanutkin.

”Isoäitini on huolissaan kotimme turvallisuudesta. Tulevatko sotilaat taistelemaan kyläämme?” poika kysyi.

Diokles pudisti päätään. ”Lähden ennen auringonlaskua pois. Heillä ei ole mitään syytä taistella täällä.”

Poika puhui nopeasti vanhan naisen kanssa, jonka jälkeen hän kääntyi taas Dioklesin puoleen. ”Hän sanoo, että voit jäädä. Hänellä ei kuitenkaan ole paljoakaan ruokaa, mutta jakaa sen mitä pystyy.”

”Kiitä häntä puolestani.” Diokles sanoi helpottuneena. Poika nyökkäsi ja opasti hänet huoneeseensa mukanaan lautasellinen kasviskeittoa. Diokles levähti alas ja söi ahnaasti. Hän ei ollut syönyt kunnolla moneen päivään, joten keitto maistui nälkäisenä tavallistakin paremmalta.

”Mikä sinun nimesi on, poika?” Diokles kysyi.

”Fareed. Entä sinun?”

”Minun nimeni on Diokles. Tulen kaukaisesta paikasta nimeltä Makedonia.”

Fareed nyökkäsi. ”Te tuhositte armeijamme ja valloititte kaupunkimme.”

Diokles lopetti keiton syömisen hetkeksi. ”Olet oikeassa. Johtajalamme on suuria suunnitelmia Aasian varalle, eikä muilla kansoilla näyttäisi olevan siihen sananvaltaa. Olen pahoillani, todella olen.”

Poika mietti tätä hetken hiljaa, jonka jälkeen hän käveli portaat alas takaisin isoäitinsä luo. Diokles oli aivan uupunut, joten syötyään hän asettautui makuulle ja sulki silmänsä. Hän ei tiennyt, mitä huomina toisi tullessaan, mutta tällä hetkellä hän halusi vain nukkua. Hyvällä onnella hän näkisi taas unta Lysandrasta ja saisi olla vielä hetken hänen kanssaan. Hän huokaisi syvään ja vaipui unten maille.

Diokles säpsähti hereille ja vaistomaisesti tarttui hänen edessään olevaan viholliseen. Kesti hetken aikaa, kunnes hän tajusi otteessaan rimpuilevan miehen olevankin Fareed. Diokles päästi irti ja nojautui taaemmaksi. ”Olen pahoillani, luulin sinun olevan joku muu.”

Fareed hieroi kipeää rannettaan hetken. ”Äitini pyysi minua tuomaan sinulle nämä.” hän sanoi ja osoitti maahan pudonneita vaatteita. Diokles nosti ylös tummat vaatteet, joita hän oli nähnyt paikallisten pitävän. Vaatteet näyttivät sopivan koon puolesta hyvin, mutta hän epäro i hieman. ”Minulla ei ole rahaa vaatteita vastaan.”

Poika nyökkäsi tuimana. ”Äitini sanoi, että ne ovat sinulle lahjaksi.”

Diokles katseli häntä häkeltyneenä. ”Olen teille suuressa kiitollisuudenvelassa.”

Fareed poistui huoneesta antaen Dioklesin pukea vaatteet ylleen. Puhtaiden vaatteiden pitäminen pitkästä ajasta tuntui rentouttavalta. Hän viikkasi vanhat vaatteensa tuolille ja siirtyi alakertaan. Pojan äiti istui edelleen samassa paikassa ommellen vaatteita kasaan. Diokles käveli hänen eteensä ja kiitti häntä hienoista vaatteista. Nainen vastasi jotain hymyillen, jonka jälkeen Diokles vilkaisi Fareedia ymmällään.

”Hän sanoo, että ne näyttävät hyvältä sinun ylläsi.”

Diokles hymyili kiitokseksi. ”Kysy häneltä, kuinka voin korvata aiheuttamani väivan.”

Poika ja äiti juttelivat hetken, jonka jälkeen Fareed jatkoi. ”Nuo vaatteet kuuluivat isälleni, joka kuoli monta kuukautta sitten. Äitini sanoo, että on vain hyvä, että vaatteista on vielä hyötyä jollekin.”

”Olen pahoillani.” Diokles vastasi. ”Lupaan kunniani kautta, että saatte korvauksen vaivastanne ja vaatteista vielä jonain päivänä, pidän siitä itse huolen. Joudun kuitenkin vielä pyytämään yhtä palvelusta teiltä. Voitteko näyttää minulle, mistä voisin hankkia hieman ruokaa matkalleni?”

Poika mietti hetken. ”Voin viedä sinut vanhan Omidin luokse. Hän voi auttaa.” Fareed lähti ulos ja viittoi Dioklesia mukaansa.

Diokles kiitti naista vielä kerran ja kiiruhti pojan perään. Hetken käveltyään he saapuivat kylän keskellä olevaan puurakennukseen, joka tuoksui voimakkaasti mausteilta.

”Mikä paikka tämä on?” Diokles kysyi.

”Omid omistaa suuret kauppavarastot. Löydät varmasti hänen luotaan etsimäsi.”

Diokles taputti poikaa olalle. ”Kiitos, Fareed. Jonain päivänä tulen takaisin, enkä unohda teidän apuanne. Olkoon jumalanne teille armollisia.”

Fareed nyökkäsi vakavana. ”Älä saata isäni vaatteita häpeään, makedonialainen.” Tämän sanottuaan hän kääntyi ja juoksi takaisin kotinsa. Diokles katseli pojan perään hetken ja astui puutalon ovesta sisään.

Sisätiloissa istui muutama mies valtaviin tyynyjen päällä. He polttivat pitkiä piippuja, joista leijui imelää tuoksua. Yksi miehistä nousi seisomaan ja tervehti häntä vahvasti murtaen. ”Tervetuloa kauppaani, makedonialainen! Minun nimeni on Omid. Kuinka voin auttaa?”

Diokles katseli miestä arvioivasti. Omidin vaatteet oli tehty hienosta kankaasta ja miehen turbaanin reunat oli koristeltu lehtikullalla. Miehen musta parta näytti hyvin hoidetulta. Diokles tajusi, että kaikki tuijottivat häntä herkeämättä. ”Hyvää päivää, Omid. Tarvitsisin jonkin verran ruokaa matkalleni.”

”Se ei ole ongelma! Minulta löytyy mitä vain haluat, kuivattua lihaa, kuivattuja hedelmiä, pähkinöitä, mitä vain haluat.” Omid sanoi ja nauroi. ”Saanko udella, minne olet matkalla?”

Diokles mietti hetken. ”Käyn viemässä suruvalitteluni kuolleen vaimoni vanhemmille, jonka jälkeen etsin jonkun paikan missä aloittaa uuden elämän.”

Omid henkäisi dramaattisesti. ”Mitä syvimmit pahoitteluni! Nainen oli varmasti kaunis?”

”Voi, kyllä. Kaunein nainen mitä tämä maailma oli koskaan nähnyt.” Diokles vastasi.

”Mikä sääli, mikä sääli.” Omid huokaisi.

”Sinun pitäisi mennä tapaamaan Oraakkelia.” eräs mies liittyi keskusteluun.

”Shaheen, älä höpötä satuja tälle miehelle. Hänen vaimonsa on kuollut!” Omid ärähti.

Shaheen heristi sormiaan Omidille. ”Se ei ole mikään satu! Serkkuni on nähnyt hänet omin silmin.”

Kolmas mies tuli mukaan keskusteluun. ”Oraakkeli on pelkkä noita! Unohda koko juttu, muukalainen. Hän antaa neuvoja, mutta kaamealla hinnalla.”

”Yashar ei tiedä mistä puhuu.” Shaheen totesi Dioklesille. ”Oraakkeli omistaa mahtavat voimat.”

”Hetkinen, hetkinen.” Diokles sanoi vilkaisten kahta luisevaa miestä, jotka olivat liittyneet heidän seuraansa. ”Kuka tämä Oraakkeli on?”

Omid kirosi arabiaksi. ”Jotkut uskovat, että kaukana lännessä asuu mies, joka kykenee ihmetekoihin. Monet tekevät vaelluksen Välimerelle etsiäkseen Oraakkeliilta neuvoa, mutta eivät koskaan häntä löydä. Mies on pelkkä vanha myytti sukupolvien takaa.”

Shaheen heilautti kättään halveksuvasti Omidin edessä. ”Se, että sinä et ole löytänyt häntä, ei tee Oraakkelista satua.” Shaheen kääntyi katsomaan Dioklesia silmät suurina. ”Sanotaan, että hän pystyy tuomaan kuolleetkin takaisin.”

”Mahdotonta.” Diokles puuskahti.

”Hän puhuu totta.” Yashar sanoi huolestuneena. ”Mutta sellaiset voimat eivät kuulu kuolevaisille. Se, joka hakeutuu Oraakkelin luokse, saa jumalten vihan ylleen.”

Diokles katseli heitä hetken aikaa. ”Te todella uskotte, että hän pystyy tuomaan kuolleet takaisin?”

”Hän näkee asioita, joita meidän silmämme eivät näe.” Shaheen kuiskasi peloissaan.

”Mutta häntä etsivät joutuvat kirouksen uhreiksi!” Yashar lisäsi.

”Te olette molemmat sekopäitä!” Omid parkaisi. ”Tämä mies on menettänyt vaimonsa, hän ei halua kuulla saduistanne!”

”Se ei ole mikään satu.” Shaheen totesi ylpeänä. ”Serkkuni ystävä on nähnyt hänet omin silmin.”

”Hetkinen, äsken sanoit serkkusi nähneen hänet.” Omid tuhahti.

Diokles katseli miehiä hetken aikaa hiljaa. ”Mistä... mistä minä löydän tämän Oraakkelin?”

”Katsokaa, mitä saitte aikaan!” Omid sanoi ja huokaisi.

Shaheen nojautui lähemmäksi. ”Sanotaan, että Oraakkeli talo sijaitsee Välimeren rannikon suurimmalla kukkulalla. Hänet voi löytää vain ne, jotka Oraakkeli itse valitsee.”

”Oraakkelin kiroamat.” Yashar sanoi ja teki suojaavan merkin ilmaan.

”Sanotaan, että tämä paikka sijaitsee Damaskoksesta länteen. En tiedä sen tarkemmin.” Shaheen totesi.

Diokles kääntyi Omidin puoleen. ”Kuinka paljon pyydät ratsusta sekä repullisesta matkamuonaa?”

Omid mietti hetken. ”Sinä et vaikuta kantavan paljoa omaisuutta mukanasasi.”

Diokles veti miekkansa esiin ja ojensi sen Omidille. ”Voin tarjota vaihtokaupassa tätä miekkaa, jonka itse Filippoksen yliseppä on henkilökohtaisesti takonut minulle, palkkioksi eräästä sotarekistä.”

Omid tarkkaili miekkaa tottunein elkein. Hän pyyhkäisi sormellaan terän reunaan ja tutki metallin tasapainotusta. ”Reunat kaipaavat hiomista, mutta muuten miekka on todella vaikuttava. Sinun on täytynyt tehdä Filippokseen suuri vaikutus.”

”No, mitä sanot?” Diokles kysyi.

Omid mietti vielä hetken aikaa ja nyökkäsi sitten. ”Sinulla kävi tuuri, tiedän erään keräilijän joka on kaivannut tämänkaltaista asetta. Hyvä on, ratsu ja ruokaa miekkaa vastaan.”

”Kiitos.”

”Mutta sinä teet suuren virheen, ystäväni!” Omid jatkoi. ”Oraakkeli on pelkkä myytti. Tuhlaat aikaasi, jos lähdet etsimään häntä.”

Diokles tuijotti ulos ikkunasta aivan uudenvälillä katseella. Hän tunsi jonkin voiman syttyvän jälleen sisällään.

”Onnea etsintään, tulet tarvitsemaan sitä.” Shaheen sanoi.

Tunnin kuluttua Diokles oli ratsastamassa kohti auringonlaskua. Hänen uusi hevosensa oli hieman vanhanpuoleinen, mutta ratsasti nope-

asti ja väsymättä. Diokles antoi ajatustensa harhailla kavioiden kopsu-
tuksen rytmittäessä hänen kulkuaan. Damaskoksen viereiselle rannikolle
oli valtava matka, mutta hän oli saanut uutta päättäväisyyttä. Lysandran
vanhemmat saivat toistaiseksi odottaa. Mikäli oli olemassa pienikin
mahdollisuus, että Oraakkelin myytti oli totta, Diokles tekisi kaikkensa
saadakseen Lysandran takaisin. Hän ei rikkoisi lupaustaan.

Hän ratsasti niin nopeasti kuin hänen hevosensa antoi myöten. Paah-
tava kuumuus rajoitti liikkumista, mutta Diokles oli kokenut ratsastaja.
Hän pitäytyi kauppareitillä, jonka varrelta löytyi säännöllisin väliajoin
juoma- ja lepopaikkoja. Karavaaneja oli liikkeellä runsaasti, joista mo-
net käyttivät pelkkiä kameleita kuormajuhtina. Päivät kuluivat aina sa-
malla tavalla, kun hän ratsasti, söi, nukkui ja taas ratsasti. Diokles me-
netti hiljalleen ajantajunsa, kun maisemat eivät näyttäneet koskaan
muuttuvan miksikään. Hänen oli vaikea uskoa, kuinka laajoja valtakun-
tia maailman tässä osassa oikein olikaan.

Hän ohitti monia pieniä kyliä ja kaupunkeja tietämättä niiden ni-
miäkään, sillä kaikki kyltit olivat arabiaksi. Lepopaikoissa oleskelevat
kauppiaat yrittivät rupatella hänelle, mutta ilman yhteistä kieltä he luo-
vuttivat nopeasti. Diokles tunsii olevansa todella yksin, mutta jokainen
ratsastuspäivä vei häntä lähemmäksi kohti Oraakkelia. Hän mietti usein,
mitä Lysandra sanoisi hänelle, jos tämä näkisi mihin hän oli ryhtynyt.
Lysandra ei koskaan ollut taipuvainen taikauskoon, joten hän luultavasti
pudistaisi päätään hymyillen.

*”Diokles, sinä vanha höpsö. Sinä et voi muuttaa kohtaloa, ei ku-
kaan voi.”*

”En aio luovuttaa.” hän kuiskasi taivaalle ja pyyhki kyyneleen pos-
keltaan. Hän karaisi mielensä ja hoputti hevostaan etenemään nopeam-
min. Jos hän menettäisi järkensä, hän aikoi tehdä sen jossain vähemmän
tukahduttavassa paikassa.

Aikaa kului päiviä, sitten viikkoja. Ennen pitkää pienet kylät rupe-
sivat taas yleistymään teiden varsilla. Diokles ratsasti päättäväisesti
kohti auringonlaskua suoraan kylien ohitse, sillä hän saattoi haistoi il-
man muuttuneen: meri oli lähellä. Muutaman kilometrin päästä hän näki
suuret, valtavaa kaupunkia ympäröivät murit. Hän oli saapunut Da-
maskokseen.

Damaskos ei ollut yhtä valtava ja täynnä elämää kuin Babylon, mutta monen viikon yksinäisyyden jälkeen ihmispaljous kaduilla sai hänet hämmennyksiin. Jatkuva hälinä ja ahtaat kadut tuntuivat tunkeutuvan kaikkialle, kun hän talutti hevostaan kaupungin lävitse. Diokles oli saanut täytettyä vesileilinsä ennen kaupunkiin tuloa, mutta hän oli rahaton ja ruokaakin riittäisi enää korkeintaan neljäksi päiväksi. Rannikolle olisi kahden päivän ratsastusmatka, mutta ehtisikö hän löytää Oraakkelin ajoissa? Vai pitäisikö hänen jäädä tekemään työtä Damaskokseen, kunnes hänellä olisi tarpeeksi rahaa tutkia rannikkoa laajemmin? Samassa tuuli toi kevyen tuulahduksen kaukana olevasta merestä, ja Diokles teki päätöksensä. Hän jatkoi matkaansa kohti kaupungin länsireunaa, välittämättä ympärillään tungeksivista ihmisistä. Lysandra oli odottanut jo liian kauan.

Diokles tunsi ihmisten katseet selässään, kun joukko lapsia seurasi häntä yrittäen päästä silittämään hevosta. Kikatus seurasi häntä aina kaupungin porteille asti, jonka jälkeen hän hyppäsi takaisin hevosensa selkään ja karautti laukkaan jättäen lapset taakseen. Damaskoksen jäädessä yhä kauemmaksi hän tajusi, että se oli luultavasti viimeinen kaupunki jonka hän koskaan tulisi näkemään. Hänen vaelluksensa tulisi pian päätöksensä, ja loppu oli jumalten käsissä. Samojen jumalten, jotka olivat sallineet Lysandran kuoleman. Samojen jumalten, jotka vähät välittivät tavallisten kuolevaisten kärsimyksistä. Diokles tunsi vihan kuohahtavan sisällään, mutta antoi sen tällä kertaa kasvaa hänen sydämessään. Hän toisi Lysandran takaisin ja tuhoaisi kaiken, mikä asettuisi hänen tielleen. Hän vaeltaisi vaikka maailman ääriin asti, mikäli se toisi Lysandran takaisin.

Kahden päivän kuluttua hän saapui kallionkielekkeelle, jonka ylitse avautui maisema suoraan Välimerelle. Aamuinen merituuli viilensi miellyttävästi pitkän erämaavaelluksen jälkeen, mutta Diokles tuskin huomasi sitä katsellessaan ympärilleen. Rannikko oli täynnä valtavia kukkuloita, mutta mistä hän löytäisi kaikista korkeimman? Hän lähti ratsastamaan rantaviivaa pitkin kohti etelää toivoen parasta.

Tunnin kuluttua hän törmäsi rannikolla kolmeen kalastajaan, jotka heittivät kuluneita verkkojaan veteen. Hän ratsasti heidän viereensä ja heilautti kättään tervehdykseksi, jonka jälkeen miehet katselivat häntä varautuneesti.

”Hyvää päivää. Voisitko opastaa minut tämän rannikon korkeimmalle kukkulalle?”

Miehet vilkaisivat toisiaan ja kuiskailivat keskenään kielellä, jota Diokles ei ymmärtänyt alkuunkaan.

”Etsin erästä miestä.” Diokles jatkoi. ”Häntä kutsutaan Oraakkeliksi.”

Kalastajat henkäisivät ja tekivät suojaavia eleitä. He rupesivat kiistelemään kovaan ääneen keskenään, jonka jälkeen yksi heistä nyökkäsi ja kääntyi Dioklesin puoleen. Hän osoitti sormellaan kohti kaakkoa, missä oli rykelmä erikokoisia kukkuloita.

”Tuolla?” Diokles kysyi. ”Löydänkö tuolta Oraakkelin?”

Mies nyökkäsi hermostuneesti ja sanoi vielä jotain, mutta Diokles ei ymmärtänyt sanaakaan. Kalastaja yritti luultavasti varoittaa häntä jostain, mutta hän ei voinut olla varma.

”Kiitos avusta.” Diokles mutisi. Hän karautti hevosensa laukkaan tarkkaillen edessään olevaa maisemaa mahdollisten polkujen varalta. Puoli tuntia ratsastettuaan hän pääsi kukkuloiden juurelle, jolloin hänet valtasi outo tunne siitä, että häntä tarkkailtiin.

Lehtipuiden täyttämät kukkulat olivat yllättävän jyrkkiä ja muodostivat korkeita solia ympäröivälle alueelle. Diokles ratsasti solien keskellä etsien yläpuoleltaan jotain merkkejä alueen korkeimmasta kohdasta. Samassa hän pysähtyi nähdessään pienen, piilossa olevan polun, joka tuntui oudosti kutsuvan häntä puoleensa. Hän laskeutui hevosensa selästä ja käveli lähemmäs tutkimaan reittiä, joka johti ylös jyrkänteen reunaan pitkin ja kaartui valtavan kukkulan taakse. Polku näytti olevan varsin kapea ja jyrkkä, mutta Diokles uskoi hevosensa pystyvän etenemään jyrkänteen reunaan pitkin. Hän otti suitsista kiinni ja lähti varovaisesti taluttamaan sitä polkua ylöspäin.

Polku kiersi yhä ylemmäs kukkulan reunaan, kunnes hän saapui pitkälle tasanteelle, josta polku jatkoi suoraan eteenpäin valtavien lohka-reiden taakse. Hänen hevosensa yritti hieman haroa vastaan heidän edessään sorapolulla, mutta Diokles talutti sitä päättäväisesti eteenpäin. Polun oli pakko johtaa Oraakkelin luo, hän oli varma siitä.

Hän talutti hevostaan luottavaisena eteenpäin, kun yhtäkkiä maa sortui hänen altaan. Hän liukastui ja kaatui suoraan kyljelleen, jonka jälkeen hän kieri alas kivistä rinnettä. Kivien terävät reunat raapivat

häneen syviä haavoja, kunnes hänen putosi monta metriä alaspäin ja menetti iskun voimasta tajuntansa.

Herää.

Diokles säpsähti hereille. Kutsuiko Lysandra häntä, vai kuvitteliko hän vain? Hänen oikea kätensä oli tunnoton ja kuivuneen veren peitossa, kun hiha oli repeytynyt irti. Diokles irvisti kivusta, kun hän nousi istumaan. Luut eivät vaikuttaneet murtuneilta, mutta hän oli menettänyt paljon verta. Aurinko näytti liikkuneen melkoisesti, joten hän oli ollut tajuttomana pitkään. Mutta missä hänen hevosensa oli?

Diokles nousi vaivalloisesti seisomaan. Hän tutki turhautuneena revennyttä paitaansa ja otti sormuksen povitaskustaan varmistaakseen, että se oli vielä tallessa. Sormus kimalteli hänen kämmenellään, aivan kuin osoituksena Lysandran vankkumattomasta luottamuksesta. Diokles tunsu kyöneleiden kohoavan hänen silmiinsä.

”Minä olen matkustanut tänne maailman ääristä!” hän karjui Oraakelille. ”Mitä muuta sinä haluat?”

Hän painoi katseensa alas. Ehkä kaikki oli ollut vain valetta. Mitään Oraakkelia ei koskaan ollutkaan.

”Hyvä on.” Diokles mutisi itsekseen. ”Minä en tarvitse apuasi. Matkustan vaikka Manalaan ja takaisin jos on tarpeen, mutta sieluni ei lepää ennen kuin Lysandra on taas kanssani.”

Diokles kohotti leukansa uhmakkaasti pystyyn pohjattoman vihan kasvaessa hänen sisällään, kun kaukaisuudessa näkyi pieni valonvälähdys. Diokles hieraisi silmiään ja pian välähdys näkyi uudestaan. Hän otti varovaisen askeleen eteenpäin, sitten toisen, ja pian hän juoksi suoraan kohti vilkkuvaa valoa. Hänen jokainen lihaksensa vaati häntä hidastamaan, mutta hän juoksi kuin seuraavaa päivää ei tulisi. Hän kiipesi edessään olevaa kukkulaa ylös kiertäen puut ja lohkareet, kunnes lopulta löysi itsensä kallion syventymässä lepäävän puutalon edestä. Kuistin katosta roikkui metallinen koriste-esine, jota tuuli pyöritti ja josta auringsäteet heijastuivat lumoavasti.

Diokles nielaisi hermostuneena ja koputti oveen.

13. LUKU

Diokles seiso i kukkulan huipulla kuunnellen varoituksen kuiskauksia, joita tuuli toi mukanaan. Manalan tumma taivas heitti synkän verhon hänen polulleen, mutta sekään ei voinut enää piilottaa näkymää hänen edessään. Hadeksen musta palatsi odotti häntä vain muutaman sadan metrin päässä. Diokles käveli päättäväisesti rinnettä alas ja katsoi tuimana palatsia, jossa kaikki päättyisi.

Palatsin musta marmori näytti imevän kaiken valon sisäänsä. Isot kaksoisovet palatsin edustalla näyttivät siltä, kuin ne olisi rakennettu pitämään loitolla suuriakin armeijoita. Palatsin katto muodostui suuresta, pyöreästä kupolista, jonka huipulla oli oma näköalatasanne. Diokles mietti, seisoikohan Hades joskus siellä katselemassa omaa valtakuntaansa.

Hän pääsi pian kukkulan juurelle, josta oli enää sata metriä valtaville kaksoisoville. Tuuli jatkoi ujeltamistaan ja toi yhtäkkiä kylmän viiman puuskahduksen. Hän lisäsi vauhtia aavistaessaan pahinta, sillä taivaalla olevien korppien raakkuminen lisääntyi askel askeleelta. Hän juoksi kohti kaksoisovia, mutta samassa hänen ja palatsin väliin pudotautui taivaalta valtavat siivet omaava mies. Diokles pysähtyi äkisti ja vilkaisi ympärilleen. Toinen Musta Henki laskeutui hänen taakseen ja kaksi muuta lennähti hänen sivuilleen. Taivaalle oli ilmestynyt hetkessä kymmeniä korpinsiipisiä miehiä, jotka yksitellen pudottautuivat hänen ympärilleen. Hänen edessään oleva mies nauroi nähdessään Dioklesin synkän ilmeen.

”Älä näytä noin yllättyneeltä, Diokles. Meidän tehtävämme on suojella asioiden normaalia järjestystä sinun kaltaisiltasi ihmisiltä. Me olemme saaneet tappokäskyn, eikä yksikään sielu pysy sellaisen jälkeen pitkään elossa.”

Diokles näki, kuinka kymmenet Mustat Henget muuttuivat pian sadoiksi. Sadat muuttuivat tuhansiksi. Punasilmäisiä sotureita lennähti hänen ympärilleen sankoin joukoin, ja he kaikki vetivät julmia sapeleitaan esille. Mustat Henget näyttivät tyytymättömiltä, aivan kuin Diokles olisi vaelluksellaan jotenkin nolannut heidät.

Hän huokaisi. Tuhansien siipien kahina ja askelten töminä olisi murtanut kenet tahansa, mutta Diokles yksinkertaisesti käänsi katseensa

ensimmäiseen Mustaan Henkeen. Hän veti miekkansa tynesti eteensä. ”Te ette halua taistella minua vastaan.”

Mustat Henget kohahtivat ja supisivat keskenään.

”Miksi hän ei rukoile armoa?”

”Luuleeko hän, että hänellä on jokin mahdollisuus meitä vastaan?”

”Miksei hän vaikuta huolestuneelta?”

Mustat Henget olivat piirittäneet hänet täydellisesti ja puristivat miekkojensa kahvoja valmiina surmaamaan hänet. Jotkut katselivat häntä epävarmoina, toiset uteliaina, osa rääkyi sokean raivon vallassa.

Diokles vilkaisi ympärillään olevia Mustia Henkiä. ”Hyvä on sitten. Valmistautukaa kuolemaan.”

Punasilmäiset miehet rääkyivät. ”Tappakaa hänet!”

Kaikki syöksyivät kohti Dioklesta, mutta samassa he vajosivat polvilleen tuskasta ulvoen.

”Mutta herrani...” ensimmäinen Mustista Hengistä vaikeroi. ”Kyllä, herra... Ymmärrän, herra.”

Mustat Henget vetäytyivät sanaakaan sanomatta kauemmaksi. Monet näyttivät äärimmäisen vihaisilta. Itsekseen vaikeroinut Musta Henki laski miekkansa alas alistuneena. ”Hades haluaa tavata sinut.”

Korpinsiipiset miehet siirtyivät pois hänen tieltään, muodostaen käytävän Hadeksen palatsille. Diokles oli hetken paikallaan, jonka jälkeen hän laittoi miekkansa takaisin vyölleen ja käveli kohti valtavia kaksoisovia. Punaiset silmät seurasivat häntä koko matkan oville.

Mustat kaksoisovet avautuivat hitaasti itsestään kirskuvan äänen saattelemana. Diokles näki ovien johtavan isoon tyhjään huoneeseen, jossa oli symmetrisesti marmoripylväitä huoneen molemmin puolin. Hän astui kaksoisovista sisään jättäen tuijottavat katseet taakseen. Ovet sulkeutuivat hänen perässään kiinni yhtä hitaasti kuin ne olivat auneetkin.

Huoneen seinät tuntuivat huokuvan outoa voimaa, jollaista Diokles ei ollut ennen kokenut. Huoneen ainoa ovi sijaitsi vastakkaisella puolella kaksoisovia, ja se oli koristeltu oudoilla maalauksilla. Täydellinen hiljaisuus tuntui hermostuttavalta, joten Diokles käveli oven suuntaan. Yhtäkkiä kuiskaukset alkoivat.

Sinä et ole valmis.

Muistosi ovat kesken.

Diokles vajosi polvilleen.

Tuntui siltä, kuin hänen mieltään vuoroin venytettäisiin ja vuoroin puristettaisiin kasaan. Tuhannet muistot sinkoilivat hänen ajatuksissaan aivan kuin etsien omia paikkojaan, yrittäen turhaan paikata ammottavia reikiä hänen historiassaan. Yksi kerrallaan muistot täyttivät hänen mielensä.

Aurinko paistoi Pellan yllä. Pieni poika käveli hänen luokseen uteli-aana. ”Sinun täytyy olla se uusi poika.”

Diokles nyökkäsi hämillään.

Poika virnisti hänelle. ”Minun nimeni on Myron, haluatko tulla leikkimään minun ja Hesiodin kanssa?”

”Joo.”

Myron viittoi häntä seuraamaan. ”Mikä sinun nimesi on?”

Diokles mietti hetken. ”Diokles.”

He tallustivat läheiselle hiekkakasalle, jonka päällä istui vaaleahiuksinen poika hiekkalinnaa rakentaen.

”Onko tuo se uusi poika?” hän huudahti.

”Kyllä.” Myron vastasi.

Hesiod katseli Dioklesia hetken aikaa. ”Mikä sinun nimesi on?”

”Hänen nimensä on Diokles!” Myron huusi takaisin.

”En kysynyt sinulta!”

Diokles katseli heitä hiljaa ja mietti, pitäisikö hänen kenties sanoa jotain. Myron ja Hesiod kinastelivat hetken aikaa, jonka jälkeen he kääntyivät taas Dioklesin puoleen.

”Osaatko tehdä hiekkalinnoja, Diokles?” Hesiod kysyi.

Diokles kohautti olkiaan. ”En tiedä, en ole koskaan kokeillut.”

”Niinkö? No, mitä sinä osaat sitten?”

”No, veljeni on opettanut minua painimaan. Jonain päivänä minusta tulee maailman mahtavin soturi, aivan kuten hänestäkin!”

Myron naurahti. ”Sinäkö? Sinä näytät aivan liian pieneltä ja heikolta sellaiseen.”

”No ehkä nyt, mutta minä kasvan vielä isommaksi!” Diokles puuskahti uhmakkaasti.

Hesiod osoitti hiekkalinnaansa ärtyneenä. ”Hei, tuletteko auttamaan vai ette?”

Yhtäkkiä oli yö.

”Diokles.” Nikomedes sopersi ja röyhtäisi. ”Mikä on elämän tarkoitus?”

Viinillä täytetyt kolpakot kilisivät pöydässä, kun miehet käyttivät ensimmäistä palkkapussiaan kuin se olisi heidän viimeisensä.

Diokles nauroi. ”Jos tietäisin vastauksen tuohon, en luultavasti istuisi tässä.”

”Hei, minä tiedän, mikä on elämän tarkoitus!” Gennadius huusi. ”Elämän tarkoitus on juoda niin paljon viiniä kuin ikinä pystytte, sillä Manalassa ette saa enää tippaakaan!”

Miehet nostivat kolpakkojaan ja hurrasivat. Nikomedes ei kuitenkaan luovuttanut. ”Diokles, Diokles. Älä ole tuollainen, sinä vaikutat viisaalta mieheltä. Kerro nyt.”

Diokles virnisti ja mietti hetken aikaa. ”Elämän tarkoitus on luultavasti se, että meidän täytyy pyrkiä unelmiimme. Kun todella tahtoo jotain, mikään ei ole mahdotonta.”

Gennadius tuhahti. ”Minäpä kerron sinulle, mikä on mahdotonta. Tahtoisin viettää yön Corinnan kanssa, mutta hänen isänsä mielestä minä olen pelkkä kurja juoppo!” hän sanoi ja joi kolpakkonsa tyhjäksi naurunremakan saattelemana.

”Hyvä on.” Diokles hymyili. ”Ehkä teoriassani on vielä pieniä aukkoja.”

Nikomedes huokaisi. ”Corinna on nätti tyttö, mutta näkisittepä hänen siskonsa Melainen.”

”Se vaaleatukkainen tyttö?” Diokles kysyi. ”En tiennytkään, että olet iskenyt silmäsi häneen.”

”Hän on koko Makedonian kaunein tyttö! Kunpa minulla olisi rohkeutta mennä juttelemaan hänelle.”

Gennadius iski silmää Dioklesille. ”Ehkäpä meidän pitää mennä kertomaan Melainelle, että pidät hänestä.”

”Luuletko?” Diokles naurahti.

Nikomedes kauhistui. ”Mitä? Ei! Mitä hän ajattelisi? Minun täytyy kirjoittaa hänelle jokin runo, tai antaa hänelle hieno lahja. Jotain sellaista, että hän tietää kuinka tunnen häntä kohtaan.”

”Minulla on hyvä idea.” Gennadius sanoi.

Nikomedes näytti epäileväiseltä. ”Antaa kuulua.”

”Voisimme etsiä jostain ryhmän juoppoja ystäviäsi, jotka menisivät huutamaan hänen parvekkeelleen muutamia hauskoja tarinoita sinusta.”

”Sinä et uskaltaisi.” Nikomedes totesi ja otti ison hörpyn kolpakostaan. Kun hän laski kolpakkonsa alas, miehet olivat jo juoksemassa ulko-ovea kohti. Ainoastaan hämmentyneen näköinen Diokles oli jäänyt istumaan hänen viereensä.

”Ne hullut!” Nikomedes parkaisi ja juoksi heidän peräänsä.

Diokles joi kolpakkonsa tyhjäksi ja valmistautui rientämään Melainen talon edustalle pelastamaan ystävänsä. ”Tästä tulee vielä pitkä yö.” hän mutisi itsekseen.

Diokles ojensi kätensä Lysandralle ja auttoi hänet puron ylitse.

”Onko sinne vielä pitkä matka?” Lysandra kysyi uteliaana. Diokles oli ollut hyvin salaperäinen jo koko aamun.

”Pian.” Diokles sanoi ja iski silmää.

Lysandra pyöräytti silmiään ja jatkoi patikoimista. Hän ei ollut koskaan vierailut tässä metsässä, mutta Diokles kertoi käyneensä täällä usein lapsena. He kävelivät polkua ylöspäin lukuisten purojen solistessa miellyttävästi heidän ympärillään. Lysandralla oli hieman vaikeuksia pysyä Dioklesin perässä, mutta jatkoi sinnikkäästi hänen kannoillaan. Hän oli jo pyytämässä taukoa, kun Diokles yhtäkkiä pysähtyi.

”Olemme kohta perillä. Sulje silmäsi.”

Lysandra sulki silmänsä hymyillen. Diokles otti hänen kädestään kiinni ja opasti häntä vielä hetken aikaa ylempäs metsäpolkua, kunnes hän pysähtyi. ”Hyvä on, voit avata silmäsi.”

Lysandran alapuolella oli huikea näkymä metsäisestä laaksosta, jonka keskellä oli pieni järvi. Samassa hän tajusi seisovansa korkean jyrkänteen reunalla ja hätkähti hieman. ”Huh! Sinä olet aina pitänyt korkeista paikoista.”

”Mitä sanot maisemasta?” Diokles kysyi virnistäen.

”Se on upea! En yhtään ihmettele, että pidit tästä paikasta.”

”Minulla on monia hienoja muistoja tästä metsästä, kun vietin täällä aikaa lapsuudenystävieni kanssa.” Diokles sanoi haikeana. Sitten hän nosti katseensa takaisin Lysandraan ja hymyili. ”Siitä syystä tämä paikka on mitä mainioin seuraavalle kysymykselleni.”

”Mikä kysymys?”

Diokles laskeutui toisen polvensa varaan. Hän otti taskustaan hopeisen sormuksen ja hymyili hermostuneesti. ”Lysandra, menetkö kanssani naimisiin?”

Ulkona satoi kaatamalla. Diokles viikkasi vaatteita reppuunsa ja tunki Lysandran kyöneleiden täyttämän katseen hänen selkensä takana.

”Olen pahoillani. Mutta tämä on jotain, mitä minun on tehtävä.”

Lysandra niiskutti. ”Milloin tämä päättyy? Meillä on jo tarpeeksi varaa muuttaa jonnekin rauhalliseen paikkaan ja perustaa vihdoin oma perheemme. Miksi sinä menet niiden barbaarien maille vaarantamaan henkesi?”

Diokles huokaisi. ”Kyllä sinä tiedät. Minä suojelen sinua. Minä suojelen niitä lukemattomia miehiä ja naisia, jotka muodostavat Make-donian. Jos minä en antaudu vaaraan suojellakseni sinua, kuinka voisoin pyytää ketään muutakaan niin tekemään?”

”Minulla on tunne, että sinulle sattuu jotain. Tiedän sen. Pyydän, jää luokseni.”

Diokles halasi Lysandraa pitkään. ”Lupaan, että Persia jää viimeiseksi sotaretkekseni. Kun palaan takaisin Aleksanterin joukkojen kanssa, vietän loppuelämäni rinnallasi, yhdessä lastemme Athenaiksen ja Theophanian kanssa.”

Lysandra naurahti nyhkytyksen lomasta. ”Ai, olet jo päättänyt lastemme nimet?”

”Tietysti.” Diokles hymyili ja suuteli häntä. ”Rakastan sinua.”

”Minäkin rakastan sinua.”

Lysandra ojensi hänelle vanhan amuletin, jota Diokles oli säilyttänyt lipaston kätköissä. ”Pistä tämä kaulaasi. Ehkä se suojelee sinua sotaretkelläsi.”

”Hesiodin koru? Mutta minä pidän enemmän tästä leijonakorusta, se muistuttaa minua sinusta.”

”Pyydän! Haluan, että tulet turvassa kotiin.”

Diokles katseli vaimoaan suoraan silmiin. ”Minä vannon, että me elämme vielä pitkän ja onnellisen elämän. Aion pitää tämän lupaukseni, vaikka joutuisin hakemaan sinut itse Manalasta asti takaisin tänne.”

Lysandra tirskahti. ”Älä ole hupsu.”

Yhtäkkiä Diokles avasi silmänsä ja tajusi olevansa taas oudossa huoneessa keskellä palatsia. Muistot risteilivät hänen päässään edelleen kivuliaasti, mutta hän murahti ja jatkoi matkaansa kohti outoa, koristeellista ovea. Mitä lähemmäksi hän raahautui ovea, sitä enemmän hänen mielensä tuntui asettuvan paikoilleen. Kun hän pääsi oven eteen, hän tunsi hengityksensä tasautuvan ja mielensä tarkentuvan. Hänen aistinsa olivat virittyneet äärimmilleen.

Diokles potkaisi oven auki ja astui sisään Hadeksen valtaistuinsaliin.

”Hades!” Diokles karjui ja käveli vihaisena eteenpäin kohti huoneen keskustaa. Valtaistuinsali oli kookas ja kaikin puolin vaikuttava, joka vain korostui seinille kerättyjen aarteiden myötä. Siellä oli kultaisia vaaseja, jalokivillä koristettuja aseita, koristeellisia mattoja ja valtavia seinävaatteita, kaikki kerätty Euroopan ja Aasian jokaisesta kolkasta. Seinävaatteet esittivät erilaisia maisemia, kaikkea lumisista vuoristomaisemista aina loputtomilta vaikuttaviin tasankoihin asti.

”Hades!”

Huone oli valtava ja ainoastaan muutamat soihdut valaisivat sitä, joten huoneeseen jäi monia aarteita täysin hämärään. Kukaan ei kuitenkaan voinut olla huomaamatta huoneen takaosassa olevaa hurjaa valtaistuinta, joka oli rakennettu norsunluusta ja leijonantaljoista. Valtaistuimella lepäili hymyilevä mies, jolla oli umpimustat silmät. Hänen valkoiset vaatteensa oli koristeltu kullalla ja hopealla, ja ne istuivat täydellisesti hänen yllään. Hän katseli Dioklesta huvittuneena oloisena.

”Hades! Sinä tiedät miksi olen täällä!” Diokles huusi ja pysähtyi muutaman metrin päähän valtaistuimesta.

Hades nauroi täyteläisellä äänellä, joka sai Dioklesin hätkähtämään hetkeksi. Sellaisella äänellä olisi voinut valloittaa kenet tahansa puolelleen, mutta Dioklesin sydän oli liian kovettunut välittääkseen.

”Kyllä.” Hades kuiskasi, valtaistuinsalin vahvistaessaan hänen ääntään. ”Sinä olet Diokles. Sinä olet se mies, joka on matkustanut halki tulen ja tuskan saadaksesi vaimosi takaisin.”

Diokles ja Hades tuijottivat hetken toisiaan, jonka jälkeen Hades nousi seisomaan. Hän käveli hitaan sulavasti Dioklesia kohti, kunnes oli aivan hänen edessään. Vaikka Diokles oli roteva mies, Hades katseli häntä alaspäin.

”Sinä olet mielenkiintoinen mies, Diokles. Itse Ares vaatii sinun kuolemaasi, voitko kuvitella? Millainen näky sen taistelun on täytynyt ollakaan! Kuka tahansa muu olisi juossut pakoon hänen poikansa nähdessään, mutta sinä vain syöksyit eteenpäin.”

Diokles ei irrotanut hetkeäkään katsettaan hymyilevästä Hadeksesta.

”Entä minun voittamaton kaartini? Vain todellinen miekkamestari voisi edes toivoa pärjäävänsä Mustaa Henkeä vastaan, mutta sinä surmasit heitä kuin kärpäsiä! Sinun matkasi tänne on todellakin viihdyttänyt minua, Diokles.”

”Päästä Lysandra vapaaksi, Hades.”

”Suurin naurunaihe oli kuitenkin Kuolleiden Neuvoston kauhu, kun he eivät onnistuneet viskomaan sinua Tartaroksen syvyyskuoppiin! Onko sinulla aavistustakaan, kuinka onnistuit siinä?”

Diokles jatkoi tuijotustaan.

”Heidän voimansa perustuvat ihmisten sielun kantaviin voimiin: pelkoon, toivoon, epävarmuuteen. Mutta sinä, sinun sydämesi on tyhjä! Sinussa on vähemmän ihmisyyttä jäljellä kuin uskotkaan, Diokles. Kaikki sielut pelkäävät jotain, sehän kuuluu ihmisten luontoon. Mutta kun Lysandra kuoli, sinulle tapahtui jotain. Sinun pelkosi, toivosi ja epävarmuutesi muuttuivat joksikin aivan muuksi: päättäväisyydeksi, vihaksi ja sokeaksi uskoksi. Ilman sinun taitojasi sielusi olisi tuhoutunut jo kauan, kauan sitten.”

”Sinä koetelet minun kärsivällisyyttäni.” Diokles murahti. ”Minä olen matkustanut liian kauan ja kokenut liian paljon tuskaa, että minua kiinnostaisi, miksi alaisesi epäonnistuvat kerta toisensa jälkeen. Minä lupasin Lysandralle, että me eläisimme yhdessä pitkän ja onnellisen elämän, ja minä olen aina ollut sanani mittainen mies. Me voimme tehdä tämän helpolla tavalla, tai me voimme tehdä tämän vaikealla tavalla. Anna minulle Lysandra, Hades.”

Hades nauroi. ”Tätäkö tarkoitat?” Hän napsautti sormiaan ja huoneen täytti hohtava sininen valo. Dioklesin eteen ilmestyi läpikuultava, valkoinen hahmo, joka hitaasti tarkentui Lysandraksi.

”Lysandra!” Diokles huusi.

Lysandra avasi silmänsä. ”Mitä tapahtuu? Missä minä olen?”

”Lysandra, kuuletko minua?”

”Diokles! Missä minä olen?”

”Älä pelkää. Minä pelastan sinut!”

Diokles kääntyi katsomaan Hadesta. ”Mitä sinä olet tehnyt hänelle?”

Hades kohautti olkiaan. ”Kun hän pääsi Kuolleiden Neuvoston luo, oli jo selvää että tulisit hakemaan häntä. Olen pitänyt häntä täällä unten mailla siitä lähtien, aivan kuten kakkosmieheni pyysi.”

”Mistä sinä puhut?” Diokles kysyi vihaisena.

”Diokles, minä pelkään.” Lysandra nyyhkytti.

Hades napsautti sormiaan, jonka jälkeen Lysandra katosi valonvälähdyksen saattelemana. Huone palasi hämäräksi.

Diokles karjaisi ja veti miekkansa esille. ”Sinä koinsyömä paholainen! Tämä on minun viimeinen varoitukseni. Anna Lysandra minulle, tai kokeilen, tuleeko sinustakin mustaa savua jos tungen miekkani sisuksiisi!”

Hades hymyili julmasti. ”Sinä olet jumalan edessä, Diokles. Kuvitteletko sinä, että voisit vahingoittaa minua tuolla miekkallasi? Pronssi ei tehoa minuun!”

Diokles iski nyrkillään suoraan Hadesta poskeen. Hadeksen pää lennähti hieman sivulle ja kääntyi sitten hitaasti Dioklesta kohti. Hades kokeili varovasti suupieltään ja näki sormessaan pisaran verta. ”Minä en ole vuotanut verta tuhanteen vuoteen.”

Diokles seisoi hänen edessään uhmakkaasti, miekka valmiina.

”Sinä olet rohkea, Diokles.” Hades sanoi hiljaa. ”Jos kaikki ihmiset olisivat yhtä rohkeita kuin sinä, te voisitte valloittaa itse tähdet. Osoitukseksena kunnioituksesta sinua kohtaan, päästän vaimosi vapaaksi.” Hän napsautti sormiaan. ”Tehty.”

Diokles katseli häntä epävarmana. ”Hän on elossa?”

”Jumalat eivät voi valehdella.” Hades sanoi vakavana. Hän kohotti kättään ja Diokles lennähti taaksepäin valtavan voiman iskusta. Hades käveli häntä kohti, samalla kun Diokles makasi selällään tuskasta irvistäen.

”Sinä taas, sinä et ansaitse elämää. Tiedätkö, mikä on rangaistus jumalan uhkaamisesta? Sinä olit sielujen parhaimmistoa, Diokles. Pääsit pidemmälle kuin kukaan muu kuolevainen. Kukaan ei kiistä taitojasi. Mutta sinä olet pelkkä mies, ja minä olen jumala. Sinä olet haastanut minut, ja minä tuhoan viholliseni. Sinä kuulut Tartarokseen.”

Hades osoitti kädellään Dioklesia ja valtaistuinsali alkoi samassa hohtaa punaista valoa. Hadeksen mustat silmät rupesivat hohtamaan kirkasta valoa. Maa Dioklesin ympärillä hehkui punaisena ja näytti siltä,

kuin se murentuisi hetkenä minä hyvänsä, pudottaen Dioklesin maan läpi suoraan Manalan alimmalle tasolle. Diokles katsoi uhmakkaasti Hadeista, kun samassa kaikki palautui ennalleen. Hades laski kätensä alas.

”Mutta.” hän sanoi. ”Me elämme keskellä uuden ajan myllerrystä. Muutoksen tuulet puhaltavat, mikä Manalassa on yleensä merkki jostain pahasta. Minä tarvitsen täydellisiä sotureita palvelemaan minua, sellaisia kuin sinä. Minä tarvitsen oikeaksi kädekseni sielun, joka on voittamaton. Sielun, joka huolehtii siitä, että Manalan sääntöjä noudatetaan. Ilman Manalaa meillä ei ole mitään.”

Diokles nousi seisomaan ja hieraisi kipeää kättään.

”Minä tarjoan sinulle mahdollisuutta, Diokles.” Hades sanoi kiihkeällä äänellä. ”Jos pystyt voittamaan Varjon, sinusta tulee uusi kakkosmieheni. Muussa tapauksessa heitän sinut Tartarokseen ikuisen kärsimykseen, etkä enää koskaan tule näkemään Lysandraa.”

Diokles oli hetken hiljaa. ”Minulla ei taida olla vaihtoehtoa.”

”Varjo!” Hades huusi. ”Astu esiin.”

Huoneen nurkasta astui esiin mies, jonka yllä oli musta, hupullinen viitta. Hän oli seissyt koko ajan koristeellisten panssarien keskellä, ilman että Diokles oli huomannut häntä laisinkaan. Varjo käveli luottavaisin askelin Hadeksen vierelle, mutta piti katseensa maassa ja hupun suojuissa.

”Sinä tiedät säännöt, Varjo, minulle kelpaa vain paras. Voita Diokles, tai sopimuksemme päättyy tähän paikkaan.”

Varjo veti miekan huotrastaan ja heitti viitan yltään.

Diokles tunsi sydämensä jättävän lyönnin väliin. ”Epiktetos!”

Epiktetos katseli Dioklesia tyytymättömän näköisenä. ”Minä luotin siihen, että jättäisit henkesi Kuolleiden Neuvoston käsiin. Katso, mihin jäärapäisyytesi on vienyt sinut! Nyt minä joudun surmaamaan sinut.”

Diokles kääntyi Hadeksen puoleen. ”Tämäkö on sinun oikea kätesi? Epiktetos on paha ihminen! Hänen takiaan Lysandra on kuollut!”

Hades kohautti olkiaan. ”Elävien asiat eivät kuulu minulle. Te olette nyt Manalassa, missä noudatetaan minun sääntöjäni. Minä tarvitsen vain yhden soturin, joten älkää tuottako minulle pettymystä.”

Diokles kohotti miekkansa kohti Epiktetosta. ”Kuinka sinä saatoit? Jos sinä et olisi puuttunut elämäni, minä olisin lähtenyt Persiasta takai-

sin Lysandran luokse ja jättänyt kaiken tämän taakseni, sinut mukaan lukien. On sinun syytäsi, että olen nyt tässä!”

Epiktetos pudisti päätään. ”Sinä särjät sydämeni, Diokles. Kun tapasimme ensimmäistä kertaa, uskoin että saisin sinusta seuraajani. Olin kertonut sinulle kaiken, paljastanut suunnitelmieni todellisen laajuuden. Sen sijaan sinä käännyt minua vastaan, aivan kuin et arvostaisi mitään, mitä olin opettanut sinulle kaikkien näiden vuosien aikana. Sinä olet tehnyt kaikki väärät valinnat, Diokles.”

”Minä olen voittanut sinut jo kerran, Epiktetos.”

”Luonnollisesti. Mutta minä en ole enää pelkkä Epiktetos, minä olen nyt Varjo, Hadeksen oikea käsi. Minun jokainen lihakseni on Manalan voimistama ja siunaama. Jopa minun uusi miekkani on taottu ennen aikojen alkua.”

Diokles vilkaisi Epiktetoksen kädessä olevaa mustaa miekkaa, joka näytti paljon painavammalta kuin mitä hänen asentonsa antoi ymmärtää. Hades oli siirtynyt takaisin valtaistuimelleen ja tarkkaili heitä uteliaana.

Diokles huokaisi. ”Sinä et halua taistella minua vastaan.”

Epiktetos nauroi. ”Kuinka väärässä oletkaan, poika!” Hän huusi ja hyökkäsi suoraan Dioklesin kimppuun lyöden kaksi nopeaa iskua hänen suuntaansa. Diokles torjui molemmat, mutta hänen kätensä tärisivät iskujen voimasta. Epiktetos oli oikeassa, hän oli paljon vahvempi ja nopeampi kuin viime kerralla. Diokles yritti vastahyökkäystä, mutta Epiktetos väisti sen helposti. He vaihtoivat lyöntejä minkä kerkesivät, mutta eivät saaneet tappavia iskuja läpi. He olivat harjoitelleet kymmenen vuoden ajan yhdessä miekkailua ja tiesivät toistensa vahvuudet ja heikkoudet paremmin kuin kukaan muu.

Epiktetos otti pari askelta taaksepäin hymyillen. ”Kun sinä hengästyit, minä voimistun hetki hetkeltä.”

”Sinä olet aina ollut jumalten hylkäämä opportunisti.” Diokles sanoi hampaidensa välistä. ”Et koskaan välittänyt tuskasta, jota tekosi aiheuttivat muille.”

”Älä sinä puhu minulle tuskasta! Me elimme vaikeita aikoja, jolloin meidän piti tehdä oikeita ratkaisuja. Tuskallista oli nähdä, kuinka kansamme heikkous melkein tuhosi koko Makedonian. Ihmiset tarvitsevat vahvan johtajan, joka johdattaa heidät pimeydestä valoon.”

”Sekö sinä kuvittelet olevasi? Vahva johtaja?”

”En vielä.” Epiktetos kuiskasi ja hyökkäsi Dioklesin kimppuun uudelleen.

Ohikiitävän hetken ajan Diokles näki edessään saman Epiktetoksen, joka oli iskenyt hänet maahan heidän ensimmäisenä päivänään. Epiktetos kohotti miekkansa samanlaisessa kaaressa kuin vuosia sitten, jolloin hän oli nöyryyttänyt Dioklesia julkisesti ystäviensä edessä. Hän oli käynyt taistelua läpi lukemattomia kertoja ajatuksissaan, miettien kuinka hän olisi voinut kääntää taistelun edukseen. Hetki oli koittanut. Diokles syöksähti eteenpäin torjuen hyökkäyksen ja upotti miekkansa suoraan Epiktetoksen kylkeen. Epiktetos karjaisi kivusta, jonka jälkeen Diokles potkaisu hänet selälleen maahan.

Epiktetos makasi maassa ja nauroi tuskan lomasta. Veri valui hänen kätensä läpi valtaistuinsalin lattialle. ”Olen aina ollut niin ylpeä sinusta, oppilaani. Tee se.”

Diokles katseli häntä hetken aikaa halveksivasti, jonka jälkeen hän heitti miekkansa maahan. ”Ei. Lysandra on elossa. Jos Hades ei päästä minua hänen luokseen, kaikki tämä verenvuodatus on turhaa.”

Hades pudisti päätään valtaistuimellaan. ”Uskomatonta. Sinä olisit täydellinen soturi, jos tottelisit käskyjä paremmin. Kyllästyvät minua.” Hän heilautti kättään ja Diokles lensi viereiselle seinälle kiinni. Näkyvätön voima puristi häntä seinää vasten niin, että hänen jalkansa eivät ylettyneet maahan.

Epiktetos nousi seisomaan miekka kädessään ja käveli Dioklesin eteen. ”Ihmiskunnan hyväksi, Diokles.”

Miekka upposi syvälle Dioklesin rintaan. Diokles karjui tuskasta, kun mustaa savua alkoi purkautua hänen sisältään. Hän suorastaan tunsi, kuinka hänen sielunsa hajosi pieniksi palasiksi pakenevan savun myötä. Hänen päätään huimasi, jonka jälkeen kaikki meni mustaksi Epiktetoksen surumielisen katseen edessä.

Sinä iltana kuolin toisen kerran.

14. LUKU

KOLME VIIKKOA SITTEN

Diokles koputti Oraakkelin ovea, mutta mitään ei tapahtunut.

”Onko siellä ketään?” hän huusi. Hän odotti hetken aikaa vastausta, kunnes vilkaisi ympärilleen ja kokeili ovea. Ovi avautui naristen, jolloin Diokles astui varovaisesti sisälle. Talossa leijui vahva suitsukkeiden ja piipunpolton tuoksu, joka sai Dioklesin yskimään hetken. Talon sisustus oli hyvin askeettinen, lukuun ottamatta seinällä olevaa värikästä pullo-kokoelmaa. Ruskeat taljat peittivät lattian ja ikkunoiden vieressä oli ruukkuja, joista kasvoi outoja yrttejä. Valtava, puoliksi sulanut kynttilä paloi huoneen reunalla.

Dioklesin katse tarkentui vanhaan mieheen, joka istui silmät kiinni huoneen laidalla. Miehen valkoinen parta oli takkuinen ja hänen yllään oli harmaa, monesta kohtaa paikattu viltti. Diokles käveli hiljaa hänen eteensä.

Vanha mies hymähti rahisevalla äänellä. ”Olen odottanut sinua.”

Diokles polvistui miehen eteen. ”Olen etsinyt sinua pitkään, Oraakkeli. Minulle on kerrottu, että sinä kykenet ihmetekoihin.”

Oraakkeli nyökkäsi. ”Ojentaisitko minulle piippuni?”

Diokles vilkaisi ympärilleen ja näki pitkän piipun viereisellä hyllyllä suitsukkeiden keskellä. Hän otti sen varovaisesti ja ojensi sen vanhuk-selle. Oraakkeli täytti piipun jauhetuilla yrteillä ja sytytti sen taitavasti tuluksilla. Hän imaisi kaikessa rauhassa savua ja puhalsi sen pois ilman merkkiäkään kiireestä.

Diokles katseli toimitusta kärsimättömänä.

Lopulta vanhus avasi silmänsä. Hänellä oli sinisimmät silmät mitä Diokles oli koskaan nähnyt. Oraakkelin katse tuntui näkevän hermostut-tavalla tavalla sielun syvimmän olemuksen, mutta Diokles ei kääntänyt katsettaan pois.

”Sinä haluat tietää, pystynkö minä mahdolltomaan.” Oraakkeli lau-sui hetken kuluttua.

”Pystytkö sinä tuomaan Lysandran takaisin?”

”En.”

Diokles käänsi katseensa pois. ”Sitten matkani on ollut turha.”

”Istu alas.” Oraakkeli käski ja näytti kädellään taljaa hänen edessään.

Diokles vilkaisi ovelle, mutta päätti lopulta noudattaa vanhuksen toivetta.

Oraakkeli imaisi piipustaan savua. ”Sinun täytyy ymmärtää, että etsintäsi tulee päättymään vain tragediaan. Kun ihminen kuolee ja hänen sielunsa ylittää rajan, mikään ei voi palauttaa asioita ennalleen.”

”Aina löytyy keino.” Diokles murahti.

”Ei!” Oraakkeli jyrähti vihaisena. ”Sinä et voi taistella kohtaloo vastaan. Jotta voisit edes haaveilla tuovasi hänet takaisin, sinun olisi surmattava itsesi, valettava Manalan läpi ja haastettava itse Hades, kuolleiden jumala.”

Diokles katseli häntä uhmakkaana. ”Jos se on ainoa vaihtoehtoni, minä teen sen.”

Oraakkeli pudisti päätään. ”Sinä et ymmärrä. Monet ovat yrittäneet samaa, mutta kukaan ei ole koskaan onnistunut.”

”Minä en epäonnistu.”

Oraakkeli katsoi häntä kylmästi. ”Hyvä on sitten. Mutta muista, että minä yritin varoittaa sinua. Näetkö tuon lasipullon, jossa on mustaa nestettä? Hae se tänne.”

Diokles nousi ylös ja käveli hyllyn eteen, joka oli täynnä erivärisiä pulloja. Hän otti sieltä pienen pullon mustaa nestettä ja tutki sitä hetken. ”Tämäkö?”

”Kyllä.”

Diokles istahti jälleen Oraakkelin eteen ja asetti pullon heidän väliinsä.

Oraakkeli katseli pulloa hetken. ”Tuo pullo on sinun avaimesi, jolla aukaiset Manalan portit. Sinä olet jo tehnyt päätöksesi, joten sen on parasta tapahtua täällä, missä voin haudata sinut oikein.”

Diokles nosti pullon käteensä ja katseli hetken sen mustemaista sisältöä. Lopulta hän aukaisi korkin ja nielaisi koko sisällön muutamalla kulauksella. Nesteen maku oli hyvin kitkerää ja jätti pahan maun hänen suuhunsa. Diokles irvisti ja vilkaisi Oraakkelia, joka näytti tuijottavan kaukaisuuteen piippu kädessään.

”Mitä sinä näet?” Diokles kysyi.

Oraakkeli imi piipusta savua ja maisteli sitä hetken. Hän puhalsi ulos vaaleanharmaita kiehkuroita ja katseli niitä jonkin aikaa, kunnes kääntyi takaisin hänen puoleensa.

”Sinä tulet epäonnistumaan.”

”Minun on silti yritettävä. Lysandran takia.”

”Tiedän.” Oraakkeli sanoi. ”Mutta olen nähnyt unta sinun kuolemastasi, eivätkä uneni koskaan valehtele. Vaelluksesi Manalassa tulee olemaan täynnä vaaroja. Olen nähnyt monia erilaisia vaihtoehtoja, mutta jokainen niistä päättyy sinun tuhoosi. Vaikka ihmeen kaupalla pääsisitkin Hadeksen luokse, vihollinen menneisyydestäsi tulee surmaamaan sinut.”

”Auta minua sitten selviytymään.”

Oraakkeli pudisti päätään. ”Yksikään uneni ei anna sinulle toivoa. Vain jumalten väliintulo voi sinut enää pelastaa, eivätkä he välitä kuolevaisista.”

Diokles tunsi outoa kihelmöintiä raajoissaan. Oraakkeli kaivoi taskustaan obolin kolikon ja näytti sitä Dioklesille.

”Kun aikasi koittaa, asetan tämän kolikon suuhusi. Mitä tahansa tapahtuikin, pidä kolikosta hyvä huoli. Jos lautturi ei päästä sinua Styksjoen ylitse, niin kaikki minkä puolesta olet taistellut on ollut turhaa.”

Diokles otti kolikon käteensä ja tutki sitä hetken aikaa. ”Outoa, kuinka pienistä asioista asiat ovat lopulta kiinni.”

Oraakkeli puhalsi savua ja sulki silmänsä. ”Niin.”

Samassa tuska alkoi raapia sisältäpäin ja Diokles kaatui kyljelleen kouristellen. Hänen suustaan tuli hieman valkoista vaahtoa, kun hän yritti huutaa.

Oraakkeli ei edes vilkaissut häneen. ”Joskus kaikista pienin asia voi muuttaa maailmaa.”

Diokles täräsi ja nyki lattialla. Oraakkeli nousi vaivalloisesti pystyyn ja nilkutti hänen vierelleen istumaan. Hän taputti Dioklesia poskelle.

”Oletko vielä tajuissasi?”

Kouristeleva Diokles päästi suustaan vaimeaa pihinää.

Oraakkeli nyökkäsi. ”Otan tuon myöntävänä vastauksena. Minun olisi syytä kertoa sinulle jotain Manalasta vielä kun voin. Tiedän vain yhden ihmisen, joka on koskaan käynyt Manalassa ja päässyt sieltä pois: puhun nyt tietysti Herakleesta, Zeuksen pojasta. Mutta hänkään ei olisi selvinnyt ilman hänen oppaitaan, Persefonea, kuolleiden valtiatarta sekä Hermestä, jumalten sanansaattajaa. Kun Herakles oli suorittanut viimeisen urotekonsa, Hermes nosti hänet siivillään takaisin omaan maailmaamme. Ymmärättkö, mitä yritän selittää sinulle? Yrität mahdotonta.”

Diokles puri hampaitaan yhteen silmät punertavina.

”Kuten sanoin, olen nähnyt unta matkasi monella eri tavalla, mutta jokainen niistä johtaa sinun tuhoutumiseesi. Jos haluat välttää turhat vaarat, kävele suorinta tietä kohti taivaalla näkyvää tähteä. Mitä tahansa tapahtui, älä poikkea reitiltäsi. Vältä muita ihmisiä, erityisesti sellaisia, jotka ovat jääneet paikoilleen pitkäksi aikaa.

Suurimman vaaran muodostavat kuitenkin Manalan alkuperäiset asukkaat, eli erilaiset henget jotka tottelevat vain jumalten käskyjä. Kiduttajahenget on kahlehdittu sielunsa tahranneisiin ihmisiin, eivätkä varsinaisesti muodosta sinulle vaaraa. Jos kuitenkin törmäät sellaiseen, kierrä ne kaukaa. Kiduttajahenkien häiritseminen herättää välittömästi Mustien Henkien huomion.”

”Yritän muistaa tuon.” Diokles kuiskasi vaimeasti taistellessaan vapinaa vastaan.

”Se olisi viisasta. Musta Henget ovat Manalan eliittiä. Heillä on lukuisia tehtäviä, joista tärkein on Manalan ihmisten valvominen. He opastavat katuja ja ohjaavat eksyneitä takaisin polulle. Mutta jos he saavat selville tarkoituksesi, olet tuhoon tuomittu. He ovat täydellisiä tappokoneita, suunniteltu kukistamaan pienimmätkin kapinan siemenet. He pystyvät kuiskimaan keskenään pitkienkin matkojen päästä, jonka takia he ovat tietoisia toistensa liikkeistä.

Mikäli selviät Mustista Hengistä, joudut vastakkain Kuolleiden Neuvoston kanssa. Heillä on täydellinen valta sielujen kohtalon suhteen, joten sinun on oltava äärimmäisen varovainen. Mikäli he eivät ole tyytyväisiä edistykseesi, he heittävät sinut suoraan hirvittävien tuskien keskelle Tartarokseen. Pääset sieltä vapaaksi vasta, kun viimeinenkin ihminen, jolle olet tehnyt vääryyttä, anoo armoa puolestasi. Voin olla väärsäkin, mutta sinä vaikutat silmiini ihmiseltä, joka on nähnyt paljon kuolemaa elämänsä aikana. En luottaisi pikaiseen poispääsyyn, jos olisin kengissäsi.

Jos haluat välttää Manalan alimman tason, suosittelen että rukoilet polvillasi Kuolleiden Neuvostolta armoa. Pyydä anteeksi tekojasi ja vannoo, että olet oppinut elämän arvon vaelluksellasi Manalan halki. Lupaudu noudattamaan heidän päätöstään, mutta esitä nöyrä toive siitä, että pääsisit Hadeksen valtaistuinsaliin esittämään pyynnön vaimosi puolesta. Kuolleiden Neuvosto saattaa olla ankara, mutta ehkä he tuntevat sääliä sinua kohtaan.”

Dioklesin kasvot olivat muuttuneet harmaiksi ja hänen kasvojensa verisuonensa näkyivät selvästi ihon alla. ”Jumalat olkoon kirottuja.” hän mutisi tuskaansa.

”Katso, juuri tuollaiset asiat saavat sinut pulaan.” Oraakkeli sanoi päättään pudistaen. ”Jumalten loukkaaminen on kenties viimeinen asia, jota haluat tehdä kuolinvuoteellasi. He ovat hyvin tarkkoja tällaisista asioista, sillä he elävät ihmisten palvonnasta ja rukouksista.

Mikäli selviydyt Hadeksen valtaistuinsaliin saakka, tulet kohtaamaan elämäsi suurimman haasteen. Kuinka pystyt hankkimaan vaimosi takaisin Hadekselta, kaikkien kuolleiden jumalalta? Sinulla ei ole mitään mitä hän haluaisi, ei mitään millä tehdä kauppoja. Sinun täytyy ymmärtää, kuinka alhainen olento olet sellaisen jumalan edessä. Hän pystyy luomaan asioita tahdonvoimallaan, hän pystyy siirtymään paikasta toiseen silmänräpäyksessä ja mikä pahinta, hän pystyy tuhoamaan sielusi pienimmästäkin loukkauksesta häntä kohtaan.”

Oraakkeli imaisi piipustaan savua ja katseli Dioklesta, jonka vapina alkoi laantua elintoimintojen hidastuessa. ”Äläkä kuvittelekaan pystyväsi voittamaan häntä kaksintaistelussa. Vaikka sinulla olisikin jonkinlainen ase, ihmisten takoma metalli ei voi vahingoittaa häntä. Voisit lyödä häntä miekalla tai keihäällä niin kovaa kuin ikinä pystyisitkin, mutta et saisi aiheutettua naarmuakaan. Sinulle ei jäisi kovin montaa vaihtoehtoa, ellet ajatellut painia häntä hengiltä.”

Oraakkeli kokeili Dioklesin otsaa, joka oli viileän hien peitos-
sa. ”Sääli, ettet syntynyt Herakleen aikoina, jolloin jumalat kävelivät vielä keskuudessamme. Jos sinulla olisi itse jumalten sepän Hefaistoksen takoma ase, Hades saattaisi ottaa sinut tosissaan. Sellaisella aseella saisit jumalallisen auran, jolla voisit komentaa Mustia Henkiä suojelemaan sinua, puhumattakaan siitä että ase muodostaisi oikean uhan Hadesista vastaan. Mutta me elämme hiljaisia aikoja, jossa sellaiset Hefaistoksen luomukset, kuten Eroksen höyhenkevyt jousi ja Zeuksen jalokivikoristeinen tikari ovat kadonneet historian hämäriin. Usko minua, kun...”

Diokles nytkähti rajusti, jonka jälkeen hän tunsu ilman pakenevan keuhkoistaan viimeisen kerran. Hän yritti taistella vääjäämätöntä vastaan viimeiseen asti, mutta lopulta kuoleman kylmä paino veti hänet syleilyynsä. Hän tunsu lattian murenevan allaan, jonka jälkeen hän puto-
si karjuen loputtomalta tuntuvaan rotkoon.

Viima tuntui repivän lihakset irti luista, salpaavan hengityksen ja turruttavan hänen kaikki aistinsa. Diokles yritti liikuttaa itseään, mutta ei hallinnut enää kehoaan. Samassa valtava liekkimeri täytti hänen näkökenttensä. Kuumuus poltti häntä kivuliaasti ja sytyttivät hänet lopulta ilmieliekkeihin. Liekit roihusivat jopa hänen sisällään, polttaen hänen mieltään ja muistojaan. Diokles oli enää tajunsa rajamailla, kun hän tajusi putoavansa yhä nopeammin alhaalla näkyvää maata kohti. Hän ei yrittänyt edes asettaa käsiään suojaavasti eteensä, vaan sulki silmänsä odottaen tuskan päättymistä. Hetken hiljaisuuden jälkeen hän romahti suoraan kallioiselle maanpinnalle valtavan rysähdyksen saattelemana.

Hän makasi pitkään vatsallaan maassa, tajuamatta mitä oli tapahtunut. Missä hän oli? Miksi hän oli täällä?

Diokles avasi silmänsä henkeään haukkoen.

15. LUKU

Äänet kaikuivat hänen päässään ja kaikki vaikutti sumealta. Diokles tajusi istuvansa seinää vasten, kun jostain kaukaa kuului puhetta.

”Näyttää siltä, että joudun tyytymään Makedonian toiseksi parhaimpaan miekkamieheen.”

”Olen pahoillani, herra. Koulutin hänestä paremman kuin uskoinkaan.”

Vaikka valtaistuinsalin valaistus oli heikkoa, pienikin valo sattui Dioklesin silmiin. Hänen katseensa siirtyi veriseen haavaan hänen rinnassaan, jonka Epiktetos oli tehnyt vain hetkeä sitten. Hän oli omin silmin nähnyt, kuinka savua oli purkautunut hänen ruumistaan, mikä oli varma merkki sielun tuhoutumisesta.

Hän yritti liikahtaa, mutta hänen lihaksensa tuntuivat miltei halvaantuneilta. Yritys nousta ylös seisomaan sai hänet vain ähkäisemään kivusta.

”Mahdotonta!” Epiktetos huudahti hämmästyneenä. ”Hän on elossa!”

Dioklesin silmät alkoivat tottua valoon pikkuhiljaa. Hän näki, kuinka Epiktetos käveli häntä kohti.

”Kuinka sinä teit sen? Kerro minulle!” Epiktetos huusi.

Hades käänsi päätään kallelleen mietteliäänä. ”Minä näen vain yhden vaihtoehdon.” Hän nosti kätensä ylös ja heilautti sitä hieman. Samassa Dioklesin päita repeytyi auki, paljastaen hänen amulettinsa.

”Tychen toisen mahdollisuuden amuletti!” Hades huudahti ja nauroi ääneen. ”Kuinka nerokasta.”

”Mikä se on?” Epiktetos kysyi hämillään.

Hades heilautti kättään uudelleen, ja amuletti irtosi Dioklesin kaulasta singahtaen suoraan Hadeksen käteen. ”Tämä on Tychen siunaama onnenamuletti, joka on ollut kadoksissa jo vuosia. Ette arvaakaan, miten Tyche on etsinyt tätä! Tästä tulee oiva lisä kokoelmiini.”

Hades päästi amuletista irti, jonka jälkeen amuletti lennähti muiden seinällä roikkuvien korujen joukkoon. ”Olet herättänyt uteliaisuuteni, Diokles. Saanen tiedustella, mistä olet saanut moisen esineen itsellesi?”

Diokles murahti. ”Sillä ei ole väliä. Sain sen kauan, kauan sitten.”

Hades nyökkäsi vienosti hymyillen. ”Tietysti.” Tämän sanottuaan hän kääntyi Epiktetoksen puoleen. ”Näyttää siltä, että epäonnistumisel-

lasi ei ole rajoja. Pystyisitkö ystävällisesti tuhoamaan hänet, jotta pääsisimme jatkamaan? Vai täytyykö minun tehdä kaikki itse?”

Epiktetos kumarsi hänelle. ”Hoidan asian välittömästi.”

Diokles irvisti, kun Epiktetos veti miekkansa huotrastaan ja otti pari askelta hänen suuntaansa.

”Sinä et sitten pystynyt pysymään kuolleena?” Epiktetos kysyi hiljaa.

Diokles huokaisi. ”Minä tiedän sinun salaisuutesi. Minä tiedän, miksi sinä olet täällä.”

”Mistä hän puhuu?” Hades uteli Epiktetokselta.

”Hän houraillee.” Epiktetos kohotti miekkansa lyömäasentoon.

”Minä tiedän, kuinka aiot surmata Hadeksen.”

Epiktetos karjaisi ja sivalsi miekallaan Dioklesin kaulaa. Juuri, kun terä kosketti hänen kaulaansa, miekka pysähtyi äkillisesti.

”Hetkinen, hetkinen.” Hades sanoi käsi kohollaan. ”Mistä sinä puhut?”

Diokles nojautui kauemmaksi miekasta ja hieraisi kaulaansa. ”Epiktetos on suunnitellut tätä alusta asti. Hänen povitaskussaan on Zeuksen tikari, jonka hän aikoo upottaa selkääsi kun sitä vähiten odotat.”

Epiktetos valahti valkoiseksi. ”Sinä typerys, pilaat kaiken!” Hän nappasi taskustaan jalokivikoristeisen tikarin ja heitti sen pettämättömällä tarkkuudella suoraan kohti Hadeksen rintaa.

Hades ehti nostaa kätensä, ja tikari jäi leijumaan hänen eteensä. Hän ojensi kätensä eteenpäin ja otti tikarin käteensä. ”Zeuksen tikari. Te ihmiset ette koskaan lakkaa hämmästyttämästä minua.”

Epiktetos ähkäisi ja lähti pakenemaan ripeästi kohti valtaistuinsalin ovea. Hades heilautti jälleen kättään ja Epiktetos lensi valtavassa kaaresa viereiseen seinään kiinni räsynuken tavoin.

”Sinulla on paljon selitettävää, Varjo.”

Diokles nousi huojuen seisomaan. ”Hän on suunnitellut tätä alusta asti. Hän surmautti kokonaisen temppelellisen pappeja vain saadakseen tuon tikarin käsiinsä.”

Epiktetos yritti turhaan päästä irti näkymättömästä voimasta, joka piteli häntä paikallaan.

Diokles nilkutti Epiktetoksen vierelle. ”Tajuan vasta nyt, mitä tarkoittit sinä yönä kun surmasin sinut. Sanoit, että minä en kykene näkemään kokonaiskuvaa. Sanoit, että suunnitelmasi ulottuvat pidemmälle

kuin pelkästään Euroopan ja Aasian valloitukseen. Sinä puhuit Manalasta.”

Epiktetos sylkäisi Dioklesin jalkojen juureen. ”Tiedätkö, mitä olet mennyt tekemään? Sinä typerys!”

”Nyt sinä tiedät, miltä tuntuu kun kaikki romahtaa ympärilläsi.” Diokles sanoi synkkänä. ”Millaista tuskaa joudut kokemaan, kun sinulta viedään kaikki, minkä varaan olet rakentanut tulevaisuutesi.”

”Hämmästyttävää.” Hades sanoi. ”Kuinka sinä ylipäätään löysit tämän tikarin?”

”Miksi minä kertoisin sinulle mitään?” Epiktetos tiuskaisi. ”Minä tiedän, mitä aiot tehdä minulle.”

”Sinä unohdat, kenelle puhut.” Hades totesi kylmästi. Hän kohotti kättään ja puristi sen tiukasti nyrkkiin. Epiktetos huusi tuskasta ja yritti päästä irti seinältä, mutta turhaan. Kun Hades alkoi hitaasti kääntää nyrkkiään ilmassa, Epiktetos luovutti.

”Hyvä on, hyvä on.” Epiktetos sanoi kauhuissaan. ”Minä kerron kaiken.”

Hades hymyili. ”Pyydän.”

”Kun olin vasta lapsi, isäni kertoi minulle tarinoita erilaisista sankareista. Hän kertoi minulle Herakleen urotöistä, Akhilleuksen taisteluista sekä Agamemnonin tarumaisista seikkailuista. Nuo tarinat tuntuivat herättävän sieluni henkiin tavalla, josta en osannut kuvitellakaan! Haa-veilin usein siitä, kuinka jonain päivänä minun nimeni laskettaisiin noiden suurten sankareiden joukkoon.

Mietin kovasti, että mitä yhteistä näiden sankareiden välillä oli. Jumalainen veri? Erinomaiset miekkailutaidot? Ei... Vastaus piili syvemmällä. Kukaan heistä ei pelännyt tulevaa. Kukaan heistä ei välittänyt, mitä huomina tuo tullessaan. Ennen kaikkea, kukaan heistä ei piitannut jumalten mielipiteistä patkääkään. Jos jumala olisi asettunut heitä vastaan, he olisivat vetäneet miekkansa esille hymy huulillaan. Tajusin, että me pelkäämme jumalia aivan turhaan. Katsoimme sankareita ylöspäin, sillä he edustivat kaikkea sitä, mitä me joskus toivoimme saavuttavamme. Urheutta. Päättäväisyyttä. Valtaa.

Mutta heissä oli jotain muutakin yhteistä. Tutkin tarinoita tarkkaan, kunnes löysin vielä yhteisen piirteen heidän alkutaipaleiltaan. Avain oli Hefaistos, tullen ja taonnan jumala. Mistä tahansa löytyi sankari, tarkkaavainen lukija löysi aina Hefaistoksen kädenjäljen. Herakleen prons-

sinen kello, Akhilleuksen rintapanssari, Agamemnonin kultainen valttika... Listaa voisi jatkaa loputtomiin.

Vierailin jokaisessa temppelessä ja sepänpajassa jonka löysin kaupungistani. Kysyin heiltä, kuinka saisin Hefaistoksen huomion, jotta hän voisi takoa minulle jotain matkallani sankariksi. He nauroivat minulle ja olivat yhtä mieltä siitä, että seppäjumala oli liian kiireinen vastataksaan pienelle pojannulikalle. Sinä päivänä tunsin pohjattoman suuttumuksen kuohahtavan sisälläni ensimmäistä kertaa. Kuinka minusta voisi tulla sankari, jos en saisi Hefaistoksen siunausta matkalleni? Tylsämieliset ihmiset eivät kiinnittäneet minuun mitään huomiota, sillä he eivät nähneet sankarin paloa sisälläni. Tajusin, kuinka mitättömiä he olivat jumalten silmissä! He tyytyivät täysin omiin rutiineihinsa ja elivät elämäänsä samanlaisena päivästä toiseen. Heistä ei koskaan tulisi sankareita.

Päädyn armeijaan. En ollut alokasaikanani erityisen läheinen kenenkään kanssa, joten minulla oli paljon ylimääräistä aikaa käytettäväksi. Paloin halusta nousta muiden yläpuolelle, joten harjoitin taistelutaitojani aina kun mahdollista. Tajusin pian, että alokasleiriltä ei löytynyt minulle tarpeeksi haastavia harjoitusvastustajia. He eivät olleet tarpeeksi nopeita, tarpeeksi armottomia eivätkä tarpeeksi kovatahtoisia.

Armeijaa uudistettiin kovaa vauhtia, mutta se ei riittänyt minulle. Jos halusin jatkaa Akhilleuksen jalanjäljissä, minä tarvitsin uuden suursodan, uuden Troijan. Filippos toki laajensi alueitaan, mutta siinä ei ollut mitään hohdokasta. Taistelimme likaisia villoja vastaan, jotka oli helppo alistaa armeijamme ylivoimaisuudella. Miten sellainen voisi jäädä historiaan?

Vuosia kului. Jokaisessa valloittamassamme kaupungissa tutkin temppeleit ja kirjastot läpikotaisin etsien tietoa Hefaistoksen takomista esineistä. Olin jo kerännyt kattavan listan potentiaalisista aseista ja panssareista, mutta niiden olinpaikat pysyivät edelleen mysteerinä. Lopulta törmäsin erääseen sokeaan vanhaan pappiin, joka kertoi minulle Zeuksen tikarista. Hän vannoi, että oli pidellyt tikaria käsissään kymmeniä vuosia sitten. Sitä käytettiin edelleen jossain Zeuksen temppelessä tärkeissä rituaaleissa, mutta hän ei osannut sanoa tarkemmin. Tunsin toivon heräävän sisälläni. Voisinko vihdoinkin päästä osaksi tuota jumalaista voimaa?

Ylenin ensiksi taistelukouluttajaksi, sitten asemestariksi. Halusin kerätä itselleni alaisikseni koko Makedonian parhaimmat sotilaat, jotta

voisin johtaa heitä samalla tavalla kuin Akhilleus johti Myrmidoneja. Yksi kerrallaan valitsin ryhmääni miekkamiehiä, joista voisin olla erityisen ylpeä. Heidän pitäisi olla parhaita, sillä kun aika koittaisi, he seuraisivat minua sotaan jota ei koskaan unohdetaisi. Tutkitutin omilla vakoojillani Zeuksen temppeleitä ympäri maailmaa. Yksi toisensa jälkeen he vetivät vesiperän, mutta en luovuttanut. Aikani koittaisi vielä, kunhan olisin kärsivällinen.

Samaan aikaan Makedonia kiehui poliittisesti. Filippoksen laajentumishankkeet jatkuivat ja kaikkien huulilla oli kysymys siitä, mitä tapahtuisi seuraavaksi. Riittäisivätkö valloitetut maat hänelle, vai aloittaisiko hän suurimman sodan, jota maailma olisi koskaan nähnyt? Tunsin, että odotukseni pian palkittaisiin. Makedonia ulottuisi vielä mereltä merelle ja minun nimeni jäisi vihdoinkin historiaan!

Ikävä kyllä Filippos ei näyttänyt kovin innokkaalta sodasta Persiaa vastaan. Minun oli tehtävä asialle jotain, joten aloin väärentämään todisteita Persian vakoojista maaperällämme. Filippoksen kuolema tuli kaikille yllätyksenä, mutta lopulta se paljastui varsinaiseksi siunaukseksi. Hänen poikansa aloitti sen, mihin Filippos ei olisi ikinä kyennyt. Samalla sain kauan odottamani uutisen Zeuksen tikarista.

Boiotian temppeli tyhjennettiin nopeasti turhista todistajista. Kun pitelin tikaria ensimmäistä kertaa kädessäni, tunsin sen suunnattoman voiman virtaavan itseäni. Minun oli pakko oppia käyttämään sitä oikein! Mitä enemmän olin lukenut tikarin historiasta, sitä varmemmaksi tulin siitä, että Aasian sotaretki olisi vasta alkua. Tikarin avulla pystyin lähettämään kuiskauksia Manalaan, jotka saivat henget vakuuttuneeksi omasta jumalaisuudestani. Henget vangitsivat puolestani pappeja paikoilleen, jotta suunnitelmani pysyisivät salassa.

Minulle ei enää riittänyt sankaruus. Minä valloittaisin tämän maailman ja johdattaisin omat sotajoukkoni itse Manalaan, jonka jälkeen ottaisinkin kuoleman jumalan paikan itselleni! Ihmiset oppisivat pelkäämään ja kunnioittamaan minua, kun tekisin Manalasta paikan, jossa vain sankarit menestyisivät.

Persian sotaretki oli täydellinen menestys. Aioin pitää henkilökohtaisesti huolen siitä, että Aleksanteri johdattaisi joukkonsa aina maailman toiseen laitaan asti. Vasta kun kaikki kansat olisivat alistettu Makedonian alaisuuteen, voisin koota isoimman armeijan mitä tämä maailma oli ikinä nähnyt. Juuri kun olin voittoni kynnyksellä, Diokles tuli väliin.

Heräsin Manalasta yksin ja peloissani valtavan kiduttajahengen riivaamana. Vedin Zeuksen tikarin povitaskustani esiin, jolloin henki sävähti ja vetäytyi kauemmas. Yhtä kuiskausta myöhemmin henki toimi omana henkivartijanani! Siinä vaiheessa tajusin, että kaikkea ei ollut vielä menetetty. Tikarin voimat olivat suojelleet muistojeni ja voimiani, joten päätin matkata suoraan kohti Hadeksen palatsia. Henget kuiskivat minulle kaiken, mitä minun tarvitsi tietää uuden suunnitelmani luomiseksi. Sain komennettua Mustat Henget surmaamaan nykyisen kakkosmiehen huomaamattomasti, joten paikka olisi vapaa minun saapuessani palatsille. Tiesin, että kunhan saisin Hadeksen luottamaan minuun, pääsisin tarpeeksi lähelle kuolettavaa iskua varten. Imisin hänen voimansa itseeni, jonka jälkeen suunnitelmani historiankirjoihin pääsemisestä voisi alkaa.”

Hades nauroi. ”Kuinka kiehtovaa.”

Epiktetos näytti synkän alistuneelta. ”Kuulin hengiltä, että Diokles oli astunut Manalaan ja etsi vaimoaan. Tiesin hänen muodostavan pienen uhan suunnitelmilleni, joten komensin Mustat Henget etsimään ja tuhoamaan hänet, ennen kuin hän pääsisi tänne asti. Mikäli kaikki muu menisi pieleen, varmistin että Lysandran sielu jäisi haltuuni, jotta minulla olisi neuvotteluvaraa.”

Diokles pudisti päätään vihaisena. ”Sinä olet hirviö.”

Hades huokaisi. ”Varjo, mitä oletkaan mennyt tekemään. Minulla olisi voinut olla käyttöä sinunlaisellesi, mutta sinä tiedät rangaistuksen jumalten uhmaamisesta.”

”Minä en ole peloissani.” Epiktetos sanoi uhmakkaasti.

”Kohta olet.” Hades totesi. ”Sano terveisiä titaaneille.”

Hades kohotti kätensä ylös ja valtaistuinsali hohti taas punaisena. Maa Epiktetoksen alla mureni ja hän putosi alas huutaen. Hänen huutonsa jäi kaikumaan huoneeseen hetkeksi, jonka jälkeen valtaistuinsali palasi ennalleen aina lattiassa olevaa reikää myöten.

Hades kääntyi Dioklesin puoleen silmät kiiluen. ”Sinä olet osoittanut arvosi, Diokles. Minä tarvitsen juuri sinun kaltaistasi soturia ottamaan paikan oikeana kätenäni. Sinulta löytyy taistelutahtoa, kykyä improvisoida ja terve ripaus luotettavuutta!”

Diokles seisoi paikoillaan sanomatta mitään.

Hades hymyili. ”Noudata käskyäni, ja teen sinusta Manalan tärkeimmän sielun.”

”En.”

”Mitä?” Hades huudahti. ”Kuinka sinä uskallat kieltäytyä kaiken tämän jälkeen? Minä heitin juuri minua uhmanneen miehen Tartarokseen! Mikä saa sinut kuvittelemaan, etten tekisi samaa sinulle?”

”Sinä olet minulle palveluksen velkaa.”

Hades katseli häntä hetken aikaa sanattomana, jonka jälkeen hän purskahti nauruun. ”Rohkeutesi ällistyttää minua. Minä tarjoan sinulle mahdollisuutta olla yksi tämän maailman mahtavimmista olennoista, ja sinä kieltäydyt?”

”Ilman Lysandraa minä en ole mitään.” Diokles sanoi hiljaa.

Hades katseli häntä hetken aikaa. ”Sinä taidat todella rakastaa häntä.”

”Enemmän kuin mitään muuta.”

Hades nyökkäsi hitaasti. ”Te ihmiset olette mielenkiintoisia olentoja. Juuri kun olin menettänyt uskoni teihin, sinä astuit saliini ja haastoit minut. Minut, kaikista jumalista! Kuten sanoin, jos kaikki ihmiset olisivat kaltaisiasi, te omistaisitte jo tähdet.” Hades hieraisi leukaansa mieteliäänä. ”Hyvä on, olet tehnyt minuun vaikutuksen. Minä annan sinulle toisen mahdollisuuden.”

Dioklesilla kesti hetken aikaa tajuta äskeinen lause. ”Sinä päästät minut Lysandran luokse?”

”Jumalat eivät voi valehdella.”

Diokles painoi päänsä alas. ”Kiitos.”

Hades hymyili tietäväisen näköisenä. ”Me tapaamme vielä.”

Huone kirkastui niin, että jokainen seinä tuntui hohtavan puhdasta valoa. Diokles tunsi olonsa painottomaksi, kun yhtäkkiä hänet tempaistiin katon läpi taivaasiin. Hän ei tuntenut mitään muuta kuin lempeän tuulen kasvoillaan, kun hän kiisi äärettömyyksien halki. Tuuli humisi hänen korvissaan, mutta hän tuskin huomasi sitä. Hän jatkoi nousuaan yhä ylemmäs ja ylemmäs, kunnes taivaan hohtava valo täytti kaiken.

Diokles heräsi ja tajusi makaavansa jonkinlaisella niityllä. Vaikka hänen lihaksiaan jomottikin, hän tunsi olonsa jopa melkein normaaliksi. Hän hengitti syvään ja ihmetteli sitä, kuinka hyvältä ilma tuntuikaan keuhkoissa. Niityn kukat tuoksuivat uskomattoman raikkailta, aivan kuin hän käyttäisi hajuaistiaan ensimmäisen kerran elämässään. Sirkat sirittivät hänen ympärillään ja linnut lauloivat ympäröivissä puissa.

Kaikki vaikutti uskomattoman eläväiseltä ja värikkäältä verrattuna Manalan harmaanruskeisiin maisemiin.

Diokles nousi seisomaan ja katseli edessään olevaa järveä, jonka vesi oli kirkasta ja puhdasta. Hän käveli varovaisesti rannalle ja kurot tautui katsomaan heijastustaan. Haavat ja ruhjeet hänen naamallaan olivat kadonneet, aivan kuin niitä ei olisi koskaan ollutkaan.

”Missä minä olen?” hän ihmetteli itsekseen.

”*Sinä olet turvassa.*”

Diokles hätkähti päässään olevaa ääntä.

”Hades?”

”*Lähellä on tyhjillään oleva mökki, joka on nyt sinun. Ajattele sitä... pienenä lahjana uudelle ahullesi. Odotan paluutasi mielenkiinnolla, Diokles. Yritä pysyä hengissä.*”

Diokles pudisti päätään hämmentyneenä, kunnes hän yhtäkkiä kuuli takaansa tutun äänen.

”Diokles!”

Hän käännähti salamannopeasti ympäri ja näki maailman kauneimmat kasvot edessään. Lysandra vastasi hänen katseeseensa hämmentyneenä, kuivuneet kyyneleet poskillaan.

”Oletko se todella sinä?” Lysandra kysyi ääni murtuen.

Diokles nauroi valtavan taakan pudotessa hänen harteiltaan ja kaappasi Lysandran syleilyynsä. He suutelivat toisiaan kiihkeästi ja halusivat toisiaan kuin eivät koskaan haluaisi päästää irti.

Aurinko lämmitti heidän uutta kotiaan valkoisten kyyhkysten lentäessä taivaalla.

”Minä rakastan sinua.” Diokles kuiskasi.

Jälkisanat

Toivottavasti viihdyit esikoiskirjani parissa yhtä paljon kuin itse nautin sen kirjoittamisesta!

Haluan kiittää Roosa Nenosta kirjan kuvituksesta, oikolukutiimiäni oivaltavista huomioista sekä ennen kaikkea Sinua, arvon lukijani! Olet ollut mukana näkemässä ensiaskeleeni pitkäaikaisen unelmani toteutumiselle, eli oman kirjan julkaisemisesta suurelle yleisölle.

Mikäli pidit Manalan porteista ja haluat lukea tulevia kirjojanikin, vieraile osoitteessa <http://www.michaelovitz.fi/manalanportit> ja käy lisäämässä kommenttiosioon lyhyt tervehdyksesi! Kukapa tietää, ehkä juuri Sinun kommenttisi vakuuttaa tulevan kustantajan antamaan seuraavalle kirjalleni mahdollisuuden.

Michael Ovitz

Espoossa 18.12.2009

"Mitä sinä näet?" Diokles kysyi.

Oraakkeli imi piipusta savua ja maisteli sitä hetken. Hän puhalsi ulos vaaleanharmaita kiehkuroita ja katseli niitä jonkin aikaa, kunnes kääntyi takaisin hänen puoleensa.

"Sinä tulet epäonnistumaan."

Muinaisen Makedonian menestyksekkäs upseeri surmaa itsensä ja herää Manalassa. Hänen vaimonsa on murhattu, joten hän on tehnyt epätoivoisen päätöksen lähteä matkalle Manalaan pelastaakseen puolisonsa. Onnistuakseen hänen on tehtävä jotain, mikä on tuomittu epäonnistumaan: hänen on matkattava läpi lukuisten vaarojen haastamaan itse Hades, Manalan jumala. Astu mukaan Antiikin Kreikan aikakaudelle sijoittuvaan huikeaan fantasiaseikkailuun! Manala ei enää koskaan tule olemaan entisensä.

Mitä olisit valmis tekemään pelastaaksesi rakkaimpasi?

ISBN: 978-952-498-300-6

